De apokryfiske Bøger.

Kristiania.
Det Norske Bibelselskabs Forlag.
1922.

Det gamle Testamentes apokryfiske Bøger

De apokryfiske Bøger,

det er

Bøger som ikke holdes lige med de kanoniske Bøger, men dog er nyttige og gode at læse.

Apokryfiske kaldes disse efterfølgende Bøger, som ikke af den gamle jødiske Menighed har været holdt lige med de andre Bøger som Rettesnor for Tro og Liv. Deres Oprindelse og historiske Omstændigheder er tildels skjulte og ukjendte, og der findes her og der i dem nogle Ting som ikke stemmer overens med de kanoniske Bøger; men de indeholder dog mange gode og gudelige Lærdomme og saadanne Sandheder som aldeles samstemmer med de andre Skriftens Bøger.

Kanoniske Bøger kaldes alle de andre Bøger i Det gamle og Det nye Testamente, som er indblæste af Gud og derfor er en Kanon, d. e. en Regel hvorefter vi bør rette os i Tro og Liv. 2 Tim. 3, 15-17. 2 Pet. 1, 21. Gal. 6, 16. Fil. 3, 16.

Indhold.

	Side	Kap.
Tobias' Bog	1.	14.
Judits Bog	10.	16.
Nogle Stykker som er lagte til Esters Bog	22.	7.
Visdommens Bog	26.	19.
Jesu Siraks Søns Visdom	39.	51.
Baruks Bog	76.	6.
Nogle Stykker som er lagte til Daniel	82.	3.
Makkabæernes første Bog	87.	16.
-- anden Bog	113.	15.
Manasses, Judas Konges, Bøn	133.	1

De apokryfiske Bøger.

Kristiania.
Det Norske Bibelselskabs Forlag.
1922.

De apokryfiske Bøger,

det er

Bøger som ikke holdes lige med de kanoniske Bøger, men dog er nyttige og gode at læse.

Apokryfiske kaldes disse efterfølgende Bøger, som ikke af den gamle jødiske Menighed har været holdt lige med de andre Bøger som Rettesnor for Tro og Liv. Deres Oprindelse og historiske Omstændigheder er tildels skjulte og ukjendte, og der findes her og der i dem nogle Ting som ikke stemmer overens med de kanoniske Bøger; men de indeholder dog mange gode og gudelige Lærdomme og saadanne Sandheder som aldeles samstemmer med de andre Skriftens Bøger.

Kanoniske Bøger kaldes alle de andre Bøger i det Gamle og det Nye Testamente, som er indblæste af Gud og derfor er en Kanon, d. e. en Regel hvorefter vi bør rette os i Tro og Liv. 2 Tim. 3, 15—17. 2 Pet. 1, 21. Gal. 6, 16. Fil. 3, 16.

Indhold.

	Side.	Kap.
Tobias' Bog	1.	14.
Judits Bog	10.	16.
Nogle Stykker som er lagte til Esters Bog	23.	7.
Visdommens Bog	26.	19.
Jesu Siraks Søns Visdom	40.	51.
Baruks Bog	78	6.
Nogle Stykker som er lagte til Daniel	85.	3.
Makkabæernes første Bog	89.	16.
— anden Bog	117.	15.
Mannasses, Judas Konges, Bøn	138.	1.

Tobias' Bog.

1. Kapitel.

Tobias' Æt, hans Bortførelse til Assyrien under Enemessar, hans Gudsfrygt. 1-12, hans Kjøbmandskab og Reiser til Medien, hans Barmhjertighed mod de fattige, hans Omhyggelighed for at jorde de Jøder som Kong Senakerib lod dræbe, hans Ulykke, Flugt og Tilbagekomst efter Senakeribs Død. 13-22.

1. Historien om Tobias, en Søn af Tobiel, Søn af Ananiel, Søn af Aduel, Søn af Gabael, af Asiels* Slægt, af Naftali Stamme,

* Asiel d. s. s. Jahse'el. 1 Mos. 46, 24, 4 Mos. 26,48.

2. som i Enemessars*, Assyrernes Konges, Dage blev bortført i Fangenskab fra Tisbe, som ligger paa den sydlige Side af Kydios** i Naftali i Galilæa, ovenfor Aser***.

*Salmanassers, 2 Kong. 17,3 fg. **d. e. Kedes, Josva 20,7. ***rimel. Hasoa Josva 19,36.

3. Jeg, Tobias, vandrede paa Sandheds og Retfærdigheds Veie alle mit Livs Dage og gjorde mange Barmhjertigheds-Gjerninger mod mine Brødre og mit Folk, som var dragne med mig til Assyrernes Land, til Ninive.

V. 16 fg.

4. Og da jeg var i min Fødebygd i Israels Land, medens jeg endnu var ung, var hele Naftali, min Faders, Stamme, falden fra Huset i Jerusalem, som var udvalgt iblandt alle Israels Stammer, forat alle Stammer skulde ofre der, og Templet, den Høiestes, Bolig, var der helliget og opbygget for alle Slægter evindelig.

5. Og alle de Stammer som ligeledes var faldne fra, ofrede til Ba'al-Kalven, ogsaa Naftali, min Faders, Hus.

6. Og jeg alene gik oftere til Jerusalem paa Høitiderne, saaledes som det er foreskrevet hele Israel ved en evig Befaling, og havde med Førstegrøden og Tienden af hvad der var avlet, og den førstklippede Uld, og jeg gav Presterne, Arons Sønner, det til Alteret.

2 Mos. 23,17. 5 Mos. 16,16. — 2 Mos. 23,19. 5 Mos. 26,1 fg. — 3 Mos. 27,30 fg. — 5 Mos. 18,4.

7. Af alt hvad der var avlet, gav jeg den første Tiende* til Levi Sønner, som gjorde Tjenesten i Jerusalem, og den anden Tiende** solgte jeg og drog afsted og fortærede det i Jerusalem hvert Aar, *4 Mos. 18, 21.24 fg. ** 5 Mos. 12,17 fg. 14,22 fg.

8. og den tredje Tiende* gav jeg dem hvem den tilkom, saaledes som Debora, min Faders Moder, havde befalet; thi jeg blev efterladt faderløs af min Fader. * 5 Mos. 14,28 fg. 26.12.

9. Og da jeg var bleven Mand, tog jeg Anna af min fædrene Slægt til Hustru, og jeg avlede med hende Tobias.

10. Og da jeg var bleven ført i Fangenskab til Ninive, da aad alle mine Brødre og de som var af min Slægt, af Hedningernes Mad;

11. men jeg bevarede min Sjæl fra at æde deraf, Dan. 1,8.

12. fordi jeg kom Gud i Hu af hele min Sjæl.

13. Og den Høieste lod mig finde Yndest og Behag hos Enemessar, og jeg var hans Kjøbmand.

14. Og jeg gjorde Reiser til Medien og nedlagde i Forvaring hos Gabael, Gabrias' Broder, i Rages i Medien ti Talenter Sølv.

15. Og da Enemessar døde, blev Senakerib*, hans Søn, Konge i hans Sted, og hans Veie var ustadige, og jeg kunde ikke mere reise til Medien. * Sankerib, 2 Kong. 18,13.

16. Og i Enemessars Dage gjorde jeg mange Barmhjertigheds-Gjerninger mod mine Brødre. V. 3.

17. Mine Brød gav jeg til de hungrige og mine Klæder til de nøgne, og naar jeg saa nogen af min Slægt død og kastet bag Ninives Mur, saa begravede jeg ham.

4,23. Es. 58,7. Matt. 25,35 fg.

18. Og naar Kong Senakerib, efter, at han som Flygtning var kommen fra Judæa, lod nogen slaa ihjel, stjal jeg mig til at begrave ham; thi han slog mange ihjel i sin Harme, og Ligene blev eftersøgte af Kongen, men ikke fundne. 2 Kong. 19,36.

19. Men en af Niniviterne gik afsted og angav mig for Kongen, at jeg begravede dem, og jeg skjulte mig; men da jeg fik at vide, at jeg blev eftersøgt for at lide Døden, frygtede jeg og veg bort.

20. Og alt mit Gods blev rovet, og der blev slet intet levnet mig, undtagen Anna, min Hustru, og Tobias, min Søn.

21. Men der var ikke gaaet fem og femti Dage, før hans to Sønner dræbte ham, og de flygtede til Ararats Bjerge, og Saherdon*, hans Søn, blev Konge i hans Sted, og han satte Akiakarus, Anaels Søn, min Brodersøn, over hele sit Riges Regnskabsvæsen og over den hele Forvaltning.

* Asarhaddon 2 Kong. 19,37. 2 Krøn. 32,21.

22. Og Akiakarus bad for mig, og jeg kom til Ninive; men Akiakarus var Mundskjænk og Seglbevarer og Forvalter og Regnskabsfører, og Saherdon havde sat ham til at være

den anden næst sig; men han var min Brodersøn.

2. Kapitel.

Tobias drager som før Omsorg for sine fattige og forfulgte Landsmænd, begraver en af dem der var bleven ihjelslagen, 1-8, mister sit Syn, 9-14, lives med sin Hustru; hun drager hans Gudsfrygt i Tvil, 15-21.

1. Men da jeg var kommen til mit Hus igjen, og Anna, min Hustru, og Tobias, min Søn, var mig gjengivne, blev der paa Pintsefesten, som er de syv Ugers Høitid, gjort istand for mig et godt Maaltid, og jeg lagde mig tilbords for at æde.

2. Og jeg saa megen Mad, og jeg sagde til min Søn: Gaa og før hid enhver trængende du finder af vore Brødre, der kommer Herren i Hu, og se, jeg vil bie paa dig.
5 Mos. 16,11. Luk. 14,13.

3. Og han kom og sagde Fader: en af vor Slægt ligger kvalt kastet ud paa Torvet. Og jeg sprang op, før jeg havde smagt noget, og bar ham ind i et Hus, indtil Solen gik ned.

4. Og jeg vendte tilbage og vaskede mig og aad mit Brød med Sorg.

5. Og jeg kom Amos' Spaadom i Hu, saaledes som han har sagt: Am. 8,10.

6. Eders Høitider skal omskiftes til Sorg, og alle Eders Glæder til Veklage. Og jeg græd. 1. Makk. 1,41.

7. Og da Solen var gaaet ned, gik jeg bort og grov en Grav og begravede ham.

8. Og Naboerne lo af mig og sagde: Endnu frygter han ikke for at blive dræbt for denne Sags Skyld, og han har dog maattet flygte bort, og se, nu begraver han igjen de døde. 1,19.

9. Og den samme Nat kom jeg tilbage efter at have begravet ham, og da jeg var bleven uren, lagde jeg mig til Hvile ved Forgaardens Væg, og mit Ansigt var utildækket.

10. Og jeg vidste ikke, at der var Spurve i Væggen.

11. Og da mine Øine stod aabne, kastede Spurvene varmt Skarn i mine Øine.

12. Og der blev hvide Hinder i mine Øine.

13. Og jeg gik bort til Læger; men de hjalp mig ikke.

14. Men Akiakarus underholdt mig, indtil han reiste til Elyma'is.

15. Og min Hustru Anna spandt Uld i Fruerstuerne.

16. Og hun sendte det til Eiermændene, og de gav hende ogsaa hendes Løn og lagde endnu et Kid dertil.

17. Men da det kom til mig, begyndte det at bræge.

18. Og jeg sagde til hende: Hvorfra er det Kid? Det er dog vel ikke stjaalet? Giv det tilbage til Eiermændene! Thi det er ikke tilladt at æde stjaalet Gods!

19. Men hun sagde: Det er givet mig som Gave foruden min Løn.

20. Og jeg troede hende ikke, og jeg sagde, at hun skulde give det tilbage til Eiermændene, og jeg blev rød af Harme mod hende.

21. Men hun svarede og sagde til mig: Hvor er dine Barmhjertigheds- og Retfærdigheds-Gjerninger? Se, det er vitterligt, hvorledes det i alt staar til med dig.

3. Kapitel.

Dybt bedrøvet ønsker Tobias sig Døden, 1-8. Sara, Raguels Datter, hvis syv Mænd en ond Aand havde dræbt, ønsker sig det samme, da hun spottes af sin Faders Tjenestepiger, 9-23. Herren hører begges Bønner og udsender Rafael for at hjælpe dem, 24-26.

1. Og jeg blev bedrøvet og græd, og jeg bad med Smerte og sagde:

2. Retfærdig er du, Herre, og alle dine Gjerninger og alle dine Veie er Barmhjertighed og Sandhed, og en sand og retfærdig Dom dømmer du evindelig.
Salm. 119,137. Visd. 12,15.

3. Kom mig i Hu, og se til mig! Straf mig ikke for mine Synder og mine Forseelser og for mine Fædres Synder som de har syndet for dit Aasyn. Salm. 25,7; 79,8.

4. Thi de lod ikke dine Bud, og saa overgav du os til Rov og Fangenskab og Død og til et Spottens Ordsprog for alle de Folk som vi er adspredte iblandt. 5 Mos. 28,37.

5. Og nu, mange er dine Domme og sande; gjør med mig hvad du vil, for mine og mine Fædres Synder, fordi vi ikke har holdt dine Bud! Thi vi har ikke vandret i Sandhed for dit Aasyn.

6. Og nu, gjør med mig efter det som er velbehageligt for dig! Byd, at man tager min Aand tilbage igjen, forat jeg kan fare herfra og blive til Jord;
1 Korg. 19,4. Jon. 4,3. 1 Mos. 3,19.

7. Thi det er mig bedre at dø end at leve; thi jeg har hørt løgnagtige Spot-Ord, og der er stor Sorg i mig!

8. Byd, at jeg allerede nu maa fare bort fra Nøden til det evige Sted! Vend ikke dit Aasyn fra mig! Præd. 12,5.

9. Paa den samme Dag hændte det Raguels Datter Sara i Ekbatana i Medien, at ogsaa hun blev haanet af sin Faders Tjenestepiger; thi hun havde været given til syv Mænd, og Asmodæus, den onde Aand, havde dræbt dem, før de havde været sammen med hende, saaledes som man er med Kvinder.
6,12. 15; 7,10.

10. Og de sagde til hende: Er du fra Forstanden, at du kvæler dine Mænd? Du har allerede havt syv og er ikke blevet nævnet efter en eneste af dem.

11. Hvorfor slaar du os? Er de døde, saa gaa bort med dem! Gid vi aldrig maa faa se nogen Søn eller Datter af dig.

12. Da hun hørte dette, blev hun meget bedrøvet, saa hun vilde have hængt sig. Men hun sagde: Jeg er min Faders eneste Barn; hvis jeg gjør dette, da er det ham en Skam, og jeg vil føre hans graa Haar med Smerte ned i Dødsriget. 1 Mos. 44,31.

13. Og hun bad ved Vinduet og sagde:

14. Lovet er du, Herre, min Gud, og lovet er dit herlige, hellige og dyre Navn evindelig! Alle dine Gjerninger love dig evindelig!

15. Og nu, Herre, mine Øine og mit Aasyn har jeg vendt til dig.

16. Byd, at man lader mig fare fra Jorden, og at jeg ikke mere skal høre Spot!

17. Du veed, Herre, at jeg er ren for al Synd med Mand,

18. og jeg har ikke sat nogen Plet paa mit Navn eller min Faders Navn i mit Fangenskabs Land.

19. Jeg er min Faders enbaarne, og han har ellers ikke noget Barn som kan arve ham;

20. heller ikke har han nogen nær Frænde eller nogen Søn af en saadan, saa jeg skulde holde mig rede til Hustru for ham.

21. Allerede er syv omkomne for mig; hvad skulde jeg da leve efter?

22. Og dersom det ikke er din Vilje at lade mig dø, saa byd, at man ser til mig og forbarmer sig over mig,

23. og at jeg ikke længer skal høre Spot!

24. Og begges Bøn blev hørt for den store Guds Herlighed. Dan. 9,20 fg.

25. Og Rafael* blev udsendt for at helbrede dem begge, for at tage de hvide Hinder bort fra Tobias og give Tobias, Tobias' Søn, Sara, Raguels Datter, til Hustru og binde Asmodæus, den onde Aand; thi det tilkom Tobias at arve hende**.

*5,5. **4 Mos. 36, 7-9.

26. Paa samme Tid gik Tobias igjen ind i sit Hus, og Sara, Raguels Datter, gik ned fra sit Værelse ovenpaa.

4. Kapitel.

Den gamle Tobias sætter sig fore at sende sin Søn til Medien efter de ti Talenter Sølv som han der havde nedlagt hos Gabael, 1-2, giver ham i Forveien faderlige Formaninger og giver ham Oplysning om de ti Talenter Sølv. 3-30.

1. Paa den samme Dag kom Tobias i Hu det Sølv han havde nedlagt hos Gabael i Rages i Medien. 1,14.

2. Og han sagde ved sig selv: Jeg har ønsket mig Døden; hvorfor kalder jeg ikke paa Tobias, min Søn, for at give ham Oplysning om Sølvet, før jeg dør?

3. Og han kaldte paa ham og sagde: Mit Barn! Naar jeg dør, saa begrav mig, og ringeagt ikke din Moder! Ær hende alle dit Livs Dage, og gjør det som er hende behageligt, og gjør hende ikke Sorg!

14,7 fg. 2 Mos. 20,12.

4. Kom i Hu, mit Barn, at hun har udstaaet store Farer for din Skyld, da du var i Moders-Liv!

5. Naar hun dør, saa begrav hende hos mig i een Grav; 14,19.

6. Kom, mit Barn, Herren, vor Gud, i Hu i alle dine Dage, og du maa ikke ville synde og bryde hans Bud!

7. Gjør Retfærdighed alle dit Livs Dage, og vandre ikke paa Uretfærdighedens Veie! Thi naar du gjør Sandhed, skal du have god Fremgang i alle dine Gjerninger.

8. Og mod alle dem der gjør Retfærdighed, vise du Barmhjertighed med det du har, og lad ikke dit Øie være nidsk, naar du gjør Barmhjertighed! Vend ikke dit Aasyn bort fra nogen fattig, saa skal Guds Aasyn ikke vende sig bort fra dig! Luk. 6,30. Sir. 4,1.

9. Som du har til, alt efter din Evne, saa gjør Barmhjertighed dermed! Om du har lidet, saa frygt ikke for at gjøre Barmhjertighed svarende til det lidet!

Ap. Gj. 11,29. 2 Kor. 8,11 fg. Luk. 21,2 fg.

10. Thi du samler dig selv en god Skat for Nødens Dag;

11. thi Barmhjertighed frier fra Døden og lader en ikke gaa ind i Mørket;

12,13. Sir. 29,15.

12. thi Barmhjertighed er for alle dem som viser den, en god Offergave for den Høiestes Aasyn. Hebr. 13,16. Ordspr. 19,17.

13. Vogt dig, mit Barn, for al Utugt, og tag fremfor alt en Hustru af dine Fædres Æt, og tag ikke en fremmed Kvinde, som ikke er af din Faders Stamme!

1 Kor. 6,18. 1 Tess. 4,3.

14. Thi Profeters Børn er vi. Noah, Abraham, Isak og Jakob, vore Fædre fra fordums Tid —

15. kom i Hu, mit Barn, at alle disse tog Hustruer blandt sine Brødre og blev velsignede i sine Børn, og deres Afkom skal arve Landet!

16. Og nu, mit Barn, elsk dine Brødre, og vend dig ikke med overmodigt Hjerte bort fra dine Brødre og dit Folks Sønner og Døtre, men tag dig en Hustru blandt dem!

17. Thi i Overmod er der Ødelæggelse og megen Urede, 1 Mos. 3,5 6. Sir. 3,27; 10,13 fg.

18. og i Uduelighed er der stort Tab og stor Trang; thi Uduelighed er Moder til Hunger.

19. Lad ikke Lønnen til noget Menneske som arbeider for dig, blive Natten over hos dig, men betal ham straks!

3 Mos. 19,13. 5 Mos. 24,15. Jer. 22,13.

20. Naar du tjener Gud, skal det gjengjældes dig.

21. Giv Agt paa dig selv, mit Barn, i alle dine Gjerninger, og vær veloptugtet i al din Færd, og gjør ikke mod nogen det du selv hader! Luk. 6,31. Matt. 7,12.

22. Drik ikke Vin, saa du bliver drukken, og lad ikke Drukkenskab vandre med dig paa din Vei!

23. Giv den hungrige af dit Brød og de nøgne af dine Klæder! Giv Almisse af alt

hvad du har tilovers, og lad ikke dit Øie
være nidsk, naar du giver Almisse!
Matt. 25,35. 36. Es. 58,7.
24. Giv rigelig dine Brød ved de retfær-
diges Grave, og giv ikke til Syndere!
25. Søg Raad hos enhver Forstandig, og
foragt ikke noget nyttigt Raad!
26. Og lov altid Herren, og bed ham, at
dine Veie maa vorde rette, og alle dine Stier
og dine Raad faa god Fremgang!
27. Thi der findes ikke Raad hos noget
Folk; men Herren selv giver alt godt og
hvem han vil, fornedrer han, som han vil.
1. Sam. 2,7.
28. Og nu, mit Barn, kom mine Bud i
Hu, og lad dem ikke udslettes af dit Hjerte!
29. Og nu giver jeg dig Oplysning om de
ti Talenter Sølv som jeg har nedlagt hos
Gabael, Gabrias' Broder, i Rages i Medien.
1,14.
30. Og frygt ikke, mit Barn, fordi vi er
blevne fattige! Du har meget, naar du fryg-
ter Gud og viger fra al Synd og gjør det
som er velbehageligt for ham.

5. Kapitel.

Tobias byder sin Søn at opsøge en som kan reise med ham til Medien, 1-4. Han finder Engelen Rafael, som siger, at han er af deres Slægt; den gamle Tobias bliver enig med ham om en viss Betaling og lader dem fare, 5-24. Han trøster sin Hustru, som er bedrøvet over Sønnens Bortreise. 25-29.

1. Og Tobias svarede og sagde til ham;
Fader! Jeg vil gjøre alt hvad du har paa-
lagt mig.
2. Men hvorledes skal jeg kunne faa Sol-
vet, da jeg ikke kjender ham?
3. Og han gav ham Gjældsbrevet og sagde
til ham:
4. Opsøg dig et Menneske som kan reise
med dig, og jeg vil give ham Løn derfor,
medens jeg endnu lever! Reis saa og hent
Sølvet! V. 22.
5. Og han gik for at opsøge sig et Menne-
ske, og han fandt Rafael, som var en Engel.
3,25.
6. Og han vidste det ikke, og han sagde til
ham: Kan du reise med mig til Rages i
Medien, og er du kjendt paa de Steder?
7. Og Engelen sagde til ham: Jeg vil reise
med dig, og jeg er kjendt paa Veien, og hos
Gabael, vor Broder, har jeg havt Nattehær-
berge.
8. Og Tobias sagde til ham: Bi paa mig,
og jeg vil sige det til min Fader!
9. Og han sagde til ham: Gaa og dryg
ikke!
10. Og han gik ind og sagde til sin Fader;
Se, jeg har fundet en som vil reise med mig.
11. Men han sagde: Kald ham til mig,
forat jeg kan faa vide, af hvad Stamme
han er, og om han er paalidelig til at reise
med dig. Og han kaldte paa ham.
12. Og han kom ind, og de hilsede hver-
andre.
13. Og Tobias sagde til ham: Broder! Af
hvad Stamme og af hvad Slægt er du?
Sig mig det!
14. Og han sagde til ham: Spørger du
efter Stamme og Slægt, eller efter en Leie-
svend, som kan reise med din Søn?
15. Og Tobias sagde til ham: Jeg ønsker,
Broder, at vide din Slægt og dit Navn.
16. Men han sagde: Jeg er Asarias, Søn
af Ananias den store, af dine Brødre.
17. Og Tobias sagde: Vær velkommen,
Broder!
18. Og bliv ikke vred paa mig, fordi jeg
søgte at faa din Stamme og din Slægt at
vide.
19. Saa er du da min Broder, af den
ædle og gode Slægt; thi jeg lærte Ananias
og Jonatan, Seme'i den stores Sønner, at
kjende,
20. da vi i Fællesskab reiste til Jerusalem
for at tilbede og ofrede det førstefødte og
Tienden af alt hvad der var avlet; 1,6 fg.
21. og de lod sig ikke vildlede ved vore
Brødres Vildfarelse. Af en ædel Rod er du,
Broder!
22. Men sig mig: Hvad Løn skal jeg give
dig? En Drakme om Dagen og hvad du
ellers trænger, for dig som for min Søn?
Og desuden vil jeg lægge noget til din Løn,
hvis I kommer uskadt tilbage. Og de ved-
tog det saaledes.
23. Og han sagde til Tobias: Gjør dig
færdig til Reisen, og gid I maa faa en lyk-
kelig Reise.
24. Og hans Søn gjorde sig istand til Rei-
sen, og hans Fader sagde til ham: Drag
med denne Mand, og Gud, som bor i Him-
melen, lade eders Reise lykkes, og Guds Engel
drage med eder! 1 Mos. 24,40.
25. Og de gik begge ud for at drage bort,
og Guttens Hund med dem. Men Anna,
hans Moder, græd og sagde til Tobias:
Hvorfor har du ladet vort Barn fare bort?
Er han ikke vor Støttestav, idet han gaar
ind og gaar ud for vort Aasyn?
26. Gid Sølv ikke komme til Sølv, men
vorde et Sonoffer for vort Barn!
27. Thi det som af Herren er givet os at
leve af, det er nok for os.
28. Og Tobias sagde til hende: Vær ikke
bekymret, Søster! Uskadt skal han komme
igjen, og dine Øine skal se ham;
29. thi en god Engel skal drage med ham,
og hans Reise skal lykkes, og han skal vende
uskadt tilbage. Og hun holdt op at græde.
11,5. 20 fg.

6. Kapitel.

Da Tobias paa Reisen bader sig, griber han en stor Fisk som vil opsluge ham, og gjemmer efter

Engelens Raad Leveren, Hjertet og Galden, 1-10. Engelen raader ham til at tage Sara, Raguels Datter, til Hustru; han frygter for at gjøre dette, i den Tanke, at ogsaa han da maa omkomme, ligesom hendes forrige Mænd, 11-17. Men da Engelen byder ham at være ved godt Mod, fatter han Kjærlighed til hende, 18-23.

1. Men da de vandrede paa Veien, kom
de om Aftenen til Elven Tigris, og de overnattede der.
2. Men Gutten gik ned for at bade sig, og
der sprang en Fisk op af Elven,
3. og den vilde opsluge Gutten.
4. Men Engelen sagde til ham: Grib Fisken.
5. Og Gutten greb fat i Fisken og kastede
den op paa Land.
6. Og Engelen sagde til ham: Skjær Fisken
op, og tag Hjertet og Leveren og Galden, og
gjem dem vel!
7. Og Gutten gjorde som Engelen havde
sagt ham; men Fisken stegte de og aad. Og
de vandrede begge videre, indtil de kom i
Nærheden af Ekbatana.
8. Og Gutten sagde til Engelen: Broder
Asarias! Hvortil tjener Fiskens Hjerte og
Lever og Galde?
9. Og han sagde til ham: Hjertet og Leveren tjener dertil, at hvis en Djævel eller en
ond Aand plager nogen, da skal man røge
dermed for Mand eller Kvinde, saa skal de
ikke plages mere. 8,2.3.
10. Men Galden er til at stryge paa et
Menneske som har hvide Hinder paa Øinene,
og han skal blive helbredet. 11,7. 11 fg.
11. Men da de var komne nær til Rages*,
sagde Engelen til Gutten: Broder! Idag vil
vi tage Natteherberge hos Raguel, og han er
din Frænde. * Ekbatana, V. 7.
12. Og han har en eneste Datter ved Navn
Sara; jeg vil tale med ham om hende, at
hun maa blive given dig til Hustru,
13. thi hendes Arv tilkommer dig, og du
er den eneste af hendes Slægt, og Pigen er
vakker og forstandig.
14. Og nu, hør mig, og jeg vil tale til
hendes Fader, og naar vi kommer tilbage
fra Rages, vil vi holde Bryllup, thi jeg veed,
at Raguel efter Mose Lov ikke vil give hende
til nogen anden Mand, ellers vil han blive
skyldig til Døden; thi det tilkommer dig at
tage Arven fremfor enhver anden. 3,25.
15. Da sagde Gutten til Engelen: Broder
Asarias! Jeg har hørt, at Pigen har været
given til syv Mænd, og at alle er omkomne
i Brudekammeret. Og nu er jeg min Faders
eneste Barn, 3.9; 7,10.
16. og jeg frygter for, at naar jeg gaar
derind, skal jeg dø, ligesom de forrige; thi en
ond Aand elsker hende, og han gjør ikke noget ondt, uden dem som kommer hende
nær.
17. Og nu frygter jeg for, at jeg skal dø
og føre min Faders og min Moders Liv
med Sorg over mig ned i deres Grav; og
de har ikke nogen anden Søn som kan begrave dem.
18. Men Engelen sagde til ham: Kommer
du ikke i Hu de Ord som din Fader bød dig,
at du skulde tage en Hustru af din Slægt?
19. Og nu, hør mig, Broder, thi hun skal
blive din Hustru, og bryd dig ikke om den
onde Aand, thi i denne Nat skal hun gives
dig til Hustru!
20. Og naar du gaar ind i Brudekammeret,
saa skal du tage Aske af Røgelse og lægge
noget af Fiskens Hjerte og Lever derpaa og
røge dermed, og den onde Aand skal lugte
det og fly og ikke mere komme igjen i al
Evighed.
21. Men naar du gaar til hende, da staa
begge op og raab til den barmhjertige Gud,
og han skal frelse og forbarme sig over eder!
8,4.
22. Frygt ikke! Thi dig var hun tiltænkt
fra Evighed af, og du skal frelse hende, og
hun skal drage med dig, og jeg tænker, at du
vil faa Børn med hende.
23. Og da Tobias hørte dette, fattede han
Kjærlighed til hende, og hans Sjæl hang
fast ved hende. Og de kom til Ekbatana.

7. Kapitel.

Tobias bliver venlig modtagen i Raguels Hus og giver sig tilkjende som en Søn af den gamle Tobias, 1-8. Han beder om Sara til Hustru; Raguel fortæller ham, hvorledes det før er gaaet hendes syv Mænd, men lader ham dog faa hende til Hustru. 9-20.

1. Og de kom til Raguels Hus, og Sara
kom dem imøde, og hun hilsede dem, og de
hende.
2. Og hun førte dem ind i Huset, og Raguel sagde til Edna, sin Hustru: Hvor den
unge Mand ligner Tobias, mit Søskendebarn!
3. Og Raguel spurgte dem: Hvorfra er I,
Brødre?
4. Og de sagde til ham: Af Naftalis Børn,
som er Fanger i Ninive. 1,1 fg.
5. Og han sagde til dem: Kjender I Tobias, vor Broder? De sagde: Ja, vi kjender
ham.
6. Og han sagde til dem: Er han frisk?
De sagde: Han baade lever og er frisk. Og
Tobias sagde: Han er min Fader.
7. Da sprang Raguel op og kyssede ham
og græd og velsignede ham og sagde til ham:
Du Søn af den ædle og brave Mand! Og
da han hørte, at Tobias havde mistet sit Syn,
blev han bedrøvet og græd.
8. Og Edna, hans Hustru, og Sara, hans
Datter, græd, og de tog velvillig imod dem
og slagtede en Væder og satte flere Retter
Mad for dem.
9. Men Tobias sagde til Rafael: Broder
Asarias! Tal nu om det du sagde paa Veien,
og lad Sagen blive ført til Ende! Og han
meddelte Raguel Sagen.

10. Og Raguel sagde til Tobias: Æd og drik og vær vel tilmode! Thi dig tilkommer det at tage mit Barn. Dog vil jeg sige dig Sandheden: Jeg har givet min Datter til syv Mænd, og naar de gik ind til hende, døde de om Natten. Men vær nu for det første vel tilmode! 3,9; 6,15.

11. Og Tobias sagde: Jeg vil ikke smage noget her, før I stiller hende for mig* og selv staar for mig**.

* som Hustru. ** som de der giver mig hende til Hustru; 1 Mos. 24,33.

12. Og Raguel sagde: Tag hende fra nu af til dig efter Lovens Bud! Du er hendes Broder, og hun er din. 3,25; 6,14.

13. Men den barmhjertige Gud lade alt gaa eder paa det bedste!

14. Og han kaldte paa Sara, sin Datter, og hun kom til sin Fader.

15. Og han tog hende ved Haanden og gav Tobias hende til Hustru og sagde: Se, tag hende til dig efter Mose Lov, og før hende til din Fader! Og han velsignede dem. 4 Mos. 36, 7-9.

16. Og han kaldte paa Edna, sin Hustru, og han tog et Blad, og skrev et Ægteskabs-Brev og forseglede det.

17. Og de begyndte at æde.

18. Og Raguel kaldte paa Edna, sin Hustru, og sagde til hende: Søster! Lag det andet Kammer til, og før hende derind!

19. Og hun gjorde som han havde sagt, og førte hende derind, og hun græd. Og hun tog sig nær af sin Datters Taarer,

20. og hun sagde til hende: Vær frimodig, mit Barn! Himmelens og Jordens Herre give dig Glæde for denne din Sorg! Vær frimodig, Datter!

8. Kapitel.

Da Tobias er kommen ind til sin Hustru, fordriver han den onde Aand med Røgen af Fiskens Lever og Hjerte og beder med sin Hustru til Gud, 1-10. Da Raguel den følgende Dag faar vide, at begge er uskadte, lover han Gud; Bryllupet holdes i fjorten Dage, og Raguel giver Tobias Halvdelen af sit Gods, 11-23.

1. Men da de havde endt Maaltidet, førte de Tobias ind til hende.

2. Men da han gik did, kom han Rafaels Ord i Hu, og han tog Asken af Røgelsen og lagde Hjertet af Fisken og Leveren derpaa og røgede. 6,9.20.

3. Men da den onde Aand kjendte Lugten, flygtede han til de øverste Bygder af Ægypten, og Engelen bandt ham.

4. Men da begge var indelukkede sammen, stod Tobias op af Sengen og sagde: Staa op, Søster, og lad os bede, at Herren vil miskunde sig over os! 6,21.

5. Og Tobias begyndte at sige: Lovet er du, vor Fædres Gud, og lovet er dit hellige og herlige Navn evindelig!

6. Himlen og alle dine Skabninger love dig! Salm. 148,1 fg.

7. Du skabte Adam og gav ham en Medhjælp i Eva, en Støtte i hans Hustru; fra dem nedstammer Menneskenes Slægt. 1 Mos. 2,7.22. Ap. Gj. 17,26.

8. Du sagde: Det er ikke godt, at Mennesket er ene; lad os gjøre ham en Medhjælp som er ham lig! 1 Mos. 2,18.

9. Og nu, Herre, ikke af kjødelig Lyst tager jeg denne min Søster, men med ærlig Hu.

10. Byd, at Miskund bliver mig til Del, og at jeg maa vorde gammel med hende! Og hun sagde med ham: Amen! Og de sov begge denne Nat. 14,28.

11. Og Raguel stod op og gik afsted og grov en Grav, sigende: Skulde ogsaa denne dø?

12. Og Raguel kom til sit Hus igjen og sagde til Edna sin Hustru:

13. Send en af Pigerne og lad hende se, om han lever; men hvis ikke, at jeg da kan begrave ham, saa ingen faar det at vide!

14. Og Pigen aabnede Døren og gik ind og fandt dem begge sovende.

15. Og hun gik ud og meldte dem, at han levede.

16. Og Raguel lovede Gud og sagde: Lovet er du, o Gud, med al ren og hellig Lov, og dig love dine hellige og alle dine Skabninger og alle dine Engle og dine udvalgte! De love dig i Evighed!

17. Lovet er du, fordi du har glædet mig, og det er ikke skeet mig saaledes som jeg tænkte; men efter din store Miskund har du gjort mod os.

18. Lovet er du, fordi du har miskundet dig over to enbaarne! 6,12.15.

19. Vis dem Miskund, Herre, lad dem fuldende sit Liv i Sundhed med Glæde og Miskund!

20. Men han bød sine Husfolk at tilkaste Graven.

21. Og han gjorde Bryllup for dem i fjorten Dage.

22. Og før Bryllupsdagene var til Ende, sagde Raguel til ham med en Ed, at han ikke skulde drage bort, før de fjorten Bryllupsdage var udløbne,

23. og at han da skulde tage Halvdelen af hans Gods og med god Helse reise til sin Fader; og Resten, sagde han, naar jeg og min Hustru er døde. 10,13; 14,30.

9. Kapitel.

Efter Tobias' Ønske reiser Rafael til Gabael og henter Sølvet. Gabael kommer med Rafael til Tobias' Bryllup., 1-8.

1. Og Tobias kaldte paa Rafael og sagde til ham:

2. Broder Asarias! Tag med dig en Tjener og to Kameler, og drag til Roges i Medien, til Gabael, og hent mig Sølvet! 1,14; 4,29.

3. Og før ham hid til mig til Bryllupet,

thi Raguel har svoret, at jeg ikke skal drage bort!
4. Og min Fader tæller Dagene, og hvis jeg drøger længe, vil han blive meget bedrøvet.
5. Saa drog Rafael afsted og tog ind hos Gabael og gav ham Gjældsbrevet. 5,3.
6. Men denne bar Poserne frem med Seglene paa og gav ham dem.
7. Og de stod sammen tidlig op og kom til Brylluppet.
8. Og Tobias velsignede sin Hustru.

10. Kapitel.

Den gamle Tobias og hans Hustru er bedrøvede, fordi deres Søn bliver saa længe borte. 1-9. Den unge Tobias reiser Hjem med sin Hustru, efter at hendes Forældre har formanet og velsignet dem begge, 10-20,

1. Og Tobias, hans Fader, tællede hver Dag, og da Reisens Dage var udløbne, og de ikke kom, sagde han: Skulde de være blevne opholdte? 9,4.
2. Eller skulde Gabael være død, saa ingen giver ham Sølvet? Og han var meget bedrøvet. 9,4.
3. Men hans Hustru sagde til ham: Gutten er omkommen, siden han drøger saa længe,
4. Og hun begyndte at græde over ham og sagde: Maa det ikke gaa mig til Hjerte, mit Barn, at jeg lod dig fare, du mine Øines Lys? 5,26.
5. Og Tobias sagde til hende: Ti! Vær ubekymret! Han er ved god Helse.
6. Og hun sagde til ham: Ti du! Bedrag mig ikke! Mit Barn er omkommet. 1 Mos. 37,33 fg.
7. Og hun gik hver Dag ud paa den Vei hvorpaa de var dragne bort.
8. Og om Dagen aad hun ikke, og om Natten lod hun ikke af at græde over Tobias sin Søn,
9. indtil de fjorten Bryllupsdage var til Ende, som Raguel havde svoret at han skulde være der.
19. Og Tobias sagde til Raguel: Lad mig fare! Thi min Fader og min Moder haaber ikke mere at faa mig at se.
11. Men hans Svigerfader sagde til ham: Bliv hos mig, saa skal jeg sende Bud til din Fader, og de skal give ham tilkjende, hvorledes du har det.
12. Og Tobias sagde: Nei, lad mig fare til min Fader.
13. Og Raguel stod op og gav ham Sara, hans Hustru, og Halvdelen af sit Gods, Trælle og Kvæg og Sølv. 8,23.
14. Og han velsignede dem og lod dem fare og sagde: Gud, Himmelens Gud, gjøre eder lykkelige, Børn, før jeg dør!
15. Og han sagde til sin Datter: Ær dine Svigerforældre! De er nu dine Forældre. Lad mig høre godt Rygte om dig! Og han kyssede hende.
16. Og Edna sagde til Tobias: Kjære Broder! Himmelens Herre føre dig hjem igjen og give mig at se Børn af dig med Sara, min Datter, forat jeg maa fryde mig for Herrens Aasyn'!
17. Og se, jeg giver dig min Datter som en betroet Eiendom, og gjør hende ikke Sorg!
18. Og derefter reiste Tobias, idet han lovede Gud, fordi han havde ladet hans Reise lykkes.
19 Og han velsignede Raguel og Edna, hans Hustru.
20. Og han drog frem, indtil de kom nær til Ninive.

11. Kapitel.

Da den unge Tobias nærmer sig sit Hjem, gaar Moderen ham imøde og tager imod ham med Glæde, Han helbreder efter Engelens Forskrift sin Fader for hans Blindhed, 1-12. Denne omfavner med Taarer sin Søn og priser Gud, tager kjærlig imod sin Sønnekone og holder Bryllup for sin Søn i syv Dage, 13-23.

1. Og Rafael sagde til Tobias: Veed du ikke, Broder, hvorledes det var med din Fader, da du forlod ham?
2. Lad os skynde os foran din Hustru og lage Huset til; men tag Fiskens Galde i Haanden!
3. Og de gik afsted, og Hunden fulgte efter dem. 5,25.
4. Og Anna sad og saa sig om bortover Veien efter sin Søn.
5. Og hun blev var, at han kom, og hun sagde til hans Fader: Se, din Søn kommer, og den Mand som reiste med ham!
6. Og Rafael sagde: Jeg veed, Tobias, at din Faders Øine skal blive aabnede.
7. Stryg derfor Galden ind i hans Øine! Og naar han føler svie, skal han gnide dem og saaledes stryge de hvide Hinder bort og se dig.
8. Og Anna løb til og faldt sin Søn om Halsen og sagde til ham: Saa fik jeg dig da at se, mit Barn! Nu vil jeg gjerne dø. Og de græd begge. 1 Mos. 46,29.30.
9. Og Tobias gik ud mod Døren, og han snublede.
10. Men hans Søn løb til ham og greb sin Fader,
11. og han sprængte Galden i sin Faders Øine og sagde: Vær frimodig, Fader!
12. Men da de svide, gned han sine Øine, og de hvide Hinder skalledes af fra hans Øienkroge.
13. Og da han saa sin Søn, faldt han ham om Halsen og græd.
14. Og han sagde: Lovet er du, Gud, og lovet er dit Navn i Evighed, og lovede er alle dine hellige Engle, fordi du revsede og

miskundede dig! Se, jeg ser Tobias, min Søn. Salm. 118,18.

15. Og hans Søn gik ind med Glæde og forkyndte sin Fader de store Ting som var skeede med ham i Medien.

16. Og Tobias gik ud til Ninives Port sin Sønnekone imøde, glad og lovende Gud.

17. Og de som saa ham gaa, undrede sig over, at han kunde se.

18. Og Tobias bekjendte for dem, at Gud havde miskundet sig over ham.

19. Og da Tobias var kommen nær til Sara, sin Sønnekone, velsignede han hende og sagde: Vær velkommen, Datter!

20. Lovet være Gud, som har ført dig til os, og velsignede være din Fader og din Moder!

21. Og der blev Glæde blandt alle hans Brødre i Ninive.

22. Og Akiakarus og Nasbas, hans Brodersøn, kom til.

23. Og Tobias' Bryllup blev holdt med Glæde i syv Dage.

12. Kapitel.

Tobias og hans Søn vil give Rafael Halvparten af sit Gods, 1-5. Men denne byder dem at love Gud og at gjøre Barmhjertighed og kundgjør dem, hvorfor han var sendt, og hvem han er, 6-19. De forfærdes, men han trøster dem, byder dem at opskrive hvad der var skeet, og bliver saa usynlig for dem; de lover Gud, 20-26.

1. Og Tobias kaldte paa sin Søn Tobias og sagde til ham: Se til, min Søn, at du giver den Mand som fulgte med dig, hans Løn, og man bør give ham mere til!

2. Og Tobias sagde til ham: Fader! Jeg lider ingen Skade, om jeg giver ham Halvdelen af det jeg har havt med mig;

3. thi han har ført mig uskadt til dig igjen, og min Hustru har han helbredet, og mit Sølv har han hentet, og dig har han i lige Maade helbredet.

4. Og den gamle sagde: Saa faar han hvad ret er.

5. Og han kaldte Engelen og sagde til ham: Tag Halvdelen af alt I har havt med, og far nu vel!

6. Da kaldte han dem begge til Side og sagde til dem: Lov Gud og pris ham og giv ham Ære og pris ham for alle de levendes Aasyn for det han har gjort mod eder!

7. Det er godt at love Gud og ophøie hans Navn, idet man med Ære forkynder Guds Gjerninger; dryg da ikke med at prise ham! Salm. 92,2.

8. Thi en Konges Hemmelighed er det godt at skjule, men Guds Gjerninger er det herligt at aabenbare.

9. Gjør godt, og ondt skal ikke ramme eder!

10. En god Ting er Bøn med Faste og Barmhjertighed og Retfærdighed.

11. Bedre er lidet med Retfærdighed end meget med Uretfærdighed. Ordspr. 16,8.

12. Bedre er det at gjøre Barmhjertighed end at opdynge Guld;

13. thi Barmhjertighed frier fra Døden, og den renser fra al Synd. 4,11. Dan. 4,27.

14. De som gjør Barmhjertigheds- og Retfærdigheds-Gjerninger, skal mættes med Liv; men de som synder, er Fiender af sit eget Liv. Es. 3,9. Ordspr. 1,32; 19,16.

15. Jeg vil ikke dølge noget for eder. Jeg har jo sagt: En Konges Hemmelighet er det godt at skjule, men Guds Gjerninger er det herligt at aabenbare.

16. Og nu, da du og din Sønnekone Sara bad, da bar jeg eders Bønne-Offer frem for den Helliges Aasyn.

17. Og naar du begravede de døde, var jeg i lige Maade hos dig, og da du ikke drygede med at staa op og forlade dit Maaltid for at gaa bort og faa den døde begraven, da var du under din gode Gjerning ikke skjult for mig; men jeg var med dig. 1,17 fg. 2,1 fg.

18. Og nu har Gud sendt mig for at helbrede dig og din Sønnekone Sara. 3,25.

19. Jeg er Rafael, en af de syv hellige Engle som bærer de helliges Bønner frem og gaar ind for den Helliges Herlighed. 3,24.

20. Da de blev begge forfærdede og faldt paa sit Ansigt; thi de blev grebne af Frygt.

21. Og han sagde til dem: Frygt ikke! Thi det skal gaa eder vel.

22. Men lov Gud i Evighed! Thi ikke af min egen Gunst, men efter vor Guds Vilje kom jeg. Derfor lov ham i Evighed!

23. Den hele Tid lod jeg mig bare tilsyne for eder, og jeg hverken aad eller drak, men I saa et Syn.

24. Saa pris nu Gud, thi jeg farer op til ham som sendte mig! Og skriv alt hvad der er foregaaet, i en Bog!

25. Og de stod op, og de saa ham ikke mere. Dom. 13,20.21.

26. Og de priste Guds store og underlige Gjerninger, og hvorledes Herrens Engel havde ladet sig tilsyne for dem.

13. Kapitel.

Tobias lover Herren og formaner Israels Folk til at prise ham blandt Hedningerne, 1-14. Gud skal vel tugte Jerusalem for dets Synder, men atter miskunde sig over det; de bortførte skal komme tilbage, Herrens Tempel skal atter opbygges, mange Hedningefolk skal omvende sig til Herren, og Jerusalem vorde saare herligt, 15-28.

1. Og Tobias skrev en Glædes-Bøn og sagde:

2. Lovet være Gud, som lever evindelig, og hans Kongedømme! Thi han revser og miskunder sig, fører ned til Dødsriget og fører op derfra, og der gives ikke den som kan undfly hans Haand. 5 Mos. 32,39. 1 Sam. 2,6. Job 5,18. Hos. 6,1.2. Visd. 16,13.15.

3. Pris ham, Israels Børn, for Hedningernes Aasyn! Thi han har spredt os iblandt dem.
4. Kundgjør der hans Storhed, ophøi ham for alle levendes Aasyn!
5. Thi han er vor Herre, og han er Gud, vor Fader, i al Evighed.
6. Og han skal revse os for vor Uretfærdigheds Skyld og atter miskunde sig og samle os fra alle de Folkeslag som I er blevne spredte iblandt. 5 Mos. 30,1 fg.
7. Naar I vender om til ham af hele eders Hjerte og af hele eders Sjæl til at gjøre Sandhed for hans Aasyn, da skal han vende om til eder,
8. og han skal ikke skjule sit Aasyn for eder, og I skal se, hvad han skal gjøre mod eder.
9. Og pris ham af fuld Mund og lov Retfærdighedens Herre og ophøi Evighedens Konge!
10. Jeg priser ham i mit Fangenskabs Land og kundgjør hans Styrke og Storhed for et syndigt Folk.
11. Vend om, I Syndere, og gjør Retfærdighed for hans Aasyn!
12. Hvem veed, om han ikke vil have Velbehag i os og gjøre Miskundhed mod os.
13. Jeg ophøier min Gud, og min Sjæl ophøier Himmelens Konge, og den skal juble over hans Storhed. Es. 61,10.
14. Saa sige alle og prise ham i Retfærdighed!
15. Jerusalem, du hellige Stad! Han skal revse dig for dine Børns Gjerninger, og atter skal han miskunde sig over de retfærdiges Børn. V. 6.
16. Pris Herren, thi han er god, og lov Evighedens Konge,
17. forat hans Telt atter maa vorde opbygget i dig med Glæde,
18. og forat han kan glæde de fangne i dig og elske de elendige i dig gjennem alle Slægter i Evighed!
19. Mange Hedningefolk skal komme langt borte fra til Gud Herrens Navn med Gaver i sine Hænder, ja Gaver til Himmelens Konge.
Salm. 86,9. Es. 18,7; 60,4 fg
20. Slægt efter Slægt skal give dig Lovsang.
21. Forbandede skal alle de være, som hader dig, velsignede i Evighed alle de som elsker dig. 1 Mos. 12,3; 27,29.
22. Glæd dig og fryd dig over de retfærdiges Børn! Thi de skal samles og love de retfærdiges Herre.
23. Salige de som elsker dig! De skal glæde sig over din Fred. Salm. 122,6.
24. Salige de som gaar med Sorg over alle dine Revselser! Thi de skal glæde sig over dig, naar de ser al din Herlighed, og de skal fryde sig evindelig.
25. Min Sjæl, lov Gud, den store Konge!
Salm. 103, 1.2. Luk. 1,46 fg.
26. Thi Jerusalem skal bygges med Safir og Smaragd, og dine Mure med kostelige Stene, og Taarnene og Bolværkerne med rent Guld, Es. 54,11 fg. Aab. 21,18 fg.
27. og Jerusalems Gader skal brolægges i Tavl med Beryl og Karfunkel og Sten fra Ofir,
28. og alle dets Stræder skal sige Halleluja og Pris, med de Ord: Lovet være Herren, som har ophøiet os i al Evighed!

14. Kapitel.

Tobias holder ved at frygte Gud, bliver gammel, formaner sin Søn til at drage til Medien, fordi Ninive skal ødelægges, ligesom og Jerusalem skal vorde øde, 1-10; dog skal Jerusalem gjenopbygges, Templet gjenreises, og Hedningerne omvende sig til Herren, 11-16. Han formaner sin Søn endvidere til Gudsfrygt og Godgjørenhed og dør; ligesaa dør hans Hustru Anna, 17-27. Den yngre Tobias drager til Medien til sine Svigerforældre, hvis Gods han arver, oplever Ninives Ødelæggelse og dør, 28-32.

1. Og Tobias holdt op med at prise Gud.
2. Og han var otte og femti Aar, da han mistede Synet,
3. og otte Aar efter fik han sit Syn igjen.
4. Og han gjorde Barmhjertighed,
5. og han blev ved at frygte Gud Herren og at prise ham. 1,3.
6. Men han blev meget gammel.
7. Og han kaldte paa sin Søn og sine seks Sønnesønner og sagde til ham:
4,3. 1 Mos. 49,1.
8. Mit Barn, tag dine Sønner! Se, jeg er gammel og nær ved at fare bort fra Livet.
9. Drag bort til Medien, mit Barn! Thi jeg tror for visst hvad Profeten Jonas har talt om Ninive, at det skal omstyrtes; men i Medien skal der snarere være Fred til en Tid, og jeg tror, at vore Brødre i Landet skal adspredes fra det gode Land. Jon. 3.4.
10. Og Jerusalem skal blive øde, og Guds Hus i det skal opbrændes, og det skal være øde indtil en Tid.
11. Og Gud skal atter miskunde sig over dem og føre dem tilbage til Landet, og de skal bygge Huset, dog ikke som det der var for, indtil Tiderne er fuldkommede.
Esr. 3,12. Hagg. 2,3.
12. Og derefter skal de vende tilbage fra sit Fangenskab, og de skal bygge Jerusalem herlig.
13. Og Guds Hus der skal bygges til en herlig Bygning for alle Slægter i Evighed, saaledes som Profeterne har talt om det*.
* Jerusalem, Esr. 3,8 fg. 6,14 fg.
14. Og alle Hedningefolkene skal omvende sig til at frygte Gud Herren i Sandhed, og de skal nedgrave sine Afguder.
Sef. 2,11. 1 Mos. 35,4.
15. Og alle Hedningefolkene skal love Herren, og hans Folk skal prise Gud.
16. Og Herren skal ophøie sit Folk, og alle

de skal glæde sig, som elsker Gud Herren i
Sandhed og Retfærdighed, idet de gjør Barm-
hjertighed mod vore Brødre.
17. Og nu, mit Barn, drag bort fra Ninive!
Thi i alle Maader skal det ske, som Profeten
Jonas har talt.
18. Men hold du Loven og Budene og
vær en Ven af Barmhjertighed og vær ret-
færdig, forat det maa gaa dig vel!
19. Og begrav mig sømmelig og din Moder
hos mig, og bliv saa ikke længer i Ninive!
V. 26,27; 4.5,
20. Mit Barn! Se, hvad Aman gjorde
mod Akiakarus, som havde opfostret ham,
hvorledes han førte ham fra Lyset ind i
Mørket, og hvorledes han gjengjældte ham.
21. Og Akiakarus blev frelst, men hin fik
sin fortjente Løn og for ned i Mørket.
22. Manasse gjorde Barmhjertighed og blev
frelst fra Dødens Snare som de havde stillet
for ham,
23. men Aman faldt i Snaren og omkom.
24. Og nu, mit Barn, se hvad Barmhjer-
tighed gjør, og hvorledes Retfærdighed ud-
frier! Dan. 4,27.
25. Og idet han sagde dette, opgav han
Aanden paa sit Leie.
26, Han var hundrede og otte og femti
Aar. Og han* lagde ham i Graven med
Ære. *den yngre Tobias.
27. Og da Anna, hans Moder, døde, grav-
lagde han hende hos sin Fader. V. 19.
28. Men Tobias drog bort med sin Hustru
og sine Sønner til Ekbatana, til sin Svoger-
fader Raguel, og naaede en hæderlig Alder-
dom. V. 9.
29. Og da hans Svigerforældre døde, lagde
han dem i Graven med Ære.
30. Og han arvede deres ligesom Tobias',
sin Faders, Gods. 8,23.
31. Og han døde selv, hundrede og syv og
tyve Aar gammel, i Ekbatana i Medien.
32. Og han hørte, før han døde, om Ninives
Undergang, som Nebukadnesar og Asverus
havde indtaget, og han glædede sig, før han
døde, over Ninive. V. 9.

Judits Bog.

1. Kapitel.

Nabukodonosor, Assyrernes Konge, ruster sig til Krig mod Arfaksad, Konge i Medien, som havde befæstet Ekbatana meget stærkt, 1-6. Han beder flere Folkeslag og deriblandt ogsaa Israels Folk om at komme sig til Hjælp, og da de ikke følger denne Bøn, truer han dem med Hevn, 7-12. Han overvinder Arfaksad, 13-16.

1. I det tolvte Aar af Nabukodonosors
Regjering, han som regjerede over Assyrerne
i Ninive, den store Stad, i Arfaksads Dage,
han som regjerede over Mederne i Ekbatana
2. — og han byggede ved Ekbatana og
rundt omkring Mure af hugne Stene, som var
tre Alen brede og seks Alen lange, og han
gjorde Muren sytti Alen høi og femti Alen
bred,
3. og dens Taarne, hundrede Alen høie,
satte han paa Byens Porte,
4. og dens Taarne gjorde han indtil seksti
Alen brede i Grunden,
5. og han gjorde dens Porte til Porte som
hævede sig til en Høide af sytti Alen, og
deres Bredde var firti Alen, forat hans
vældige Hære kunde rykke ud, og hans Fod-
folk drage ud i sluttet Række —
6. i de Dage førte Kong Nabukodonosor
Krig mod Kong Arfaksad paa den store Slette,
det er en Slette i Landet ved Ragau; og der
stødte til ham alle de som boede i Bjerg-
landet, og alle de som boede ved Eufrat og
Tigris og Hydaspes og paa Arioks, Elymæer-
nes Konges, Slette, og der kom saare mange
Folkeslag sammen til Kamp mod Gelods Børn.
7. Og Nabukodonosor, Assyrernes Konge,
sendte Bud til alle dem som boede i Persien,
og til alle dem som boede mod Vesten, nem-
lig dem som boede i Kilikien og Damaskus og
paa Libanon og Antilibanon, og til alle dem
som boede ved Kysten,
8. og til dem blandt Karmels Folk og i
Gilead og i Øvre-Galilæa og paa den store
Slette Esdrelom
9. og til alle dem i Samaria og dets Byer
og paa hin Side af Jordan indtil Jerusalem
og Betane og Kellus og Kades og indtil
Ægyptens Elv og til Tafnæ og Ramesse og
hele Gesems Land
10. lige til ovenfor Tanis og Memfis, og
til alle dem som boede i Ægypten lige til
Ætiopiens Grænser.
11. Men alle de som boede i alt det Land,
foragtede Nabukodonosors, Assyrernes Kon-
ges, Ord og kom ikke sammen med ham til Krig;
thi de frygtede ham ikke, men han var for
dem som en almindelig Mand, og de lod
hans Bud med uforrettet Sag og med Skam
vende tilbage fra dem.
12. Da blev Nabukodonoser meget vred
paa alt dette Land, og han svor ved sin
Trone og sit Rige, at han vilde hevne sig
paa alle Kilikiens og Damaskus' og Syriens
Landemærker og med sit Sværd ihjelslaa alle
dem som boede i Moabs Land, og Ammons

Børn og hele Judæa og alle dem i Ægypten lige til de to Haves* Grænser

* d. e. de to Elve hvoraf Nilen dannes.

13. Og med sin Hær leverede han Kong Arfaksad et Slag i det syttende Aar, og han fik Overhaand i Striden med ham og drev hele Arfaksads Hær og alt hans Hestfolk og alle hans Vogne paa Flugt.

14. Og han blev Herre over hans Byer og kom ind til Ekbatana og tog Taarnene og hærjede dets Gader og gjorde dets Herlighed til Vanære.

15. Og han fangede Arfaksad paa Ragaus Bjerge og skjød ham ned med sine Kastespyd og ødelagde ham paa samme Dag.

16. Og derefter vendte han tilbage til Ninive, han og alle hans fremmede Hærfolk, en saare stor Mangfoldighed af Krigsmænd, og han var der i Ro og Mag og holdt Gjæstebud, han og hans Hær, i hundrede og tyve Dage.

2. Kapitel.

Holofernes faar Befaling at krige mod alle de Folk som ikke har villet komme Nabukodonosor til Hjælp, 1-6. Han ruster sig og undertvinger en Del af disse Folk; de som bor i Kystlandet, gribes af Rædsel, 7-16.

1. Og i det attende Aar, paa den to og tyvende Dag i den første Maaned, blev der i Nabukodonosors, Assyrernes Konges, Hus Tale om at hevne sig paa alt det Land, saaledes som han havde sagt. 1,12.

2. Og han sammenkaldte alle sine Tjenere og alle sine Stormænd.

3. Og han forelagde dem sin hemmelige Beslutning og opregnede med sin Mund al Ondskab i Landet; og de dømte, at man burde ødelægge alt Kjød som ikke havde fulgt hans Munds Ord.

4. Og det skede, da han havde endt sin Raadslagning, da kaldte Nabukodonosor, Assyrernes Konge, Holofernes, sin øverste Hærfører, den anden næst ham, og sagde til ham: Dette siger den store Konge, al Jordens Herre:

5. Se, du skal drage ud fra mit Aasyn og tage med dig Mænd som stoler paa sin Styrke, af Fodfolk hundrede og tyve tusinde og en Mængde Heste tilligemed Ryttere, tolv tusinde. Og du skal drage ud mod alt Landet i Vest, thi de har været min Munds Ord ulydige, og du skal byde dem at holde Jord og Vand færdige for mig; thi jeg vil drage ud mod dem i min Vrede og skjule al Jordens Overflade med min Hærs Fødder, og til den vil jeg overgive dem til Rov, og deres saarede skal fylde deres Dale og Strømme, og en Elv skal fyldes med deres døde, saa den strømmer over, og jeg vil føre de fangne af dem til al Jordens yderste Ender. Men du skal drage ud og i Forveien indtage mig hele deres Landemærke, saa de skal overgive sig til dig, og du forvare mig dem til deres Strafs Dag.

6. Men dem som er ulydige, skal dit Øie ikke spare, men du skal overgive dem til Mord og Rov i alt dit Land; thi saa sandt jeg og mit Riges Kraft lever, alt hvad jeg har talt, det skal jeg ogsaa gjøre med min Haand. Men du skal ikke overtræde et eneste af din Herres Ord, men du skal fuldbyrde dem, saaledes som jeg har befalet dig, og ikke dryge med at udføre dem.

7. Saa gik Holofernes ud fra sin Herres Aasyn og kaldte alle Fyrsterne og Hærførerne og Høvedsmændene over Assyriens Hær og mønstrede de Mænd som var udvalgte til Strid, saaledes som hans Herre havde befalet ham, hundrede og tyve tusinde, og Bueskyttere til Hest, tolv tusinde.

8. Og han opstillede dem saaledes som en Krigshær opstilles, og han tog Kameler og Æsler og Mulæsler til deres Tros, en meget stor Mængde, og Faar og Okser og Gjeder til deres Forsyning i utallig Mængde

9. og Levnetsmidler for hver Mand i Mængde

10. og Guld og Sølv af Kongens Hus, saare meget.

11. Og han drog ud, han og al hans Hær, paa Veien for at komme forud for Kong Nabukodonosor og skjule hele Landet i Vest med sine Vogne og Ryttere og udvalgte Fodfolk. Og de fremmede Krigsfolk drog i Mængde ud med dem, som Græshopper og som Jordens Sand; thi der var ikke Tal paa dem, saa mange var de. Dom. 6,5; 7,12.

12. Og de drog ud fra Ninive tre Dages Vei bortimod Sletten Bektilet og slog Leir et Stykke fra Bektilet, nær ved Bjerget paa venstre Side af Øvre-Kilikien. Og han tog al sin Hær, Fodfolket og Hestfolket, og sine Vogne og drog derfra til Bjerglandet.

13. Og han slog Fud og Lud og plyndrede alle Rassis' Børn og Ismaels Børn mod Ørkenen søndenfor Kellon.

14. Og han gik over Eufrat og gjennem Mesopotamien og ødelagde alle de befæstede Byer ved Bækken Abrona, lige til Havet. Og han indtog Kilikiens Landemærker og slog alle dem som gjorde ham Modstand, og han kom til Jafets Landemærker mod Syd, bortimod Arabien.

15. Og han omringede alle Midians Børn og opbrændte deres Telte og plyndrede deres Kvæghegn.

16. Og han rykkede ned paa Damaskus' Slette i Hvedehøstens Dage og afbrændte alle deres Agre og ødelagde deres Hjorde af smaat og stort Kvæg og plyndrede deres Byer og hærjede deres Marker og slog alle deres unge Karle med Sværdets Egg. Og Frygt og Rædsel for ham faldt paa dem som boede i Kystlandet, dem som var i Sidon og i Tyrus, og dem som boede i Sur og Okina, og alle dem som boede i Jemna'an; og de som boede i Asdod og Askalon, frygtede ham saare.

3. Kapitel.

Kystlandets Folk underkaster sig Holofernes, 1-9; dog ødelægger han deres Land, omhugger deres hellige Lunde og rykker frem mod Judæas Grænser, 10-12.

1. Og de sendte Bud til ham med fredelige Ord og sagde:
2. Se, vi er Nabukodonosors, den store Konges, Tjenere og ligger her for dit Aasyn;
3. gjør med os som dig godt synes!
4. Se, vore Gaarde og hvert vort Sted og hver Hvedeager og Hjordene af smaat og stort Kvæg og alle Kvæghegnene ved vore Telte ligger her for dit Aasyn; gjør med dem som det behager dig!
5. Se, baade vore Byer og de som bor i dem, er dine Tjenere; kom, og far med dem som dig godt synes!
6. Og Mændene kom til Holofernes og meldte ham disse Ord.
7. Og han drog ned til Kystlandet, han og hans Hær, og lagde Krigsfolk i de befæstede Byer.
8. Og han tog udvalgte Mænd derfra op i sin Hær.
9. Og de modtog ham, de og hele det omliggende Land, med Kranse og Danse og Pauker.
10. Og han ødelagde alle deres Landemærker og omhuggede deres Lunde.
11. Og det var hans Forsæt at ødelægge alle Landets Guder, forat alle Folkene skulde tjene Nabukodonosor alene, og alle deres Tungemaal og Stammer paakalde ham som Gud. 6,3.
12. Og han kom bortimod Esdrelom i Nærheden af Dotæa, som ligger lige mod Judæas store Sag*. Og han slog Leir midt imellem Gæbæ og Skytopolis og var der en Maaneds Tid for at samle hele sin Hærs Tros.

* d. e. maaske en takket, sagformet Bjerghøide.

4. Kapitel.

Jøderne sætter Vagt ved sine Grænser for at hindre Fiendernes Indfald, 1-6; de vender sig i Bøn og Faste til Herren; han bønhører dem, 7-13.

1. Og Israels Børn, som boede i Judæa, hørte alt hvad Holofernes, Nabukodonosors, Assyrernes Konges, øverste Hærfører, havde gjort mod Hedningefolkene, og hvorledes han havde udplyndret alle deres Templer og ødelagt dem.
2. Og de frygtede saare meget for ham og forfærdedes for Jerusalem og Herrens, sin Guds, Tempel; thi nylig var de dragne op fra Fangenskabet, og nylig havde hele Folket været forsamlet fra Judæa, og Karrene og Alteret og Huset var blevne helligede fra Vanhelligelsen.
3. Og de sendte Folk til hele Samarias Land og til Konas og Bet-Horon og Belmen og Jeriko og til Koba og Esora og Salems Dal, og de lagde forud Krigsfolk paa alle de høie Bjerges Toppe.
4. og de omgav Landsbyerne paa dem med Mure og gjorde Oplag i dem til Forsyning, til Krigsforraad; thi deres Marker var nylig afhøstede.
5. Og Joakim, Ypperstepresten, som i de Dage var i Jerusalem, skrev til dem der boede i Betulua og Betomastem, som ligger lige mod Esdrelom, bortimod Sletten i Nærheden af Dota'im, og sagde, at de overalt skulde lægge Krigsfolk ved Opgangene til Bjergene, fordi Indgangen til Judæa var gjennem dem, og man med Lethed kunde hindre dem* i deres Fremrykning, da Adgangen var trang, i det høieste for to Mand ad Gangen. *Fienderne.
6. Og Israels Børn gjorde saaledes som Joakim, Ypperstepresten, og hele Israels Folks Raad, som havde sit Sæde i Jerusalem, havde befalet dem.
7. Og alle Mænd i Israel raabte til Herren med stort Alvor og ydmygede sine Sjæle med stort Alvor, de og deres Hustruer og deres smaa Børn og deres Kvæg; og hver fremmed og Dagløner og hver kjøbt Træl de havde, lagde Sæk om sine Lænder.
Jon. 3,7 fg. Jak. 5,16.
8. Og hver Mand og Kvinde i Israel og Børnene og de som boede i Jerusalem, faldt ned foran Templet og strøede Aske paa sine Hoveder og udbredte sine Sørgeklæder for Herrens Aasyn og omgav Alteret med Sørgetøi.
9. Og de raabte samdrægtig med Alvor til Israels Gud, at han ikke maatte overgive deres smaa Børn til Rov og Kvinderne til Bytte og deres Arvs Byer til Tilintetgjørelse og Templet til Vanhelligelse og Vanære, til en Spot for Hedningerne.
10. Og Herren hørte deres Røst og saa til deres Trængsel.
11. Og Folket fastede i flere Dage i hele Judæa og Jerusalem foran Herrens, den Almægtiges, Tempel.
12. Og Joakim, Ypperstepresten, og alle Presterne som stod for Herrens Aasyn, og de som gjorde Tjeneste for Herren, var omgjordede med Sæk om sine Lænder og ofrede det daglige Brændoffer og Folkets Løfteoffere og frivillige Gaver, og der var Aske paa deres Huer.
13. Og de raabte til Herren af al Magt, at han vilde se i Naade til hele Israels Hus.

5. Kapitel.

Holofernes spørger, hvad dette er for et Folk som vover at sætte sig op imod ham, 1-3. Akior, Ammoniternes Anfører, fortæller ham om Israels Fortid og om deres Guds store Velgjerninger mod dem og raader Holofernes til ikke at angribe dem, hvis de ikke har forsyndet sig imod sin Gud, 4-24. Den tilstedeværende Mængde og Holofernes' Stormænd bliver meget vrede paa Akior, 25-27.

1. Og det blev meldt Holofernes, den assyriske Hærs øverste Fører, at Israels Børn havde rustet sig til Krig og spærret Gjennem-

gangene mellem Bjergene og befæstet alle de høie Bjerges Toppe og lagt Hindringer paa Sletterne.

2. Og han blev heftig vred og kaldte alle Moabs Fyrster og Ammons Hærførere og alle Kystlandets Landshøvdinger og sagde til dem:

3. Kundgjør mig dog, I Kana'ans Børn, hvad dette er for et Folk som bor i Bjerglandet, og hvad det er for Byer de bor i, og hvor stor deres Hær er, og hvorfra de har sin Kraft og sin Styrke, og hvem der har reist sig som Konge over dem eller som Fører for deres Krigshær, og hvorfor de har ringeagtet mig og ikke kommet mig imøde, tvert imod hvad alle de som bor i Vesten, har gjort! 3,9.

4. Og Akior, Hærføreren for alle Ammons Børn, sagde til ham: Hør dog, min Herre, et Ord af din Tjeners Mund! Og jeg vil forkynde dig Sandheden om dette Folk, som bor i dette Bjergland her i Nærheden af dig, og der skal ikke udgaa Løgn af din Tjeners Mund.

5. Dette Folk er Efterkommere af Kaldæerne. 1 Mos. 11,31.

6. Og de boede før som fremmede i Mesopotamien, fordi de ikke vilde vandre efter de Guder som tilbades af deres Fædre, der var i Kaldæernes Land.

7. Og de veg af fra sine Forfædres Vei og tilbad Himmelens Gud, den Gud som de havde lært at kjende.

8. Og man drev dem ud fra sine Guders Aasyn, og de flygtede til Mesopotamien og boede som fremmede der i mange Dage.

9. Og deres Gud sagde, at de skulde gaa ud fra det Land hvor de boede som fremmede, og drage til Kana'ans Land,
1 Mos. 11,31; 12,1 fg. 15,7.

10. Og de tog Bolig der, og de fik meget Guld og Sølv og saare meget Kvæg.

11. Og de drog ned til Ægypten; thi en Hunger havde lagt sig over hele Kana'ans Land, og de boede der som fremmede, indtil de blev mishandlede, og de blev der til en stor Mængde, og der var ikke Tal paa deres Slægt. 1 Mos. 41,54; 46,6. 2 Mos. 1,7.

12. Og Ægyptens Konge reiste sig imod dem, og de brugte Svig imod dem; baade med andet Arbeide og med at gjøre Teglsten plagede de dem og gjorde dem til Træle.
2 Mos. 1,8 fg.

13. Og de raabte til sin Gud, og han slog hele Ægyptens Land med Plager som der ingen Lægedom var for. 2 Mos. 7 fg.

14. Og Ægypterne jog dem ud fra sig, og Gud udtørrede det Røde Hav for deres Øine. 2 Mos. 12,31 fg. 14,21 fg.

15. Og han førte dem paa Veien til Sinai Bjerg og Kades Barnea, og de drev bort alle dem som boede i Ørkenen.

16. Og de bosatte sig i Amoriternes Land, og alle Hesboniterne ødelagde de ved sin Styrke. 4 Mos. 21,25.

17. Og de gik over Jordan og tog hele Bjerglandet i Eie.

18. Og de jog ud fra sit Aasyn Kananiterne og Ferisiterne og Jebusiterne og Sikemiterne og alle Gergesiterne og boede der i mange Dage. Josva 12,7 fg.

19. Og saa længe de ikke syndede for sin Guds Aasyn, gik det dem vel; thi Gud, som hader Uret, er med dem. Salm. 5,5; 45,8.

20. Men da de veg af fra den Vei han havde forelagt dem, blev de ødelagte i høieste Maade i mange Krige.

21. Og de blev bortførte i Fangenskab til et Land som ikke var deres eget, og deres Guds Tempel blev jevnet med Jorden, og deres Byer indtagne af Modstanderne.

22. Og nu, efterat de har vendt sig om til sin Gud, er de dragne op fra Adspredelsen hvor de var blevne adspredte, og har taget Jerusalem i Eie, hvor deres Tempel er, og bosat sig i Bjerglandet; thi det laa øde.

23. Og nu, mægtige Herre! Er der nogen Forseelse hos dette Folk, og synder de mod sin Gud, saa vil vi se til, hvad dette Anstød blandt dem er, og drage op og krige mod dem.

24. Men er der ikke nogen Misgjerning hos deres Folk, saa drage min Herre forbi, for at ikke deres Herre og deres Gud skal holde sit Skold over dem, saa vi bliver til Skam for hele Jorden.

25. Og det skede, da Akior holdt op at tale disse Ord, da knurrede alt Folket som omgav Teltet og stod rundt omkring.

26. Og Holofernes' Stormænd og alle de som boede i Kystlandet og Moab, sagde, at man skulde hugge ham ned; thi, sagde de, vi vil ikke frygte for Israels Børn, thi se, det er et Folk som ikke har Kraft eller Styrke til en haard Kamp;

27. derfor vil vi drage op, og de skal vorde til Føde for al din Hær, Herre, Holofernes!

6. Kapitel.

Holofernes spotter Israels Gud, truer Israels Folk og Akior med Hevn og lader ham føre bunden til Betulua. 1-9. Israels Børn løser ham og fører ham ind i Byen. Han fortæller dem, hvad der var skeet; de roser ham, og Osias gjør til hans Ære et Gjæstebud. De raaber til Gud om Hjælp, 10-18.

1. Og da Larmen af de Mænd som stod rundt omkring det samlede Raad, ophørte, sagde Holofernes, den assyriske Hærs øverste Fører, til Akior, saa det hele Folk af fremmede og alle Moabs Børn hørte derpaa:

2. Hvem er da du, Akior, og I, Efra'ims Leiesvende, at du er optraadt som Profet iblandt os, saaledes som du har gjort idag, og har sagt, at vi ikke skal føre Krig mod Israels Slægt, fordi deres Gud vil holde sit Skjold over dem? 5,24.

3. Hvem er vel Gud uden Nabukodonosor? Han skal udsende sin Magt og udrydde dem af Jorden, og deres Gud skal ikke redde dem;

men vi, hans Tjenere, skal aldeles ødelægge dem som een Mand, og de skal ikke holde Stand mod vore Hestes Magt, thi vi skal træde dem ned med dem. 3,11.

4. Og deres Bjerge skal vorde drukne af deres Blod, og deres Sletter vorde fulde af deres døde, og deres Fødders Spor skal ikke holde Stand for vort Aasyn, men de skal aldeles ødelægges, siger Kong Nabukodonosor, al Jordens Herre; thi han har sagt: Min Tales Ord skal ikke blive tomme.

5. Men du, Akior, du Leiesvend af Ammon, som har talt disse Ord paa din Uretfærdigheds Dag, du skal ikke mere se mit Aasyn fra denne Dag af, indtil jeg faar hevnet mig paa denne Slægt, som er kommen fra Ægypten, og da skal min Hærs Sverd og mine Tjeneres Skare gjennembore dine Sider, og du skal falde blandt deres saarede, naar jeg kommer igjen. Og mine Tjenere skal føre dig bort paa Bjergene og sætte dig i en af Byerne ved Opgangene*, og du skal ikke omkomme, før du bliver ødelagt sammen med dem. *4,5.

6. Og dersom du haaber i dit Hjerte, at de ikke skal blive tagne, saa lad ikke dit Aasyn være nedslaaet! Jeg har talt, og intet af mine Ord skal falde til Jorden.

7. Og Holofernes bød sine Tjenere som stod ved hans Telt, at gribe Akior og føre ham til Betulua og overgive ham i Israels Børns Hænder.

8. Og hans Tjenere greb ham og førte ham udenfor Leiren bort paa Sletten og førte ham fra Sletten til Bjergene og kom til Kilderne nedenfor Betulua. Og da Mændene i Byen paa Bjergets Top saa dem, greb de til Vaaben og gik udenfor Byen op paa Bjergets Top, og alle Slyngekasterne satte sig fast paa Stedet hvor de vilde op, og kastede med Stene paa dem.

9. Da sneg de sig ind under Bjerget og bandt Akior og lod ham ligge der, kastet ved Foden af Bjerget, og gik bort igjen til sin Herre.

10. Men Israels Børn steg ned fra sin By og gik bort til ham og førte ham til Betulua.

11. Og de stillede ham for de øverste Styresmænd i sin By, som i de Dage var Osias, Mikas Søn, af Simeons Stamme, og Kabris, Gotoniels Søn, og Karmis, Melkiels Søn.

12. Og de sammenkaldte alle Byens Ældste, og alle deres unge Mænd og Kvinderne løb sammen til Forsamlingen, og de stillede Akior midt iblandt alt sit Folk. Og Osias spurgte ham om, hvad der var skeet.

13. Og han svarede og kundgjorde dem, hvad der var talt af Holofernes' Raadsforsamling, og alle de Ord han havde talt blandt Assurs Høvdinger, og hvilke store Ord Holofernes havde brugt mod Israels Hus. 5,4 fg. 6,2 fg.

14. Og Folket faldt ned og tilbad Gud og raabte og sagde:

15. Herre, Himmelens Gud! Se paa deres Overmod, og hav Medynk med vor Slægts Nød, og se paa denne Dag i Naade til deres Aasyn som er helligede til dig! 2 Kong. 19,15.16.

16. Og de trøstede Akior og roste ham meget.

17. Og Osias tog ham fra Forsamlingen hjem i sit Hus og gjorde et Gjæstebud for de Ældste.

18. Og de raabte til Israels Gud om Hjælp hele den Nat.

7. Kapitel.

Holofernes kringsætter Betulua med en stor Hær, 1-6, og gjør sig til Herre over dets Vandkilder for at tvinge det til Overgivelse, 7-12. Byens Indbyggere raaber forfærdede til Gud og vil, at Osias skal overgive Byen, 13-18. Osias tilskynder dem til at holde ud i fem Dage; hvis Gud ikke inden denne Tid hjælper dem, vil han overgive Byen, 19-21.

1. Men den følgende Dag bød Holofernes al sin Hær og alt sit Folk som var kommet for at hjælpe ham i Krigen, at bryde op mod Betulua og sætte sig fast ved Opgangene til Bjerglandet og begynde Krig mod Israels Børn.

2. Saa brød da paa den Dag hver krigsdygtig Mand op iblandt dem, og deres Hær af Krigsmænd var hundrede og sytti tusinde Mand Fodfolk og tolv tusinde Mand Hestfolk foruden Trosset og de Mænd som fulgte med dem tilfods, en meget stor Mængde. 2,5.

3. Og de leirede sig i Dalen i Nærheden af Betulua ved Kilden og strakte sig i Bredden bortimod Dota'im indtil Belmen og i Længden fra Betulua indtil Kyamon, som ligger midt imod Esdrelom.

4. Men da Israels Børn saa deres Mængde, blev de saare forfærdede, og den ene sagde til den anden: Nu vil disse afæde alt hvad der er paa Jorden, og hverken de høie Bjerge eller Dalene eller Høiene skal udholde deres Tyngde.

5. Og de greb alle til Vaaben og tændte Baal paa sine Taarne og blev ved at holde Vagt hele den Nat.

6. Men den anden Dag førte Holofernes hele sit Hestfolk ud lige mod dem af Israels Børn som var i Betulua,, og tog Opgangene til deres By i Øiesyn.

7. Og han søgte op deres Vandkilder og tog dem i sin Magt og stillede Skarer af Krigsmænd ved dem og vendte derpaa selv tilbage til sit Folk.

8. Da kom alle Fyrster over Esaus Børn og alle Hærførere for Moabs Folk og Høvedsmændene i Kystlandet til ham og sagde: Vor Herre høre dog et Ord, forat din Hær ikke skal lide noget Tab!

9. Thi dette Folk, Israels Børn, stoler ikke paa sine Spyd, men paa sine Bjerghøider som de bor paa; thi det er ikke nogen let Sag at rykke frem mod Toppene af deres Bjerge,

10. Og nu, Herre! Før ikke Krig mod dem saaledes som man fører Krig i Slagorden! Saa skal der ikke falde en eneste Mand af dit Folk. Bliv i din Leir; og tag Vare paa hver Mand af din Hær, og lad dine Tjenere tage den Vandkilde som flyder ud af Bjergets Fod!

Thi derfra forsyner alle de som bor i Betulua, sig med Vand. Og Torsten skal dræbe dem, og de skal overgive sin By; og vi og vort Folk skal drage op paa de nærliggende Bjergtoppe og leire os paa dem til en Forpost, forat ikke en eneste Mand skal komme ud af Byen, og de skal vansmægte af Hunger, de og deres Hustruer og deres Børn, og før Sværdet kommer over dem, skal de ligge i Vanmagt paa Gaderne, hvor de bor, og du skal lade dem haardt undgjælde, fordi de gjorde Oprør og ikke mødte dit Aasyn med Fred.

11. Og deres Ord syntes Holofernes og alle hans Tjenere godt om, og han bød dem at gjøre som de havde sagt.

12, Og Ammons Børns Leir brød op, og med dem fem tusinde af Assurs Børn, og de leirede sig i Dalen og tog Israels Børns Vande og Vandkilder. Og Esaus Børn og Ammons Børn rykkede op og leirede sig paa Bjergene midt imod Dota'im, og de udsendte fra sig nogle mod Syd og Øst midt imod Ekrebel, som er i Nærheden af Kus, der ligger ved Bækken Mokmur. Og Assyrernes øvrige Hær leirede sig paa Sletten og skjulte hele Landet, og deres Telte og deres Tros leirede sig, en meget stor Mængde.

13. Og Israels Børn raabte til Herren, sin Gud; thi de var blevne modløse, fordi alle deres Fiender havde omringet dem, og det var ikke muligt at undfly dem. Og rundt omkring dem forblev hele Assurs Leir, deres Fodfolk og Vogne og Hestfolk, i fire og treti Dage. Og alle Vandforraad slap op for alle dem som boede i Betulua, og Brøndene blev tømte, og de havde ikke en eneste Dag Vand nok at drikke; thi man gav dem Vand at drikke efter Maal. Da vansmægtede deres smaa Børn og deres Kvinder, og de unge Mænd vansmægtede af Tørst, og de faldt om paa Byens Gader og i Portenes Gjennemgange, og der var ikke mere nogen Kraft i dem. Og alt Folket kom sammen til Osias og de øverste Styresmænd i Byen, baade de unge Mænd og Kvinderne og de smaa Børn, og de raabte med høi Røst og sagde i de Ældstes Paahør: Gud dømme mellem os og eder! Thi I har gjort stor Uret mod os ved ikke at tale fredelige Ord med Assurs Børn;

14. og nu har vi ingen Hjælper, men Gud har solgt os i deres Hænder, saa vi synker til Jorden for deres Aasyn af Tørst og stor Elendighed.

15. Saa kald dem nu, og overgiv hele Byen til Holofernes' Folk og hele hans Hær til Plyndring!

16. Thi det er os bedre at blive dem til Rov end at dø af Tørst; thi vi skal da vel blive til Trælle, men vort Liv skal bevares, og vi skal ikke se vore smaa Børn dø for vore Øine og vore Hustruer og Børn vansmægte.

17. Vi tager Himmelen og Jorden og vor Gud og vore Fædres Herre, som straffer os efter vore Synder og vore Fædres Synder, til Vidne mod eder, for at han ikke skal gjøre efter disse Ord paa den Dag idag.

18. Og der blev en stor Veklage i Forsamlingen af alle tilsammen, og de raabte til Gud Herren med høi Røst.

19. Og Osias sagde til dem: Vær ved godt Mod, Brødre! Lad os holde ud endnu i fem Dage; i Løbet af disse vil Herren, vor Gud, vende sin Miskundhed til os! Thi han vil ikke forlade os for al Tid.

20. Men hvis de udløber, uden at der kommer Hjælp til os, saa skal jeg gjøre efter eders Ord.

21. Og han lod Folket gaa fra hverandre til sin Leir, og de gik bort til Murene og Taarnene i sin By, og Kvinderne og Børnene sendte han bort til deres Huse. Og de var i stor Elendighed i Byen.

8. Kapitel.

Judit, en vakker og gudfrygtig Enke i Betulua, hører om det Løfte Osias havde givet Folket, at ville overgive Byen, hvis der ikke kom Hjælp inden fem Dage, 1-10. Hun tilrettevisér ham og de andre Ældste, formaner dem til ikke at friste Gud, men stole paa ham, og minder dem om, hvorledes Gud havde prøvet Fædrene, 11-24. Osias undskylder sig og beder hende om at bede for dem; hun lover at udføre en stor Gjerning til Byens Frelse, 25-30.

1. Og Judit, en Datter af Merari, Søn af Oks, Søn af Josef, Søn af Osiel, Søn af Elkia, Søn af Ananias, Søn af Gedeon, Søn af Rafa'in, Søn af Akito, Søn af Eliu, Søn af Eliab, Søn af Natanael, Søn af Salamiel, Søn af Sarasada'i, Søn af Israel, hørte dette i de Dage.

2. Og hendes Mand var Manasses, af hendes Stamme, og af hendes Fædreneæt, og han var død i Byghøstens Dage;

3. thi da han stod hos dem som bandt Kornbaand paa Marken, kom den hede Østenvind over hans Hoved, og han maatte gaa tilsengs og døde i Betulua, sin By, og man gravlagde ham hos hans Fædre paa Ageren mellem Dota'im og Belamon.

4. Og Judit levede i sit Hus som Enke i tre Aar og fire Maaneder.

5. Og hun gjorde sig et Telt paa Taget af sit Hus og lagde Sæk om sin Lænd og bar Enkeklæder.

6. Og hun fastede alle sin Enkestands Dage undtagen paa For-Sabatter og Sabatter og For-Nymaaner og Nymaaner og Høitider og Israels Huses Glædesdage.

7. Og hun var fager af Skikkelse og meget deilig af Udseende, og hendes Mand Manasses efterlod hende Guld og Sølv og Tjenere og Tjenestepiger og Kvæg og Agre, og hun vedblev at have dem i Eie.

8. Og der var ingen som sagde hende noget ondt paa; thi hun frygtede Gud saare.

9. Og hun hørte Folkets onde Ord mod den øverste Styresmand, fordi de var blevne modløse over Mangelen paa Vand.

10. Og Judit hørte alle de Ord som Osias havde talt til dem, hvorledes han havde svoret dem, at han efter fem Dages Udløb vilde overgive Byen til Assyrerne. 7,19.

11. Og hun sendte sin Tjenestepige, som forestod alt hendes Gods, afsted og kaldte Osias, Kabris og Karmis, hendes Bys Ældste, til sig, og de kom til hende. 6,11.

12. Og hun sagde til dem: Hør mig dog, I øverste Styresmænd over dem som bor i Betulua! Thi eders Ord som I har talt for Folket paa denne Dag, er ikke ret, og heller ikke, at I har sat den Ed I har udtalt, imellem Gud og os og sagt, at I vil overgive Byen til vore Fiender, hvis Herren ikke inden den Tid vender sig til at hjælpe os. 7,20.

13. Og nu, hvem er I, at I har fristet Gud paa denne Dag og stiller eder over Gud midt iblandt Menneskenes Børn?

14. Og nu vil I udforske Herren, den Almægtige, men I skal ikke faa noget at vide i al Evighed; thi et Menneskehjertes Dyb kan I ikke finde, og hans Sinds Tanker kan I ikke fatte, og hvorledes skulde I da kunne udgranske Gud, som har skabt alt dette, og ret forstaa hans Sind, og skjønne hans Tanker?

15. Ikke saa, Brødre! Egg ikke Herren, vor Gud, til Vrede! Thi om han ikke vil hjælpe os i de fem Dage, saa har han dog Magt til at værne os i de Dage han vil, ja alle Dage, eller og til at ødelægge os for vore Fienders Aasyn.

16. Men søg ikke at fremtvinge Herrens, vor Guds, Raad! Thi Gud er ikke som et Menneske, at han skulde lade sig true, ei heller som et Menneskes Barn, at man kunde gaa irette med ham,

17. Derfor lad os oppebie Frelsen fra ham og paakalde ham til vor Hjælp, og han skal høre vor Røst, om det er ham velbehageligt!

18. Thi der er ikke opstaaet nogen iblandt vore Slægter, ikke heller er der paa denne Dag enten Stamme eller Æt eller Bygd eller By iblandt os, som tilbeder Guder gjorte med Hænder,

19. saaledes som det skede i de forrige Dage, hvorfor vore Fædre blev overgivne til Sværd og Udplyndring og faldt med et stort Fald for sine Fienders Aasyn.

20. Men vi kjender ingen anden Gud end ham, hvorfor vi haaber, at han ikke skal glemme os eller nogen af vor Slægt; thi naar vi bliver tagne, da skal hele Judæa gaa tilgrunde, og vore Helligdomme skal blive plyndrede, og han skal kræve deres Vanhelligelse af vor Mund og lade vore Brødres Drab og Landets Bortførelse i Fangenskab og vor Arvs Ødelæggelse komme tilbage over vort Hoved blandt de Hedningefolk hvor vi træller, og vi skal blive til Anstød og til Spot for dem som faar os i Eie; thi vor Trældom skal da ikke vendes til Naade, men Herren, vor Gud, skal gjøre den til Vanære.

21. Og nu, Brødre! Lad os vise vore Brødre, at deres Liv afhænger af os, og at Helligdommene og Huset og Alteret hviler paa os!

22. Lad os under alt dette takke Herren, vor Gud, som prøver os ligesom vore Fædre!

23. Kom i Hu, hvad han gjorde mod Abraham, og hvorledes han prøvede Isak, og hvad der skede med Jakob i Mesopotamien i Syrien, da han vogtede Labans, sin Morbroders, Faar! 1 Mos. 22,1 fg. 31,38 fg.

24. Thi ligesom han førte hine gjennem en Ildprøve for at ransage deres Hjerte, saa har han heller ikke straffet os; men til Paamindelse revser Herren dem som holder sig nær til ham. Salm. 118,18.

25. Og Osias sagde til hende: Alt hvad du har sagt, har du talt af et godt Hjerte, og der er ingen som kan sætte sig imod dine Ord; thi ikke først idag er din Visdom bleven aabenbar, men fra din første Tid kjender hele Folket din Forstand, ligesom ogsaa dit Hjertes Tanker er gode. Men Folket tørstede storlig, og de nødte os til at gjøre saaledes som vi har talt til dem, og til at føre over os en Ed som vi ikke kan overtræde.

26. Men bed nu for os! Thi du er en gudfrygtig Kvinde, og Herren skal sende Regn til at fylde vore Brønde, og vi skal ikke mere vansmægte. 1 Sam. 7,8; 12,19.

27. Og Judit sagde til dem: Hør mig, og jeg vil gjøre en Gjerning som skal naa til de fjerneste Slægter blandt vort Folks Børn!

28. I skal staa ved Porten inat, og jeg vil gaa ud sammen med min Pige, og inden de Dage efter hvis Udløb I har sagt at I vil overgive Byen til vore Fiender, skal Herren frelse Israel ved min Haand.

29. Men I skal ikke søge at faa rede paa den Gjerning jeg har fore; thi jeg vil ikke sige eder det, før det jeg vil gjøre, er fuldført.

30. Og Osias og de andre Styresmænd sagde til hende: Gaa bort i Fred, og Gud Herren gaa foran dig til Hevn over vore Fiender! Og de vendte tilbage fra Teltet* og gik til sine Vagthold. * V. 5.

9 Kapitel.

Judit falder ned i Bøn til Gud, foreholder ham hans tidligere Gjerninger og beder, at han ogsaa nu vil høre hende og hjælpe hende til at udføre det hun har isinde, 1-16.

1. Men Judit faldt paa sit Ansigt og strøede Aske paa sit Hoved og afdækkede den Sæk hun havde paa*, og da just nu den Aftens Røgoffer blev ofret i Jerusalem i Herrens Hus, raabte Judit til Herren med høi Røst og sagde. 8,5. 2 Mos. 30,7.8.

* d. e. tog af sig de Klæder hun bar ovenpaa den.

2. Herre, min Faders, Simeons, Gud, hvem du gav Sværd i Haand til Hevn over fremmede som havde aabnet en Jomfrus Liv til at gjøre hende uren og afdækket hendes Lænd

til Skam og krænket hendes Jomfrudom til
Vanære! 1 Mos. 34, 2.25; 49, 5.6.
3. Thi du sagde: Det skal ikke saa være-
Og dog gjorde de det. Derfor overgav du
deres Førere til Drab og deres Seng, som
skammede sig ved deres Bedrag, til Blod,
4. og du slog Trælle tilligemed Fyrster og
Fyrster paa deres Troner,
5. og du gav deres Kvinder til Bytte og
deres Døtre til Fangenskab og alt ders Rov
til Deling blandt de Børn som du elskede,
6. som ogsaa brændte af Nidkjærhed for
dig og afskyede sit Blods Urenhed og paa-
kaldte dig som Hjælper. Gud, min Gud,
bønhør ogsaa mig, Enken!
7. Thi du har gjort hvad der skede for
disse Ting, og disse Ting selv og de Ting
som skede efter dem, og det nærværende og
det tilkommende har du havt i Tanke, og
hvad du havde i Tanke, det skede, og hvad
du havde sat dig fore, det kom tilstede og
sagde: Se, her er vi!
8. Thi alle dine Veie er gjort rede, og dine
Domme er forud kjendte af dig.
9. Thi se, Assyrerne har samlet en talrig
Hær; de er stolte af Heste og Ryttere, de
er stolte af Fodfolks Arm, de sætter sit Haab
til Skjold og til Spyd og Bue og Slynge,
og de veed ikke, at du er Herren, som sønder-
bryder Krige; Herren er dit Navn.
Salm. 20,8. Judit 16,3. Salm. 46,10; 76,4.
10. Sønderbryd du deres Styrke ved din
Magt, og sønderknus deres Kraft ved din
Vrede! Thi de har sat sig fore at vanhellige
dine Helligdomme, at gjøre uren den Bolig
hvor din Herligheds Navn hviler, og med
Sværd at nedslaa dit Alters Horn. Se til
deres Overmod, send din Vrede over deres
Hoved!
11. Giv i min, Enkens, Haand den Kraft
jeg har tænkt paa!
12. Slaa Trællen med hans Herre ved
mine daarende Læber, og Herren med hans
Tjener! Knus deres stolte Magt ved en Kvin-
des Haand! Dom. 4,9.21.
13. Thi din Styrke hviler ikke paa Mængde,
ei heller din Magt paa stærke Mænd; men
du er nedtryktes Herre, du er ringes Hjælper,
svages Støtte, fortviledes Værn, haabløses
Frelser.
1 Sam. 14,6. 2 Krøn. 14,11. 1 Makk. 3,18.
14. Ja, ja, du min Faders Gud og Is-
raels, din Arvs, Gud, Himmelens og Jor-
dens Herre, Vandenes Skaber, Konge over al
din Skabning, hør du min Bøn
15. og gjør mit Ord og min List til Saar
og Vunde paa dem som har lagt haarde
Raad op imod din Pagt og dit hellige Hus
og Sions Top og dine Børns Eiendomshus,
16. og gjør at alt dit Folk og alle dine
Stammer maa vide og forstaa, at du er al
Magts og Styrkes Gud, og at der ikke er
nogen anden som værner Israels Slægt,
end du!

10. Kapitel.

Judit pynter sig, tager Levnetsmidler med sig og gaar med sin Pige ud til Betuluas Port, hvor Osias med de Ældste ønsker hende Lykke til hendes Forehavende, 1-9. Hun kommer til Assyrernes Leir, hvor hun for Vagten foregiver, at hun vil vise Holofernes, hvorledes han bedst kunde indtage Byen, 10-14. Assyrerne tror hende og fører hende ind til Holofernes; alle bliver slagne af hendes Skjønhed, 15-27.

1. Og det skede, da hun havde hørt op
med at raabe til Israels Gud og endt alle
disse Ord, da stod hun op fra det Sted hvor
hun havde kastet sig ned. 9.1.
2. Og hun kaldte sin Pige og gik ned i
Huset hvor hun pleiede at være paa Sabbats-
dagene og paa sine Festdage, og hun lagde
af den Sæk som hun havde paa, og tog af
sig sine Enkeklæder.
3. Og hun vaskede sit Legeme med Vand
og salvede sig med kostelig Salve og stelte
istand Haaret paa sit Hoved og satte en Hue paa
sig og tog sine Festklæder paa, som hun pleiede
at bære i sin Mands, Manasses', Levetid.
4. Og hun tog Sandaler paa sine Fødder
og tog Halsbaand og Armbaand og Finger-
ringe og Ørenringe og al sin Pynt paa sig.
5. Og hun smykkede sig meget for at daare
alle de Mænds Øine der fik hende at se.
6. Og hun gav sin Pige en Skindsæk med
Vin og en Krukke med Olje og fyldte en Pose
med ristet Korn og Figenkage og rene Brød,
og hun indpakkede omhyggelig alle sine Sager
og gav hende dem at bære.
7. Og de gik ud sammen til Byen Betuluas
Port og fandt Osias og Byens Ældste, Kabris
og Karmis, staaende ved den. 8,28.
8. Men da de saa hende, hvorledes hendes
Ansigt var forandret, og at hun havde byttet
Klæder, undrede de sig saare over, hvor vakker
hun var.
9. Og de sagde til hende: Gud, vore Fædres
Gud, lade dig finde Naade og fuldende det
du vil foretage dig til Israels Børns Ære
og Jerusalems Ophøielse! Og hun tilbad Gud.
10. Og hun sagde til dem: Byd, at man
aabner Byens Port for mig! Saa vil jeg
gaa ud for at fuldbyrde det I har talt med
mig om. Og de bød de unge Mænd at lukke
op for hende, som hun havde sagt, og de
gjorde saa.
11. Og Judit gik ud, hun og hendes Pige
med hende; men Byens Mænd saa efter hende,
indtil hun kom ned af Bjerget, indtil hun gik
igjennem Dalen, og de ikke mere saa hende.
Og de gik ret frem i Dalen,
12. og Assyrernes fremste Vagtfolk mødte
hende, og de greb hende og spurgte hende:
Hvem hører du til, og hvorfra kommer du,
og hvorhen gaar du?
13. Og hun sagde: Jeg er en af Hebræernes
Døtre, og jeg er løben bort fra dem; thi de
skal gives eder til at fortæres.
14. Og jeg gaar til Holofernes, eders øverste

Hærfører, for at forkynde ham Sandheds
Ord, og jeg vil vise ham en Vei som han
kan rykke frem paa og blive Herre over hele
Bjerglandet, og der skal ikke omkomme en
eneste Mand eller levende Sjæl af hans Folk.
15. Men da Mændene havde hørt hendes
Ord, saa de paa hendes Ansigt, og det syntes
dem vidunderlig vakkert. V. 8.
16. Og de sagde til hende: Du har frelst
dit Liv ved at haste med at komme ned for
vor Herres Aasyn.
17. Saa gaa nu til hans Telt, og nogle
af os skal ledsage dig, indtil de kan overgive
dig i hans Hænder.
18. Men naar du staar for ham, saa frygt
ikke i dit Hjerte, men forkynd ham hvad du
nu har sagt, og han skal gjøre vel imod dig!
19. Og de udvalgte hundrede Mand af sig
og gav hende og hendes Pige dem til Led-
sagere, og de førte hende til Holofernes' Telt.
20. Og de flokkede sig sammen i hele Leiren;
thi det spurgtes rundt i Teltene, at hun var
kommen, og de kom og omringede hende,
21. da hun stod udenfor Holofernes' Telt,
indtil man havde meldt ham om hende, og
de undrede sig over hendes Skjønhed og un-
drede sig over Israels Børn for hendes Skyld.
22. Og de sagde, den ene til den anden:
Hvem vil vel foragte dette Folk som har slige
Kvinder iblandt sig? Det er ikke godt, at
der levnes en eneste Mand af dem, thi hvis
de slipper fri, vil de kunne overliste al Jorden.
23. Og de som holdt Vagt hos Holofernes,
og alle hans Tjenere kom ud og førte hende
ind i Teltet.
24. Og Holofernes hvilede paa sit Leie under
Myg-Nettet, som var virket af Purpur og
Guld og Smaragd og kostelige Stene.
25. Og man meldte ham om hende, og han
gik ud i Forteltet, og der blev baaret Lamper
af Sølv foran ham.
26. Men da Judit kom frem for ham og
hans Tjenere, undrede de sig alle over hendes
vakre Ansigt. V. 8. 15.
27. Og hun faldt paa sit Ansigt og bøiede
sig for ham, og hans Tjenere reiste hende op.

11. Kapitel.

Holofernes tager venlig imod Judit og lover at tage sig af hende, 1-4. Hun roser ham og hans Konge og raader ham at agte paa Akiors Ord, saa skulde han indtage Byen og lægge alt under Nabukodonosor; thi Byens Indbyggere havde isinde at gjøre hvad der var Synd mod Gud, 5-20. Holofernes finder Behag i hendes Ord, undrer sig over hendes Visdom og Skjønhed og gjør hende store Løfter, hvis det hun har sagt, bliver opfyldt, 21-23.

1. Og Holofernes sagde til hende: Vær
ved godt Mod, Kvinde! Frygt ikke i dit Hjerte!
Thi jeg har aldrig gjort noget Menneske ondt,
som har valgt at tjene Nabukodonosor, Kon-
gen over al Jorden.
2. Og hvis nu dit Folk, som bor paa Bjer-
gene, ikke havde ringeagtet mig, saa skulde jeg
ikke have oploftet mit Spyd imod dem; men
de har selv voldt sig dette.
3. Og sig mig nu, hvorfor du er løben bort
fra dem og kommen til os! Thi du er kom-
men til din Frelse. Vær ved godt Mod! I
denne Nat og fremdeles skal du leve;
4. thi der er ingen som skal gjøre dig noget
ondt, men enhver skal gjøre vel mod dig, som
man gjør mod min Herres, Kong Nabukodo-
nosors', Tjenere.
5. Og Judit sagde til ham: Hør naadig
din Tjenerindes Ord, og lad din Tjenerinde
tale for dit Aasyn, og jeg skal ikke forkynde
min Herre Løgn i denne Nat!
6. Og hvis du følger din Tjenerindes Ord,
saa skal Gud ved dig fuldføre Sagen, og min
Herre skal ikke afstaa fra det han har fore;
7. thi saa sandt Nabukodonosor, Kongen over
al Jorden, lever, og hans Kraft lever, han
som har sendt dig for at sætte alt som lever,
i sin rette Skik — ikke bare Mennesker skal
tjene ham for din Skyld, men ogsaa Markens
Dyr og Kvæget og Himmelens Fugle skal ved
din Styrke komme til at leve under Nabuko-
donosor og alt hans Hus.
8. Thi vi har hørt om din Visdom og din
Sjæls kloge Raad, og det er blevet vitterligt
for al Jorden, at du alene er dygtig i hele
Riget og mægtig i Forstand og underfuld i
Krigsførelse.
9. Og hvad nu vedkommer den Tale som
Akior har ført i din Raadsforsamling, da har
vi hørt hans Ord; thi Betuluas Mænd har
ladet ham beholde Livet, og han har kund-
gjort dem alt hvad han havde talt hos dig.
10. Derfor, mægtige Herre, ringeagt ikke
hans Ord, men læg det paa Hjerte! Thi det
er sandt;
11. thi vor Slægt bliver ikke straffet, Svær-
det formaar intet imod dem, naar de ikke
synder imod sin Gud.
12. Og nu, for at ikke min Herre skal falde
i Mishaab og vende tilbage med uforrettet
Sag, og for at Døden skal falde over deres
Ansigt, saa har en Synd grebet dem, hvorved
de skal fortørne sin Gud, naar de gjør hvad
der er utilbørligt.
13. Thi fordi Levnetsmidlerne er slupne op
for dem, og alt Vand er blevet sjeldent, 7,18.
14. saa er de blevne enige om at lægge
Haand paa sit Kvæg, og alt hvad Gud i sine
Love har forbudt dem at æde, agter de at for-
tære. Og Førstegroden af Korn og Tienden
af Vin og af Olje, som de har helliget og
gjemt til Presterne som staar i Jerusalem for
vor Guds Aasyn, er de blevne enige om at
fortære, medens det ikke engang er tilladt
nogen af Folket at røre derved med Hænderne.
3 Mos. 11,4 fg.
15. Og de har sendt Bud til Jerusalem —
thi ogsaa de som bor der, har gjort det sam-
me — for at faa Tilladelse hertil fra Raadet.
Og naar dette har givet dem Svar, og de

gjør derefter, saa skal de gives til Ødelæggelse paa den Dag.
16. Derfor løb jeg, din Tjenerinde, da jeg havde faaet alt dette at vide, bort fra dem, og Gud har sendt mig for ved dig at gjøre Ting hvorover al Jorden skal blive slagen af Forundring, saa mange som faar dem at høre;
17. thi din Tjenerinde er gudfrygtig og dyrker Nat og Dag Himmelens Gud. Og nu vil jeg blive hos dig, min Herre, og din Tjenerinde vil hver Nat gaa ud i Dalen, og jeg vil bede til Gud, at han skal sige mig, naar de har fuldført sine Synder.
18. Og jeg vil komme og melde dig det, og da skal du drage ud med hele din Hær, og der er ingen af dem som skal kunne modstaa dig.
19. Og jeg skal føre dig midt igjennem Judæa, indtil du kommer midt imod Jerusalem, og jeg skal sætte din Stol midt i det, og du skal drive dem som Faar der ikke har nogen Hyrde, og ikke en Hund skal knurre med sin Tunge imod dig.
20. Thi det er blevet talt til mig efter hvad jeg for vidste, og forkyndt mig, og jeg er bleven sendt for at forkynde dig det.
21. Og hendes Ord syntes Holofernes og alle hans Tjenere godt om, og de undrede sig over hendes Visdom og sagde: Der gives ikke en saadan Kvinde fra den ene Ende af Jorden til den anden med saa vakkert et Ansigt og saa forstandige Ord. 10,8.15.26.
22. Og Holofernes sagde til hende: Gud har gjort vel i at sende dig for Folkets Aasyn, for at Seieren maa komme i vore Hænder, men Fordærvelse over dem som har ringeagtet min Herre.
23. Og nu, deilig er du af Skikkelse og dygtig i Ord; naar du gjør efter hvad du har talt, skal din Gud være min Gud, og du skal sidde i Nabukodonosors Hus og være navnkundig fremfor al Jorden.

12. Kapitel.

Holofernes vil, at Judit skal æde af hans Mad; men hun vægrer sig herfor og faar Tilladelse til at æde af sin egen Mad og til at gaa udenfor Leiren hver Morgen for at holde Bøn; dette gjør hun i tre Dage, 1-10. Den fjerde Dag indbyder Holofernes hende til Gjæstebud i den Tanke at have Omgang med hende; hun pryder sig og kommer til Gjæstebudet, men æder af sin egen Mad; Holofernes, indtagen af Kjærlighed til hende, drikker langt over sin Sædvane, 11-22.

1. Og han bød at føre hende ind der hvor hans Sølvtøi blev opstillet, og sagde, at der skulde gjøres Plads for hende ved Bordet, for at hun kunde æde af hans Retter og drikke af hans Vin.
2. Og Judit sagde: Jeg vil ikke æde af dem, for at der ikke skal blive noget Anstød; men man skal give mig af det jeg har havt med mig. Dan. 1,8. Judit 10,6.
3. Og Holofernes sagde til hende: Men naar det du har med dig, slipper op, hvorfra skal vi da faa lignende Sager at give dig? Thi der er ikke nogen af dit Folk hos os.
4. Og Judit sagde til ham: Saa sandt din Sjæl lever, min Herre, din Tjenerinde skal ikke opbruge hvad jeg har med mig, før Herren ved min Haand gjør hvad han har sat sig fore.
5. Og Holofernes' Tjenere førte hende ind i Teltet.
6. Og hun sov indtil Midnat, og hun stod op imod Morgenvagten.
7. Og hun sendte Bud til Holofernes og sagde: Min Herre byde dog, at man skal lade din Tjenerinde gaa ud til Bøn! Og Holofernes bød Livvagten ikke at hindre hende. Og hun blev i Leiren i tre Dage.
8. Og hun gik hver Nat ud i Dalen ved Betulua og badede sig ved Vandkilden i Leiren.
9. Og naar hun steg op, bad hun Herren, Israels Gud, styre hendes Vei til hendes Folks Børns Ophøielse.
10. Og efter at have renset sig gik hun ind og blev i Teltet, indtil hun nød sin Mad imod Aften.
11. Og det skede paa den fjerde Dag, da gjorde Holofernes et Gjæstebud for sine Tjenere* alene og indbød ikke nogen af sine Tjenestemænd til sit Selskab, og han sagde til Bagoas, Kammersvenden, som forestod alt hvad hans var: Gaa bort og overtal den hebraiske Kvinde, som er hos dig, til at komme til os og æde og drikke med os!

* d. e. for dem som var nærmest om ham.

12. Thi se, det vil være en Skam for os, om vi lader en saadan Kvinde fare uden at have havt Omgang med hende; thi dersom vi ikke drager hende til os, vil hun le os ud.
13. Og Bagoas gik ud fra Holofernes og gik ind til hende og sagde: Denne vakre Pige drøye ikke med at komme til min Herre for at blive æret for hans Aasyn og drikke Vin med os til Glæde og blive paa denne Dag som en af Assurs Børns Døtre der staar i Nabukodonosors Hus!
14. Og Judit sagde til ham: Hvem er vel jeg, at jeg skulde sige min Herre imod?
15, Alt hvad der er velbehageligt i hans Øine, vil jeg skynde mig at gjøre.
16. Og dette skal være mig en Fryd indtil min Dødsdag.
17. Og hun stod op og prydede sig med sine Klæder og al sin Kvindestas. Og hendes Pige traadte til og bredte ud paa Jorden for hende, lige for Holofernes, de Skind hun havde faaet af Bagoas til Brug ved sit daglige Maaltid, for at hun kunde lægge sig ned paa dem og æde. Og Judit kom ind og lagde sig tilbords.
18. Og Holofernes' Hjerte var ude af sig selv for hendes Skyld, og hans Sjæl kom i heftig Uro, og han havde været saare lysten efter at have Omgang med hende og passet paa Leilighed til at forføre hende fra den Dag han saa hende.

19. Og Holofernes sagde til hende: Drik dog, og vær lystig med os!
20. Og Judit sagde: Ja, jeg vil drikke, min Herre! Thi jeg holder mit Liv for høiere æret idag end alle Dage, siden jeg blev født.
21. Og hun tog og aad og drak for hans Aasyn hvad hendes Pige havde laget til.
22. Og Holofernes blev lystig for hendes Skyld, og han drak saare meget Vin, saa meget som han ikke nogensinde havde drukket paa een Dag, siden han blev født.

13. Kapitel.

Judit bliver alene med Holofernes, som, overvældet af Vin, er falden om paa sit Leie. Efter at have raabt til Gud om at styrke hende hugger hun hans Hoved af og tager det med i sin Madpose, 1-10. Hun gaar med sin Pige ud af Leiren, kommer til Betulua, beder dem at love Gud og fortæller; hvad hun har gjort, 11-20. De lover Gud, og Osias priser og velsigner Judit, 21-26.

1. Men da det var blevet sildigt, skyndte hans Tjenere sig at bryde op, og Bagoas lukkede Teltet til udenfra og lod Bordsvendene gaa bort fra hans Herres Aasyn, og de gik bort til sine Sovesteder;
2. thi de var alle trætte, fordi Gjæstebudet havde varet længe. Men Judit blev alene tilbage i Teltet.
3. Og Holofernes var falden fremover paa sit Leie; thi han var overvældet af Vin.
5. Og Judit havde sagt til sin Pige, at hun skulde staa udenfor hendes Sovekammer og passe paa, naar hun gik ud, saaledes som hun hver Dag pleiede; thi hun havde sagt, at hun vilde gaa ud til sin Bon, og det samme havde hun sagt til Bagoas.
5. Og de gik alle bort fra hende, og der blev ingen tilbage i Sovekammeret, hverken liden eller stor.
6. Og Judit traadte bort til hans Seng og sagde i sit Hjerte:
7. Herre, al Magts Gud! Se i denne Time til mine Hænders Gjerninger til Jerusalems Ophøielse! Thi nu er det Tid til at tage dig af din Arv og fuldbyrde mit Forehavende til de Fienders Fordærvelse som har reist sig mod os.
8. Og hun gik bort til Sengestolpen som var ved Holofernes' Hoved, og hun tog hans Sværd ned af den og gik nær til Sengen, greb fat i hans Hovedhaar og sagde:
9. Styrk mig, Herre Gud, paa denne Dag! Og hun hug to Gange i hans Hals med al sin Kraft og hug hans Hoved af ham og væltede ham ud af Sengen og tog Myg-Nettet bort fra Stolperne. Dom. 16,28.
10. Og lidt derefter gik hun ud og gav Holofernes' Hoved til sin Pige, og hun kastede det i hendes Madpose.
11. Og de gik begge sammen ud efter sin Sædvane til Bonnen, og de gik igjennem Leiren og gik rundt omkring Dalen og steg op paa Betuluas Bjerg og kom til dets Porte. 12,7.8.
12. Og Judit sagde i lang Frastand til dem som holdt Vagt ved Portene: Aabne, aabne, dog Porten! Gud, vor Gud, er med os for fremdeles at gjøre mægtige Gjerninger i Israel og kraftige Gjerninger mod Fienderne, saaledes som han ogsaa har gjort idag.
13. Og det skede, da Mændene i hendes By hørte hendes Røst, skyndte de sig at gaa ned til sin Bys Port, og de sammenkaldte Byens Ældste.
14. Og de løb alle sammen, baade smaa og store; thi det var dem noget aldeles uventet, at hun var kommen, og de aabnede Porten og tog imod dem.
15, Og de tændte Ild op til Lysning og omringede dem.
16. Men hun sagde til dem med høi Røst:
17. Lov Gud, lov! Lov Gud, fordi han ikke har vendt sin Miskunhed bort fra Israels Hus, men knust vore Fiender ved min Haand i denne Nat!
18. Og hun tog Hovedet frem af Posen og viste det frem og sagde til dem:
19. Se, her er Hovedet til Holofernes, Assyrernes øverste Hærfører, og se, her er Myg-Nettet som han laa under i sin Drukkenskab, og Herren slog ham ved en Kvindes Haand.
20. Og saa sandt Herren lever, han som værnede mig paa min Vei som jeg vandrede paa, mit Ansigt daarede ham til hans Fordærvelse, og han fik ikke gjort Synd med mig til Urenhed og Skam. Og alt Folket blev slaget af Forundring.
21. Og de bøiede sig og tilbad Gud og sagde samdrægtig:
22. Lovet er du, vor Gud, som idag har tilintetgjort vort Folks Fiender!
23. Og Osias sagde til hende: Velsignet er du, Datter, for Gud, den Høieste, fremfor alle Kvinderne paa Jorden! Dom. 5,24.
24 Og lovet være Gud, Herren, som har skabt Himlene og Jorden, han som har ledet dig frem til at knuse Hovedet paa vore Fienders Høvding! Thi ikke skal Mindet om din Tillid til Gud vige fra de Menneskers Hjerte som kommer Guds Styrke i Hu evindelig.
25. Og Gud lade dette blive dig til en evig Ophøielse, saa han ser til dig med godt, fordi du ikke sparede dit Liv for vor Slægts Elendigheds Skyld, men afværgede vort Fald, idet du gik ret frem for vor Guds Aasyn!
26. Og alt Folket sagde: Det ske, det ske! 15,13.

14. Kapitel.

Judit raader Folket at ophænge Holofernes' Hoved paa Muren og at rykke ud, som om de vilde angribe Assyrerne, 1-5. Hun lader imidlertid først Akior kalde og forkynder ham alt hvad hun har gjort; han tror paa Gud og lader sig omskjære, 6-11. Folket rykker ud af Betulua mod Assyrerne, hvis

Hærførere søger Holofernes for at melde ham dette. Bagoas finder ham da liggende uden Hoved; Assyrernes Hærførere forfærdes, 12-19.

1. Og Judit sagde til dem: Hør mig dog, Brødre, og tag dette Hoved og hæng det op paa Brystværnet af vor Mur!

2. Og det skal ske, naar Morgenen lyser frem, og Solen gaar op over Jorden, da skal enhver af eder gribe til sine Stridsvaaben, og enhver vaabendygtig Mand rykke ud af Byen, og I skal sætte en Hovedsmand over dem, som om I var ifærd med at rykke ned paa Sletten til Assurs Børns fremste Vagt; dog skal I ikke rykke ned.

3. Og disse skal væbne sig med sin fulde Rustning og gaa til sin Leir og vække Assurs Hærførere, og de skal løbe til Holofernes' Telt og ikke finde ham.

4. Og der skal falde Frygt paa dem, og de skal fly for vort Aasyn.

5. Og følg da efter, I og alle som bor inden hele Israels Landemærke, og slaa dem ned paa deres Veie!

6. Men før I gjør dette, saa kald til mig Akior, Ammoniten, for at han kan se og kjende den som ringeagtede Israels Hus og sendte ham selv til os som til Døden! Og de kaldte Akior ud af Osias' Hus. 5,4.

7. Men da han kom og saa Holofernes' Hoved i Haanden paa en Mand i Folkets Forsamling, faldt han sanseløs ned paa sit Ansigt.

8. Men da de havde hjulpet ham op, faldt han ned for Judits Fødder og bøiede sig for hende og sagde: Velsignet være du i hvert Telt i Juda og blandt alle Folk, som skal forfærdes, naar de hører dit Navn! Og fortæl mig nu alt hvad du har gjort i disse Dage!

9. Og Judit fortalte ham midt iblandt Folket alt hvad hun havde gjort fra den Dag hun gik ud, indtil nu, hun talte til dem.

10. Men da hun hørte op at tale, opløftede Folket et Jubelskrig med høi Røst og lod Glædesraab lyde i sin By.

11. Men da Akior saa alt hvad Israels Gud havde gjort, troede han fast paa Gud, og han lod sig omskjære paa sin Forhuds Kjød og blev lagt til Israels Hus indtil denne Dag.

12. Men da Morgenen brød frem, hængte de Holofernes' Hoved op paa Muren, og hver Mand af Israel tog sine Vaaben, og de rykkede ud i Flokke til Bjergets Opgange.

13. Men da Assurs Børn saa dem, sendte de Bud til sine Hovedsmænd, og disse gik til Hærførerne og Hovedsmændene over tusinde og til hver af sine Anførere.

14. Og de kom til Holofernes' Telt og sagde til den som var over alt hvad hans var: Væk dog vor Herre! Thi disse Trælle har vovet at rykke ned mod os til Kamp for at blive helt og holdent ødelagte.

15. Og Bagoas gik afsted og bankede paa Teltets Forhæng; thi han tænkte, at han sov hos Judit.

16. Men da ingen hørte det, trak han Forhænget til Side og gik ind i Sovekammeret, og han fandt ham liggende død paa Sengeskammelen, og hans Hoved var taget af ham.

Og han raabte med høi Røst, med Graad og Suk og med stærkt Skrig og sønderrev sine Klæder.

17. Og han gik ind i det Telt hvor Judit havde opholdt sig, og han fandt hende ikke, og han sprang ud til Folket og raabte: Trællene har været troløse; en eneste hebraisk Kvinde har ført Skam over Kong Nabukodonosors Hus; thi se, Holofernes ligger paa Jorden, og hans Hoved er ikke paa ham.

18. Men da de assyriske Hærførere hørte disse Ord, sønderrev de sine Klæder, og deres Sjæl blev saare forfærdet.

19. Og deres Skrig og Raab blev meget stort midt i Leiren.

15. Kapitel.

Assyrernes Hær flyr; Israels Børn forfølger dem, slaar mange ihjel og gjør rigt Bytte, 1-9. Ypperstepresten Joakim og Israels Raad velsigner Judit; Folket giver hende Holofernes' Telt; Israels Kvinder viser hende Ære, 10-18.

1. Og da de som var i Teltene, hørte det, blev de forfærdede over det som var skeet, og Frygt og Bæven faldt paa dem.

2. Og ikke nogen blev længer staaende hos den anden, men de styrtede ud, alle som een, og flygtede paa hver Vei paa Sletten og i Bjerglandet, og de som havde slaaet Leir i Bjerglandet omkring Betulua, vendte sig ogsaa til Flugt.

3. Og da styrtede Israels Børn, enhver krigsdygtig Mand iblandt dem, ud imod dem.

4. Og Osias sendte Bud til Betomastem og Bebai og Kobai og Kola og til hele Israels Landemærke for at forkynde det som var fuldført, og at alle skulde styrte sig over Fienderne for at tilintetgjøre dem.

5. Men da Israels Børn hørte det, faldt de, alle som een, over dem og slog dem ned indtil Kobai.

7. Og ligesaa kom ogsaa Mændene fra Jerusalem og fra hele Bjerglandet; thi man havde forkyndt dem det som var skeet i deres Fienders Leir.

7. Og Mændene i Gilead og i Galilæa omgik dem og voldte dem et stort Mandefald, indtil de var komne forbi Damaskus og dets Grænser.

8. Men de andre som boede i Betulua, faldt over Assyrernes Leir og plyndrede den og blev meget rige.

9. Men da Israels Børn var komne tilbage efter at have slaaet Fienden, gjorde de sig til Herre over Resten, og Landsbyerne og Byerne i Bjerglandet og paa Sletten gjorde stort Bytte; thi der var en meget stor Mængde.

10. Og Joakim, Ypperstepresten, og Israels Børns Raad, som boede i Jerusalem, kom

for at skue de Velgjerninger Gud havde gjort mod Israel, og for at se Judit og tale venlig med hende. 4,5.

11. Men da de kom ind til hende, velsignede de hende alle samdrægtig og sagde til hende:

12. Du er Jerusalems Høihed, Du er Israels store Stolthed, du er vor Slægts store Ros; thi du har gjort alt dette ved din Haand, du har gjort Velgjerninger mod Israel, og Gud har havt Velbehag i dem.

13. Velsignet være du hos Herren, den Almægtige, til evig Tid! Og alt Folket sagde: Det ske! 13,26.

14. Og alt Folket plyndrede Leiren i treti Dage.

15. Og de gav Judit Holofernes' Telt og alt hans Sølvtøi og hans Senge og hans Fade og alt hans Bohave; og hun tog og lagde det paa sit Muldyr, og hun lod spænde for sine Vogne og læssede det paa dem.

16. Og alle Israels Kvinder strømmede sammen for at se hende, og de velsignede hende og opførte en Dans til hendes Ære.

17. Og hun tog løvrige Grene i sine Hænder og gav Kvinderne som var med hende, og de kransede sig med Oljegrene, hun og de som var med hende, og hun gik foran hele Folket og anførte alle Kvinderne i Dans.

18. Og alle Israels Mænd fulgte væbnede, med Kranse og med Lovsang i sin Mund.

16. Kapitel.

Judit tilligemed hele Folket synger Herren en Lovsang for denne Seier, 1-21. Hun giver alle Holofernes' Kar til Templet; Folket holder i tre Maaneder Glædesdage i Jerusalem, hvorpaa enhver drager til sit. Judit tager til Betulua, hvor hun al sin Tid lever som Enke og i stor Ære; hun dør i meget høi Alder; Landet har Ro, medens hun lever, og i lang Tid efter hendes Død, 22-31.

1. Og Judit istemte denne Takkesang blandt hele Israel, og hele Folket sang denne Lovsang med. Dom. 5,1.

2. Og Judit sagde: Stem i for min Gud med Pauker, syng for min Herre med Cymbler, istem for ham Sange og Lov, ophøi og paakald hans Navn!

3. Thi Gud er en Herre som sønderbryder Krige; thi han udfriede mig af mine Forfølgeres Haand og førte mig ind i sin Leir midt iblandt sit Folk. 9,9.

4. Assur kom fra Bjerge, fra Norden.

5. Han kom med sin Hærs mange Tusinder, hvis Mængde stoppede Strømme, og deres Hestfolk skjulte Høie.

6. Han sagde, at han vilde afbrænde mine Landemærker og ihjelslaa mine unge Mænd med Sværd og slaa de diende Børn mod Jorden og give mine smaa Børn til Hærfang og røve mine Jomfruer.

7. Men Herren, den Almægtige, gjorde deres Raad til intet ved en Kvindes Haand.

8. Thi deres mægtige Helt faldt ikke for unge Mænd, ei heller slog Jøtners Sønner ham, ei heller lagde høie Kjæmper Haand paa ham; men Judit, Meraris Datter, lammede ham ved sit Ansigts Skjønhed. 10,8.15.26.

9. Thi hun afklædte sig sin Enkeklædning for at reise de fortrykte i Israel. 10,2.

10. Hun salvede sit Ansigt med Salve og bandt sit Haar under en Hue og tog Linklæder paa for at daare ham.

11. Hendes Sandaler indtog hans Øie, og hendes Skjønhed tog hans Hjerte til Fange; Sværdet gik igjennem hans Hals.

12. Persere bævede for hendes Dristighed, og Medere forfærdedes for hendes Djærvhed.

13. Da jublede mine fortrykte, og mine svage raabte; men hine blev forskrækkede, opløftede sin Røst og flygtede.

14. Kvinde-Sønner* gjennemborede dem og saarede dem som Overløberes Børn; de omkom for min Guds Fylking.

* Modsætning til Jøtners Sønner, V. 8.

15. Jeg vil synge Herren en ny Sang.

16. Herre, stor er du og herlig, vidunderlig i Styrke og uovervindelig.

17. Dig tjene alle Skabninger! Thi du talte, og de blev til; du sendte din Aand ud, og han byggede, og der er ingen som kan modstaa din Røst; Salm. 33,9.

18. thi Bjerge skal rokkes fra sine Grundvolde tilligemed Vande, og Klipper skal smelte for dit Aasyn som Voks. Mik. 1,4. Salm. 97,5.

19. Men mod dem som frygter dig, mod dem skal du vise dig saare naadig; thi hvert Slagtoffer til en velbehagelig Duft er lidet, og al Fedme til Brændoffer er saare lidet for dig; men den som frygter Herren, er altid stor. Salm. 51,18. Sir. 10,27.

20. Ve Folkene som reiser sig imod min Slægt! Herren, den Almægtige, skal straffe dem paa Dommens Dag,

21. saa han sender Ild og Orme i deres Kjød, og naar de kjender dem, skal de hyle evindelig. Es. 66,24. Mark. 9,44.

22. Men da de var komne ind i Jerusalem, tilbad de Herren, og da Folket var renset, ofrede de sine Brændoffere og sine frivillige Offere og Gaver.

23. Og Judit gav som Tempelgaver alle Holofernes' Kar, som Folket havde givet hende, og Myg-Nettet som hun havde taget af hans Sovekammer, gav hun som Tempelgave til Herren.

24. Og Folket frydede sig i Jerusalem foran Templet i tre Maaneder, og Judit blev der med dem.

25. Men efter disse Dages Udløb vendte enhver tilbage til sin Arv, og Judit drog bort til Betulua og blev paa sin Eiendom.

26. Og hun var i al sin Tid æret i hele Landet, og mange vilde have hende; men ingen Mand havde Omgang med hende alle hendes Livs Dage, fra den Tid Manasses, hendes Mand, døde og blev samlet til sit Folk.

27. Og hun skred frem i Aar og var høit agtet.

28. Og hun blev gammel i sin Mands Hus, hundrede og fem Aar, og hun satte sin Pige i Frihed og døde i Betulua, og de gravlagde hende i hendes Mands, Manasses, Hule.
29. Og Israels Hus sørgede over hende i syv Dage.
30. Men hun stiftede før sin Død sit Gods til alle de nærmeste Frænder af hendes Mand Manasses og til de nærmeste Frænder af hendes egen Æt.
31. Og der var ikke mere nogen som forfærdede Israels Børn i Judits Dage og i lang Tid efter hendes Død.

Nogle Stykker som er lagte til Esters Bog.

10. Kapitel.

Mordekai omtaler en Drøm han havde havt, 4-6, og udtyder den om Ester, sig selv og Haman og om sit Folks Frelse, 7-14; K. 11, 1. (Knytter sig til Ester, 10,3).

1. Og Mordekai sagde: Af Gud er dette skeet;
5. thi jeg kommer den Drøm i Hu, som jeg havde om disse Ting, thi ingen af dem er bleven uopfyldt. 11,2 fg.
6. Den lille Kilde blev en Elv, og der var Lys og Sol og meget Vand.
7. Elven er Ester, som Kongen tog tilægte og gjorde til Dronning; men de to Drager, det er mig og Haman.
8. Men Folkene, det er de som havde samlet sig for at udslette Jødernes Navn.
9. Men mit Folk, det er Israel, de som raabte til Gud og blev frelste.
10. Og Herren frelste sit Folk, og Herren friede os fra alle disse Ulykker, og Gud gjorde store Tegn og Undere, som tilforn ikke er skeede blandt Hedningefolkene.
11. Derfor gjorde han tvende Lodder, et for Guds Folk og et for alle Hedningefolkene.
12. Og de to Lodder kom ud til Time og Stund, til Doms Dag for Gud iblandt alle Hedningefolkene.
13. Og Gud kom sit Folk i Hu og hjalp sin Arv til sin Ret.
14. Og de skal holde disse Dage i Maaneden Adar, paa den fjortende Dag i Maaneden, med Festforsamling og Glæde og Fryd for Guds Aasyn, Slægt efter Slægt, evindelig blandt hans Folk Israel.
Kap. 11, 1. I det fjerde Aar af Ptolemæus' og Kleopatras Regjering kom Dositeus, som sagde sig at være Prest og Levit, samt Ptolemæus, hans Søn, med nærværende Brev om Purim*, hvorom de sagde, at det var det rette, og at Lysimakus, Ptolemæus' Søn, i Jerusalem havde oversat det. *til Egypten.

11. Kapitel.

Den ovenomtalte Drøm fortælles, 2-10. (Gaar forud for de i Esters Bog fortalte Hændelser).

2. I det andet Aar af Artaxerxes', den store Konges, Regjering, paa den første Dag i Nisan, havde Mordekai, en Søn af Ja'ir, Søn af Sime'i, Søn af Kis, af Benjamins Stamme, en jødisk Mand som boede i Byen Susa, en stor Mand, som tjente ved Kongens Hof, en Drøm.
3. Men han var af de Fanger som Nebukadnesar, Babylons Konge, havde bortført fra Jerusalem med Jekonja, Judæas Konge. Og dette var hans Drøm:
4. Og se, der var larmende Bulder, Tordenbrag og Jordskjælv og Forvirring paa Jorden, Og se, der kom to store Drager frem, begge færdige til at stride med hverandre, og Larmen af dem blev stor.
5, Og ved deres Larm rustede hvert Folk sig til Krig for at krige mod de retfærdiges Folk.
6. Og se, der var en Dag med Mørke og Skodde, Trængsel og Angst, Plage og stor Forvirring paa Jorden.
7. Og hele det retfærdige Folk blev forvirret, og frygtede Ulykker for sig og gjorde sig rede til at omkomme.
8. Og de raabte til Gud; men af deres Raab blev der som af en liden Kilde en stor Elv, meget Vand.
9. Og Lyset og Solen gik op, og de fornedrede blev ophøiede og slugte de fornemme.
10. Og da Mordekai, som havde seet denne Drøm og hvad Gud tænkte paa at gjøre, var vaagnet, gjemte han denne Drøm i sit Hjerte og vilde gjerne i alle Dele forstaa den og grundede derpaa indtil Natten.

12. Kapitel.

Mordekai kommer til Hoffet, fordi han havde aabenbaret tvende Hofmænds onde Raad mod Kong Artaxerxes' Liv, 1-5. Haman søger at gjøre ham og hans Folk ondt. 6. (Fortsættelse af det foregaaende).

1. Og Mordekai holdt sig rolig i Forgaarden med Bigtan og Teres, Kongens to Hofmænd som havde Vagt i Forgaarden.
2. Og han hørte deres Raad og udforskede, hvad de tænkte paa, og han kom til Kundskab om, at de lagede sig til at lægge Haand

paa Kong Artaxerxes, og han meldte Kongen om dem.

3. Og Kongen forhørte de to Hofmænd, og da de var gaaet til Bekjendelse, blev de hængte.

4. Og Kongen lod disse Hændelser opskrive til en Ihukommelse, og Mordekai skrev ogsaa om disse Hændelser.

5. Og Kongen bød, at Mordekai skulde tjene ved Hoffet, og han gav ham Gaver for det han havde gjort.

6. Og Haman, Hammedatas Søn, Agagiten, var æret for Kongens Aasyn, og han søgte at gjøre Mordekai og hans Folk ondt for Kongens to Hofmænds Skyld.

13. Kapitel.

Efter Hamans falske Angivelse giver Artaxerxes det Bud, at Jøderne som et ildesindet Folk skulde ødelægges, K. 12, 7; 13, 1-7. (Knytter sig til Ester 3, 13). Mordekai beder inderlig til Herren om Hjælp og Frelse, 8-19. (Knytter sig til Ester 4, 17).

Kap. 12, 7. Og dette er Afskriften af Brevet:

1. Den store Konge Artaxerxes skriver til Herskerne over de hundrede og syv og tyve Landskaber fra Indien indtil Ætiopien og til de underordnede Landshøvdinger følgende:

2. Skjønt jeg hersker over mange Folkeslag og har Magt over hele Jorderige, har jeg dog ikke ophøiet mig i Tillid til Magten, men altid regjeret med Velvilje og Mildhed og saaledes søgt altid at hjælpe mine undergivne til et Liv i Fred og, idet jeg vilde gjøre Riget roligt og sikkert at reise i lige til Grænserne, at forny den Fred som ønskes af alle Mennesker.

3. Men da jeg spurgte mine Raadgivere, hvorledes vel dette skulde fuldføres, saa stillede den hos os ved Sindighed udmærkede og i sin uforanderlige Hengivenhed og faste Troskab prøvede og til den anden Værdighed i Riget ophøiede Haman os for Øie,

4. at der blandt alle Folkestammerne over hele Jorden er indblandet et ildesindet Folk, som ved sine Love staar i Modsætning til ethvert andet Folk, og som stadig ringeagter Kongernes Bud, saa den af os ulastelig førte Regjering ikke kan staa sig i Længden.

5. Da vi nu har overveiet, at dette ene Folk altid staar i fiendtlig Modsætning til ethvert Menneske, fører et Liv efter egne Love, som er forskjelligt fra alle andres, og er ildesindet mod vor Regjering og gjør de skammeligste Gjerninger, og det, for at Riget ikke skal komme i god Stand,

6. saa har vi da befalet, at de som er nævnte for eder i det Brev som er skrevet af Haman, han som er sat over vore Regjerings-Sager og er den anden næst os, skal helt og holdent ødelægges allesammen med Hustruer og Børn ved Fiendernes Sværd uden al Barmhjertighed og Naade paa den fjortende Dag i den tolvte Maaned, Adar, i indeværende Aar,

7. for at de som før har været og fremdeles er ildesindede, skal paa een Dag voldsomt nedstyrtes i Dødsriget og for Eftertiden lade os vore Regjerings-Sager altid i god Ro og uforstyrret Gang.

8. Og Mordekai bad til Herren, idet han kom i Hu alle Herrens Gjerninger, og sagde: Herre, Herre, Konge, Almægtige! Alt er i din Magt,

9. og der er ingen som kan være dig imod, naar du vil frelse Israel.

10. Du har gjort Himmelen og Jorden og alt hvad underfuldt er under Himmelen,

11. og du er alles Herre, og der er ingen som kan sætte sig imod dig, Herren.

12. Du kjender alt; du veed, Herre, at jeg ikke af Stolthed, ei heller af Overmod, ei heller af Ærgjerrighed har gjort dette, at jeg ikke har nedbøiet mig for den overmodige Haman,

13. thi jeg vilde gjerne kysse hans Fodsaaler til Israels Frelse;

14. men jeg gjorde dette, for at jeg ikke skulde sætte et Menneskes Ære over Guds Ære.

15. Og jeg vilde ikke nedbøie mig for nogen uden for dig, min Herre, og det er ikke af Overmod jeg gjør saa.

16. Og nu, Herre, Gud og Konge, spar dit Folk! Thi de ser paa os til Fordærvelse og har Lyst til at ødelægge den Arv som er din fra første Ophav af.

17. Foragt ikke din Del som du forløste for dig selv fra Ægyptens Land!

18. Hør min Bøn, og vær din Arvelod naadig, og vend vor Sorg til Glæde, for at vi maa leve og prise dit Navn, Herre! Og lad ikke deres Mund blive tillukket, som lover dig, Herre!

19. Og hele Israel raabte af al sin Styrke; thi de saa Døden lige for sine Øine.

14. Kapitel.

Ester ydmyger sig for Herren, 1-2, og beder inderlig til ham om sin og sit Folks Frelse, 3-12.

1. Og Dronning Ester flyede til Herren, da hun var stedt i Dødskamp.

2. Og hun tog sine herlige Klæder af sig og tog paa sig Trængsels og Sorgs Klæder, og i Stedet for de herlige vellugtende Salver dækkede hun sit Hoved med Aske og Skarn, og sit Legeme spægede hun saare, og ethvert Sted hvor hun havde baaret sine Glædes-Smykker, dækkede hun med sine Haarfletninger.

3, Og hun bad til Herren, Israels Gud, og sagde:

4. Min Herre! Du alene er vor Konge. Hjælp mig, den enslige, som ingen Hjælper har uden dig! Thi min Fare er nær forhaanden.

5. Jeg har fra min Fødsel hørt i min Fædrenestamme, at du, Herre, tog Israel ud fra alle Hedningefolkene og vore Fædre ud

fra alle deres Forfædre til en evig Arv og gjorde mod dem alt hvad du havde talt.
2 Mos. 19,5.6. 5 Mos. 4,20;

6. Og nu har vi syndet for dit Aasyn, og du har givet os i vore Fienders Hænder, fordi vi har æret deres Guder. Retfærdig er du, Herre!

7. Og nu har de ikke nok med vor Trældoms Bitterhed, men de har lagt sine Hænder paa sine Afguders Hænder og svoret at gjøre din Munds Raad til intet og at udslette din Arv og stoppe Munden paa dem som lover dig, og at udslukke dit Huses og dit Alters Ære og oplade Hedningefolkenes Mund til de tomme Afguders Pris, og at en kjødelig Konge skal æres og ophøies evindelig.

8. Overgiv ikke, Herre, din Kongestav til dem som ikke er til, og lad dem ikke le over vort Fald, men vend deres Raad imod dem selv, og gjør ham som begyndte det med os, til Spot!

9. Kom os i Hu, Herre! Lad dig kjendes i vor Trængsels Tid, og giv mig Mod, du Folkenes Konge og Herre over al Magt! Læg en flydende Tale i min Mund for Løvens* Ansigt, og vend hans Hjerte til Had imod ham som fører Krig imod os, saa han og de som er ligesindede med ham, maa blive til intet. *d. e. Kongens. 2 Tim. 4,17.

10. Men udfri os med din Haand, og hjælp mig, den enslige, som ingen hjælper har uden dig, Herre! Du kjender alt,

11. og du veed, at jeg hader ugudeliges Herlighed og afskyr uomskaarnes og enhver fremmeds Leie. Du veed min Nød, at jeg afskyr mit Stoltheds-Tegn, som er paa mit Hoved de Dage jeg maa lade mig se; jeg afskyr det som en uren Klud og bærer det ikke de Dage jeg har Ro. Og din Tjenerinde har ikke ædt ved Hamans Bord, og jeg har ikke forherliget noget af Kongens Gjæstebud, ei heller drukket Drikoffers Vin, og din Tjenerinde har ikke glædet sig fra den Dag jeg blev ført hid, indtil nu, uden i dig, Herre, Abrahams Gud!

12. O Gud, du som er mægtig over alle! Bønhør de haabløses Røst, og fri os fra deres Haand som gjør ondt, og fri mig fra min Frygt!

15. Kapitel.

Ester kommer i sin Prydelse til Kongen og falder i Afmagt, 1-6. Artaxerxes tager hende i sine Arme og trøster hende; hun falder atter i Afmagt; Kongens Tjenere trøster hende, 7-14.

1. Og det skede paa den tredie Dag, da hun lod af at bede, tog hun af sig sine Sorgeklæder og tog paa sig sin Stas-Klædning.

2. Og da hun var bleven herlig smykket og havde paakaldt ham som har sit Øie paa alle og frelser dem, tog hun med sig sine to Piger, og paa den ene støttede hun sig som en blødagtig Kvinde, medens den anden fulgte bagefter og holdt hendes Klædebon op.

3. Og hun saa rødmende ud i sin blomstrende Skjønhed, og hendes Ansigt var glad, ligesom fulgt af Kjærlighed; men hendes Hjerte var klemt af Frygt.

4. Og hun gik ind gjennem alle Dørene og stillede sig frem for Kongen, og han sad paa sin Kongetrone og havde paa sig hele sit straalende Skrud og var aldeles dækket med Guld og kostelige Stene, og han var saare forfærdelig. Ester 5,1.

5. Og da han oploftede sit Ansigt, der skinnede af Herlighed, saa han paa hende i heftig Vrede.

6. Og Dronningen faldt ned og skiftede Farve, idet hun faldt i Afmagt, og hun bøiede sig ned over den Piges Hoved som gik foran.

7. Da omskiftede Gud Kongens Sind til Mildhed, og i Angst sprang han op fra sin Trone og tog hende i sine Arme, indtil hun kom til sig selv igjen, og han trøstede hende med venlige Ord.

8. Og han sagde til hende: Hvad fattes dig, Ester? Jeg er din Broder; vær frimodig! Du skal ingenlunde dø, thi vort Bud* gjælder alle andre; kom hid! *Ester 4,11.

9. Og han loftede Guldstaven og lagde den paa hendes Hals. Ester 5,2.

10. Og han omfavnede hende og sagde: Tal til mig!

11. Og hun sagde til ham: Jeg saa dig, Herre, som en Guds Engel*, og mit Hjerte blev forfærdet af Frygt for din Herlighed;
*Dom. 13,6.

12. thi du er underfuld, Herre, og dit Ansigt fuldt af Ynde.

13. Men idet hun talte med ham, faldt hun i Afmagt.

14. Og Kongen blev forfærdet, og hele hans Tjenerskab trøstede hende.

16. Kapitel.

Artaxerxes skriver til alle Landskabernes Herskere og klager over, at mange viser sig overmodige, utaknemmelige og svigefulde, naar de er komne til Ære, 1-5; især klager han over Haman og forbyder at udføre den før givne Befaling imod Jøderne, efter at Haman nu er hængt, 6-10; han byder, at man skal lade Jøderne i Fred og hjælpe dem mod deres Fiender, samt at der skal høitideligholdes en særegen Festdag til Minde herom, 11-15. (Knytter sig til Ester, 8,13).

1. Den store Konge Artaxerxes hilser Herskerne over de hundrede og syv og tyve Landskaber fra Indien indtil Ætiopien, og dem som er vor Regjering hengivne.

2. Mange som ved sine Velgjøreres særlige Godhed har modtaget altfor megen Ære, er blevne overmodige og søger ikke bare at volde vore undergivne ondt, men fordi de ikke er istand til at taale de gode Dage, tager de sig fore at lægge op onde Raad endog mod sine egne Velgjørere.

3. Og idet de ikke bare udrydder Taknem-

melighed blandt Menneskene, men ogsaa ophøier sig med samme Stolthed som de der aldrig har modtaget nogen Velgjerning, mener de, at de skal undfly den altseende Guds hevnende Straf over det onde.

4. Men ofte har ogsaa Overtalelse gjort mange af dem som er satte til at udøve Magten og betroede at styre Venners Sager, delagtige i uskyldigt Blod og ført dem i ubodelige Ulykker, idet man med Ondskabens løgnagtige Svig har vildledet de magthavendes oprigtige og gode Vilje.

5. Men I kan, ikke saa meget af de ældre Historier, saaledes som de er blevne os overleverede, som naar I undersøger, hvad der ligger lige for eders Fødder, se, at ugudelige Gjerninger er fuldførte ved uværdige Magthaveres Ondskab; og vi bør for Fremtiden give Agt, for at vi kan bevare Riget i uforstyrret Fred for alle Indbyggerne, idet vi vel foretager Forandringer, men derhos altid med Mildhed dømmer om det som kommer os for Øie.

6. Thi da Haman, Hammedatas Søn, en Makedonier, i Sandhed fremmed for Persernes Blod og vidt forskjellig fra os i Godhed, var bleven gjæstfrit modtaget af os og havde lært at kjende den Menneskekjærlighed som vi føler for ethvert Folk, i saadant Maal, at han blev kaldt vor Fader og altid blev hyldet af alle som den anden næst den kongelige Trone, saa kunde han ikke bære denne Høihed, men søgte at frarøve os Regjeringen og Livet, idet han ved svigefulde og listige Raad stræbede efter at styrte baade Mordekai, vor Frelser og stadige Velgjører, og Ester, vor ulastelige Deltagerinde i Kongedømmet, tilligemed deres hele Folk i Fordærvelse.

7. Thi ved disse Kunster troede han naar han havde faaet os forladte, at skulle kunne overføre Persernes Herredømme til Makedonierne.

8. Men vi finder, at de af det ugudelige Menneske til Undergang viede Jøder ikke er Ugjerningsmænd, men lever efter de retfærdigste Love og er den høieste, største, levende Guds Børn, hans der ved sin Styrelse holder Riget for os, som for vore Forfædre, i den bedste Stand.

9. I vil derfor gjøre vel i ikke at gjøre Brug af det Brev som er udsendt af Haman, Hamedatas Søn,

10. fordi han, som har faaet dette istand, er bleven ophængt ved Susas Porte med hele sit Hus, idet Gud, som raader over alt, i Hast har hjemsøgt ham med velfortjent Straf.

11. Men I skal offentlig opslaa en Afskrift af nærværende Skrivelse paa hvert Sted, at man skal lade Jøderne følge sine egne Love

12. og hjælpe dem, for at de kan værge sig mod dem som angriber dem i deres Trængsels Tid, paa den trettende Dag i den tolvte Maaned, paa den samme Dag.

13. Thi Gud, som raader over alt, har i Stedet for at ødelægge den udvalgte Slægt gjort denne Dag til Glæde for dem.

14. Saa hold da I blandt eders Mindefester denne mærkelige Dag med al Glæde, for at den baade nu og herefter maa være for os og de velsindede Perser en Frelsesfest, men for dem som staar os efter Livet, et Minde om Ødelæggelse.

15. Men hver By og hvert Land uden Undtagelse, som ikke gjør efter dette, skal ødelægges i Vrede med Sværd og Ild og ikke bare gjøres utilgjængeligt for Mennesker, men ogsaa for alle Tider være til Afsky for vilde Dyr og Fugle.

Visdommens Bog.

1. Kapitel.

Vismanden — under Salomos Navn — formaner Jordens Dommere til Retfærdighed, Gudsfrygt og Visdom; thi Visdom og Guds Aand tager ikke Bolig i de ugudelige, som ikke kan blive skjulte for Herren, han som nøie ransager og kjender alt, 1-10; videre formaner han dem til at vogte sig for Knur, Bagtalelse og alt hvad der fører til Døden, hvortil Gud ikke har skabt Mennesket, men som de ugudelige volder sig selv, 11-16.

1. Elsk Retfærdighed, I Jordens Dommere, tænk paa Herren med ærlig Hu, og søg ham i Hjertets Enfold! Es. 56,1. Sir. 1,26.

2. Thi han lader sig finde af dem som ikke frister ham, og aabenbarer sig for dem som ikke mistror ham.

3. Thi vrange Tanker skiller fra Gud, og naar hans Magt sættes paa Prøve, da viser den Daarerne tilbage med Skam. Es. 59,2.

4. Thi Visdom kommer ikke ind i en Sjæl som optænker ondt, ei heller bor den i et Legeme som er Synden undergivet. Præd. 2,26.

5. Thi Tugtens hellige Aand flyr Svig og viger bort fra uforstandige Tanker og forjages, naar Uretfærdighed kommer nær.

6. Thi Visdommen er en menneskekjærlig Aand og lader ikke en Spotter ustraffet for hans Læber; thi Gud er Vidne til hans Nyrer og en paalidelig Iagttager af hans Hjerte og hører, hvad hans Tunge taler,
Salm. 7,10; 139,2. Jer. 20,12.

7. Thi Herrens Aand opfylder Jorderige, og den som holder alt sammen*, har Kundskab om, hvad der tales.

*d. e. Aanden. Salm. 139,7. Visd. 12,1.

8. Derfor skal ingen som taler Uret, blive skjult, og den straffende Retfærdighed skal ikke gaa ham forbi. Es. 29, 15 fg.
9. Thi om den ugudeliges Raad skal der ske Undersøgelse, og Rygtet om hans Ord skal komme for Herren til Straf over hans ugudelige Gjerninger.
10. Thi Nidkjærhedens Øre hører alt, og selv det svageste Knur bliver ikke skjult. Salm. 94,9.
11. Saa vogt eder da for unyttigt Knur, og hold eders Tunge fra Bagtalelse! Thi hemmelig Snak farer ikke tomt afsted, og en Mund som lyver, dræber Sjælen. Jak. 4,11.
12. Stræb ikke efter Døden ved eders Livs Vildfarelse, og paadrag eder ikke Fordærvelse ved eders Hænders Gjerninger!
13. Thi Gud har ikke skabt Døden, ei heller glæder han sig ved levendes Fortabelse. 2,23. Esek. 18,23; 33,11.
14. Thi han skabte alle Ting til at være, og hvad der er blevet til i Verden, er til Gavn, og der er ikke nogen fordærvelig Gift deri, ei heller har Dødsriget Herredømme paa Jorden. 1 Mos. 1,31. Sir. 39,21.
15. Thi Retfærdighed er udødelig;
16. men de udødelige kalder Døden til sig med Hænder og Ord; idet de holder den for en Ven, fortæres de*, og de indgaar Pakt, med den, thi de er værd at høre den til.

*af Længsel efter den.

2 Kapitel.

Vismanden skildrer, hvorledes de ugudelige, som ikke tror paa noget Liv efter dette, stræber efter at leve sit korte Liv i sanselige Nydelser, og hvorledes de hader og forfølger de gudfrygtige, som i Ord og Levnet aflægger Vidnesbyrd mod deres Ugudelighed, 1-20. Et saadant Sind har de, fordi de er aandelig forblindede, 21-24.

1. Thi de siger til hverandre, idet de ikke tænker rigtig: Kortvarigt og sørgeligt er vort Liv, og der gives ingen Lægedom, naar et Menneskes Ende er kommen, og man kjender ikke nogen som er vendt tilbage fra Dødsriget.
2. Thi ved en Hændelse er vi fødte, og siden efter bliver vi som om vi ikke havde været til; thi Aandedrættet i vor Næse er en Røg, og Tanken en Gnist, skabt ved vort Hjertes Slag,
3. og naar den er udslukt, bliver Legemet til Aske, og Aanden udøses som tynd Luft.
4. Og vort Navn glemmes med Tiden, og ingen kommer vore Gjerninger i Hu, og vort Liv farer forbi som Spor af en Sky og spredes som en Taage der er fordreven af Solens Straaler og tynget af dens Hede.
5. Thi vor Tid er en Skygge der farer forbi, og vort Endeligt trækker ikke Foden tilbage; thi det er fast forseglet*, og ingen vender tilbage. *fast bestemt. 5,9.
6. Kom da og lad os nyde de nærværende Goder, og lad os ivrig bruge det vi har, som i Ungdomsalder! Es. 22,13; 56,12. 1 Kor. 15,32.
7. Lad os fylde os med kostelig Vin og Salver, og ikke gaa nogen Vaarblomst os forbi!
8. Lad os kranse os med Rosenknopper, for de visner!
9. Ingen af os være uden Del i vort glade Liv! Lad os overalt efterlade Tegn paa vor Lystighed! Thi dette er vor Del og vor Lod.
10. Lad os med Magt undertrykke den fattige retfærdige! Lad os ikke spare Enken eller agte den gamles mangeaarige graa Haar!
11. Men vor Styrke være Retfærdigheds Lov! Thi det svage viser sig at være unyttigt. Hab. 1,2 fg.
12. Lad os efterstræbe den retfærdige! Thi han gavner os ikke, og han modsætter sig vore Gjerninger og laster os for vore Synder mod Loven og forekaster os vore Synder mod Tugten. Salm. 37,12.32. Luk. 11,54.
13. Han siger, at han har Kundskab om Gud, og kalder sig selv et Herrens Barn.
14. Han er bleven os til Revselse af vore Tanker.
15. Han er os plagsom endog at se, fordi hans Liv er uligt de andres, og hans Stier anderledes,
16. For Udskud er vi agtede af ham, og han holder sig fra vore Veie som fra Urenhed, han priser de retfærdiges endelige Lod salig og gjør sig til af Gud som sin Fader. Salm. 37,37.
17. Lad os se, om hans Ord er sande, og forsøge, hvad Udgang det vil tage med ham!
18. Thi er den retfærdige et Guds Barn, saa skal han tage sig af ham og udfri ham af Modstanderes Haand. Salm. 22,9. Matt. 27,43 fg.
19. Lad os prøve ham med Spot og Pine, for at vi kan lære hans Sagtmodighed at kjende og prøve hans Taalmodighed!
20. Lad os fordømme ham til en vanærende Død! Thi Gud vil jo se til ham efter hans egne Ord.
21. Dette tænker de og farer vild; thi deres Ondskab har forblindet dem.
22. Og de kjender ikke Guds Hemmeligheder og haaber ikke paa nogen Løn for Fromhed og vil ikke vide af, at der er nogen Æres-Pris for ulastelige Sjæle.
23. Thi Gud skabte Mennesket til Uforgjængelighed, og til et Billede af sit eget Væsen gjorde han det; 1 Mos. 1,27. Sir. 17,3.
24. men ved Djævelens Avind er Døden kommen ind i Verden, og de som hører ham til, faar den at kjende. 1 Mos. 3,1 fg.

3. Kapitel.

De retfærdige bliver omsider lykkalige hos Gud, skjønt de her trykkes og prøves. 1-9. De ugudelige derimod er med Børn og Afkom forbandede, 10-12. De som ikke har Børn, men er gudfrygtige, er lykkelige fremfor de ugudelige som har Afkom, da den skal gaa tilgrunde, 13-19.

1. Men de retfærdiges Sjæle er i Guds Haand, og ingen Pine skal røre dem.

2. De synes i uforstandiges Øine at være døde, og deres Udgang agtes for en Ulykke,

3. og deres Bortgang fra os for Tilintetgjørelse; men de er i Fred.

4. Thi om de end i Menneskers Øine straffes, er deres Haab fuldt af Udødelighed.

5. Og efter at de er blevne lidet revsede, skal meget godt blive dem til Del, fordi Gud prøvede dem og fandt dem værdige for sig.
Rom. 8,18. Hebr. 12,11.

6. Som Guld i en Smelteovn prøvede han dem, og som et fuldkomment Offer tog han imod dem. Sir. 2,5.

7. Og paa sin Besøgelsestid skal de skinne, og de skal fare frem som Gnister i Straa.
Dan. 12,3. Matt. 13,43.

8. De skal dømme Hedningefolk og herske over Folkeslag, og Herren skal være Konge over dem evindelig. 1 Kor. 6,2. Aab. 2,26.

9. De som sætter sin Lid til ham, skal forstaa Sandheden, og de som er tro i Kjærlighed, skal blive hos ham; thi Naade og Miskund bliver hans fromme til Del, og Besøgelse hans udvalgte. 4,15.

10. Men de ugudelige skal faa Straf efter sine Tanker, de som har ringeagtet den retfærdige og er faldne fra Herren.
Matt. 25,41. Luk. 13,27. Ordspr. 1,24 fg.

11. Thi den som agter Visdom og Tugt for intet, er elendig, og deres Haab er tomt, og deres Arbeider uden Gavn, og deres Gjerninger unyttige.

12. Deres Hustruer er uforstandige, og deres Børn onde, forbandet er deres Afkom. Sir. 41,8.

13 Thi salig er den ufrugtbare som er ren, som ikke har kjendt Samleie i Synd; hun skal have Frugt, naar Sjælenes Hjemsøgelse kommer.

14. Og salig er en Gilding* som ikke har gjort noget uretfærdigt med sin Haand og ikke tænkt ondt imod Herren.
*d. e. en som ikke kan faa Børn.
Matt. 19,12. Es. 56,3 fg.

15. Thi der skal gives ham en udvalgt Troens Naadeløn og en saare ønskelig Lod i Herrens Tempel; thi af gode Arbeider kommer herlig Frugt, og Forstandigheds Rod dør ikke ud.

16. Men Horkarles Børn skal ikke naa Maalet, og Sæd af ulovligt Samleie skal gaa tilgrunde. Sir. 41,9. Visd. 4,3 fg.

17. Thi om de lever længe, da skal de agtes for intet, og deres Alder skal paa det sidste blive uden Ære;

18. og om de dør snart, da skal de ikke have Haab, ei heller Trøst paa Afgjørelsens Dag.

19. Thi en uretfærdig Slægt faar en haard Ende. Salm. 37,38.

4. Kapitel.

De gudfrygtige uden Børn er lykkeligere end de ugudelige med talrig Afkom, 1-6, og de gudfrygtige som dør tidlig, er lykkeligere end de ugudelige som lever længe; dette viser sig paa det sidste, 7-20.

1. Bedre er Barnløshed med Dyd; thi i Mindet om den bor Udødelighed, fordi den bliver godkjendt baade af Gud og af Mennesker. Salm. 112,6.

2. Man efterligner den, naar den er nærværende, og længes efter den, naar den er bortgangen, og i Evigheden bærer den Krone og holder Seiers-Fest, efter at den har stridt med uplettet Skjold og seiret i Væddekampen.
2 Tim. 4,7.8. Aab. 2.10.

3. Men de ugudeliges frugtbare Mængde skal ikke være til Gavn, og, kommen af uægte Skud, skal den ikke skyde Rod i Dybden og ikke vinde fast Grund. Sir. 23,35.

4. Thi om de end for en Tid skyder op i Grene, skal de dog, løst som de staar, vorde rystede af Vinden og oprykkede med Rod af Vindenes Magt. Salm. 37,35 fg.

5. Rundt omkring skal de ufuldkomne Kviste afbrydes, og deres Frugt er unyttig, umoden til at ædes og ikke brugbar til noget.

6. Thi Børn som avles af ulovligt Samleie, er Vidner mod Forældrene om Deres Ondskab, naar disse stilles for Dommen.

7. Men om en retfærdig dør tidlig, skal han være i Hvile. 3,1. Es. 57,2.

8. Thi en hæderlig Alderdom er ikke den som tæller mange Dage, ikke heller er den maalt efter Aarenes Tal;

9. men Forstandighed er det rette graa Haar for Menneskene, og et rent Liv er den rette Oldings-Alder.

10. Fordi han var bleven Gud velbehagelig, blev han elsket af ham, og fordi han levede blandt Syndere, blev han borttagen.
1 Mos. 5,24. Sir. 44,18. Hebr. 11,5.

11. Han blev bortrykket, for at ikke Ondskab skulde forvende hans Forstand, eller Svig daare hans Sjæl.

12. Thi Ondskabs forheksende Magt formørker det gode, og Begjærligheds Uro omskaber et Sind som der ikke var ondt i. 1 Kor. 15,33.

13. Idet han i kort Tid blev fuldendt, fyldte han lange Tider.

14. Thi hans Sjæl var velbehagelig for Herren; derfor hastede den bort fra den onde Verden. V. 10.

15. Men Folkene saa det og forstod det ikke og tog ikke dette til Hjerte, at Naade og Miskund bliver hans fromme til Del, og Besøgelse hans udvalgte. Es. 57,1. Visd. 3,9.

16. Men den retfærdige som er død, fordømmer de ugudelige som lever, og den Ungdom som snart er bleven fuldendt, den uretfærdiges mangeaarige Alderdom.

17. Thi de ser den vises Endeligt og forstaar ikke, hvad Herren har fastsat om ham, og hvorfor han har ført ham i Sikkerhed.

18. De ser det og agter det for intet, men Herren ler af dem. Salm. 2,4.

19. Og derefter skal de vorde til æreløse Lig og til Spot blandt de døde evindelig; thi

Herren skal nedstyrte dem maalløse hovedkuls og ryste dem op fra Grunden af, og helt og holdent skal de ødelægges, og de skal være i Smerte, og Mindet om dem skal forgaa.
20. Forfærdede skal de fremtræde, naar deres Synder skal sammenregnes, og deres uretfærdige Gjerninger skal vidne mod dem lige i deres Ansigt.

5. Kapitel.

De retfærdige skal paa hin Dag staa med stor Frimodighed lige imod sine Undertrykkere, og disse skal forfærdes over den Forandring som da er indtraadt, 1-14. De ugudeliges Straf og de retfærdiges Løn skildres, 15-25.

1. Da skal den retfærdige staa med megen Frimodighed for deres Ansigt som trængte ham og agtede hans megen Møie for intet. 2. Tess. 1,6.7.
2. Ved at se dette skal de forfærdes og gribes af en gruelig Frygt, og de skal storlig undres over det uventede i denne Frelse.
3. Og de skal sige til hverandre, med Anger og sukkende af Aands Angst: Denne var det som engang var til Latter for os og til et Spottens Ordsprog.
4. Vi Daarer holdt hans Liv for Afsind og hans Endeligt for æreløst.
5. Hvorledes er han bleven regnet blandt Guds Børn, og hvorledes er hans Lod blandt hellige? Rom. 8,17. Kol. 1,12.
6. Altsaa har vi faret vild fra Sandheds Vei, og Retfærdighedens Lys har ikke skinnet for os, og Retfærdighedens Sol er ikke oprunden for os.
7. Vi har mættet os paa Uretfærdigheds og Fortabelses Stier, og vi har vandret gjennem uveisomme Ørkener; men Herrens Vei har vi ikke kjendt. Ordspr. 2,13.
8. Hvad har Overmod gavnet os, og hvad har Rigdom med Storagtighed hjulpet os?
9. Det er altsammen faret bort som en Skygge og som et Budskab der haster forbi. 2,5.
10. Som et Skib der farer gjennem det bølgende Vand, af hvis Gjennemgang der ikke er Spor at finde, ei heller Veien efter dets Kjøl i Bølgerne, Job 9,26.
11. eller som der, naar en Fugl flyver gjennem Luften, ikke findes noget Mærke af dens Fart,
12. men den lette Luft, pisket ved Vingernes Slag og kløvet med susende Vælde, gjennemfares under Vingernes Svingninger, og derefter findes der ikke Tegn til Fart deri,
13. eller som, naar en Pil skydes ud mod Maalet, den gjennemskaarne Luft straks flyder sammen igjen, saa man ikke mærker, at den er faren igjennem,
14. saaledes svandt ogsaa vi bort, straks vi var fødte, og noget Tegn paa Dyd havde vi ikke at fremvise, men vi blev fortærede i vor Ondskab.
15. Thi den ugudeliges Haab er som Avner der føres bort af Vinden, og som tyndt Skum, jaget af Stormen, og det opløses som Røg af Vinden og svinder som Mindet om en Gjæst der bare var een Dag til Herberge. Ordspr. 10,25. Job 8,13. Visd. 16,29. Salm. 1,4.6.
16. Men retfærdige lever evindelig, og i Herren er deres Løn, og der er Omsorg for dem hos den Høieste. 1 Mos. 15,1. Salm. 40,18.
17. Derfor skal de faa det herlige Kongesmykke og den fagre Krone, af Herrens Haand; thi med sin høire Haand skal han dække dem, og med sin Arm skal han holde sit Skjold over dem. Aab. 2,10. Jak. 1,12.
18. Han skal tage sin Nidkjærhed til Rustning og bruge sin Skabning til Vaaben for at tage Hevn over Fienderne. Es. 59,17 fg. Visd. 16,24. Sir. 39,37 fg. 40,11 fg.
19. Han skal iklæde sig Retfærdighed som Brynje og sætte paa sig alvorlig Dom som Hjelm.
20. Han skal tage Hellighed til uovervindeligt Skjold.
21. Og han skal hvæsse streng Vrede til Sværd, og med ham skal Skabningen føre Kampen mod Daarerne til Ende. Salm. 7,13 fg.
22. Lynenes sikkert træffende Pile skal fare ud og flyve til Maalet som fra Skyernes krumspændte Bue. Salm. 18,15.
23. Og fra Vredens Slynge skal Hagelstene i fuld Mængde udkastes; Havets Vand skal bruse imod dem, og Strømmene skylle over med Heftighed. 2 Mos. 9,23 fg. Josva 10,11. Esek. 38,22. Aab. 16,21.
24. Kraftens Aande skal staa dem imod, og som en Stormvind skal den sprede dem.
25. Og Uretfærdighed skal ødelægge den hele Jord, og Ryggesløshed skal omstyrte de vældiges Troner. Sir. 10,8.

6. Kapitel.

Gud skal haardelig straffe de Herskere som ikke bruger sin Magt rettelig, 1-9. Derfor formanes de til at søge Visdom, som ogsaa lader sig finde af dem der oprigtig søger den, og som fører til det herligste Maal, 10-27.

1. Hør altsaa, I Konger, og forstaa! Lær, I Dommere over Jordens yderste Grænser!
2. Lyt til, I som hersker over mange og er stolte af Skarer af Folk!
3. Thi Magten er given eder af Herren, og Vælden af den Høieste, som skal granske eders Gjerninger og ransage eders Raad. Joh. 19,11. Rom. 13,1 fg. Præd. 5,7.
4. Thi uagtet I er hans Riges Tjenere, har I ikke dømt rettelig,
5. ei heller har I holdt Lov, ei heller vandret efter Guds Raad.
6. Frygtelig og braat skal han komme over eder; thi der gaar en streng Dom over Magthaverne.
7. Thi den ringe faar Forladelse af Barmhjertighed, men vældige skal vældig straffes.
8. Thi han som er Herre over alle Ting,

skal ikke frygte nogen, ei heller ræddes for nogen Storhed; thi liden og stor har han skabt, og lige sørger han for alle.
12,13. Job 34,19. Ordspr. 22,2.

9. Men over de mægtige kommer der en streng Ransagelse.

10. Til eder, I Herskere, er derfor mine Ord, for at I maa lære Visdom og ikke falde.

11. Thi de som i Hellighed har taget Vare paa de hellige Bud, de skal agtes hellige, og de som har lært dem, skal finde Forsvar.

12. Vær derfor begjærlige efter mine Ord, længes efter dem! Saa skal I vorde lærte!

13. Visdommen er straalende og uvisnelig og sees lettelig af dem som elsker den, og findes af dem som søger den. Jak. 1,5.

14. Den kommer i Forveien for dem som attraar den, ved at give sig forud tilkjende for dem.

15. Den som staar tidlig op for at søge den, skal ikke have megen Møie; thi han skal finde den siddende ved sine Døre.

16. Thi at tænke over den er den fuldkomne Klogskab, og den som vaager for dens Skyld, skal snart blive uden Bekymring.

17. Thi den gaar selv omkring og søger dem som er den værd, og paa deres Stier lader den sig velvillig tilsyne for dem, og i alle deres Tanker kommer den dem imøde. V. 14.

18. Thi den sandeste Begyndelse til den er Lyst til at blive oplært; Ordspr. 4,7.

19. Omsorg for at blive oplært er Kjærlighed*, og Kjærlighed er Overholdelse af dens Love, og Iagttagelse af Lovene er Stadfæstelse af Uforgjængelighed, *nemlig til Visdom.

20. og Uforgjængelighed gjør, at man er Gud nær.

21. Lyst til Visdom fører altsaa til Kongedømme.

22. Dersom I da har Lyst til Troner og Kongestave, I Folkenes Herskere, saa hold Visdom i Ære, for at I kan være Konger evindelig! 1 Kong. 3,9 fg.

23. Men hvad Visdom er, og hvorledes den er bleven til, det vil jeg forkynde og ikke dølge Hemmeligheder for eder.

24. Men fra Skabelsens Begyndelse vil jeg efterspore den og stille Kundskaben om den i Lyset, og jeg vil ingenlunde gaa Sandheden forbi. 7,13.

25. Og ikke vil jeg vandre med den fortærende Avind; thi den har ikke Del i Visdom.
Jak. 3,14 fg.

26. Men vises Mængde er Verdens Redning, og en forstandig Konge er Folks Velfærd.
Ordspr. 11,14; 15,22.

27. Saa lad eder da oplære ved mine Ord, og I skal have Gavn deraf!

7. Kapitel.

Vismanden som er født og opfostret som andre Mennesker, der alle har samme Indgang i Livet og samme Udgang, har bedet om Visdom og faaet den, 1-21; dens herlige Egenskaber og høie Værd skildres udførlig, 22-30; Kap. 8,1.

1. Ogsaa jeg er et dødeligt Menneske, alle andre ligt, og en Ætling af det af Jorden oprundne første Menneske. 1 Mos. 2,7.

2. Og jeg blev i Moders Liv dannet til Kjød i en ti Maaneders Tid, sammenløben i Blod af Mands Sæd og den med Samleie forbundne Lyst. Job 10,10.

3. Og da jeg var født, indaandede jeg den Luft som er fælles for os alle, og faldt ned paa den Jord som er underkastet lige Vilkaar med os; den første Lyd jeg lod høre, var, som alle andres, Graad.

4. I Svøb blev jeg opfødt og med Omsorg.

5. Thi ingen Konge har havt nogen anden Begyndelse til sin Tilblivelse; men de har alle en og samme Indgang i Livet og lige Udgang.

6. Derfor bad jeg, og Forstand blev mig given.

7. Jeg paakaldte, og Visdoms Aand kom til mig. 1 Kong. 3,9. 2 Krøn. 1,10.

8. Jeg agtede den høiere end Kongestave og Troner og agtede Rigdom for intet i Sammenligning med den.
Ordspr. 3,13.14; 8,11.19. Visd. 8,5.

9. Ei heller agtede jeg nogen kostelig Sten lige med den; thi alt Guld er mod den som en Haandfuld Sand, og Sølv er at agte som Dynd mod den. Job 28,15.16.

10. Mere end Sundhed og Skjønhed elskede jeg den, og jeg vilde heller eie den end Dagens Lys; thi Skinnet fra den lyser uafladelig.

11. Og alle Goder kom til mig med den, og utallig Rigdom var i dens Hænder.
1 Kong. 3,13. 2 Krøn. 1,12.

12. Og jeg var glad i alle disse Ting, fordi Visdommen leder dem; men jeg vidste ikke at den var deres Moder.

13. Jeg lærte uden Svig og meddeler uden Avind; dens Rigdom dølger jeg ikke. 6,24.

14. En uudtømmelig Skat er den for Menneskene, og de som bruger den, vinder Guds Venskab, anbefalede ved de Gaver som de fik ved at blive oplærte. V. 27,28.

15. Men mig har Gud givet at tale efter Ønske og at tænke værdig for de Ting som er mig givne; thi han er baade den som veileder til Visdom, og som retleder de vise.
1 Kong. 4,29.

16. Thi i hans Haand er baade vi og vore Ord og al Forstand og Indsigt i alle Slags Arbeide.

17. Thi han selv har givet mig en usvigelig Kundskab om de Ting som er til, saa jeg kjender Verdens Bygning og Grundstoffenes Virksomhed,

18. Tidernes Begyndelse og Ende og Midte,

19. Solhvervenes Forandringer og Tidernes Omskiftelser, Aarets Rundgang og Stjernernes Stillinger,

20. Dyrenes Natur og Vilddyrenes Vildskab, Aandernes Kræfter og Menneskenes Tanker, Planternes forskjellige Arter og Røddernes Kræfter. 1 Kong. 4,33.

21. Alt hvad der er skjult, og hvad der er

aabenbart, har jeg lært at kjende; thi alle
Tings Kunstnerinde, Visdommen, har lært
mig det.
22. Thi der er i den en Aand som er for-
standig, hellig, ene i sit Slag, mangfoldig, fin,
letbevægelig, klar, ren, lys, ukrænkelig, elskende
det gode, skarp, uhæmmet virkende, velgjørende,
23. menneskekjærlig, fast, sikker, ubekymret,
som magter alt, tilser alt og trænger gjennem
alle de forstandige, rene, fineste Aander.
24. Thi Visdommen er bevægeligere end al
Bevægelse, og den gaar og trænger gjennem
alle Ting ved sin Renhed.
25. Thi den er et Pust af Guds Kraft og
en klar Udstrømning af den Almægtiges Her-
lighed; derfor kan intet urent komme til den.
26. Den er en Afglans af det evige Lys
og et pletfrit Speil af Guds Virksomhed og
et Billede af hans Godhed. Hebr. 1,3.
27. Og den er kun een og magter dog alt,
og den bliver uforandret i sig selv og for-
nyer dog alle Ting, og idet den fra Slægt
til Slægt gaar over i fromme Sjæle, udru-
ster den Guds Venner og Profeter.
28. Thi Gud elsker ikke nogen uden den
som bliver hos Visdommen.
29. Thi den er herligere end Solen og
overgaar ethvert Stjerne-Billede, og naar
den sammenlignes med Lyset, findes den at
staa over det;
30. thi paa dette følger Nat, men mod Vis-
dommen magter Ondskaben ikke noget. V. 10.
Kap. 8,1. Den rækker vældig fra den ene
Ende af Verden til den anden og styrer alle
Ting vel.

8. Kapitel.

Allerede fra sin Ungdom stræbte Vismanden efter Visdom paa Grund af dens store Værd, 2-16; da han skjønte, at Visdommen alene kommer fra Gud, vendte han sig i Bøn til Gud om at faa den, 17-21.

2. Denne elskede og opsøgte jeg fra min
Ungdom af og søgte at føre den hjem som
min Brud, og jeg blev indtagen af dens
Skjønhed.
3. Den forherliger sin ædle Byrd, idet
den har Samliv med Gud, og alle Tings
Herre har den kjær. Ordspr. 8,29.30.
4. Thi den er indviet i Guds Viden, og
den giver ham Raad til hans Gjerninger. 9,9.
5. Dersom Rigdom er en ønskelig Eiendom
i Livet, hvad er da rigere end Visdommen,
som virker alle Ting? 7,8.9.
6. Og dersom Forstand virker noget, hvem
af alle som er til, er da en større Kunstner-
inde end den?
7. Og dersom nogen elsker Retfærdighed, da
er Dyder dens Værk; thi den lærer Maade-
hold og Klogskab, Retfærdighed og Mandighed,
det bedste Menneskene har i Livet.
8. Og dersom nogen attraar rig Livserfa-
ring, saa veed den det gamle og slutter sig
til det tilkommende; den forstaar Talens
kunstfulde Vendinger og Gaaders Løsning,
den kjender forud Tegn og Undere og Udgan-
gen af Tider og Stunder. 9,11.
9. Jeg foresatte mig derfor at føre den hjem
til Samliv, idet jeg vidste, at den vilde være
mig en Raadgiverinde til det som er godt,
og en Trost i Bekymringer og Sorg. V. 2.
10. Jeg skal ved den have Ære blandt Mæng-
den, og jeg, den unge, Hæder hos gamle;
11. skarpsindig skal jeg findes i Dom, og i
mægtiges Øine skal jeg blive beundret;
1 Kong. 3,28.
12. naar jeg tier, skal de vente paa mig,
og naar jeg taler, skal de give Agt paa mig,
og naar jeg taler videre, skal de lægge Haan-
den paa sin Mund. Job 29,8.9.21.
13. Jeg skal ved den have Udødelighed og
efterlade et evigt Minde hos dem som lever
efter mig.
14. Jeg skal styre Folkeslag, og Hedningefolk
skal blive mig underlagte. 1 Kong. 4,21.
15. Forfærdelige Voldsherrer skal frygte mig,
naar de hører om mig; i Folkets Forsamling
skal jeg vise mig dygtig og i Krigen mandig;
naar jeg kommer hjem i mit Hus, skal jeg
hvile ud hos den.
16. Thi Omgang med den har ingen Bitter-
hed, og Samliv med den ingen Smerte, men
Lyst og Glæde.
17. Da jeg havde eftertænkt dette hos mig
selv og overveiet i mit Hjerte, at der er Udø-
delighed i Frændskab med Visdom
18. og en ædel Forlystelse i Venskab med
den og en uudtømmelig Rigdom i dens Hæn-
ders Gjerninger og Klogskab i den vanlige
Omgang med den og Ære i Delagtighed i
dens Ord, saa gik jeg omkring og søgte, hvor-
ledes jeg skulde faa den til mig.
19. Men jeg var en ung Mand af god Art
og havde faaet en god Sjæl,
20. eller rettere, idet jeg var god, var jeg
kommen ind i et rent Legeme.
21. Men da jeg skjønte, at jeg ikke kunde
komme til at eie den paa anden Maade, end
at Gud gav mig den — og der hørte allerede
Forstand til at indse, fra hvem den Naade
var — saa traadte jeg frem for Herren og
bad ham og sagde af hele mit Hjerte:

9. Kapitel.

Forfatterens Bøn til Gud om at faa Visdom, uden hvilket Mennesket ikke kan kjende de himmelske Ting, neppe nok de jordiske, 1-18.

1. Mine Fædres Gud og Barmhjertighe-
dens Herre! Du som har gjort alle Ting ved
dit Ord 1 Mos. 1,3.6. Salm. 33,6.
2. og ved din Visdom dannet Mennesket,
for at det skal herske over de Skabninger som
er gjorte af dig, 1 Mos. 1,26. Visd. 10,2.
3. og regjere Verden i Fromhed og Retfær-
dighed og dømme i Sjælens Retsindighed!
4. Giv mig den Visdom som sidder ved din

Trone, og forkast mig ikke fra dine Børns
Tal! 1 Kong. 3,9. 2 Krøn. 1,10.
5. Thi jeg er din Tjener og din Tjenerindes
Søn, et svagt Menneske, der lever bare en
kort Tid, og saare ringe i Forstand paa Ret
og Love. 14,14. Job 14,1 fg.
6. Thi om end nogen er fuldkommen blandt
Menneskenes Børn, saa er han dog for intet
at regne, naar den Visdom som kommer fra
dig, er borte. 1 Kor. 3,19.
7. Du udvalgte mig forud til Konge over
dit Folk og til Dommer over dine Sønner
og Døtre. 2 Sam. 7,12 fg. 2 Krøn. 1,9.
8. Du bød mig at bygge et Tempel paa dit
hellige Bjerg og et Alter i den Stad hvor
du bor, en Efterligning af det hellige Telt
som du havde dannet fra Begyndelsen.
1 Kong. 8,19.
9. Og med dig er Visdommen, som kjender
dine Gjerninger og var tilstede, da du gjorde
Verden, og forstaar, hvad der er velbehageligt
i dine Øine, og hvad der er ret efter dine Bud.
Ordspr. 8,22 fg. Visd. 8,4.
10. Udsend den fra de hellige Himle, og
send den fra din Herligheds Trone, for at
den kan være tilstede og arbeide med mig,
og jeg kan forstaa, hvad der er velbehageligt
for dig!
11. Thi den veed og forstaar alt, og den
skal veilede mig med Forstand i mine Gjer-
ninger og bevare mig ved sin Herlighed. 8,8.
12. Saa skal mine Gjerninger være velbe-
hagelige, og jeg skal dømme dit Folk retfærdig,
og jeg skal være min Faders Trone værdig.
13. Thi hvilket Menneske kan kjende Guds
Raad, eller hvem kan tænke, hvad Gud vil?
Es. 40,13.14. Rom. 11,34. 1 Kor. 2,16.
14. Thi dødeliges Tanker er frygtagtige,
og vore Raad usikre. Jer. 17,9.
15. Thi et forgjængeligt Legeme tynger
Sjælen, og den jordiske Hytte trykker det
tankefulde Sind. 2 Kor. 5,4.
16. Og neppe gjetter vi, hvad der er paa
Jorden, og hvad der er mellem Hænderne,
finder vi med Møie. Men hvem har op-
sporet, hvad der er i Himlene?
17. Hvem har kjendt dit Raad, uden at du
gav Visdom og sendte din Hellig Aand fra
det høieste? V. 13.
18. Og saaledes blev deres Stier som er
paa Jorden, rettede, og Menneskene lærte det
som er dig velbehageligt, og ved Visdommen
blev de frelste.

10. Kapitel.

Forfatteren skildrer, hvad Visdommen har virket
hos Adam, 1-2, efter Kains Brodermord hos Noah,
3-4, hos Abraham og Lot, 5-9, hos Jakob, 10-12,
hos Josef, 13-14, hos Moses og Israels Folk,
15-21.

1. Den bevarede det første Menneske, Ver-
dens Fader, der blev skabt alene,
1 Mos. 2,7.18.20.
2. og friede ham ud fra hans Fald og gav
ham Styrke til at herske over alle Ting.
9,2. 1 Mos. 1,26.28.
3. Men den uretfærdige, som i sin Vrede
faldt fra den, gik tilgrunde ved sit broder-
morderske Sinne. 1 Mos. 4,8 fg.
4. Da Jorden for hans Skyld blev over-
svømmet, frelste Visdommen den igjen, idet
den styrede den retfærdige paa en ussel Planke.
1 Mos. 7,6.7. 2 Pet. 2,5. 1 Pet. 3,20. Hebr. 11,7.
5. Da Folkene havde blandet sig sammen i
Ondskabs Samdrægtighed, kjendte den ogsaa
den retfærdige og bevarede ham ustraffelig
for Gud og holdt ham stærk mod hans Kjær-
lighed til sin Søn.
1 Mos. 11,1 fg. 12,1 fg. 22,1 fg. Hebr. 11,17.
6. Den udfriede, da de ugudelige gik under,
den retfærdige, dengang han flygtede for den
Ild som faldt ned paa de fem Byer.
1 Mos. 19,15 fg. 2 Pet. 2,7.
7. End findes der som Vidnesbyrd om deres
Ondskab et rygende øde Land og Træer som
bærer Frugt til urette Tider, og en Saltstøtte
der staar som Mindesmærke om en vantro
Sjæl. 1 Mos. 19,26. Luk. 17,32.
8. Thi da de ringeagtede Visdommen, led
de ikke alene den Skade, at de ikke kjendte
det gode, men de lod ogsaa efter sig for de le-
vende et Minde om sin Daarskab, for at de
ikke engang skulde kunne blive skjulte i sine
Forvildelser.
9. Men Visdommen friede dem som tjente
den, fra Møie.
10. Den ledede den retfærdige som flygtede
for sin Broders Vrede, paa rette Stier, viste
ham Guds Rige og gav ham Kundskab om
det hellige, gav ham god Fremgang i hans
møisommelige Arbeider og mangfoldiggjorde
hans Vinding.
1 Mos. 27,42 fg. 28,10 fg. 30,29 fg. 32,10.
11. Under deres Havesyge som undertrykkede
ham, kom den ham til Hjælp og gjorde ham
rig. 1 Mos. 31,41.42.
12. Den bevarede ham fra Fiender og sik-
rede ham for Efterstræbere og gav ham Seier
i en haard Kamp, for at han skulde vide, at
Gudsfrygt er mægtigere end alle Ting.
1 Mos. 31,23 fg. 32,24 fg.
13. Den forlod ikke den retfærdige som blev
solgt, men friede ham fra Synd; den steg ned
med ham i Fængslet,
1 Mos. 37,28; 39,7 fg. 21; 40,5 fg. Ap. Gj. 7,9.10.
14. og i Lænkerne forlod den ham ikke, ind-
til den rakte ham Rigets Kongestav og Magt
over dem som undertrykkede ham, og gjorde
dem til Løgnere, som havde lastet ham, og
gav ham en evig Ære.
1 Mos. 41,40.41; 39,14 fg. Salm. 105,20 fg.
15. Den friede et helligt Folk og en ula-
stelig Slægt fra et Folk som plagede dem.
2 Mos. 14,29 fg. 1,11 fg.
16. Den gik ind i Herrens Tjeners Sjæl
og modstod frygtelige Konger ved Undere og
Tegn. 2 Mos. K. 7 fg.
17. Den gav hellige Løn for deres Møie,

ledede dem paa en vidunderlig Vei og var
dem til Værn om Dagen og til Stjerne-
flamme om Natten.
2 Mos. 13,21.22; 14,20. Salm. 78,14,
18. Den ledede dem gjennem det Røde
Hav og førte dem gjennem store Vande.
2 Mos. 14,22. Salm. 77,20; 78,13. Es. 63,11 fg.
19. Men den overskyllede deres Fiender og
kastede dem op fra Afgrundens Dyb.
2 Mos. 14,27.28.30.
20. Derfor tog retfærdige Hærfang fra ugu-
delige, og de lovsang, Herre, dit hellige Navn
og priste samdrægtig din værnende Haand.
2 Mos. 15,1 fg.
21. Thi Visdommen aabnede stummes Mund
og lod umyndiges Tunger tale tydelig.

11. Kapitel.

For Israels Folk sørgede Visdommen ved Moses,
men over Ægypterne lod Gud komme Plager og
Straffe, 1-21. Han aabenbarede derved sin Almagt,
men ikke mindre sin Kjærlighed og Miskund, 22-27.

1. Den lod deres Gjerninger faa god
Fremgang ved en hellig Profets* Haand.
*d. e. Moses, Hos. 12,14.
2. De gjennemvandrede en øde Ørken og
opslog sine Telte i uveisomt Land.
5 Mos. 8,15. Jer. 2,6.
3. De modstod Fiender og slog Uvenner fra sig.
2 Mos. 17,8 fg. 4 Mos. 21,1 fg. 21 fg. 33 fg. 31,3 fg.
4. De tørstede og paakaldte dig, og der blev
givet dem Vand af den bratte Klippe og
Lægedom mod Tørst af den haarde Sten.
2 Mos. 17,6 fg. 4 Mos. 20,2 fg.
5. Thi ved det som deres Fiender blev
straffede ved,
6. derved skede dem godt i deres Nød.
7. I Stedet for den altid rindende Kilde
til den Elv som var grumset med tykt Blod
til Straf for Barnemords-Budet,
2 Mos. 7,20; 1,15.16.22.
8. gav du dem uventet overflødigt Vand,
9. idet du ved den Tørst de da led, viste,
hvorledes du havde straffet Modstanderne.
10. Thi da de blev prøvede, uagtet de bare
blev tugtede i Barmhjertighed, lærte de at
kjende, hvorledes de ugudelige, som dømtes i
Vrede, blev pinte. 5 Mos. 8,2.
11. Thi dem paamindede og prøvede du som
en Fader; hine derimod fordømte og straffede
du som en streng Konge, Hebr. 12,6.7.
12. og baade fraværende og nærværende
blev de i lige Maade plagede.
13. Thi dobbelt Sorg kom over dem, og
Suk ved Mindet om det forgangne.
14. Thi da de hørte, at gode Ting blev hine
til Del ved de Straffe som gik over dem
selv, saa mærkede de Herren.
15. Thi ham som de fordum havde kastet
fra sig og udsat og afvist med Spot, ham
maatte de beundre ved den endelige Udgang,
idet de havde lidt en helt anden Tørst end
de retfærdige. 2 Mos. 2,3; 5,2; 10,11.28; 11,3.
16. Men for deres Uretfærdigheds uforstan-
dige Tanker, hvorved de for vild og dyrkede
ufornuftige Orme og foragtelige Udyr, sendte
du en Mangfoldighed af ufornuftige Dyr
over dem til Straf, 12,24; 15,18.
Rom. 1,21 fg. 2 Mos. 8,5 fg. 16 fg. 24; 10,12 fg.
17. for at de skulde vide, at ved det som en
synder ved, derved bliver han og straffet. 16,1.
18. Thi din almægtige Haand, som skabte
Verden af et udannet Emne, havde ikke van-
skeligt for at sende over dem en Mængde
Bjørne eller dristige Løver
1 Mos. 1,2 fg. 3 Mos. 26,22. 2 Kong. 2,24; 17,25.
19. eller ukjendte Dyr, fulde af nyskabt Gift,
som enten udpustede ildsprudende Aande eller
udbredte stinkende Røg eller udskjød frygtelige
Gnister af Øinene, 4 Mos. 21,6. Visd. 12,9.
20. Dyr som ikke alene kunde sønderknuse
dem ved den Skade de kunde gjøre, men endog
tilintetgjøre dem ved sit skræmmende Blik.
21. Ja, de kunde endog uden disse være
faldne ved et eneste Pust, forfulgte af Hevnen
og adspredte af din Magts Aande.
2 Mos, 15,8.10. Job 4,9.
22. Men alt har du sat i Lag efter Maal
og Tal og Vegt; thi stor Kraft staar dig
altid tilrede, og hvem kan modstaa din Arms
Styrke?
23. Thi som et Støvgran paa Vegtskaalen
er den hele Verden for dig, og som en Draabe
Morgendugg der falder paa Jorden. Es. 40,15.
24. Men du miskunder dig over alle, fordi
du magter alt, og du bærer over med Men-
neskenes Synder, for at de skal omvende sig.
Salm. 145,9. Visd. 12,16. Rom. 2,4. 2 Pet. 3,9.
25. Thi du elsker alt som er til, og afskyr
ikke noget af det du har gjort; thi hvis du
hadede noget, saa skulde du ikke have skabt det.
26. Og hvorledes skulde noget blive ved,
dersom du ikke vilde? Eller hvorledes skulde det
som ikke var fremkaldt af dig, blive holdt oppe?
27. Men du sparer alt; thi dig hører det
til, o Herre, du Livets Ven!

12. Kapitel.

Gud sparer for at give Tid til Omvendelse; der-
for sparede han ogsaa de gamle Kananiter, 1-10.
Gud, som ikke frygter nogen, ikke skylder nogen Regn-
skab og har den høieste Magt, er langmodig mod
alle, endog mod sine Børns Fiender, saaledes som
han mod Ægypterne først prøvede mildere Straffe,
før han greb til den strengeste, 11-27.

1. Thi din uforgjængelige Aand er i alt.
1,7.
2. Derfor straffer du med Lempe dem som
falder, og paaminder og irettesætter dem ved
det hvori de synder, for at de skal lade af fra
Ondskab og tro paa dig.
3. Thi du hadede de gamle Indbyggere af
dit hellige Land,
4. fordi de gjorde de værste Troldoms-
gjerninger og vanhellige Ofringer
5 Mos. 18,9 fg.

5. og var ubarmhjertige Barnemordere og holdt Offermaaltider af Menneskekjød
6. og af Blod, idet de var indviede i hemmelige afgudiske Foreninger, og fordi de var Forældre som med egen Haand dræbte hjælpeløse Sjæle. Og derfor satte du dig fore at ødelægge dem ved vore Fædres Hænder, 14,23. 3 Mos. 18,21.27. 5 Mos. 12,31; 18,9.10.
7. for at det Land som var dig det dyreste af alle, skulde faa værdige Nybyggere i Guds Børn.
8. Men ogsaa dem sparede du som Mennesker og udsendte som Forløbere for din Hær Hvepser, for at de lidt efter lidt skulde udrydde dem. 2 Mos. 23,28 fg. 5 Mos. 7,20. Josva 24,12.
9. Uagtet du ikke manglede Magt til at lægge de ugudelige under de retfærdige i ett Slag eller med ett at udrydde dem ved frygtelige Dyr eller ved et strengt Ord, 11,18 fg.
10. saa dømte du dog langsomt og gav dem Rum til Omvendelse, endda du vel vidste, at deres Oprindelse var ond, og deres Ondskab medfødt, og at deres Sind ikke i Evighed vilde forandres. V. 20.
11. Thi det var en forbandet Slægt fra Begyndelsen af. Og det var ikke, fordi du frygtede for nogen, at du lod dem være uden Frygt for sine Synder. 1 Mos. 9,25.
12. Thi hvem kan sige: Hvad gjorde du? Eller hvem kan modstaa din Dom? Og hvem vil anklage dig, fordi du ødelagde Folkeslag som du selv havde skabt? Eller hvem vil optræde mod dig som Hevner for uretfærdige Menneskers Skyld?
Es. 45,9. Rom. 9,20. Dan. 4,35.
13. Thi uden dig er der ikke nogen Gud som sørger for alt, saa du for ham skulde godtgjøre, at du ikke har dømt uretfærdig,
14. ei heller kan nogen Konge eller Hersker modstaa dig for deres Skyld som du har ødelagt.
15. Men, selv retfærdig, styrer du alt retfærdig og holder det ikke for stemmende med din Magt at fordømme dem som ikke har fortjent at straffes. 1 Mos. 18,25.
16. Thi din Styrke er din Retfærdigheds Grund, og det, at du er Herre over alle, gjør, at du sparer alle.
17. Thi du viser din Styrke, naar nogen ikke tror paa din Magts Fylde, og paa dem som kjender den, straffer du deres Overmod.
18. Men du som raader over Styrke, dømmer med Lemfældighed og styrer os med megen Miskund.
19. Thi det staar til dig at kunne, naar du vil; men du har ved saadanne Gjerninger lært dit Folk, at den retfærdige skal være menneskekjærlig, og du har givet dine Børn det glade Haab, at du, naar de synder, giver Rum til Omvendelse.
20. Thi naar du straffede dem som var Fiender af dine Børn og skyldige til Døden, med saa megen Varsomhed og Mildhed, idet du gav dem Tid og Rum til at afstaa fra sin Ondskab,
21. med hvor meget større Omhu har du da ikke dømt dine Børn, hvis Fædre du gav Eder og Pakter med gode Løfter? Hebr. 6,13.17.
22. Medens du altsaa tugter os, straffer du tusindfold vore Fiender, for at vi skal tænke paa din Godhed, naar vi dømmer, og naar vi dømmes, vente Miskundhed. 1 Kor. 11,32.
23. Derfor pinte du ogsaa dem som havde levet uretfærdig i sit Livs Daarskab, ved deres egne Vederstyggeligheder.
24. Thi de havde forvildet sig saa langt paa Vildfarelsens Veie, at de, daarede paa uforstandige Børns Vis, holdt Dyr som endog var foragtede af deres Fiender, for Guder.
11,16; 15,18. Rom. 1,23.
25. Derfor sendte du over dem som over ufornuftige Børn Dommen for at lege med dem.
26. Men de som ved saadan Straffe-Leg ikke lader sig advare, maa lære at kjende en Dom som er Gud værdig.
27. Thi idet de blev straffede ved dem som de under sine Lidelser harmedes over, ved dem som de holdt for Guder, saa de ham som de tilforn negtede at kjende, og de kjendte den sande Gud; derfor kom ogsaa den yderste Straf over dem.
2 Mos. 5,2; 8,8.19; 9,27 fg. 10,16 fg.

13. Kapitel.

Uden Undskyldning er de som holder nogen Skabning for Gud i Stedet for at flytte fra Skabningen til Skaberen, 1-9. Men endnu mindre at undskylde er de som holder et Værk af Menneskehænder for Gud, 10-19.

1. Thi Daarer af Naturen er alle de Mennesker som har været uden Kundskab om Gud og ikke har magtet af de gode Ting som er synlige, at kjende ham som er, og ikke ved at give Agt paa Gjerningerne har kjendt Mesteren, Rom. 1,19.21.
2. men har holdt enten Ilden eller Vinden eller den hurtige Luft eller Stjernernes Ring eller det voldsomme Vand eller Himmelens Lys for Guder som styrer Verden.
5 Mos. 4,19. 2 Kong. 21,3. Jer. 8,2.
3. Var det, fordi de glædedes ved deres Skjønhed, at de holdt dem for Guder, saa burde de have indseet, hvor meget herligere disse Tings Herre er; thi Skjønhedens Ophav har skabt dem. Job 31,26 fg.
4. Men var det, fordi de var slagne af Forundring over deres Magt og Virksomhed, saa burde de af dem have skjønnet, hvor langt mægtigere han er, som har laget dem istand.
5. Thi af Skabningernes Storhed og Skjønhed skues, ved Sammenligning, deres Ophav.
6. Men alligevel er disse ikke saa meget at laste; thi de farer maaske vild, just idet de søger og gjerne vil finde Gud.
7. Thi idet de dvæler ved hans Gjerninger, ransager de og lader sig daare af det de ser, fordi de Ting som sees, er skjønne.

8. Men paa den anden Side er heller ikke de at undskylde;
9. thi har de kunnet komme saa vidt i Kundskab, at de kan udgranske Verden, hvorfor har de da ikke snarere fundet disse Tings Herre?
10. Men elendige er de, og paa døde Ting hviler deres Haab, de som kalder Værker af Menneskehænder Guder, et Kunstværk af Guld og Sølv og Afbildninger af Dyr eller en unyttig Sten, et Værk af en Haand fra gammel Tid. Ap. Gj. 17,29.
11. Saaledes ogsaa naar en Tømmermand sager et let haandterlig Stykke Træ af og med øvet Haand skræller al Barken af rundt omkring og med sin Kunst lager et nyttigt Redskab til Brug i Livet Es. 44,13 fg. Jer. 10,3 fg.
12. og bruger Affaldet af sit Arbeide til at lage Mad med og æder sig mæt
13. og tager Affaldet heraf igjen, som ikke duer til noget, et kroget og knudret Stykke Træ, og udskjærer det til Sysselsættelse i sin Fritid og danner det med øvet Kunstfærdighed og gjør det ligt et Billede af et Menneske
14. eller giver det Lighed med et ringe Dyr, idet han overstryger det med Monje og farver dets Hud rød med Sminke og overstryger hver Flæk derpaa,
15. og naar han har gjort det en passende Bolig, stiller det op, fastgjort med Jern, i Væggen. Es. 41,7.
16. Saaledes har han da sørget for, at det ikke skal falde ned, idet han veed, at det ikke kan hjælpe sig selv; thi det er jo et Billede og trænger til Hjælp.
Baruk 6,26. Ap. Gj. 17,25.
17. Men naar han nu beder for sit Gods og sit Ægteskab og sine Børn,
18. saa skammer han sig ikke for at tale til det livløse, og om Sundhed paakalder han det vanmægtige, om Liv beder han det døde, om Hjælp bønfalder han det mest raadløse,
19. om en lykkelig Reise det som end ikke kan gjøre et Skridt; for Vinding og Arbeide og Lykke i sin Haandtering udbeder han sig Kraft af det som er uden al Kraft i sine Hænder.

14. Kapitel.

Forfatteren viser Afgudstjenestens Daarskab ved de søfarendes Eksempel, der paakalder Afguder i Stedet for den almægtige Gud, som raader over Havet, 1-7, viser dernæst, at baade Afgudsbillederne og de som har gjort dem, er hadede af Gud, 8-12, skildrer Afgudsbilledernes Oprindelse, 13-21, og endelig de store Laster og Synder som Afgudstjenesten fører med sig, og som Guds retfærdige Straf vil komme over, 22-31.

1. Atter naar en gjør sig istand til at seile ud og er iførd med at fare gjennem vilde Bølger, paakalder han et Stykke Træ der er skrøbeligere end det Skib som bærer ham.
2. Thi dette har Attraa efter Vinding optænkt og kunstfærdig Visdom faaet istand;
3. men dit Forsyn, o Fader, styrer det, thi du gjorde ogsaa i Havet en Vei og iblandt Bølgerne en tryg Sti
2 Mos. 14,21.22. Salm. 77,20. Es. 43,16.
4. og viste derved, at du magter at frelse fra alt, endog om en som ikke er Sømand, gaar ombord.
5. Men du vil, at det du i din Visdom har gjort, ikke skal være ubrugt; derfor betror ogsaa Menneskene sit Liv til et lidet Stykke Træ og kommer paa et ringe Skib frelste gjennem stormende Bølger.
6. Thi i fordums Tid, da de overmodige Kjæmper blev ødelagte, undkom Verdens Haab, styret ved din Haand, paa et ringe Skib og lod efter sig for Verden Sæd til en ny Slægt;
1 Mos. 6,4; 7,1 fg. 8,1 fg.
7. thi velsignet er det Træ hvorved det sker, som ret er.
8. Men det Træ som er gjort* af Menneskehænder, er forbandet, det selv og den som gjorde det,
*til et Afgudsbillede; Salm. 115,4 fg. 135,15 fg.
9. denne, fordi han virkede det, hint, fordi det, endda det er forgjængeligt, blev kaldt Gud; thi lige forhadt for Gud er den ugudelige og hans ugudelige Værk;
Salm. 115,8; 135,15.
10. thi Værket skal straffes tilligemed Mesteren.
11. Derfor skal der ogsaa komme Hjemsøgelse over Hedningefolkenes Afgudsbilleder, fordi de, endda de er Guds Skabninger, er blevne til en Vederstyggelighed og til Anstød for Menneskers Sjæle og til en Snare for uforstandiges Fødder. Es. 46,1.2. Jer. 46,25.
12. Thi at udtænke Afgudsbilleder er Begyndelse til Hor*, og at opfinde dem er Livets Fordærvelse. *d. e. Utroskab mod Gud.
Salm. 73,27. Rom. 1,23.24.
13. Thi hverken har de været fra Begyndelsen, ei heller skal de blive evindelig.
14. Thi ved Menneskers tomme Indbildning er de komne ind i Verden, og derfor er en braa Ende fastsat for dem.
15. Thi en Fader som nagedes af en tidlig Sorg over et Barn der hastig rykkedes bort, lod gjøre et Billede af det og ærede nu det døde Menneske som en Gud og overgav hemmelige Gudstjenester og Ofringer til sine undergivne.
16. Derpaa blev den ugudelige Skik, som med Tiden havde vundet Styrke, holden som Lov, og de udskaarne Billeder blev dyrkede efter Herskeres Bud. Dan. 3,5.
17. Og da Folk som boede langt borte, ikke kunde ære dem* for deres Øine, saa afbildede de hans Skikkelse som var langt borte, og gjorde et kjendeligt Billede af den Konge som blev æret, for at de med al Flid kunde smigre for den fraværende, som om han var nærværende. *Herskerne.
18. Men til en forhøiet Dyrkelse drev Kunstnerens Ærgjerrighed selv dem der ikke kjendte ham*. *som var afbildet.

19. Thi da han gjerne vilde behage Magt-
haveren, tvang han ved sin Kunst Ligheden
op til en høiere Grad af Skjønhed,
20. og Mængden blev tiltrukken ved Vær-
kets Ynde og holdt nu ham som for kort siden
var æret som et Menneske, for et tilbedelses-
værdigt Væsen.
21. Og dette blev til en Snare for de levende,
fordi Menneskene, trælbundne under Ulykke
eller Herskermagt, gav Sten og Træ det Navn
som bare tilkommer een. Es. 42,8.
22. Senere var det dem ikke nok at fare
vild i Kundskaben om Gud; men endog de
lever i Uvidenhedens store Ufred, kalder de
disse saa store Onder Fred.
23. Thi idet de holder Ofringer med Barne-
mord eller hemmelige Gudstjenester i Lou eller
vilde Drikkelag efter fremmede Skikke, 12,4-6.
24. bevarer de ikke længer hverken Liv eller
Ægteskab rent, men den ene dræber den anden
ved lurende Overfald eller krænker ham ved Hor.
25. Og paa alle Steder hersker om hinanden
Blod og Mord, Tyveri og Svig, Ødelæggelse,
Troløshed, Forvirring, Mened, Forstyrrelse af
de gode, Rom. 1,28 fg. Gal. 5,19 fg.
26. Utaknemmelighed, Sjæles Urenhed, Synd
mod Naturen, Ugreie i Ægteskaber, Hor og
Usædelighed. Rom. 1,26.
27. Thi de usle Afguders Dyrkelse er Be-
gyndelse, Aarsag og Ende til alt ondt.
28. Thi enten raser de i Lystighed, eller de
spaar Løgn, eller de lever uretfærdig, eller de
sværger letsindig falsk Ed.
29. Thi fordi de stoler paa livløse Afguds-
billeder, frygter de ikke for at lide nogen
Skade, naar de har svoret falsk.
30. Men for begge Dele skal den retfærdige
Gjengjældelse komme over dem, baade fordi
de har tænkt vrangt om Gud, idet de holdt
sig til Afguder, og fordi de uretfærdig har
svoret med Svig, idet de foragtede Hellighed.
31. Thi ikke deres Magt som der sværges
ved, men den for Syndere fastsatte Straf kom-
mer altid over de uretfærdiges Overtrædelse.

15. Kapitel.

Mod sit Folk viser Gud stor Trofasthed og Mi-
skundhed og bevarer det fra Afgudsdyrkelse, 1-5.
Daarlige og elendige er de som gjør og tjener Af-
guder og dyrker endog de afskyeligste Dyr, 6-19.

1. Men du, vor Gud, er god og sanddru,
langmodig og styrer alle Ting med Miskund-
hed. 2 Mos. 34,6 fg. Salm. 103,8 fg.
2. Thi om vi end synder, er vi dog dine,
idet vi kjender din Kraft; men vi vil ikke
synde, fordi vi veed, at vi er regnede for dine.
1 Sam. 12,22.
3. Thi at kjende dig er fuldkommen Ret-
færdighed og at kjende din Kraft er Udøde-
ligheds Rod.
4. Thi Menneskepaafunds daarlige Kunst
har ikke forført os, ei heller Maleres gavn-
løse Arbeide, et Billede oversmurt med for-
skjellige Farver,
5. som, naar den uforstandige skuer dem,
vækker hans Begjærlighed, saa han længes
efter den livløse Skikkelse af et dødt Billede.
6. Baade de som gjør dem og de som har
Lyst til dem, og de som dyrker dem, er Elskere
af det som ondt er, og fortjener at have saa-
danne Ting at haabe paa. 13,10; 1,16.
7. Thi en Pottemager ælter med Møie den
bløde Jord og danner ethvert Kar til vort
Brug, og af det samme Ler lager han baade
Kar som tjener til rene Gjerninger, og de
modsatte, alle paa lige Maade, og hvad ethvert
af begge Slags skal bruges til, det afgjør
Lerarbeideren, Es. 44,14 fg.
8. og med daarlig Møie danner han en falsk
Gud af det samme Ler, han som for lidt siden
blev født af Jorden og kort efter vender til-
bage til den Jord han blev tagen af, naar
Sjælens Laan bliver krævet af ham.
1 Mos. 2,7; 3,19. Præd. 12,7. Job 10,9.
9. Men ikke det volder ham Bekymring, at
han maa dø, ei heller det, at han har et kort
Liv; men han kappes med Guld- og Sølv-
Smede og efterligner Kobber-Smede og holder
det for en Ære, at han gjør uægte Arbeider.
10. Hans Hjerte er Aske, og hans Haab
ringere end Jord, og hans Liv uslere end
Ler. 13,10.
11. Thi han kjender ikke den som har dan-
net ham og indaandet i ham en virksom Sjæl
og indblæst i ham Livets Aande. 1 Mos. 2,7.
12. Men de holder vort Liv for en Leg og
vort Levnet for en lønnende Markedsfærd;
thi man maa, siger de, søge Vinding, hvor
den end kommer fra, endog af ondt.
13. Thi en saadan veed fremfor alle, at
han synder, idet han af jordisk Emne tilvirker
skjøre Kar og Afgudsbilleder.
14. Men de største Daarer og ynkeligere
end et Barns Sjæl er de alle, dit Folks Fien-
der, som undertrykker det.
15. Thi endog alle Hedningefolkenes Afguder
holder de for Guder, disse som hverken kan
bruge Øinene til at se med eller har Næse
til at indaande Luften eller Øren til at høre
med eller Fingre paa Hænderne til at føle
med, og hvis Fødder er udygtige til at gaa.
Salm. 115,4 fg. 135,15 fg.
16. Thi et Menneske har gjort dem, og den
som selv har faaet sin Aande som et Laan,
har dannet dem; thi intet Menneske magter
at danne en Gud som er det selv lig, V. 8,11.
17. men selv dødelig, tilvirker han med ugu-
delige Hænder en død Ting; thi han er bedre
end de Ting som han dyrker, thi han selv
har Liv, men disse har aldrig havt det.
18. Og de dyrker ogsaa de afskyeligste Dyr;
thi naar disse sammenlignes med de andre, er
de værre end disse i Ufornuft. 11,16; 12,24.
19. Ei heller er de, selv naar man ser paa
dem som Dyr, saa vakre, at man skulde have
Lyst til dem; men de er komne langt bort
baade fra Guds Pris og fra hans Velsignelse.

16. Kapitel.

Medens Gud straffede Ægypterne med skadelige Dyr, gav han sit Folk Vagteler at æde, 1-4. Guds Folk blev vel straffet med giftige Slanger, men fik straks Lægedom derimod, medens Ægypterne blev tagne af Dage ved Insekters Bid, 5,14. Ægypterne blev straffede med Uveir og Ild, medens Guds Folk fik Brød fra Himmelen at æde, 15-29.

1. Derfor blev de* straffede efter Fortjeneste ved saadanne Dyr og pinte ved en Mangfoldighed af Udyr. *Ægypterne, 11,16.17.

2. I Stedet for denne Straf gjorde du vel mod dit Folk, idet du for at tilfredsstille deres heftige Attraa gav dem en usædvanlig Nydelse, Vagteler, til Føde 19,11. 2 Mos. 16,13.

3. for at hine, uagtet de attraaede Føde, skulde ved det modbydelige Udseende af de Dyr som blev sendte over dem, opgive selv den naturlige Attraa, men disse, efter at de bare for en kort Tid havde lidt Mangel, faa Del endog i en usædvanlig Nydelse. 2 Mos. 8,3; 16,13.

4. Thi der skulde over hine Voldsmænd komme en uafvendelig Mangel, men disse skulde bare faa se, hvorledes deres Fiender blev pinte.

5. Thi da Vilddyrenes frygtelige Vildskab kom over dem, og de fortæredes ved bugtede Slangers Bid, saa varede dog din Vrede ikke indtil Enden. 4 Mos. 21,6 fg.

6. Men til en Advarsel blev de for en kort Tid forfærdede,

7. idet de fik et Frelses-Tegn, for at de skulde komme din Lovs Bud i Hu; thi den som vendte sig til det, blev frelst, ikke ved det han saa, men ved dig, alles Frelser. 4 Mos. 21,8.9. Joh. 3,14.

8. Og ved dette overbeviste du vore Fiender om, at du er den som frier fra alt ondt.

9. Thi hine dræbte Bid af Græshopper og Fluer, og der blev ikke funden Lægedom for deres Sjæl, thi de fortjente at straffes af slige Dyr; 2 Mos. 8,24; 10,12 fg.

10. men dine Børn kunde ikke engang giftsprudende Slangers Tænder overvinde, thi din Miskundhed kom dem til Hjælp og lægte dem. V. 7.

11. Thi for at de skulde komme dine Ord i Hu, blev de stukne med Brodden og straks igjen frelste, for at de ikke skulde synke ned i dyb Forglemmelse, men uforstyrret vedblive at eie dine Velgjerninger.

12. Thi hverken Urt eller Plaster lægte dem, men dit Ord, Herre, det som læger alt. Salm. 107,20.

13. Thi du har Magt over Liv og Død; du fører ned til Dødsrigets Porte og fører op igjen. 5 Mos. 32,39. 1 Sam. 2,6. Tob. 13,2.

14. Et Menneske derimod dræber vel et andet i sin Ondskab; men den Aand som er bortfaren, fører han ikke tilbage, og den Sjæl som er optagen i Dødsriget, frier han ikke ud.

15. Men din Haand er det umuligt at undfly.

16. Thi de ugudelige, som negtede at kjende dig, blev slagne af din stærke Arm, idet de forfulgtes med frygteligt Regn og Hagel og uafvendelige Regnskyl, og idet de fortæredes af Ild. 2 Mos. 5,2; 9,23 fg.

17. Og, hvad der var det underligste, Ilden viste sig stærkest i Vandet, som ellers slukker alt; thi Skabningen kjæmper for de retfærdige. 19,19.

18. Thi stundom sagtnedes vel Luen, for at den ikke skulde opbrænde de Dyr som var sendte over de ugudelige, men disse se og kjende, at de blev plagede ved Guds Dom;

19. men stundom brændte den ogsaa stærkere, end Ildens Magt ellers er, midt i Vandet, for at fordærve det uretfærdige Lands Grøde.

20. I Stedet derfor mættede du dit Folk med Engleføde og sendte dem utrættelig fuldfærdigt Brød fra Himmelen, som kunde være til Nydelse i alle Stykker og svarede til enhvers Smag. 2 Mos. 16,14.15. Salm. 78,24.25; 105,40. Joh. 6,31.

21. Thi den Næring som kom fra dig, aabenbarede, hvor sød du er mod dine Børn, og idet Brødet rettede sig efter deres Lyst som nød det, omskabte det sig til det som enhver ønskede sig. Salm. 34,9.

22. Men Sne og Is udholdt Ilden og smeltede ikke, for at de skulde vide, at den Ild som brændte i Hagelen og lynede i Regnskurene, fortærede Fiendernes Frugter, 2 Mos. 9,24.25.

23. men at den derimod, for at de retfærdige skulde faa sin Føde, endog glemte sin egen Kraft.

24. Thi Skabningen tjener dig som har gjort alle Ting, og samler sin Kraft til Straf mod de uretfærdige og lader af igjen for at gjøre vel mod dem som sætter sin Lid til dig. Sir. 39,32 fg.

25. Derfor omskabte den sig ogsaa dengang til hvad det skulde være, og tjente din alt nærende Gave efter deres Ønske som trængte til den, V. 21.

26. for at dine Børn, som du, Herre, har kjær, skulde lære, at ikke de af Jorden fremvoksede Frugter nærer Mennesket, men at dit Ord opholder dem som sætter sin Lid til dig. 5 Mos. 8,3. Matt. 4,4.

27. Thi det som ikke fortæredes af Ild, smeltede uden videre, da det blev opvarmet af en liden Solstraale, 2 Mos. 16,21.

28. for at det skulde være vitterligt, at man bør takke dig, før Solen staar op, og træde frem for dig før Lysets Opgang.

29. Thi den utaknemmeliges Haab skal smelte som Vinter-Rim og flyde bort som unyttigt Vand. 5,15. Job 8,13.14; 11,20.

17. Kapitel.

Ægypterne blev straffede med det tykkeste Mørke og forfærdede ved frygtelige Syner, hvorimod deres

Troldomskunster intet kunde udrette; Frygt for alt, selv den ringeste Lyd, var falden over dem, 1-21.

1. Thi store og uforklarlige er dine Domme, Herre! Derfor for uoplyste Sjæle vild. Rom. 11,33.

2. Thi da de ugudelige mente at kunne undertrykke et helligt Folk, maatte de som Mørkets Fanger og lænkebundne af den lange Nat ligge der, indestængte under Tag, forkastede af det evige Forsyn. 2 Mos. 10,21 fg.

3. Thi da de mente under sine hemmelige Synder at være skjulte med Glemselens mørke Dække, blev de overvældede af Mørke, frygtelig forfærdede og skræmte ved Syner.

4. Thi end ikke den Vraa som indestængte dem, kunde holde dem fri for Frygt; men skræmmende Lyd tonede omkring dem, og mørke Skikkelser med strenge Aasyn viste sig for dem.

5. Og ingen Ildsmagt var istand til at lyse, ei heller magtede Stjernernes skinnende Lue at opklare hin fæle Nat.

6. Men der viste sig for dem bare et Baal som var tændt af sig selv, fuldt af Rædsel, og, forfærdede ved dette Syn, som de i Virkeligheden ikke skuede, holdt de det de saa, for værre, end det var.

7. Men Troldomskunstens daarende Spil laa der magtesløse, og deres Skryt af sin Kløgt blev til Spot og Spe. 2 Mos. 8,18; 9,11.

8. Thi de som lovede at drive al Frygt og Forfærdelse fra syge Sjæle, de blev selv syge af en latterlig Frygt.

9. Thi om intet andet rædselsfuldt indjog dem Frygt, saa blev de opskræmte ved forbifarende Udyr og Slangers Hvislen, og de omkom af Rædsel

10. og skyede endog at se op i Luften, som de dog ikke paa nogen Maade kunde undfly.

11. Thi en frygtsom Ting er Ondskab som fordømmes ved sit eget Vidnesbyrd, og, ængstet af Samvittigheden, venter den altid det værste. 3 Mos. 26,36. 5 Mos. 28,66.

12. Thi Frygten er intet andet, end at man opgiver al Hjælp af fornuftig Omtanke.

13. Men jo mindre Haab man har i sit Hjerte, des mere agter man Raadvildheden værre end den Aarsag som volder Pinen.

14. Men de som i hin i Virkeligheden kraftløse Nat, der kom over dem fra det kraftløse Dødsriges Vraaer, sov den samme Søvn, blev dels drevne omkring af underlige Spøgelser, dels lammede af Modløshed. 2 Mos. 10,21 fg.

15. Thi en braa og uventet Frygt kom over dem.

16. Saaledes blev da enhver som var der, modfalden og holdtes i Varetægt, indestængt i et Fængsel uden Jern.

17. Thi enten en var Agerdyrker eller Hyrde eller sysselsat med de møisommelige Arbeider i Ørkenen, blev han uventet greben og maatte finde sig i den uundgaaelige Nodvendighed.

18. Thi med een og samme Mørkets Lænke blev alle bundne.

19. Enten det var en susende Vind, eller Fugles søde Sang omkring i tætte Grene, eller voldsomt strømmende Vands Brusen, eller nedstyrtende Klippestykkers rædsomme Bulder, eller springende Dyrs useede Løb, eller de grummeste Dyrs Brølen, eller Gjenlyd som kastedes tilbage fra hule Bjerge — alt skræmte og lammede dem.

20. Thi hele Verden var oplyst med et skinnende Lys og optagen af uhindret Virksomhed.

21. Men bare over hine var der udbredt en trykkende Nat, et Billede paa det Mørke som siden skulde optage dem; men dog voldte de sig selv mere ondt, end Mørket gjorde. Matt. 8,12; 22,13.

18. Kapitel.

Israel blev ikke plaget med saadant Mørke; dem viste Ildstøtten den ukjendte Vei, 1-5. Medens Ægypternes førstefødte blev ihjelslagne af Morderengelen, blev Israeliterne i Live og holdt med Glæde Paaske for Herren, 6-19; vel blev ogsaa de straffede i Ørkenen, men Straffen varede ikke længe, idet den blev afvendt ved Arons Forbøn, 20-25.

1. Men dine hellige havde et saare stort Lys, og da hine hørte deres Røst, endog de ikke saa deres Skikkelse, 2 Mos. 10,23.

2. priste de dem lykkelige, fordi ikke ogsaa de havde lidt saadant, og takkede dem, fordi de ikke gjorde dem Skade, uagtet de tilforn havde lidt Uret, og bad om Tilgivelse for det Fiendskab som havde været imellem dem.

3. Derimod gav du disse en flammende Ildstøtte til Veileder paa den ukjendte Vandring og en Sol som ikke skadede dem paa den navnkundige Reise. 2 Mos. 13,21. Salm. 78,14; 105,39; 121,6.

4. Thi hine fortjente at fratages Lyset og fængsles i Mørket, da de havde indespærret og holdt i Varetægt dine Børn, ved hvem Lovens uforgjængelige Lys skulde gives Verden. Es. 2,3. Ordspr. 6,23.

5. Og da de havde sat sig fore at dræbe de helliges Børn, og ett Barn var blevet udsat og frelst, saa borttog du til Straf en Mængde af deres Børn og lod dem selv allesammen gaa tilgrunde i mægtige Vande. 2 Mos. 1,16; 2,3 fg. 12,29; 14,27.28.

6. Den Nat var forud kundgjort for vore Fædre, for at de skulde sikkert vide, hvilke Eder* de troede paa, og være ved godt Mod. 2 Mos. 11,4.5; 12,12 fg. *1 Mos. 22,16 fg.

7. Og dit Folk ventede Frelse for de retfærdige, men Undergang for Fienderne.

8. Thi ved det som du straffede Modstanderne med, forherligede du os, som du kaldte til dig.

9. Thi de frommes hellige Børn ofrede i Løndom og vedtog samdrægtig den guddommelige Lov, at de i lige Maade skulde dele baade godt og ondt, idet de i Forveien sang Fædrenes hellige Lovsange, 2 Mos. 12,3 fg. 28.

10. Men derimod lød Fiendernes skjærende Skrig, og der udbredte sig Klageraab, idet de græd over sine Børn. 2 Mos. 11,5.6; 12,29.30.
11. Og med lige Straf blev Tjener og Herre straffede, og den menige Mand led det samme som Kongen.
12. Og allesammen havde utallige døde ved samme Død, og de levende var ikke nok til at jorde dem, fordi deres dyreste Afkom i ett Øieblik blev ødelagt.
13. Medens de før var vantro mod alt paa Grund af sine Troldomskunster, maatte de, da de førstefødte blev ødelagte, bekjende, at Folket var Guds Søn. 2 Mos. 7,12.13.22.23; 4,22.
14. Thi da dyb Stilhed omgav alt, og Natten var midt i sit Løb,
15. da for dit almægtige Ord ned fra Himmelen, fra den kongelige Trone, som en streng Krigsmand midt i det til Fordærvelse viede Land.
16. Og han førte som et skarpt Sværd din alvorlige Befaling og stod der og fyldte alt med Død, og han rørte ved Himmelen, men stod paa Jorden.
17. Straks forfærdede da frygtelige Drømmesyner dem, og uventede Rædsler kom over dem.
18. Og da den ene laa halvdød nedkastet her, den anden der, kundgjorde enhver af dem, af hvad Aarsag han døde.
19. Thi de Drømme som havde forfærdet dem, havde i Forveien tilkjendegivet det, for at de ikke skulde omkomme uden at vide, hvorfor de led ilde.
20. Vistnok rammede Dødens Angreb ogsaa de retfærdige, og der skede i Ørkenen et Nederlag paa en hel Mængde; men Vreden varede ikke længe. 4 Mos. 16,44 fg.
21. Thi en ulastelig Mand* hastede til og stred for dem, og idet han førte sit Embedes Vaaben, Bøn og sonende Røgelse, stod han Vreden imod og gjorde Ende paa Ulykken og viste derved, at han var din Tjener. *Aron.
22. Men ikke ved Legemsstyrke, ikke ved Vaabenmagt seirede han over Ødelæggeren; men ved sit Ord overvandt han Tugteren, idet han mindede om Ederne til Fædrene og Pakterne med dem.
23. Thi da døde allerede laa dyngevis over hverandre, stillede han sig midt imellem, standsede Vreden og afskar Veien til de levende. 4 Mos. 16,48.
24. Thi paa hans fodside Kjortel var den hele Verden afbildet, og Fædrenes herlige Navne var paa de fire Rader udskaarne Stene, og din Majestæt paa hans Hoved-Bind. 2 Mos. 28,31 fg. 17 fg. 36 fg.
25. For disse Ting veg Ødelæggeren, disse Ting frygtede han; thi bare Angrebet af Vreden var tilstrækkeligt.

19. Kapitel.

Egypterne druknede i det Røde Hav, medens Israeliterne gik uskadte derigjennem, 1-9; hine blev straffede med Myg og Frøer, medens disse derimod fik Vagteler at æde, 10,11. Egypterne havde fortjent at lide de Straffe som kom over dem, fordi de havde været værre mod Israeliterne, end Sodomiterne mod de fremmede som kom til Lot, 12-16. Paa underfuld Maade udfriede og forherligede Gud sit Folk, hvorfor Vismanden til Slutning lover og priser ham, 17-21.

1. Men over de ugudelige kom en ubarmhjertig Vrede indtil Enden.
2. Thi han vidste forud, endog hvad de i Fremtiden vilde gjøre, at de som selv havde tilladt dem at drage bort og med Iver faaet dem afsted, vilde angre det og forfølge dem. 2 Mos. 12,31-33; 14,5 fg.
3. Thi medens de endnu var midt i Sorgen og jamrede ved de dødes Grave, lagde de op et andet daarligt Raad og forfulgte dem som Rømningsmænd, hvem de med Bønner havde drevet bort.
4. Thi en selvforskyldt uundgaaelig Tilskikkelse drev dem til denne Yderlighed og fik dem til at glemme, hvad der var vederfaret dem, for at de skulde fylde den Straf som fattedes i deres Piner,
5. og for at dit Folk skulde fuldbyrde en vidunderlig Vandring, men hine finde en usædvanlig Død.
6. Thi den hele Skabning blev i sin eiendommelige Art igjen omdannet fra nyt af og tjente dine særegne Befalinger, for at dine Børn kunde blive bevarede uskadte.
7. Da saaes Skyen som overskyggede Leiren, og der hvor der før havde staaet Vand, saaes tørt Land at stige op, og af det Røde Hav en uhindret Vei, og en grønklædt Mark af det voldsomt bølgende Dyb, 2 Mos. 14,19.21.22.
8. som hele Folket gik igjennem, dækket med din Haand og skuende sælsomme Undere.
9. Thi de gik paa Græsgang som Heste og hoppede som Lam, idet de priste dig, Herre, som udfriede dem, 2 Mos. 15,1 fg.
10. Thi de kom endnu i Hu, hvad der var skeet i deres Udlændighed, hvorledes Jorden i Stedet for Dyr lod fremstaa Myg, og hvorledes Elven i Stedet for Vanddyr gav en Mængde Frøer fra sig. 2. Mos. 8,16.17. 5.6.
11. Men senere saa de ogsaa en ny Art af Fugle, dengang de, drevne af Begjærlighed havde krævet lækker Mad; thi for at stille dem tilfreds steg Vagteler op for dem fra Havet. 2 Mos. 16,13. 4 Mos. 11,31. Visd. 16,2,
12. Og Straffene kom over Synderne, ikke uden forudgaaende Tegn ved voldsomme Tordenslag.
13. Thi med Rette led de for sin særlige Ondskab, thi de havde vist et heftigere Had til fremmede, end andre*; thi disse modtog ikke de ukjendte ved deres Komme, men de gjorde fremmede som havde gjort dem godt, til Træller**.
*Sodomiterne, 1 Mos. 19,1 fg. **2 Mos. 1,8.13.
14. Og ikke det alene; men der skal komme Hjemsøgelse over dem, fordi, medens hine tog fiendtlig imod de fremmede,

15. modtog disse derimod de fremmede med
Festligheder, men plagede dem saa, da de
allerede havde faaet Del i de samme Rettig-
heder, med frygtelige Arbeider.
1 Mos. 45,17.18; 47,5.6.
16. Men de blev ogsaa slagne med Blindhed,
ligesom hine ved den retfærdiges Dør, da de,
omgivne af et umaadeligt Mørke, søgte Ind-
gangen, enhver gjennem sin Dør.
1 Mos. 19,11. 2 Mos. 10,22 fg. 2 Pet. 2,7.8.
17. Thi — hvad man kan komme efter ved
nøie at se paa, hvad der dengang skede —
Grundstoffene omskifter indbyrdes, ligesom
Tonerne paa et Strengeinstrument skifter Takt-
Art, medens dog Klangen altid bliver den
samme.
18. Thi Landdyr omskabtes til Vanddyr,
og svømmende Dyr gik op paa Land.
19. Ilden var stærk i Vandet og havde
glemt sin eiendommelige Kraft, og Vandet
glemte sin slukkende Natur. 16.17.22 fg.
20. Derimod svidede Luerne ikke Kjødet paa
de Dyr som gik omkring i dem, uagtet disse
let kunde fortæres; heller ikke lod den Is lig-
nende, let smeltelige himmelske Føde sig smelte.
21. Thi i alt, Herre, ophøiede og forher-
ligede du dit Folk, og du oversaa det ikke,
men kom det altid og allesteds til Hjælp.

Jesu Siraks Søns Visdom.

En gammel ukjendt Forfatters Fortale.

(1) Denne Jesus var en Søn af Sirak og en Sønnesøn af sin Navne Jesus. (2) Han har levet i senere Tider, efter Fangenskabet og Tilbagekaldelsen og næsten efter alle Profeterne. (3) Hans Farfader Jesus har, som han og selv vidner, været en baade arbeidsom og meget forstandig Mand iblandt Hebræerne, (4) der ikke bare samlede Tankesprog af andre forstandige Mænd som levede før ham, men ogsaa udtalte nogle af sine egne, fulde af megen Forstand og Visdom. (5) Da nu den første Jesus ved sin Bortgang fra Verden havde efterladt denne Bog næsten samlet, saa fik denne Sirak den efter ham og efterlod den igjen til sin Søn Jesus, (6) som, da han havde faaet den, gjorde den hele Bog til een ordnet Samling og kaldte den Visdommen, under sit og sin Faders saavelsom sin Farfaders Navn, idet han ved selve Visdoms-Navnet søgte at gjøre Læseren mere tilbøielig til at granske Bogen selv. (7) Den indeholder forstandige Ord, dybe Ordsprog og Lignelser og nogle gamle, Gud velbehagelige Historier om Mænd som har behaget Gud vel, og en Bøn og Lovsang af ham og endvidere, hvilke Velgjerninger Gud har værdiget sit Folk, og hvilke Ulykker han i fuldt Maal har tilskikket deres Fiender. (8) Denne Jesus er en Efterligner af Salomon og ikke mindre agtet for sin Visdom og Dannelse end denne, da han i Sandhed baade var og blev kaldt en meget lærd Mand.

Fortalen til Jesu Siraks Søns Visdom.

Eftersom mange og store Lærdomme er blevne givne os ved Loven og Profeterne og de andre som har fulgt dem, hvorfor Israel tilkommer Ros for Lærdom og Visdom, og da det er tilbørligt, at ikke bare Læserne selv bliver forstandige, men at ogsaa de som selv gjerne vil lære, bliver istand til at være dem som er udenfor Landet, nyttige ved Tale og Skrift, saa følte min Farfader Jesus, der mere og mere havde overgivet sig til Læsningen af Loven og Profeterne og de andre fædrene Skrifter og vundet megen Dygtighed i disse, sig tilskyndet til ogsaa selv at nedskrive noget af det som hører til Lærdom og Visdom, for at de som gjerne vilde lære, kunde ved ivrig at sysle ogsaa dermed endnu meget mere fremmes i det med Loven overensstemmende Liv. Saa vær da formanede til at læse med Velvilje og Opmærksomhed og at bære over med os, hvor vi, uagtet al brugt Flid paa Oversættelsen, maatte synes ikke at have truffet samme Udtryks Betydning; thi det som oprindelig er sagt paa Hebraisk, faar ikke samme Betydning, naar det oversættes i et andet Sprog. Og ikke alene dette Skrift, men ogsaa Loven selv og de profetiske Skrifter og de andre Bøger lyder i sit oprindelige Sprog ikke lidet anderledes. Da jeg i det otte og tretiende Aar under Kong Euergetes var kommen til Ægypten og havde opholdt mig der i nogen Tid, fandt jeg en ikke ringe Forskjel i Dannelse. Jeg holdt det derfor for høist nødvendigt selv at bruge Iver og Flid paa at oversætte denne Bog; thi jeg har arbeidet med megen Omhu og Kundskab i den Tid jeg var der, for at føre Bogen til Ende og udgive den ogsaa for dem som i Udlændigheden gjerne vilde lade sig lære og indrette sine Sæder til at leve efter Loven.

1. Kapitel.

Sirak lærer, at Visdommen kommer fra Herren, 1-8, at Visdoms Begyndelse er Herrens Frygt, 9-18, hvor godt det er at frygte Herren, 19-30.

1. Al Visdom er fra Herren, og hos ham er den evindelig. Ordspr. 8,22,23.
2. Hvem kan tælle Havets Sand og Regnets Draaber og Evighedens Dage?
3. Hvem kan udforske Himmelens Høide og Jordens Bredde og Afgrunden og Visdommen?
4. For alt er Visdommen skabt, og forstandig Indsigt er fra Evighed.
5. Visdommens Kilde er Guds Ord i det høieste, og dens Veie er evige Bud.
6. For hvem er Visdoms Rod afdækket, og hvem har kjendt dens kloge Raad?
Job 28,20 fg. Rom. 11,34.
7. Een er vis, saare forfærdelig, og sidder paa sin Trone, Herren.
8. Han skabte den og saa og regnede den ud, og udøste den over alle sine Gjerninger ligesom over alt Kjød, alt efter sin Gave, og han gav den til dem som elsker ham.
Job 28,23 fg. Visd. 1,4.
9. Herrens Frygt er Ære og Ros og Fryd og en Glædes-Krone.
10. Herrens Frygt kvæger Hjertet og giver Fryd og Glæde og langt Liv.
Ordspr. 3,1.2; 10,27.
11. Den som frygter Herren, ham skal det gaa vel paa det sidste, og paa sin Dødsdag skal han finde Naade.
12. Visdoms Begyndelse er at frygte Herren, og de trofaste blev den medskabt i Moders Liv.
V. 18. Salm. 111,10. Ordspr. 1,7; 9,10.
13. Og hos Menneskene byggede den sin Bolig med en evig Grundvold, og deres Afkom skal den blive betroet.
14. Visdoms Fylde er at frygte Herren, og den mætter dem* med sine Frugter.
*som eter den,
15. Hele deres Hus skal den fylde med sine kostelige Goder og Forraads-Husene med sine Frugter. Men begge* er Herrens Gaver til Fred. *Herrens Frygt og Visdommen.
16. Herrens Frygt er Visdoms Krone, som lader Fred og Sundhed og Lægedom blomstre frem, og den giver dem som elsker ham, rig Anledning til at rose sig.
17. Og han saa og regnede den ud; han lod Forstand og klog Indsigt strømme ned som Regn og ophøiede deres Ære som holdt fast ved den.
18. Visdoms Rod er at frygte Herren, og dens Grene et langt Liv.
19. Herrens Frygt støder Synder bort fra sig, og saa længe den varer ved, afvender den Vrede. 1 Mos. 39,9.
20. En vredagtig Mand kan ikke retfærdiggjøres; thi hans Vredes Heftighed er ham til Fald.
21. Den langmodige holder ud, til Tiden kommer, og siden skal Glæde opgaa for ham.
22. Indtil Tiden kommer, holder han sine Ord tilbage, og de trofastes Læber skal forkynde hans Forstand.
23. Blandt Visdoms Skatte er forstandige Tankesprog; men Gudsfrygt er en Vederstyggelighed for Synderen. Job 21,14.
24. Attraar du Visdom, saa hold Budene, og Herren skal give dig den.
25. Thi Herrens Frygt er Visdom og Tugt, og Trofasthed og Sagtmodighed er ham velbehagelige. Ordspr. 15,33.
26. Vær ikke ulydig mod Herrens Frygt, og kom ikke til ham med et dobbelt Hjerte!
Visd. 1,1.
27. Hykle ikke for Menneskene, og tag Vare paa dine Læber!
28. Ophøi ikke dig selv, for at du ikke skal falde og føre Vanære over din Sjæl!
29. Herren skal aabenbare det du holder skjult, og nedslaa dig midt i Forsamlingen,
30. fordi du ikke i Sandhed holdt dig til Herrens Frygt, og dit Hjerte var fuldt af Svig.

2. Kapitel.

Sirak formaner de troende til at være taalmodige i Prøvelser, til at holde fast ved Herren og haabe paa hans Miskundhed, 1-11; raaber Ve over de mistrøstige, 12-14, og viser, hvorledes de er, som frygter Herren og stoler paa ham, 15-18.

1. Mit Barn! Naar du træder frem for at tjene Gud Herren, saa gjør din Sjæl skikket til Prøvelse! 2 Tim. 3,12.
2. Hold dit Hjerte færdig og vær stærk, og fly ikke paa Tilskikkelsens Dag!
3. Hold fast ved ham, og fald ikke fra, for at du maa blive stor tilsidst!
4. Tag imod alt som tilskikkes dig, og vær taalmodig i din Ydmygelses Omskiftelser!
5. Thi Guld prøves i Ild, og Gud velbehagelige Mennesker i Ydmygelsens Ovn.
Ordspr. 17,3. Visd. 3,6. 1 Pet. 1,7.
6. Hav Tillid til ham, og han skal tage sig af dig. Gjør dine Veie rette, og haab paa ham! Salm. 37,5.
7. I som frygter Herren, bi paa hans Miskund og vig ikke af, for at I ikke skal falde!
8. I som frygter Herren, hav Tillid til ham, og eders Løn skal ikke gaa tabt.
9. I som frygter Herren, haab paa godt og paa evig Glæde og Miskundhed!
10. Se paa de gamle Slægter og giv Agt! Hvem troede paa Herren og blev til Skamme? Eller hvem blev ved i hans Frygt og blev forladt? Eller hvem paakaldte ham og blev overseet af ham? Salm. 37,25.
11. Thi Herren er miskundelig og barmhjertig, og han forlader Synder og frelser i Trængsels Tid.
2 Mos. 34,6.7. 4 Mos. 14,18. Mik. 7,18.
12. Ve rædde Hjerter og hængende Hænder og en Synder som gaar paa to Veie!
Ordspr. 28,18.

13. Ve et modløst Hjerte! Fordi det ikke tror, derfor skal det ikke finde Ly.
14. Ve eder som har tabt Taalmodigheden! Og hvad vil I gjøre, naar Herren hjemsøger?
15. De som frygter Herren, er ikke ulydige mod hans Ord, og de som elsker ham, holder sig paa hans Veie. Joh. 14,21.23. 1 Joh. 5,3.
16. De som frygter Herren, søger hans Velbehag, og de som elsker ham, fyldes med Loven.
17. De som frygter Herren, gjør sine Hjerter rede, og for ham ydmyger de sine Sjæle og siger:
18 Lad os falde i Herrens Hænder og ikke i Menneskers Hænder! Thi som hans Majestæt er, saa er og hans Miskundhed.
2 Sam. 24,14.

3. Kapitel.

Sirak formaner til at ære og lyde Forældre, 1-15, til Sagtmodighed og Ydmyghed, 16-19, til ikke at give sig af med altfor vanskelige og unødvendige Ting, 20-28, til at være barmhjertig og taknemmelig, 29-30.

1. Mine Børn! Hør mig, eders Fader, og gjør derefter, for at I kan blive frelste! 5 Mos. 5,16.
2. Thi Herren vil, at en Fader skal æres af sine Børn, og har fastsat den Lov om en Moder, at hun skal æres af sine Sønner.
2 Mos. 20,12.
3. Den som hædrer sin Fader, udsoner Synder, og den som ærer sin Moder, er som den der samler Skatte.
4. Den som hædrer sin Fader, faar Glæde af sine Børn, og paa den Dag han beder, skal han blive bønhørt.
5. Den som ærer sin Fader, faar et langt Liv, og den som lyder Herren, vederkvæger sin Moder. 2 Mos 20,12.
6. Den som frygter Herren, hædrer sin Fader og tjener dem der avlede ham, som Herrer.
7. Hædre din Fader i Gjerning og Ord, for at Velsignelse fra ham maa komme over dig! Efes. 6,2.
8. Thi en Faders Velsignelse trygger Børnenes Huse, men en Moders Forbandelse river Grundvoldene op.
9. Søg ikke Ære ved din Faders Vanære! Thi din Faders Vanære er ikke nogen Ære for dig. 1 Mos. 9.22.25.
10. Thi et Menneske har Ære af sin Faders Hæder, og en vanrygtet Moder er en Skam for Børnene.
11. Mit Barn! Tag dig af din Fader i hans Alderdom, og gjør ham ikke Sorg, medens han lever! 1 Tim. 5,4.
12. Og om han tager af paa Forstand, saa bær over med ham og ringeagt ham ikke i al din Styrke!
13. Thi Barmhjertighed mod en Fader skal ikke glemmes, og i Stedet for hvad dine Synder har fortjent, skal dit Hus opbygges for dig.
14. Paa Trængselens Dag skal Herren komme dig i Hu; som Is for Solskin, saaledes skal dine Synder bortsvinde.
15. Som en Gudsbespotter er den der forlader sin Fader, og forbandet af Herren er den som fortørner sin Moder.
16. Mit Barn! Udfør dine Gjerninger med Sagtmodighed, og du skal blive elsket af det Menneske som er velbehageligt for Gud.
17. Jo større du er, des mere ydmyg dig selv, og du skal finde Naade for Herren.
Jak. 4,6. 1 Pet. 5,5. Ordspr. 3,34.
18. Der er mange i høi Stilling og Ære; men hvad der er skjult, aabenbares for de sagtmodige. Matt. 11,25.
19. Thi stor er Herrens Magt, og af de ydmyge bliver den lovpriset.
20. Søg ikke hvad der er dig for vanskeligt, og ransag ikke hvad der er dig for svært!
21. Tænk paa det som er dig befalet! Thi hvad der er skjult, har du ikke Brug for.
22. Giv dig ikke af med hvad der ligger udenfor det du har at gjøre! Thi mere, end et Menneskes Forstand kan fatte, er blevet dig vist. 1 Tess. 4,11.
23. Thi mange har deres tomme Tanker ført vild, og en fordærvelig Indbildning har ført deres Sind til Fald.
24. Har du ingen Øiesten, saa vil du mangle Lys; er du uden Kundskab, saa giv dig ikke ud for at have den!
25. Et haardt Hjerte gaar det ilde paa det sidste, og den som elsker Fare, falder i den.
26. Et haardt Hjerte tynges af Møie, og Synderen lægger Synd til Synd.
27. Tilskikkelse over den overmodige giver ikke Lægedom; thi Ondskabs Vækst har fæstet Rod i ham.
28. Den forstandiges Hjerte udtænker et Tankesprog, og en Tilhørers Øre er den vises Ønske.
29. Vand slukker en luende Ild, og Barmhjertighed udsoner Synder.
29,15. Tob. 4,11. Jak. 2,13.
30. Den som gjengjælder Velgjerninger, tænker paa Fremtiden, og i sin Ulykkes Tid skal han finde Understøttelse.

4. Kapitel.

Sirak formaner til Medlidenhed og Gavmildhed, 1-11, til at søge og at lyde Visdommen, hvori der er stor Velsignelse, 12-22, til at vogte sig for det onde, for falsk Undseelse, for at gjøre Forskjel paa Folk, til at stride for Sandheden, være sagtmodig og gjerne give, 23-34.

1. Mit Barn! Fratag ikke den fattige hans Livsophold, og lad ikke nødlidende Øine vente længe! Tob. 4,8. Ordspr. 3,28.
2. Vold ikke en hungrig Sjæl Sorg, og krænk ikke en Mand i hans Nød!
3. Sæt ikke et krænket Hjerte endnu mere i Oprør, og dryg ikke med Gaven til den trængende! 7,12.

4. Vis ikke en bønfaldende bort i hans Nød, og vend ikke dit Ansigt bort fra en fattig!
5. Vend ikke dit Øie bort fra en trængende og giv ikke noget Menneske Anledning til at forbande dig!
6. Thi naar han forbander dig i sin Sjæls Bitterhed, saa skal hans Skaber høre hans Bøn. 2 Mos. 22,22.23.
7. Gjør dig afholdt af Menigheden, og bøi dit Hoved for den mægtige!
8. Bøi dit Øre til den fattige, og svar ham venlig med Sagtmodighed!
9. Fri den som lider Uret, fra dens Haand som gjør ham Uret, og vær ikke ræd, naar du dømmer!
10. Vær for faderløse som en Fader og for deres Moder i Mands Sted. Job 29,16; 31,18.
11. og du skal være som en Søn af den Høieste, og han skal elske dig mere, end din Moder elsker dig.
12. Visdommen ophøier sine Børn og tager sig af den som søger den.
13. Den som elsker den, elsker Livet, og de som er aarle oppe efter den, skal fyldes med Glæde. Ordspr. 3,16 fg. 8,35.
14. Den som holder fast ved den, skal vinde Ære, og hvor den drager ind, der skal Herren velsigne. Ordspr. 3,35.
15. De som tjener den, de tjener den Hellige, og dem som elsker den, elsker Herren.
16. Den som lyder den, skal dømme Folkene, og den som holder sig til den, skal bo trygt. Visd. 3,8.
17. Naar han sætter sin Lid til den, skal han faa den i Eie, og hans Slægt skal indehave den.
18. Thi i Førstningen vandrer den med ham paa ujævne Veie,
19. og den fører Frygt og Rædsel over ham og plager ham med sin Tugt,
20. indtil den kan lide paa hans Sjæl og faar prøvet ham med sine Bud.
21. Da skal den atter komme til ham paa den lige Vei og glæde ham og aabenbare ham sine Hemmeligheder.
22. Naar han forvilder sig bort, forlader den ham og overgiver ham til hans Fald.
23. Tag den beleilige Tid i Agt, og vogt dig for det onde, og lad det ikke ske, at du maa skamme dig over dig selv!
24. Thi der gives en Skamfuldhed som fører Synd med sig, og en Skamfuldhed som giver Ære og Naade. Mark. 8,38.
25. Gjør ikke Forskjel paa Folk til Skade for din Sjæl, og undse dig ikke for nogen til Fald for dig selv!
26. Hold ikke Ordet tilbage, naar det er Tid til at redde, og skjul ikke din Visdom for derved at vinde Ros!
27. Thi ved Ordet kjendes Visdom, og Dannelse ved Tungens Tale.
28. Tal ikke mod Sandheden, og undse dig ved din Mangel paa Dannelse!
29. Skam dig ikke ved at bekjende dine Synder, og søg ikke at stanse Elves Løb!
30. Gig dig ikke under en Daare, og gjør ikke Forskjel paa den mægtige!
31. Kjæmp for Sandheden indtil Døden, og Gud Herren skal stride for dig. Jak. 2,10.
32. Vær ikke hvas med din Tunge og træg og efterladen i dine Gjerninger!
33. Vær ikke som en Løve i dit Hus, og plag ikke dine Husfolk med dine Nykker!
34. Lad ikke din Haand være udstrakt til at tage og sammenknyttet, naar det gjælder at give igjen!

5. Kapitel.

Man skal ikke stole paa Rigdom, ikke være overmodig, men vogte sig for daarlig Syndesikkerhed, 1-10; man skal stadig vandre paa den rette Vei, søge klar og sikker Indsigt, tale med Forstand og vogte sig for at være tankeløs i stort eller lidet, 11-18.

1. Stol ikke paa dit Gods, og sig ikke: Jeg har nok! Luk. 12,16 fg; Sir. 11,23 fg.
2. Følg ikke din Lyst og din Kraft, saa du vandrer i dit Hjertes Begjærligheder!
3. Sig ikke: Hvem er Herre over mig? Thi Herren skal visselig straffe dig.
4. Sig ikke: Jeg syndede, og hvad rammede mig? Thi Herren er langmodig.
5. Vær ikke uden Frygt paa Grund af Forsoning, saa du lægger Synd til Synd!
6. Og sig ikke: Hans Miskund er stor, mine Synders Mængde vil han forlade!
7. Thi baade Miskund og Vrede er der hos ham, og paa Syndere skal hans Harme hvile. 5 Mos. 32.22 fg.
8. Dryg ikke med at vende om til Herren, og udsæt det ikke Dag efter Dag! 18,23.24.
9. Thi braat skal Herrens Vrede udgaa, og paa Hevnens Tid skal du omkomme.
10. Stol ikke paa uretfærdigt Gods! Thi du skal ikke have noget Gavn deraf paa Hjemsøgelsens Dag. Ordspr. 11,4. Esek. 7,19. Sef. 1,18.
11. Kast ikke dit Korn for hver en Vind, og gaa ikke paa hver en Sti! Saa gjør den tvetungede Synder.
12. Vær fast i din Overbevisning, og dit Ord skal være ett og det samme!
13. Vær snar til at høre, og udtal dit Svar med Omtanke! Jak. 1,19.
14. Har du Forstand, saa svar Næsten; hvis ikke, saa læg din Haand paa din Mund!
15. Ære og Vanære er der i Tale, og et Menneskes Tunge er ham til Fald. Ordspr. 12,13.
16. Faa ikke Navn af en Øretuder, og vær ikke efter nogen med din Tunge! 3 Mos. 19,16.
17. Thi over Tyven hviler Skam, og en haard Dom over den tvetungede.
18. Vær ikke tankeløs i noget, enten det er stort eller lidet!

6. Kapitel.

Man skal være trofast i Venskab, ikke falsk eller stolt; Venskab skal indgaaes med Forsigtighed; en tro Ven er af stort Værd, 1-18. Formaning til at søge Visdom og at lyde den, 19-40.

1. Og bliv ikke en Fiende i Stedet for en Ven! Thi et daarligt Navn, Skam og Vanære skal blive din Lod.
2. Saaledes gaar det den tvetungede Synder.
3. Ophøi ikke dig selv i din Sjæls Tanker, for at ikke din Sjæl skal rives afsted som en vild Okse!
4. Du vil da fortære dine Blade og fordærve dine Frugter og lade dig selv tilbage som et tort Træ.
5. En ond Sjæl fører sin Eiermand i Fordærvelse og gjør ham til Spot for hans Fiender.
6. En sød Mund vinder mange Venner, og en venlig talende Tunge vinder mange venlige Ord igjen.
7. De som holder Fred med dig, være mange, men dine Raadgivere een af tusinde!
8. Vil du vinde dig en Ven, saa vind ham ved Prøvelse, og betro dig ikke snart til ham!
9. Thi mangen en er Ven den Tid det er ham beleiligt, men holder ikke ved paa din Trængsels Dag.
10. Og mangen Ven skifter om til Fiendskab og aabenbarer Striden til Skam for dig.
11. Og mangen en er en Bordven, men holder ikke ved paa din Trængsels Dag. 37,4.5.
12. Naar det gaar dig vel, vil han dele med dig og vise sig myndig mod dine Husfolk.
13. Naar du kommer i Nød, vil han være imod dig og skjule sig for dit Ansigt.
14. Hold dig fra dine Fiender, og tag dig i Agt for dine Venner!
15. En tro Ven er et stærkt Værn, og den som har fundet ham, har fundet en Skat.
16. En tro Ven kan ikke betales med noget, og hans Værd kan ikke opveies.
17. En tro Ven er en Lægedom for Livet, og de som frygter Herren, skal finde ham.
18. Den som frygter Herren, vælger sine Venner ret; thi som han selv er, saaledes er ogsaa hans Ven.
19. Mit Barn! Vælg dig Undervisning fra din Ungdom af, og indtil de graa Haar skal du finde Visdom.
20. Som den der pløier og saar, hold dig til den og vent paa dens gode Frugter!
21. Thi med at arbeide paa den skal du en kort Tid have Møie, og snart skal du æde af dens Frugter.
22. Hvor saare plagsom er den for dem som intet har lært, og en uforstandig holder ikke ud med den.
23. Som en vældig Sten til Styrkeprøve skal den hvile paa ham, og han skal ikke bie med at kaste den af sig.
24. Thi Visdom er hvad dens Navn udsiger, og ikke for mange er den aabenbar.
25. Hør, mit Barn, og tag imod min Mening og vis ikke bort mit Raad!
26. Og læg dine Fødder i dens Lænker og din Hals i dens Halsjern!
27. Sæt din Skulder under og bær den og vær ikke uvillig over dens Baand!
28. Hold dig til den af hele din Sjæl, og hold fast paa dens Veie af al din Magt!
29. Spor den op og søg den, og den skal lade sig kjende af dig, og naar du har faaet den i din Magt, saa lad den ikke fare!
30. Thi paa det sidste skal du finde Hvile hos den, og den skal omskabe sig for dig til Glæde.
31. Og dens Lænker skal være dig til et stærkt Værn, og dens Halsjern til en herlig Prydelse.
32. Thi der er Guldsmykke paa den, og dens Baand er vævet af Purpurblaat.
33. Som et herligt Klædebaand skal du iklæde dig den og sætte den paa dig som en Glædes-Krone.
34. Naar du vil, mit Barn, skal du blive oplært, og naar du overgiver din Sjæl til den, skal du blive klog.
35. Naar du gjerne hører, skal du faa den, og naar du bøier dit Øre til, skal du blive vis.
36. Stil dig der hvor der er mange gamle, og er der en vis, da hold dig nær til ham!
37. Hør gjerne enhver gudelig Fortælling, og lad ikke forstandige Tankesprog fly fra dig!
38. Naar du ser en forstandig Mand, saa søg aarle til ham, og lad din Fod slide Trapperne til hans Dør!
39. Tænk over Herrens Befalinger og grund stadig paa hans Bud! Josva 1,8. Salm. 1,2.
40. Han skal styrke dit Hjerte, og den Visdom du attraar, skal gives dig.

7. Kapitel.

Man skal fly alt ondt, Uretfærdighed, Ærgjerrighed, Selvgodhed, Syndesikkerhed, Foragt for sin Næste, Haan mod den bedrøvede, Løgn og Snakkesalighed, Ulyst til tungt Arbeide, Letsindighed med Synden, Ustadighed i Venskab, Troløshed mod sin Hustru, Haardhed mod sine Tjenere, 1-22. Man skal drage Omsorg for sit Kvæg, tugte sine Børn, være trofast mod sin Hustru, ære sine Forældre, frygte Herren, ære hans Prester, være barmhjertig og komme sit Endeligt i Hu, 23-37.

1. Gjør ikke noget ondt, og ondt skal ikke ramme dig.
2. Hold dig fra Uretfærdighed, og Synd skal vige fra dig.
3. Min Søn! Saa ikke i Uretfærdigheds Furer, saa skal du ikke høste syvfold af dem. Ordspr. 22,8. Hos. 10,12.13. Gal. 6,8.
4. Begjær ikke Herredømme af Herren, ei heller Æressæde af en Konge!
5. Gjør dig ikke retfærdig for Herren og vis for en Konge!
6. Søg ikke at blive Dommer! Du turde mangle Kraft til at faa Uretfærdigheder bort;

7. du vilde maaske frygte for den mægtige og give Anstød med din Retfærdighed*.

*d. e. den Retfærdighed hvoraf du roste dig.

8. Synd ikke mod Mængden i Byen, men kast dig ikke selv ned blandt Hoben!

9. Bind ikke to Gange en Synd paa dig! Thi end ikke for een skal du være uden Skyld.

10. Sig ikke: Han vil se paa Mængden af mine Offergaver, og naar jeg ofrer til den høieste Gud, vil han tage imod det.

11. Vær ikke mistrøstig i din Bøn, og undlad ikke at gjøre Barmhjertighed!

Jak. 1,6. Hebr. 13,16.

12. Le ikke af en Mand i hans Sjæls bitre Sorg! Thi der er en som fornedrer og ophøier. 4,2. 1 Sam. 2.7 fg. Luk. 1,52.

13. Digt ikke Løgn mod din Broder, og gjør heller ikke noget saadant mod en Ven!

14. Du maa aldrig ville sige nogen Løgn! Thi den Vane at lyve fører ikke til noget godt. 3 Mos. 19,11. Efes. 4,25. Kol. 3,9.

15. Hold ikke paa med Snak, hvor der er mange gamle, og gjentag ikke Ordene i din Bøn! Matt. 6,7.

16. Had ikke møiefuldt Arbeide og Jordbrug, som er sat i Gang af den Høieste!

1 Mos. 2,15; 3,17 fg.

17. Regn ikke dig selv med blandt den store Flok af Syndere*! Ydmyg dybt din Sjæl!

*d. e. synd ikke, fordi mange andre synder.

18. Kom i Hu, at Vreden ikke dryger, at den ugudeliges Straf er Ild og Orm!

Es. 66,24. Mark. 9,44.

19. Byt ikke en Ven bort for tomme Skatte og ikke en ægte Broder for Guld fra Ofir!

20. Forlad ikke en vis og god Hustru! Thi hendes Yndе er mere værd end Guld.

Ordspr. 31,10.

21. Far ikke ilde med en Tjener som gjør sin Gjerning med Troskab, ei heller med en Dagløner som giver dig sin Sjæl! 34,34.35.

22. Elsk af Hjerte en forstandig Tjener, negt ham ikke hans Frihed! 2 Mos. 21,2.

23. Har du Kvæg, da se til det, og er det dig nyttigt, saa lad det blive hos dig!

Ordspr. 27,23.

24. Har du Børn, saa tugt dem og bøi deres Nakke fra Ungdommen af!

30,1 fg. Ordspr. 13.24; 29,17.

25. Har du Døtre, saa vaag over deres Legeme og lad dit Ansigt være alvorligt mod dem! 3 Mos. 19,29.

26. Gift bort din Datter, og du skal have fuldført en vigtig Gjerning, og giv hende til en forstandig Mand!

27. Har du en Hustru efter dit Hjerte, saa bortstød hende ikke, men betro dig ikke til en som du maa hade!

28. Ær din Fader af hele dit Hjerte, og glem ikke din Moders Veer! 3,7.

29. Kom i Hu, at du er født af dem, og hvad kan du give dem igjen for det de har givet dig?

30. Frygt Herren af hele din Sjæl, og hold hans Prester i Ære!

31. Elsk din Skaber af al din Styrke, og forlad ikke hans Tjenere! 5 Mos. 12,19.

32. Frygt Herren og ær Presten og giv ham hans Del, saaledes som dig er paabudt, Førstegrøde og Skyldoffer og Gave af Bøge og Helliggjørelses Offer* og Førstegrøde af det hellige! *d. e. sandsynligvis Madoffer.

3 Mos. 2,3; 5,16; 7,32; 27,30 fg.

33. Og ræk din Haand ud til den fattige, for at din Velsignelse maa blive fuldkommen!

5 Mos. 14,29; 15,7.8.

34. Vis Gavmildhed mod hver den som lever, og selv mod en død holde du ikke din Godhed tilbage! 2 Sam. 2,5. Tob. 1,17.18; 2,3; 12,17.

35. Drag dig ikke tilbage fra de grædende og sørg med de sørgende! Rom. 12,15.

36. Dryg ikke med at se til en syg! Thi for saadant skal du vorde elsket. Matt. 25,36.

37. I alt hvad du tager dig fore, kom dit Endeligt i Hu, og du skal ikke synde i Evighed.

8. Kapitel.

Man skal vogte sig for Kiv og Trætte, ikke spøge med uopdragne Mennesker, ikke haane bodfærdige Syndere, ikke foragte de gamle, ikke glæde sig over nogens Død, ikke foragte de vises Ord, ikke opegge de onde til Vrede, ikke lade sig pirre af en overmodig Fornærmer, 1-14. Man skal være varsom med at laane og gaa i Borg, ikke føre Sag med en Dommer, ikke vandre sammen med en Vovehals, ikke kives med en braasint Mand, ikke raadslaa med en Daare, ikke betro en fremmed alt eller aabne sit Hjerte for enhver, 15-24.

1. Strid ikke med en mægtig Mand, for at du ikke skal falde i hans Hænder!

2. Træt ikke med en rig Mand, for at han ikke skal trykke dig ned ved sin Vegt!

3. Thi Guldet har ødelagt mange; endog Kongers Hjerter har det bøiet.

4. Strid ikke med en hvastunget Mand, og læg ikke Ved til hans Ild! 9.23.

5. Spøg ikke med et uopdragent Menneske, for at ikke dine Forfædre skal vorde vanærede!

6. Skam ikke ud et Menneske som vender om fra Synd! Kom i Hu, at vi alle er skyldige! 2 Kor. 2,6 fg. Gal. 6,1.

7. Vanær ikke et Menneske i hans Alderdom! Thi ogsaa af os bliver nogle gamle.

3 Mos. 19,32.

8. Glæd dig ikke over nogens Død! Kom i Hu, at vi alle maa dø!

Job 31.29 fg. Ordspr. 24,17.

9. Ringeagt ikke Vismænds Lærdomme, og sysle med deres Tankesprog! 6,36.37.

10. Thi af dem kan du lære Tugt og villig at tjene store Herrer.

11. Vig ei fra de gamles Lærdomme! Thi ogsaa de har lært af sine Fædre,

12. og af dem skal du lære Forstand og at give Svar, naar det trænges.

13. Sæt ikke Synderens Gløder i Brand, for at du ikke skal forbrændes i hans Lues Ild!

14. Far ikke op imod den overmodige, for

at han ikke skal lægge sig paa Lur imod din Mund!

15. Laan ikke en Mand som er mægtigere end du, og naar du laaner ham, da hold det for at være tabt!

16. Gaa ikke i Borg over din Evne, og naar du gaar i Borg, saa tænk paa, at du maa betale!

17. Før ikke Sag mod en Dommer! Thi man vil dømme ham efter hans høie Stilling.

18. Vandre ikke paa Veien med en Vovehals, for at han ikke skal blive dig en farlig Mand!

19. Thi han vil gjøre efter sin Vilje, og ved hans Daarskab vil du gaa tilgrunde med ham.

20. Indlad dig ikke i Strid med en heftig Mand, og gaa ikke med ham gjennem Ørkenen! Ordspr. 22,24.

21. Thi Blod er som intet i hans Øine, og hvor der ikke gives Hjælp, vil han slaa sig ned.

22. Raadslaa ikke med en Daare! Thi han vil ikke kunne tie med noget.

23. Gjør ikke for en fremmeds Øine noget som skal være skjult! Thi du veed ikke, hvad han gaar frugtsommelig med.

24. Aabenbar ikke dit hjerte for hver Mand, og lad ham ikke give dig daarlig Tak derfor!

9. Kapitel.

En Mand bør omgaaes sin Hustru med Visdom, sky Skøger, 1-11. Gamle Venner skal man ikke forlade, 12-13, ikke være misundelig paa Syndere, ikke have Samkvem med ugudelige, 14-18. Man bør søge og omgaaes med forstandige og gudfrygtige; en vis Fyrste kjendes paa sin Tale, en ond Tunge er forhadt, 19-23.

1. Vær ikke nidkjær mod din Hustru i din Favn, og lær hende ikke en daarlig Lærdom mod dig selv!

2. Giv ikke din Hustru din Sjæl, saa hun faar Overmagt over dig! 1 Mos. 3,16.

3. Kom ikke en løsagtig Kvinde imøde, for at du ikke skal falde i hendes Snarer!

4. Omgaaes ikke med en Sangerske, for at du ikke skal fanges ved hendes Kunster!

5. Se ikke paa en Jomfru, for at du ikke skal føres til Fald ved Begjærlighed til hende! 1 Mos. 34,1.2. Job 31,1. Matt. 5,28.

6. Giv ikke din Sjæl til Skjøger, for at du ikke skal ødelægge din Arv! Ordspr. 6,26; 29,3. Luk. 15,13,30.

7. Lad ikke dine Øine løbe om paa Byens Gader, og vank ikke om paa dens øde Steder! Ordspr. 7,8.

8. Vend Øiet bort fra en fager Kvinde, og se ikke paa fremmed Skjønhed!

9. Thi mange er blevne forførte ved en Kvindes Skjønhed, og af den optændes Elskov som en Ild. 2 Sam. 11,2. Judit 12,18.

10. Sid aldeles ikke hos en gift Kvinde, og læg dig ikke tilbords med hende!

11. Hold ikke Vin-Lag med hende, for at ikke dit Hjerte skal bøie sig til hende, og du ved din Attraa styrte dig i Fordærvelse! Ordspr. 7,26 fg.

12. Forlad ikke en gammel Ven! Thi den nye er ikke at ligne med ham.

13. Ny Ven er ny Vin; naar den bliver gammel, vil du drikke den med Lyst.

14. Misund ikke Synderen hans Herlighed! Thi du veed ikke, hvad Ende det vil tage med ham. Salm. 37,1 fg.

15. Hav ikke Lyst til det som behager ugudelige! Kom i Hu, at de ikke skal blive ustraffede indtil Døden!

16. Hold dig langt borte fra et Menneske som har Magt til at slaa dig ihjel, saa skal du ikke svæve i Frygt for Døden.

17. Og naar du kommer til ham, saa synd ikke, for at han ikke skal frarøve dig Livet!

18. Vid, at du gaar midt iblandt Snarer og vandrer paa Byers Murtinder!

19. Udgransk efter Evne din Næste, og raadfør dig med Vismænd,

20. og lad din Samtale være med forstandige og al din Tale om den høiestes Lov!

21. Retfærdige Mænd være dine Bordfæller, og i Herrens Frygt være din Ros!

22. Ved Kunstnerens Haand faar et Værk sin Ros, og Folkets Fyrste faar Ros for at være vis ved sin Tale.

23. En hvastunget Mand er frygtelig i sin By, og den som er fremfusende i sin Tale, bliver hadet.

10. Kapite .

Herskere og Konger har stor Indflydelse paa sit Folk, medens dog alt er i Herrens Haand, 1-5. Man skal sky Vrede, Overmod og Begjærlighed efter Penge, 6-20, frygte Herren, ære vise Mænd, ikke undse sig for at gjøre sin Gjerning, sky Ørkesløshed, ære sig selv og komme i Hu, at Visdom giver selv den fattige Ære, 21-34; Kap. 11,1.

1. En vis Hersker holder sit Folk i Tugt, og den forstandiges Regjering er sat i god Skik. Ordspr. 20,8.

2. Som Folkets Hersker er, saa er og hans Tjenere, og som Byens Styresmand, saa er og alle Indbyggerne i den.
Ordspr. 29,12. 1 Kong. 12,28-30. 2 Kong. 21,9-11.

3. En uforstandig Konge fører sit Folk i Fordærvelse, men en By bliver bygget ved Magthavernes Forstand. Præd. 10,16. Es. 14,20.

4. I Herrens Haand er Magten over Landet, og til rette Tid opreiser han en dygtig Mand til at herske over det.

5. I Herrens Haand er en Mands Lykke, og en Embedsmand giver han den Ære ham tilkommer.

6. Vær ikke vred paa Næsten for nogen Uret, og gjør ikke noget, naar man farer overmodig frem mod dig!
3 Mos. 19,18. Rom. 12,19.

7. Overmod er hadet baade af Herren og

af Mennesker, og mod begge gjør det sig skyl-
digt i Uretfærdighed.
Ordspr. 3,34. 1 Pet. 5,5. Jak. 4,6.
8. Herredomme overføres fra et Folk til et
andet ved Uretfærdighed og Overmod og Penge-
kjærhed. Dan. 4,25; 5,28. Visd. 5.25.
9. Thi intet er uretfærdigere end en som
er begjærlig efter Penge; thi han holder sin
egen Sjæl tilfals.
10. Hvorfor ophøier Støv og Aske sig? Thi
endnu i hans levende Live kan hans Ind-
volde gaa fra ham;
17,32. 1 Mos. 18,27. 2 Krøn. 21,19.
11. en langvarig Sygdom — Lægen spøger
dermed, og den som idag er Konge, er imor-
gen død.
12. Thi naar et Menneske er død, er Kryb
og Dyr og Orme hans Arvedel.
Job 17,14. Es. 14,11.
13. Begyndelse til Overmod er, at et Men-
neske falder fra Herren, og at hans Hjerte
viger fra hans Skaber.
14. Thi Overmod er Begyndelse til Synd,
og den som holder fast ved den, vil lade det
regne med Vederstyggelighed. 1 Mos. 3,5.
15. Derfor sender Herren underlige Til-
skikkelser over dem og omstyrter dem helt og
holdent.
16. Herskeres Troner bryder Herren ned,
og han sætter sagtmodige i deres Sted.
1 Sam. 2,8. Luk. 1,52.
17. Overmodige Folkeslags Rødder rykker
Herren op, og han planter ydmyge i deres
Sted. Salm. 80,9 fg.
18. Folkefærds Lande omstyrter Herren og
ødelægger dem indtil Jordens Grundvolde.
1 Mos. 19,25.
19. Han lader nogle af dem borttørres og
ødelægger deres Indbyggere og lader Mindet
om dem forsvinde fra Jorden. Salm. 9,6.7.
20. Overmod er ikke skabt for Menneskene,
ei heller heftig Vrede for dem som er fødte
af Kvinder.
21. Hvilken Slægt er i Ære? Menneskets
Slægt. Hvilken Slægt er i Ære? De som
frygter Herren.
22. Hvilken Slægt er i Vanære? Menne-
skets Slægt. Hvilken Slægt er i Vanære?
De som overtræder Budene.
23. Blandt Brødre er den æret, som er
deres Fører; saa og i Herrens Øine de som
frygter ham.
24. Forud for, at man opnaar Herredømme,
gaar Herrens Frygt; men Haardhed og Over-
mod er at bortkaste Herredømmet.
25. Den rige og den ærede og den fattige
— deres Ros er Herrens Frygt. Jer. 9,23 fg.
26. Det er ikke ret at ringeagte en fattig
som er forstandig, og det sømmer sig ikke at
ære en syndig Mand. Salm. 15.4. Jak. 2,5.6.
27. En Stormand og en Dommer og en
mægtig skal æres; men ingen af dem er større
end den som frygter Herren.
25,11. Judit 16,19.
28. Frie Mænd skal tjene en vis Træl, og
en forstandig Mand knurrer ikke, naar han
vises tilrettte.
29. Gjør din Gjerning uden at ville synes
vis, og gjør dig ikke til i din Trængsels Tid!
30. Bedre er den som arbeider og har Over-
flod paa alt, end den som gaar orkesløs om-
kring og gjør sig til og fattes Brød.
31. Mit Barn! Ær din Sjæl i Ydmyghed,
og giv den Ære efter dens Værd!
32. Hvem vil holde den for retfærdig, som
synder mod sin Sjæl? Og hvem vil ære den
som vanærer sit Liv?
33. Den fattige æres for sin Forstand, og
den rige æres for sin Rigdom.
34. Men den som æres i Fattigdom, hvor
meget mere i Rigdom! Og den som er
vanæret i Rigdom, hvor meget mere i Fat-
tigdom!
Kap. 11,1. Visdom ophøier den ringes
Hoved og sætter ham midt iblandt store
Herrer. 1 Mos. 41,39.40. Dan. 2,47 fg.

11. Kapitel.

Man skal ikke dømme om noget efter det ydre, ikke ophøie sig af udvortes Herlighed og Ære, 2-7. Man skal ikke uden nøie Undersøgelse laste, svare eller trætte med nogen, 8-10. Man skal ikke give sig af med for mange Ting, men tage Vare paa sit Kald og komme i Hu, at alt kommer fra Herren, som gjør vel mod gudfrygtige og omsider straffer Syndere, 11-35. Man skal ikke aabne sit Hus for enhver, 36-41.

2. Ros ikke en Mand for hans Skønheds
Skyld, og afsky ikke et Menneske for dets Ud-
seendes Skyld! 1 Sam. 16,7.
3. Liden er Bien blandt de vingede Dyr,
men ypperst af alt født er dens Frugt.
4. Ros dig ikke af din Klædedragt, og ophøi
dig ikke paa Ærens Dag! Ap.Gj. 12,21-23.
5. Thi underlige er Herrens Gjerninger, og
skjulte er hans Gjerninger for Menneskene.
6. Mange Herskere har maattet sætte sig
paa Jorden, og den om hvem ingen tænkte
det, kom til at bære Krone. Es. 47,1.
7. Mange mægtige er blevne saare van-
ærede, og mange høit ærede overgivne i an-
dres Hænder.
8. Last ikke, før du har gjort Undersøgelse!
Overvei først, og straf saa!
9. Svar ikke, før du har hørt, og fald ikke
nogen ind i Talen! Ordspr. 18,13.
10. Træt ikke om en Sag som ikke vedkom-
mer dig, og sid ikke til Doms med Syndere!
11. Mit Barn! Giv dig ikke af med
mangehaande Ting! Naar du tager dig me-
get fore, vil du ikke blive skyldfri,
12. og naar du jager efter noget, skal du
ikke gribe det, og naar du flygter derfra, skal
du ikke undkomme.
13. Mangen en arbeider og træller og haster
og kommer bare des mere tilagters.
Salm. 127,1.2.
14. Mangen en er kraftløs og trænger til

Hjælp, har Mangel paa Styrke og Overflod paa Fattigdom;
15. og Herrens Øine ser paa ham til det gode, og han opreiser ham af hans Fornedrelse Salm. 113,7.
16. og ophøier hans Hoved fra Fordærvelse, og mange undrer sig over ham ved at se det.
17. Godt og ondt, Liv og Død, Armod og Rigdom er fra Herren.
18. Visdom og Forstand og Indsigt i Loven er fra Herren.
19. Kjærlighed til gode Gjerninger og Vei til dem er fra ham.
20. Vildfarelse og Mørke er skabte sammen med Syndere; men med dem som gjør sig til af ondt, bliver Ondskaben gammel.
21. Hvad Herren giver, bliver altid hos de gudfrygtige, og hvad der er ham velbehageligt, har Fremgang evindelig.
22. Mangen en bliver rig ved sin Paapasselighed og Karrighed, og dette er den Del som bliver ham til Løn.
23. Naar han siger: Jeg har fundet Ro, og jeg vil nu nyde mit Gods,
Luk. 12,19 fg. Salm. 39,7; 62,11.
24. saa veed han ikke, hvor lang Tid der skal gaa, inden han maa efterlade det til andre og dø.
25. Staa fast i din Pakt og vandre i den og bliv gammel i din Gjerning!
26. Undre dig ikke over hvad en Synder faar udrettet; hav Tillid til Herren, og bliv ved dit Arbeide! Salm. 37,1 fg.
27. Thi det er en let Sag i Herrens Øine i Hast, med ett at gjøre en fattig rig.
28. Herrens Velsignelse viser sig i den gudfrygtiges Løn, og inden kort Tid lader han hans Velsignelse blomstre frem.
29. Sig ikke: Hvad Nytte er der i mig, og hvad Lykke vil der herefter falde i min Lod?
30. Sig ikke: Jeg har nok, og det jeg har, synes mig meget, og hvad Ulykke skal jeg vel herefter friste, saa længe jeg lever? 5,1.
31. Paa Lykkens Dag glemmer man Ulykken, og paa Ulykkens Dag kommer man ikke Lykken i Hu.
32. Thi det er en let Sag for Herren at betale et Menneske paa hans Dødsdag efter hans Veie. 17,23. Rom. 2,6 fg.
33. En Times Ulykke gjør, at Vellevnet glemmes, og ved et Menneskes Endeligt bliver hans Gjerninger aabenbarede.
34. Pris ingen lykkelig før hans Endeligt!
35. Og paa sine Børn bliver en Mand kjendt.
41,8-10. Visd. 3,12.16 fg.
36. Før ikke ethvert Menneske ind i dit Hus! Thi Mange er den svigefuldes Efterstræbelser.
37. Som en Lokkefugl i et Bur er den overmodiges Hjerte, og som en Lurer speider han efter ens Fald.
38. Thi han lurer, idet han forvender det gode til ondt, og paa det bedste sætter han Skamflæk.
39. Af en liden Gnist bliver der en stor Hob Gløder, og et syndigt Menneske lurer paa Blod. Jak. 3,5.
40. Tag dig i Agt for en Ugjerningsmand — thi han arbeider paa ondt — for at han ikke skal sætte Skamflæk paa dig for altid!
41. Tag en fremmed til Huse, og han skal volde dig Forstyrrelse og Uro og gjøre dig fremmed for dine egne Folk!

12. Kapitel.

Man skal gjøre vel bare mod de gudfrygtige, 1-10. Hvorledes man kan lære sin Ven og sin Fiende at kjende; denne bør man ikke tro, 11-18. Man skal ikke have Samkvem med de ugudelige; disse hykler Venskab, men tænker bare paa at styrte i Fordærvelse, 19-25.

1. Naar du gjør godt, da se til, mod hvem du gjør det, og du skal faa Tak for dine Velgjerninger.
2. Gjør vel mod den gudfrygtige, og du skal finde Gjengjæld, om ikke fra ham, saa dog fra den Høieste.
3. Velgjerninger er ikke for den som altid gjør ondt og ikke gjør Barmhjertighed.
4. Giv den gudfrygtige, og tag dig ikke af Synderen!
5. Gjør vel imod den fortrykte, og giv ikke den ugudelige!
6. Hold dit Brød tilbage, og giv ham ikke, for at han ikke derved skal faa Magt over dig!
7. Thi dobbelt ondt skal du faa igjen for alt det gode du gjør ham.
8. Thi ogsaa den Høieste hader Syndere, og de ugudelige skal han straffe; Salm. 5,5 fg.
9. men han bevarer dem til deres Strafs vældige Dag. 2 Pet. 2,9.
10. Giv den gode, og tag dig ikke af Synderen!
11. I Lykke vil en Ven ikke ret kunne kjendes, og en Fiende vil ikke blive skjult i Ulykken.
12. Naar det gaar en Mand vel, saa er hans Fiender bedrøvede, og naar det gaar ham ilde, da vil endog Vennen skille sig fra ham. Ordspr. 19,4.
13. Tro aldrig din Fiende! Thi ligesom Kobberet sætter Rust, saaledes ogsaa hans Ondskab. Ordspr. 26,24 fg.
14. Og naar han ydmyger sig og gaar krumbøiet, saa tag dig i Agt, og vogt dig for ham!
15. Og du skal være for ham som den der aftørrer et Speil, og kjende, at han ikke for altid er overtrukket med Rust.
16. Stil ham ikke ved siden af dig, for at han ikke skal støde dig omkuld og stille sig paa dit Sted.
17. Sæt ham ikke ved din høire Side, for at han ikke skal søge at tage dit Sæde,
18. saa du tilsidst maa sande min Tale og med Smerte komme mine Ord i Hu.
19. Hvem vil ynkes over en Slangetæmmer som bliver bidt af en Slange, eller over nogen af dem som færdes med vilde Dyr?
20. Saaledes ynkes heller ikke nogen over

den som holder sig til en syndig Mand og blander sig i hans Synder.

21. En Stund bliver han hos dig; men naar du kommer ud af din Vei, da holder han ikke ved.

22. Og med sine Læber taler vel Fienden søde Ord, men i sit Hjerte lurer han paa at styrte dig i Graven. Salm. 55,22.

23. Med sine Øine græder han, men naar han finder Leilighed, bliver han ikke mæt af Blod. Jer. 41,6.

24. Naar Ulykke møder dig, vil du finde ham der før dig, og ladende, som han vil hjælpe dig, vil han spænde Benene under dig.

25. Han skal ryste paa Hovedet og klappe i Hænderne, og hviske meget og forandre sit Ansigt mod dig. 13,9.

13. Kapitel.

Man skal ikke søge Omgang med overmodige, mægtige og rige, men være forsigtig, naar man kommer sammen med dem, 1-17; man skal elske Herren og omgaaes sine Ligemænd; thi den riges og den fattiges Vilkaar er saa forskjellige, at der mellem dem ikke kan findes noget fortroligt Samkvem 18-30. Menneskets Ansigt er hans Hjertes Speil, 31.32.

1. Den som rører ved Beg, bliver smittet deraf, og den som har Omgang med en overmodig, bliver ham lig. 1 Kor. 15.33.

2. Tag ikke paa dig en Byrde som er dig for tung, og hav ikke Omgang med en som er mægtigere og rigere end du!

3. Hvad har en Lerpotte at gjøre med en Kobberkjedel? Denne vil støde til, og hin vil blive sønderslaaet.

4. Den rige gjør Uret og bliver endda vred; den fattige lider Uret og maa endda bede for sig.

5. Naar du kan gjøre ham Nytte, saa bruger han dig; og naar du ikke mere kan, forlader han dig.

6. Naar du har noget, lever han med dig og tømmer dig ud og bryder sig ikke derom.

7. Trænger han dig, saa lurer han dig og smiler til dig og vækker Haab hos dig; han taler fagre Ord til dig og siger: Hvad trænger du? Og han gjør dig skamfuld ved at indbyde dig til sine Gjæstebud,

8. indtil han faar tømt dig ud to eller tre Gange, og saa tilsidst spotter han dig.

9. Derefter, naar han ser dig, forlader han dig og ryster paa Hovedet over dig. 12,25.

10. Tag dig i Vare, at du ikke lader dig lure

11. og ikke bliver ydmyget i din Glæde!

12. Naar en mægtig byder dig til sig, saa hold dig tilbage, og des mere skal han byde dig til sig.

13. Træng dig ikke frem, for at du ikke skal blive stødt tilbage, og staa ikke for langt borte, for at du ikke skal blive glemt!

14. Søg ikke at komme i Samtale med ham, og tro ikke hans mange Ord! Thi ved sin megen Tale vil han prøve dig, og idet han ligesom smiler til dig, vil han udfritte dine Hemmeligheder;

15. ubarmhjertig er han, en som ikke holder Ord, og han skal ingenlunde spare paa Mishandling og Baand.

16. Vogt dig og giv nøie Agt! Thi du vandrer i Følge med dit Fald.

17. Naar du hører dette, saa vaagn op af din Søvn!

18. Elsk Herren i hele dit Liv, og kald paa ham til din Frelse!

19. Hvert Dyr elsker sin Lige, og hvert Menneske den der staar ham nærmest.

20. Alt Kjød samler sig sammen efter sin Art, og en Mand holder sig til sin Lige.

21. Hvad Samkvem har Ulven med Lammet? Saaledes heller ikke Synderen med den gudfrygtige. 2 Kor. 6,14.

22. Hvad Fred holder Hyænen med Hunden? Og hvad Fred holder den rige med den fattige?

23. Vildæslerne i Ørkenen er Løvers Rov; saaledes er og de fattige de riges Bytte.

24. En Vederstyggelighed for den overmodige er Ydmyghed; saaledes er den fattige en Vederstyggelighed for den rige.

25. Naar en rig vakler, saa støttes han af Venner; men naar den ringe falder, saa bliver han derhos sparket af sine Venner.

26. Naar en rig falder, saa er der mange Hjælpere; taler han det som ikke burde tales, saa giver man ham dog Ret.

27. En ringe Mand falder, og endda skjænder man paa ham: han taler det som er forstandigt, og man giver ham ikke Rum.

28. En rig taler, og alle tier, og hans Ord ophøier man til Skyerne.

29. En fattig taler, og man siger: Hvem er denne? Og naar han støder an, støder man ham derhos omkuld. Præd. 9,16.

30. God er den Rigdom som der ikke hænger Synd ved, og ond er Fattigdommen i den ugudeliges Mund.

31. Menneskets Hjerte forandrer hans Ansigt, være sig til godt eller til ondt, og et Hjerte som er fyldt af Glæde, giver Ansigtet et godt frydefuldt Udseende. Ordspr. 15,13.

32. Et lyst Ansigt er Tegn paa et Hjerte som har det godt, ag at udfinde Tankesprog kræver møisommelig Tænkning.

14. Kapitel.

Salig er den som vogter sig for Synd og haaber paa Herren, 1.2; men elendig er den som har Rigdom, men er karrig og nidsk endog mod sig selv, 3-10. Man skal gjøre det godt for sig selv og gjøre vel mod andre, medens man lever, 11-19. Salig er den som attraar Visdom, 20-27.

1. Salig er den Mand som ikke feiler med sin Mund og ikke nages af Sorg over Synd. 25,9.

2. Salig er den hvem hans Sjæl ikke fordømmer, og som ikke er falden fra sit Haab til Herren. 1 Joh. 3,21

3. For en karrig Mand passer ikke Rigdom, og hvad skal et nidsk Menneske med Penge?
4. Den som samler ved at negte sig selv det nødvendige, samler for andre, og andre skal fraadse i hans Gods. Præd. 6,2.
5. Den som er ond mod sig selv, mod hvem vil han være god? Og han skal ingenlunde have Glæde af sine Penge.
6 Der gives ingen værre end den som er nidsk mod sig selv, og dette er Løn for hans Ondskab.
7. Og om han gjør godt, saa gjør han det ikke med sin gode Vilje, og tilsidst lader han sin Ondskab komme tilsyne.
8. Ond er den som har et nidsk Øie, som vender sit Ansigt bort og ikke bryder sig om andre.
9. Den havesyges Øie mættes ikke med en Del, og ond Uretfærdighed gjør Sjælen tør. Ordspr. 27.20.
10. Et nidsk Øie under sig ikke selv Brød og lider Mangel ved sit eget Bord.
11. Mit Barn! Gjør dig selv til gode, efter hvad du har, og bær frem for Herren værdige Offere!
12. Kom i Hu, at Døden ikke dryger, og at der ikke er bleven vist frem for dig nogen Pakt med Dødsriget!
13. Gjør vel mod din Ven, før du dør, og ræk din Haand ud efter din Evne og giv ham! Ordspr. 3.28. Tob 4,8.
14. Negt dig ikke en god Dag, og lad ikke din Del af en tilladt Nydelse gaa dig forbi!
15. Maa du ikke efterlade en anden Frugterne af dit Arbeide og din Møie til Deling ved Lod?
16. Giv og tag, og glæd din Sjæl! Thi det lader sig ikke gjøre at søge gode Dage i Dødsriget.
17. Alt Kjød ældes som et Klædebon; thi Pakten lyder fra gammel Tid: Du skal visselig dø! Es. 40,6. 1 Mos. 2,17; 3,19.
18. Som grønnende Blade paa et løvrigt Træ — nogle af dem lader det falde, andre lader det skyde frem — saaledes er det som fødes af Kjød og Blod; den ene dør, den anden fødes. Præd. 1,4. 1 Pet. 1,24.
19. Al Gjerning raadner bort og forgaar, og den som gjør den, gaar bort med den.
20. Salig er den Mand som med Visdom grunder paa det gode og med Forstand samtaler om det hellige,
21. som i sit Hjerte eftertænke dens* Veie, som tænker over dens Hemmeligheder. *Visdommens. Ordspr. 2,2 fg.
22. Gaa ud efter den som en Speider, og lur paa dens Veie!
23. Han kiger ind gjennem dens Vinduer og lytter ved dens Døre. Ordspr. 8,34.
24. Han søger Herberge nær ved dens Hus og fæster sine Teltpæle tæt ved dens Vægge.
25 Han opslaar sit Telt ved Siden af den og bor i et Herberge hvor der er gode Ting.
26. Han sætter sine Børn under dens Værn og overnatter under dens Grene.
27. Han bliver værnet af den mod Hede og bor i dens Herlighed.

15. Kapitel.

Visdommen kommer den gudfrygtige venlig imøde og giver ham de største Goder; men den ugudelige bliver den ikke til Del. 1-10. Ikke Gud. men Mennesket selv er Aarsag til Synd, 11-20.

1. Saaledes skal den gjøre, som frygter Herren, og den som har faaet Kundskab i Loven, skal gribe den*. *d. e. Visdommen.
2. Og den skal komme ham imøde som en Moder, og som en ung Hustru skal den tage imod ham.
3. Den skal give ham Forstandigheds Brød at æde og Visdoms Vand at drikke.
4. Han skal støtte sig paa den og ikke vakle, og han skal holde sig fast ved den og ikke blive til Skamme.
5. Og den skal ophøie ham over hans Næste. og midt i Forsamlingen skal den oplade hans Mund.
6. Fryd og Glædes-Krone skal han finde, og et evigt Navn skal han arve.
7. Uforstandige Mennesker skal ikke gribe den, og syndige Mænd skal ikke se den. Visd. 1,4.
8. Den er langt borte fra Overmod, og løgnagtige Mænd skal ikke tænke paa den.
9. Lovprisning lyder ikke vel i Synderens Mund; thi den er ikke sendt af Herren. Salm. 33,1; 50,16.
10. Thi med Visdom skal Lovprisning udtales, og Herren skal give den Fremgang.
11. Sig ikke: Det er Herrens Skyld, at jeg er falden fra! Thi hvad han hader, skal du ikke gjøre.
12. Sig ikke: Det er han som har vildledet mig! Thi han trænger ikke til nogen syndig Mand. Jak. 1,13.
13. Herren hader al Vederstyggelighed, og de som frygter ham, har den ikke kjær. Salm. 5,5.
14. Han skabte Mennesket fra Begyndelsen og overlod ham til hans frie Valg.
15. Naar du vil, saa kan du holde hans Bud og vise ham velbehagelig Troskab.
16. Han har sat Ild og Vand for dig; til hvad du vil, kan du udrække din Haand.
17. For Mennesket ligger Liv og Død, og hvad han helst vil have, skal gives ham. 5 Mos. 30,15.19.
18. Thi stor er Herrens Visdom; han er vældig i Magt og ser alt. 23,29 fg. Hebr. 4.13.
19. Og hans Øine er over dem som frygter ham, og han kjender alle Menneskets Gjerninger. 34,16. Salm. 33,18; 34,16. 1 Pet. 3,12.
20. Han har ikke befalet nogen at være ugudelig og ikke givet nogen Lov til at synde.

16. Kapitel.

Man skal ikke ønske sig mange daarlige, men gudfrygtige Børn, thi ugudeliges Lykke er ikke vedvarende; om end Herren er barmhjertig, straffer han

dog den ugudelige, og ingen maa mene, at han kan blive skjult for ham, 1-26. Sirak lærer, hvorledes Herren fra Begyndelsen har skabt og sat alt i Skik, 27-33,

1. Ønsk dig ikke en Mængde daarlige Børn, og glæd dig ikke over ugudelige Sønner!

2. Naar de bliver mange, saa glæd dig ikke over dem, hvis ikke Herrens Frygt er hos dem!

3. Stol ikke paa, at de skal leve, og sæt ikke din Lid til deres Mængde!

4. Thi bedre er ett retfærdigt Barn end ellers tusinde, og bedre at dø barnløs end at have ugudelige Børn.

5. Thi af een forstandig kan en By blive bygget, men en hel Stamme af ugudelige skal lægges øde.

6. Meget saadant har jeg seet med mine Øine, og værre end dette har mit Øre hørt.

7. Hvor Syndere er samlede, skal der optændes Ild, og blandt et ulydigt Folk blev der optændt Vrede. 4 Mos. 11,1; 16,35.

8. Han var uforsonlig mod de gamle Kjæmper som faldt fra i sin Vælde og Daarskab. 1 Mos. 6,1 fg.. Baruk 3,26 fg.

9. Han sparede ikke dem som Lot opholdt sig iblandt, de som han afskyede paa Grund af deres Overmod. 5 Mos. 19,1 fg. Esek. 16,49 fg. 2 Pet. 2,6. Jud. V. 7.

10. Han miskundede sig ikke over Fortabelsens Folk, dem som blev bortrevne i sine Synder som de gjorde,

11. og saaledes heller ikke over de seks hundrede tusinde Mand tilfods som havde samlet sig i sine Hjerters Haardhed. 4 Mos. 11,21; 14,30.

12. Om det saa er en eneste som er haardnakket, vil det være underligt, om han bliver ustraffet.

13. Thi hos ham er baade Miskundhed og Vrede; han er mægtig i Forsonlighed, og han udøser Vrede. 5,7.

14. Som hans Miskundhed er stor, saa er og hans Revselse; enhver dømmer han efter hans Gjerninger. Salm. 62,13. Rom. 2,6.

15. Synderen skal ikke undfly med sit Rov, og hvad den gudfrygtige venter paa, skal ikke udeblive. Salm. 9,19.

16. Han vil give al Miskundhed Rum, enhver skal faa efter sine Gjerninger. V. 14.

17. Herren forhærdede Farao, saa han ikke kjendte ham, for at hans kraftige Gjerninger skulde blive kundgjorte for hele Jorden under Himmelen. 2 Mos. 9,16. Rom. 9,17.

18. For den hele Skabning er hans Miskundhed aabenbar, og sit Lys og Mørket har han skilt fra hverandre som med Diamant.

19. Sig ikke: Jeg vil blive skjult for Herren; skulde nogen komme mig i Hu fra det høie? 23.27-29. Salm. 10,4.11.13.

20. Blandt saa stor en Hob vil jeg ikke blive ihukommet; thi hvad er jeg i den umaadelige Skabning?

21. Se, Himmelen og Guds Himmels Himmel, Afgrund og Jord og hvad der er i dem, skal rystes, naar han hjemsøger dem.

22. Baade Bjergene og Jordens Grundvolde skjælver og bæver, naar Herren ser til dem. Salm. 104,32.

23. Og intet Hjerte kan værdig tænke paa dette, og hvem kan eftertænke hans Veie?

24. Som en Stormvind, som intet Menneske kan se, saaledes er de fleste af hans Gjerninger i Skjul.

25. Hvem kan forkynde hans Retfærdigheds Gjerninger, eller hvem kan udholde dem? Thi hans Raad er langt borte, og alt prøves først ved Enden.

26. Den som er ydmyg af Hjerte, tænker paa dette; men en uforstandig og vildfarende Mand tænker paa det som daarligt er.

27. Hør mig, mit Barn, og lær Kundskab, og giv med dit Hjerte Agt paa mine Ord!

28. Jeg aabenbarer nøie afveiet Lærdom og forkynder Kundskab med Nøiagtighed.

29. I Herrens Raad er hans Gjerninger fra Begyndelsen af, og fra deres Skabelse af adskilte han deres Dele. 1 Mos. 1,3 fg. Salm. 104,2 fg.

30. Han satte sine Gjerninger i Skik for altid, og deres Grundstoffe er i hans Haand gjennem alle Slægter.

31. De hverken hungrer eller bliver trætte, og de holder ikke op med sin Virksomhed.

32. Den ene trænger ikke den anden, og i Evighed er de ikke hans Ord ulydige.

33. Og derefter skuede Herren til Jorden og opfyldte den med sine Goder og dækkede dens Overflade med allehaande levende Dyr, og til den vender de atter tilbage. 1 Mos. 1,11 fg. 20 fg. Salm. 104.29.

17. Kapitel.

Især har Gud paa herlig Maade skabt Menneskene og vist dem mange Velgjerninger, 1-15, Desuagtet har de vendt sig til det onde og synder mod Herren; men han sparer dog dem som af Hjertet omvender sig til ham, 16-24; derfor skal ethvert Menneske i Tide vende om til den barmhjertige Herre, 25-32.

1. Herren skabte Mennesket af Jord og lod ham atter vende tilbage til den; 1 Mos. 2,7; 3,19.

2. talte Dage og en fastsat Tid gav han dem, og han gav dem Magt over det som er paa den. Job 14 5. Salm. 90,10. 1 Mos. 1,26.28.

3. Han iklædte dem Styrke i Lighed med sig selv og skabte dem efter sit Billede, 1 Mos. 1,27; Visd. 2,23.

4. og han lagde Frygt for dem paa alt Kjød og gav dem Herredømme over Dyr og Fugle. 1 Mos. 9,2. Visd. 9,2.

5. Han gav dem fri Vilje og Tunge og Øine, Øren og Hjerte til at tænke med. Ordspr. 20,12.

6. For det sjette uddelte og gav han dem Forstand, og for det syvende Tale til at tolke hans kraftige Gjerninger.

7. Han fyldte dem med forstandig Kundskab og viste dem baade det gode og det onde.
8. Han vendte sit Øie til deres Hjerter for at vise dem sine Gjerningers Storhed.
9. Han gav dem evindelig at rose sig af hans Undere, for at de med Forstand skulde forkynde hans Gjerninger;
10. og de skal som udvalgte love hans hellige Navn for at forkynde hans Gjerningers Storhed.
11. Han gav dem Kundskab og gav dem Livets Lov i Eie, for at de skulde skjønne, at de nu er til bare som dødelige.
12. Han oprettede en evig Pakt med dem og viste dem sine Bud.
13. Deres Øine saa hans Herligheds Storhed, og deres Øre hørte hans Røsts Herlighed.
14. Og han sagde til dem: Vogt eder for al Uret! Og han gav dem Bud, enhver om hans Næste.
15. Deres Veie ligger altid aabne for ham, de kan ikke blive skjulte for hans Øine.
23,29; 39,26. Jer. 16,17.
16. Men ethvert Menneske er fra Ungdommen af vendt til det onde, og de magter ikke at gjøre sine Hjerter til Hjerter af Kjød i Stedet for af Sten. 1 Mos. 8,21. Esek. 36,26.
17. For ethvert Folk har han sat en Hersker; men Israel er Herrens Del.
5 Mos. 32,8.9. 1 Sam. 8,5-7.
18. Og denne, den førstefødte, opfostrer han med Tugtelse, og han tildeler ham Kjærlighedens Lys og slipper ham ikke. 2 Mos. 4,22.
19. Alle deres Gjerninger er som Solen for ham, og hans Øine ser altid paa deres Veie.
20. Deres Uretfærdigheder er ikke skjulte for ham, og alle deres Synder er aabenbare for Herren. Salm. 90,8.
21. Men Herren, som er god og kjender hvad han selv har dannet, han sparer dem og slipper dem ikke og forlader dem ikke.
22. En Mands Barmhjertighed er som en Signet-Ring hos ham, og et Menneskes Miskundhed tager han Vare paa som en Øiesten.
23. Derefter skal han reise sig og gjengjælde dem og lade deres Gjengjældelse komme over deres Hoved. 16,14. Matt. 25,41 fg.
24. Men dem som fatter et andet Sind, tilsteder han at vende tilbage, og han trøster dem hvem Haabet svigter.
25. Vend da om til Herren, og lad Synderne fare! Bed for hans Aasyn, og gjør dig mindre og mindre skyldig i Anstød! 21,1.
26. Kom tilbage til den Høieste, og vend om fra Uret, og had alvorlig al Vederstyggelighed!
27. Hvem kan prise den Høieste i Dødsriget i Stedet for dem som lever og giver ham Pris? Salm. 6,6. Es. 38,18 fg. Baruk 2,17.
28. For en død, som ikke engang er til, er Lovprisning borte; den som lever og er frisk, skal love Herren.
29. Hvor stor er Herrens, vor Guds, Miskundhed og Forsonlighed mod dem som vender om til ham! Salm. 103,8 fg. 145,8.9.
30. Thi ikke alt kan være hos Menneskene, fordi et Menneskes Barn ikke er udødeligt.
Salm. 103,14 fg.
31. Hvad er lysere end Solen? Og den formørkes dog; og Kjød og Blod tænker paa ondt. 1 Mos. 8,21.
32. Den overskuer den høie Himmels Hær; men Menneskene er alle Støv og Aske.

18. Kapitel.

Gud den evige, almægtige, retfærdige og ophøiede, er barmhjertig mod det usle, elendige Menneske, naar det omvender sig til ham, 1-16. Man skal gjøre vel mod sin Næste i Venlighed, uden krænkende Ord, 17.20. Som man i Tide bør søge Hjælp mod Sygdom, saaledes bør man i Tide omvende sig, 21-23. Man skal holde sine Løfter, tænke paa den tilkommende Dom og de onde Dage, som snart kan komme, stræbe efter Visdom, 24-33, sky onde Lyster og Vellevnet, 34-37.

1. Han som lever evindelig, har skabt alle Ting tilsammen. 4 Mos. 1,1.
2. Herren alene er retfærdig, og der er ingen anden uden ham. Dan. 9,7. Es. 45,21.
3. Han styrer Verden med sin Haands Spand, og alt lyder hans Vilje. Es. 40,12.
4. Thi han er i sin Styrke alles Konge og skiller blandt dem helligt fra vanhelligt.
5. Han har ikke givet nogen at forkynde hans Gjerninger, og hvem kan udgrunde hans Storværker? 42,24.
6. Hvem kan udregne hans Storheds Kraft, og hvem kan dertil fortælle hans barmhjertige Gjerninger? Salm. 106,2.
7. Man kan intet tage fra og intet lægge til, og man kan ikke udgrunde Herrens vidunderlige Gjerninger.
8. Naar et Menneske er kommet til Ende dermed, da staar han ved Begyndelsen, og naar han holder op, da staar han raadløs.
Salm. 40,6; 139,17 fg.
9. Hvad er et Menneske, og hvortil duer han? Hvad Gavn og hvad Skade kan han vel gjøre? Job 35,6.7.
10. Et Menneskes Dages Tal er, naar det gaar høit, hundrede Aar. Salm. 90,10.
11. Som en Draabe Vand fra Havet og et Sandkorn, saa er tusinde Aar mod Evighedens Dag. Salm. 90,4.
12. Derfor er Herren langmodig mod dem og udøser sin Miskundhed over dem.
Luk. 13,7 fg. 2 Pet. 3,9.
13. Han ser og kjender, at deres Endeligt er ondt; derfor gjør han sin Forsonlighed stor.
14. Et Menneskes Barmhjertighed strækker sig til hans nærmeste, men Herrens Barmhjertighed til alt Kjød.
15. Han tilretteviser og tugter og lærer og fører tilbage, som en Hyrde sin Hjord.
16. Han miskunder sig over dem som tager imod Tugt, og over dem som haster til hans Bud.
17. Mit Barn! Læg ikke onde Ord til Vel-

gjerninger og ikke krænkende Ord til nogen Gave!

18. Mon ikke Dugg kjøler Hede? Saaledes er et Ord bedre end en Gave.

19. Se, er ikke et Ord mere end en Gave? Og begge Dele findes hos en vennesæl Mand.

20. Daaren giver uvenlig onde Ord, og den nidskes Gave faar Øinene til at borttæres. 20,13 fg.

21. Lær, før du taler, og sørg for din Helbred, før Sygdom kommer!

22. Ransag dig selv, før Dommen kommer, saa skal du finde Forsoning i Hjemsøgelsens Time.

23. Ydmyg dig, før du bliver syg, og vis Omvendelse i den Tid du endnu kan synde! 5,8.

24. Lad dig ikke hindre fra i rette Tid at betale et Løfte, og bi ikke indtil Døden med at blive frigjort derfra!

5 Mos. 23,21. Præd. 5,3.

25. Før du gjør Løfte, prøv dig selv, og bliv ikke lig et Menneske som frister Herren!

26. Kom Herrens Vrede i Hu paa Dødens Dag, og Hevnens Tid, naar han vender sit Aasyn bort! 28,6.

27. Kom Hungers Tid i Hu i Overflodigheds Tid, Fattigdom og Mangel i Rigdoms Dage!

28. Fra Morgen indtil Aften omskifter Tiden sig, og alt gaar snart for Herrens Øine.

29. Et vist Menneske er var i alt og vogter sig for at forse sig i de Dage han endnu kan synde;

30. men den uforstandige tager ikke Vare paa Tiden.

31. Hver den som er forstandig, veed, hvad Visdommen er, og giver den Ros som finder den.

32. De som er forstandige i Ord, er baade selv vise og lader træffende Tankesprog udstrømme.

33. Frimodighed i ham som alene er Herre, er bedre, end naar et dødt Hjerte hænger ved det døde.

34. Om Sjælens Afholdenhed. Vandre ikke efter dine Begjærligheder, og hold dig fra dine Lyster! Rom. 6,12. 1 Pet. 2,11.

35. Naar du lader din Sjæl faa det som dens Lyst attraar, saa vil den gjøre dig til en Spot for dine Fiender, som har et ondt Øie til dig.

36. Fryd dig ikke ved stadigt Vellevnet, og lad dig ikke binde til dets Lag!

37. Vogt dig for at blive fattig ved at holde Lag for laante Penge, medens du intet har i Pungen! Thi saaledes staar du dig selv efter Livet og vil blive ilde omtalt.

19. Kapitel.

Man skal fly Drukkenskab, ikke tro for snart, ikke glæde sig ved det onde, tage Vare paa sin Tunge, 1-12. Man skal med Kjærlighed gjøre sin Ven Forestillinger, søge Gudsfrygt og Visdom, 13-20. Tjeneres Pligt, 21. Man maa vel skjelne mellem den sande Visdom og den listige Kløgt, som under hyklelsk Skin kun tænker paa ondt; et Menneske kjendes paa sit Ydre, 22-30.

1. En drikfældig Arbeider bliver ikke rig, og den som foragter det som lidet er, gaar lidt efter lidt tilgrunde.

Ordspr. 21,17; 23,21. Luk. 15,13 fg.

2. Vin og Kvinder forforer forstandige, og den som hænger ved Skjøger, bliver fræk;

1 Kong. 11,4. Sir. 9,9.

3. Møl og Orme skal faa ham i Eie, og en fræk Sjæl skal bortryddes.

4. Den som snart tror, er letsindig, og den som feiler heri, forser sig mod sin Sjæl.

5. Den som glæder sig ved Ondskab, skal fordømmes; men den som staar de kjødelige Lyster imod, kroner sit Liv.

6. Den som styrer sin Tunge, lever uden Strid, og den som hader Sladder, fører over sig mindre ondt. Ordspr. 10,19.

7. Sig ikke nogensinde igjen hvad andre har sagt, og det skal aldeles ikke være dig til nogen Skade. 42,1.

8. Fortæl ikke Ven eller Fiende noget, og hvis du ikke synder derved, saa aabenbar det ikke!

9. Thi han hører dig og vogter sig for dig, og ved Leilighed vil han vise dig Had.

10. Har du hørt noget, saa lad det do med dig! Vær rolig, du skal ingenlunde sprække deraf.

11. Daaren har Veer for et Ord, som den fødende Kvinde for et Barn.

12. Som en Pil, fæstet i Laaret, saa er Ordet i Daarens Hjerte.

13. Kræv Forklaring af en Ven! Maaske har han ikke gjort det, og om han har gjort det, for at han ikke skal gjøre det mere.

14. Kræv Forklaring af en Ven! Maaske har han ikke sagt det, og om han har sagt det, for at han ikke skal gjøre det anden Gang.

15. Kræv Forklaring af en Ven! Thi ofte er det bare Bagtalelse, og tro ikke ethvert Ord!

16. Mangen en forser sig i Ord, og dog ikke af Hjertet, og hvem har ikke syndet med sin Tunge? Jak. 3,2.

17. Kræv Forklaring af din Næste, før du truer, og giv den Høiestes Bud Rum, idet du bliver uden Vrede!

3 Mos. 19,17. Matt. 18,15 fg.

18. Herrens Frygt er Begyndelse til Lærdom; men Visdom vinder Kjærlighed af ham.

Salm. 111,10. Ordspr. 1,7; 9,10.

19. Kundskab om Herrens Bud er Livsens Lærdom; men de som gjør hvad der er ham behageligt, nyder Frugt af Udødelighedens Træ.

20. Al Visdom er Herrens Frygt, og med al Visdom følger at holde Loven og at kjende hans Almagt.

21. En Tjener som siger til sin Herre: Jeg vil ikke gjøre som det behager dig — om han end siden gjør det, egger han dog den som føder ham, til Vrede.

22. Forstand paa Ondskab er ikke Visdom, og Synderes Raad er aldrig Klogskab.
23. Der gives en Ondskab*, og den er en Vederstyggelighed, og der gives en uforstandig, hvem der skorter paa Visdom.

*d. e. er en ond Kløgt.

24. Bedre er den som staar tilbage i Forstand. men frygter Gud, end den som har Forstand i Overflod og overtræder Loven.
25. Der gives en skarpsynt Kløgt, og den er uretfærdig, og der gives den som bøier Retten for at afsige Dom, og der gives den som dømmer retfærdig, og han er vis.
26. Mangt et ondt Menneske gaar boiet i Sørgeklæder, men i sit Hjerte er han fuld af Svig. 12,14.23. Jer. 41,6 fg.
27. Han slaar sit Ansigt ned og lader, som han er døv, men naar man ikke lægger Mærke til ham, vil han uventet falde over dig.
28. Og om han af Mangel paa Styrke hindres fra at synde, skal han dog, naar han finder Leilighed, gjøre ondt.
29. En Mand kjendes af sit Udseende, og en forstandig kjendes af det Ansigt hvormed han kommer en imode.
30. En Mands Klæder og Tændernes Latter og et Menneskes Gang giver tilkjende, hvorledes det har sig med ham.

20. Kapitel.

Man skal med Forstand revse, tie eller tale, K. 19,31; 20,1-7. Ikke enhver Vinding eller enhver Gave gavner, navnlig ikke den nidskes Gave, 8-17. Man skal vogte sig for utidig Tale, for falsk Undseelse og Løgn, 18-26. Vis Tale gavner; Visdom som ikke spores, er unyttig; Taalmodighed med Gudsfrygt er bedre end et selvraadigt Liv, 27-32.

Kap. 19,31. Mangen Tilrettevisning er utidig, og mangen en tier, og han er klog.
1. Hvor meget bedre at revse end at være hemmelig vred, og den som gaar til Bekjendelse, spares for Skade. 3 Mos. 19,17.
2. Som en Gilding der attraar at krænke en ung Pige, saaledes en den der holder Dom med Vold.
3. Mangen en tier og findes vis, og mangen en er forhadt paa Grund af megen Snak.
4. Mangen en tier, fordi han ikke har Svar, og mangen en tier, fordi han veed den rette Tid. Præd. 3,7.
5. Et vist Menneske tier indtil den rette Tid, men en Ordgyder og uforstandig passer ikke den rette Tid.
6. Den som taler for meget, bliver afskyet, og den som tiltager sig for megen Myndighed, bliver hadet. Ordspr. 10,19.
7. Hvor vakkert, at den som bliver revset, lader Omvendelse tilsyne! Thi saaledes vil man undfly forsætlig Synd.
8. For mangen Mand er der Lykke i Ulykke, og mangen Vinding er til Tab.
9. Mangen Gave er dig ikke til Gavn, og mangen Gave gjengjældes dobbelt.
10. Mangen en stødes ned for Ærens Skyld, og mangen en oploфter sit Hoved fra Fornedrelse.
11. Mangen en kjøber meget for lidet og betaler det dog syvdobbelt.
12. Den som er vis i Tale, gjør sig selv afholdt, men Daarers fagre Ord ødsles bort.
13. Den uforstandiges Gave gavner det dig ikke at have modtaget, lige saa lidt som hvad den nidske giver, fordi han er nødt dertil; thi han har mange Øine i Stedet for ett til at faa igjen.
14. Han giver lidet og bruger mange onde Ord og aabner sin Mund vidt op som en Udraaber. 18,20; 41,29.
15. Idag laaner han dig, og imorgen kræver han det igjen. Et saadant Menneske er forhadt af Gud og Mennesker.
16. Daaren siger: Jeg har ingen Ven, og mine Velgjerninger faar ingen Tak; de som æder mit Brod, har en ond Tunge.
17. Hvor ofte og af hvor mange han vil blive udleet! Thi det er ikke givet ham at have noget med den rette Skjønsomhed, og ligesaa gjerne kunde han være det foruden.
18. Heller et Fald paa Gulvet end med Tungen; saaledes kommer de ondes Fald med Hast.
19. Utidig Tale, utækkeligt Menneske! I tugtløses Mund er den altid.
20. Et Tankesprog af en Daares Mund bliver forkastet; thi han siger det ikke i rette Tid.
21. Mangen en hindres af Mangel fra at synde, og i sin Ro vil han ikke føle noget Nag.
22. Mangen en mister sit Liv af Undseelse, og for en uforstandig Mands Skyld kan han miste det. 4,24
23. Mangen en giver af Undseelse sin Ven et Løfte og faar ham uforskyldt til Fiende.
24. Løgn er en ond Lyde paa et Menneske; i tugtløses Mund er den altid. 7,13.14.
25. Heller en Tyv end den som har vænnet sig til Løgn; men begges Lod er Fordærvelse. Salm. 5,7. Aab. 21,27.
26. Et løgnagtigt Menneskes Færd er Vanære, og hans Skam er altid hos ham.
27 Tankesprog. Den som er vis i Ord, hjælper sig selv frem, og et klogt Menneske tækkes de store. 1 Mos. 41,38 fg.
28. Den som dyrker Jorden, gjør sin Korndynge høi, og den som tækkes de store, faar sin Uretfærdighed forladt. Ordsbr. 12,11; 28,19.
29. Foræring og Gaver forblinder vises Øine, og som en Mundkurv paa Munden afvender de Tilrettevisninger. 2 Mos. 23,8. 5 Mos. 16,19.
30. Skjult Visdom og gjemt Skat — hvad Gavn er der ved begge? 41,18 fg. Matt. 25,18.26 fg.
31 Bedre er et Menneske som skjuler sin Daarskab, end et Menneske som skjuler sin Visdom.
32. Bedre er den uafviselige Taalmodighed, idet man søger Herren, end den som uden Herren styrer sit eget Liv.

21. Kapitel.

Man skal ikke fremture i at synde, ikke være haard og stolt, ikke foragte Tilrettevisning, ikke bygge Hus for fremmede Penge eller have Samkvem med ugudelige, 1-11. Man skal frygte Herren og holde hans Lov, det er den sande Visdom; Daarens og den vises forskjellige Væsen, 12-30.

1. Mit Barn! Har du syndet, saa gjør det ikke mere, og bed for dine tidligere Synder! 17,25.
2. Fly for Synd som for en Slange! Thi kommer du den nær, bider den dig.
3. Dens Tænder er en Løves Tænder, som dræber Menneskers Sjæle.
4. Al Synd er som et tveegget Sværd; for dens Saar gives ingen Lægedom.
5. Voldsomhed og Overmod skal ødelægge Rigdom; saaledes skal den overmodiges Hus ødelægges. 10,16.17.
6. Bønnen fra den fattiges Mund kommer bare til hans Øre, men hans Dom kommer snart.
7. Den som hader Tilrettevisning, gaar i Synderens Fodspor; men den som frygter Herren, omvender sig af Hjertet.
8 Vidt kjendt er den som er mægtig ved sin Tunge; men den forstandige mærker, naar han feiler.
9. Den som bygger sit Hus for fremmede Penge, er som den der samler sig selv Stene til sin Gravhøi.
10. De ugudeliges Hob er ophobet Stry, og deres Ende er Ildslue. Es. 1,31. Mal. 4,1.
11. Synderes Vei er brolagt med Stene, men ved dens Ende er Dødsrigets Hule. Matt. 7,13.
12. Den som holder Loven, fatter dens Mening, og den fuldendte Herrens Frygt er Visdom.
13. Den som ikke er klog, bliver ikke optugtet; der gives en Klogskab som volder megen Bitterhed.
14. Den vises Kundskab vokser som en Flom, og hans Raad som en levende Kilde.
15. Daarens Hjerte er som et brustent Kar og kan ikke fastholde nogen Kundskab.
16. Naar den forstandige hører et vist Ord, saa vil han rose det og lægge mere dertil.
17. Naar den uforstandige hører det, mishager det ham, og han kaster det bag sin Ryg.
18. Daarens Fremstilling af en Sag er som en Byrde paa en Vei; men paa den forstandiges Læber findes der Liflighed.
19. Den kloges Mund bliver søgt i Forsamlingen, og den tænker over hans Ord i Hjertet.
20. Som et ødelagt Hus, saaledes er Visdommen for Daaren, og den uforstandiges Kundskab er uforstaaelige Ord.
21. Som Lænker paa Fødderne er Tugt for uforstandige, og som Haandlænker paa den høire Haand.
22. Daaren oplofter sin Røst med Latter, men en klog Mand smiler knapt i Stilhed. Præd. 7,6.
23. Som et Smykke af Guld er Tugt for den forstandige, og som et Armbaand paa den høire Arm.
24. Daarens Fod er snar til at gaa ind i et Hus, men en forfaren Mand undser sig for at træde ind.
25. Daaren kiger fra Døren ind i Huset, men en veloptugtet Mand bliver staaende udenfor.
26. Et uoptugtet Menneske lytter ved Døren, men den forstandige føler sig tynget ved det som medfører Vanære.
27. Snakkesyges Læber fortæller hvad der ikke vedkommer dem, men forstandiges Ord veies paa Vegt.
28. Daarer har sit Hjerte i Munden, men vise har sin Mund i Hjertet.
29. Naar den ugudelige forbander Satan, forbander han sin egen Sjæl.
30. Øretuderen gjør sin egen Sjæl uren og bliver hadet af dem som han bor iblandt.

22. Kapitel.

Sirak taler om Ladhed, 1.2, om Børn som ærer eller vanærer sine Forældre, 3-8, om Daaren, 9-18, om den forstandige Mand, 19-21, om Venskab, 22-31.

1. Den lade er at ligne med en skidden Sten; enhver spotter over hans Vanære.
2. Den lade er at ligne med Skarn paa Møgdynger; enhver som tager det op, ryster det af Haanden.
3. Det er Skam for en Fader at have avlet en uoptugtet Søn, og en slig Datter bliver ham til Skade. Ordspr. 17,21.25.
4. En forstandig Datter faar sig en Mand, og en skamløs Datter er til Sorg for ham der avlede hende;
5. den frække gjør Fader og Mand Skam og bliver foragtet af begge.
6. En Tale i Utide er som Musik i Sorg; men Slag og Tugt hører til enhver Tid Visdommen til.
7. Børn som opfostres i et godt Levnet, skjuler sine Forældres ringe Herkomst.
8. Børn som gjør sig til af at foragte andre og at være uoptugtede, gjør sin Slægts ædle Byrd uren.
9. Den limer Potteskaar sammen, som lærer en Daare; han vækker en sovende op af en dyb Søvn.
10. Den taler for en søvnig, som taler for en Daare, og til Slutning vil han sige: Hvad er det?
11. Græd over den døde, thi ham fattes Lys, og græd over Daaren, thi ham fattes Forstand!
12. Græd dog mildere over den døde! Thi han er kommen til Ro; men Daarens Liv er værre end Døden.

13. Sorgen over en død varer syv Dage, men over Daaren og den ugudelige alle hans Livs Dage. 1 Mos. 50,10.
14. Tal ikke meget med Daaren, og gaa ikke til den uforstandige!
15. Vogt dig for ham, at du ikke skal have Plage og blive uren ved det han ryster af sig!
16. Vig fra ham, og du skal finde Ro og ikke komme i Klemme ved hans Uforstand.
17. Hvad er tungere end Bly, og hvad andet Navn har det end en Daare?
18. Sand og Salt og en Jernklump er lettere at bære end et uforstandigt Menneske. Ordspr. 27,3.
19. Bjælkeværk, sammenføiet til en Bygning, løses ikke ved nogen Rystelse; saaledes frygter ikke et Hjerte som er støttet paa vel overtænkt Raad, naar det gjælder. Matt. 7,24.25.
20. Et Hjerte som hviler fast paa forstandig Tanke, er som Afpudsning med Sand paa en glattet Mur.
21. Pæle som staar paa et høit Sted, kan ikke holde Stand mod Vinden; saaledes kan heller ikke et modløst Hjerte med daarlige Tanker holde Stand mod nogen Frygt.
22. Den som stikker paa Øiet, faar Taarer frem, og den som giver Hjertet et Stik, fremkalder Følelse af Smerte.
23. Den som kaster Sten efter Fugle, skræmmer dem bort, og den som haaner en Ven, opløser Venskab.
24. Har du draget Sværd mod en Ven, saa lad dog ikke Haabet falde! Thi det kan blive godt igjen.
25. Har du opladt Munden mod en Ven, saa frygt dog ikke! Thi der gives en Udsoning.
26. Bare ikke Spot eller Overmod eller Aabenbarelse af Hemmeligheder eller svigefuldt Slag har fundet Sted; ved alt dette jages enhver Ven paa Flugt. 27,21.
27. Vis dig tro mod din Ven i Armod, for at du kan glæde dig med ham i Lykke!
28. Bliv fast hos ham i Trængsels Tid, for at du kan arve med, naar han faar Arv!
29. Thi ikke altid er trange Kaar at foragte; ei heller er en rig som ikke har Forstand, at se op til.
30. Før Ild kommer Damp af Ovnen og Røg; saaledes kommer Skjældsord for Blodsudgydelse.
31. Jeg vil ikke undse mig ved at værne en Ven, og jeg vil ikke skjule mig for ham; og rammer der mig noget ondt for hans Skyld, saa vil enhver som hører det, vogte sig for ham.

23. Kapitel.

Sirak beder Herren vogte ham for syndige Ord og Begjæringer, K. 22,32; 23,1-8. Han formaner til at tage Vare paa sin Mund og vogte sig for at sværge og for raa Tale, 9-22, til at fly Utugt og Hor, men derimod frygte Herren, 23-38.

Kap. 22,32. Gid jeg havde en Vagt for min Mund og et Klogskabs-Segl paa mine Læber, for at jeg ikke skal falde ved min Tunge, og den føre mig i Fordærvelse! 28,29. Salm. 141,3; 39,2.
1. Herre, min Fader og mit Livs Herre! Overgiv mig ikke i deres* Vilje, lad mig ikke falde ved dem! *Læbernes; 22,32.
2. Gid der var sat Svober over mine Tanker og Visdoms Tugt over mit Hjerte,
3. for at Svoberne ikke skal skaane mine Forseelser, og Tugten ikke lade mine Synder gaa forbi,
4. for at mine Forvildelser ikke skal blive mange, og mine Synder overflødige til min Fordærvelse,
5. saa jeg falder for mine Modstandere, og min Fiende, hvis Haab er langt borte fra din Barmhjertighed, glæder sig over mig.
6. Herre, min Fader og mit Livs Gud! Giv mig ikke frække Øine, og tag altid Kjæmpernes Lyst fra din Tjener! 1 Mos. 6,2.
7. Vend tomme Forhaabninger og Attraaer bort fra mig, og hold den fast, som gjerne vil tjene dig altid!
8. Lad ikke Bugens Attraa og Vellyst faa Magt over mig, og overgiv ikke mig, din Tjener, til et ublufærdigt Sind!
9. Mundens Tugt. Hør, Børn, om Mundens Tugt! Den som holder fast paa den, skal ikke fanges ved sine Læber;
10. Synderen skal gribes i sin Daarskab, og Spotteren og den overmodige skal snuble over dem.
11. Væn ikke din Mund til at sværge, og væn dig ikke til at nævne den Hellige! 2 Mos. 20,7. Matt. 5,34 fg. Jak. 5,12.
12. Thi ligesom en Tjener der stadig hudstryges, ikke faites Strimer, saaledes bliver heller ikke den der sværger og altid nævner den Hellige, ren for Synd.
13. En Mand som sværger meget, bliver fuld af Ugudelighed, og Svøbe skal ikke vige fra hans Hus.
14. Hvis han forser sig deri, saa bliver hans Synd over ham, og hvis han er ligegyldig derved, saa synder han dobbelt.
15. Og hvis han sværger falsk, saa skal han ikke blive holdt retfærdig; thi hans Hus skal fyldes med Hjemsøgelser.
16. Der gives et Ord som er omgivet af Døden paa alle Kanter; maatte det aldrig blive fundet i Jakobs Arv! 3 Mos. 24,14-16.
17. Thi alt dette er langt fra de gudfrygtige, og de vælter sig ikke i Synder.
18. Væn ikke din Mund til skidden Raahed! Thi i den er der syndig Tale.
19. Tænk paa din Fader og Moder, naar du sidder blandt store Herrer,
20. for at du ikke skal glemme dem for deres Aasyn og ved din Omgang med dem blive en Daare,
21. saa du ønsker, du ikke var født, og forbander din Fødselsdag!

22. Et Menneske som vænner sig til spottende Ord, bliver aldrig i sine Dage optugtet.
23. To Slags Mennesker gjør mange Synder, og det tredje forer Vrede over sig:
24. En af Attraa optændt Sjæl er som en brændende Ild; den slukkes ikke, for den er fortæret;
25. et Menneske som er utugtigt i sit Kjøds Legeme, holder ikke op, for Ilden er nedbrændt;
26. for det utugtige Menneske er alt Brød sødt; han holder ikke op, for han er død.
27. Et Menneske som fra sin Ægteseng gaar over til en fremmed, idet han siger ved sig selv: Hvem ser mig? Job 24,15. Es. 29,15.
28. Mørke er der rundt om mig, og Væggene skjuler mig, og ingen ser mig; hvad frygter jeg for? Den Høieste vil ikke komme mine Synder i Hu 16,19.
29. — han frygter for Menneskers Øine og veed ikke, at Herrens Øine er titusinde Gange klarere end Solen og ser paa alle Menneskenes Veie og skuer ind i lønlige Steder;
17,15.19.20; 39,26.27, Ordspr. 15,3. Hebr. 4,13.
30. før alle Ting blev skabte, var de kjendte af ham; saaledes ser han ogsaa alle Ting, efter at de er blevne fuldendte. Ap. Gj. 15,18.
31. Denne Mand skal straffes paa Byens Gader, og hvor han ikke tænkte det, skal han blive greben. 5 Mos. 22,24.
32. Saaledes ogsaa en Kvinde som forlader sin Mand og føder en Arving til Verden ved en fremmed.
33. Thi for det første har hun været ulydig mod den Høiestes Lov, og for det andet har hun forseet sig mod sin Mand, og for det tredje har hun i Utugt drevet Hor og født Børn til Verden ved en fremmed Mand.
2 Mos. 20,14. 3 Mos. 20,10. 5 Mos. 22,22 fg. Joh. 8,5.
34. Hun selv skal føres frem for Menighedens Forsamling, og over hendes Børn skal der komme Hjemsøgelse.
35. Hendes Børn skal ikke fæste Rod, og hende Grene ikke give Frugt.
40,17. Visd. 3,16; 4,3.
36. Hun skal efterlade sit Minde til Forbandelse, og hendes Skjændsel skal ikke udslettes.
4 Mos. 5,27.
37. Og de efterladte skal kjende, at intet er bedre end Herrens Frygt, og intet sødere end at give Agt paa Herrens Bud.
38. Det er en stor Ære at følge Gud efter, og et langt Liv at være modtaget af ham.

24. Kapitel.

Visdommens Pris. Visdommen udgik fra den Høieste, tog Bolig i Israel og var saare herlig i sit Væsen og i sine Frugter, 1-26. Den findes i hele sin Fylde i Guds Lov, 27-34. Af dens Fylde har Sirak faaet sin Visdom; denne er vokset i Rigdom, og af den vil han meddele Oplysning og Lærdom selv til kommende Slægter, 35-40.

1. Visdommens Pris. Visdommen priser sig selv og roser sig midt iblandt sit Folk.
2. I den Høiestes Menighed oplader den sin Mund og roser sig for hans Hær:
3. Jeg udgik af den Høiestes Mund, og som en Taage skjulte jeg Jorden.
4. Jeg havde mit Telt i det høie, og min Trone var paa en Skystøtte.
5. Himmelens Hvælving gik jeg ene rundt, og i Afgrundens Dyb vandrede jeg omkring.
6. I Havets Bølger og paa den hele Jord og i ethvert Folk og Folkefærd fik jeg Eiendom.
7. Hos alle disse søgte jeg et Hvilested og sagde: I hvis Arvelod skal jeg slaa mig til Ro?
8. Da gav alle Tings Skaber mig Bud, og min Skaber gav mit Telt Ro.
9. Og han sagde: Reis dit Telt i Jakob, og tag Arv i Israel.
10. For al Tid, fra Begyndelsen, skabte han mig, og til evig Tid skal jeg ikke ophøre.
11. I et helligt Telt gjorde jeg Tjeneste for hans Aasyn, og saa fik jeg fast Bolig paa Sion.
12. I en elsket Stad gav han mig i lige Maade Hvilested, og i Jerusalem var mit Herredømme.
13. Og jeg fæstede Rod iblandt et lovpriset Folk, i Herrens Del, i hans Arvedel.
14. Som en Ceder paa Libanon voksede jeg op, og som en Cypres paa Hermons Bjerge;
15. som et Palmetræ i Engeddi voksede jeg op, og som Rosentræer i Jeriko.
16. som et deiligt Oljetræ paa Sletten, og jeg voksede op som et Lønnetræ af Vandet.
17. Som Kanel og Aspalat gav jeg Kryddderduft fra mig, og som udvalgt Myrra udbredte jeg Vellugt,
18. som Galban og Onegl og Stakte og som Duft af Røgelse i Tabernaklet.
19. Jeg udbredte mine Grene som en Terebinte, og mine Grene var herlige og yndige Grene.
20. Jeg var som et Vintræ der skyder yndige Knopper, og mine Blomster blev til en herlig og rig Frugt.
21. Jeg er Moder til den fagre Kjærlighed og til Frygt og til Kundskab og til det fromme Haab.
22. Og jeg giver alle mine Børn, dem som er udvalgte af ham, Frugter som altid bliver ved.
23. Kom hid til mig, I som Attraar mig, og mæt eder af mine Frugter!
24. Thi Tanken paa mig er sødere end Honning, og at eie mig sødere end Honning af Vokskagen.
25. De som æder mig, hungrer fremdeles efter mig, og de som drikker mig, skal tørste fremdeles.
26. Den som lyder mig, bliver ikke nogensinde til Skamme, og de som lægger Vinn paa mig, synder ikke.
27. Alt dette gjælder Bogen om den høieste

Guds Pakt, Loven, som Moses paabød os, en Eiendom for Jakobs Forsamlinger.
5 Mos. 33,4.
28. Bliv ikke trætte af at være stærke i Herren, for at han maa styrke eder!
29. Hold fast ved ham! Gud alene er en almægtig Herre, og der er ikke nogen Frelser uden ham. Es 43,11.
30. Den* fylder som Pison** alt med sin Visdom, og som Tigris i den nye Grødes Dage;
*Loven. **1 Mos. 2,11.
31. den fylder som Eufrat med Forstand, og som Jordan i Høstens Dage*; *Josva 3,15.
32. den spreder Lærdoms Lys som Gihon* i Vinhøstens Dage. *1 Mos. 2,13.
33. Den første er ikke bleven færdig med at kjende den*, og den sidste har ikke udgrundet den; *Visdommen.
34. thi dens Tanker er fuldere end Havet, og dens Raad fuldere end det store Dyb.
35. Og jeg* flød som en Rende fra en Elv og som en Vandledning ind i en Lysthave.
*Sirak.
36. Jeg sagde: Jeg vil vande min herlige Have og rigelig væde min Haveseng.
37. Og se, min Rende blev mig til en Elv, og min Elv blev til et Hav.
38. Saa vil jeg fremdeles lade Lærdom lyse som Morgenrøden og lade den skinne ud langt bort.
39. Jeg vil fremdeles lade min Lære udstrømme som profetisk Tale og efterlade den til kommende Slægter.
40. Se, at jeg ikke har arbeidet bare for mig selv, men for alle dem som søger den!
33,20.

25. Kapitel.

Sirak nævner tre Ting som er velbehagelige, og tre som mishager, 1.2, taler om, at Visdom og Gudsfrygt er Alderdommens Prydelse, 3-6 nævner ti Ting, for hvis Skyld et Menneske bør prises lykkeligt; den høieste af disse er Gudsfrygt. 7-13; taler om den onde Kvinde, 14-28.

1. Med tre Ting er jeg smykket og staar jeg smykket for Herren og Menneskene: Enighed mellem Brødre og Venskab mellem Naboer og mellem Hustru og Mand som kommer godt overens. Salm. 133,1.
2. Men tre Slags Mennesker hader min Sjæl, og jeg væmmes saare ved deres Liv: en fattig som er overmodig, og en rig som er løgnagtig, og en gammel Horkarl som fattes Forstand.
3. Har du ikke samlet i din Ungdom, hvorledes vil du da finde noget i din Alderdom?
4. Hvor godt passer det ikke for graa Haar at dømme og for gamle at vide Raad!
5. Hvor fager er Visdom hos Oldinge, og Indsigt og Raad hos høiagtede Mænd!
6. Rig Livserfaring er Oldinges Krone, og Herrens Frygt er deres Ros. Ordspr. 16,31.
7. Ni Ting, som jeg har tænkt paa, priser jeg lykkelige i mit Hjerte, og den tiende vil jeg prise med min Tunge:
8. Et Menneske som har Glæde af sine Børn, og den som endnu i sin Levetid ser paa sine Fienders Fald.
9. Lykkelig er den som lever sammen med en forstandig Hustru, og den som ikke feiler med sin Tunge, og den som ikke tjener en som er ham uværdig. 26,1; 14,1.
10. Lykkelig er den som har fundet Forstand, og den som taler for aabne Øren.
11. Hvor stor den er, som har fundet Visdom! Men der er ingen større end den som frygter Herren. 10,27. Judit 16,19.
12. Herrens Frygt overgaar alt; den som holder fast ved den, hvem kan han lignes med?
13. Herrens Frygt er Begyndelsen til at elske ham, men Tro er Begyndelsen til at hænge fast ved ham.
14. Ethvert Saar, bare ikke Hjertesaar, og enhver Ondskab, bare ikke en Kvindes Ondskab!
15. Enhver Tilskikkelse, bare ikke Tilskikkelse fra Hadere, og enhver Hevn, bare ikke Hevn af Fiender!
16. Der gives intet Hoved værre end en Slanges Hoved, og der gives ingen Vrede værre end en Fiendes Vrede.
17. Jeg vil heller bo sammen med Løver og Drager, end være i Hus med en ond Kvinde. Ordspr. 21,9.19.
18. En Kvindes Ondskab forvender hendes Ansigt og gjør hendes Ansigt mørkt som Sorgeklæder.
19. Naar hendes Mand sidder tilbords med sine Venner, sukker han bittert, naar han hører*.
*nemlig hvad der siges om onde Kvinder.
20. Enhver Ondskab er liden mod en Kvindes Ondskab; en Synders Lod ramme hende!
21. Som en Sand-Bakke for en Oldings Fødder, saaledes er en snakkesyg Kvinde for en stille Mand.
22. Lad dig ikke forføre af en Kvindes Skjønhed, og attraa ikke nogen Kvinde til Vellyst!
23. Det giver Anledning til Vrede og Uforskammethed og en stor Skam, naar en Hustru maa forsørge sin Mand.
24. En ond Hustru volder et nedtrykt Hjerte og et mørkt Aasyn og Hjertesaar.
25. Hængende Hænder og magtløse Knær volder hun, da hun ikke gjør sin Mand lykkelig.
26. Fra en Kvinde er Syndens Ophav, og for hendes Skyld maa vi alle dø.
1 Mos. 3,6. 1 Tim. 2,14.
27. Giv ikke Vandet noget Udløb, ei heller en ond Kvinde Magt!
28. Vandrer hun ikke efter din Ledelse, saa skjær hende bort fra dit Kjød! Giv hende Skilsmisse-Brev og lad hende fare!
5 Mos. 24,1.

26. Kapitel.

Sirak priser den lykkelig, som har en god Hustru, 1-4, nævner fire onde Ting, blandt hvilke han navnlig taler om en ond Kvinde, 5-14, viser, hvilken

Glæde og Lykke en Mand har i en god, og hvilken Sorg og Skam i en ond Hustru, 15-31, nævner tre Ting som volder Sorg, 32-34.

1. Lykkelig er den Mand som har en god Hustru, og hans Dages Tal bliver dobbelt.
V. 29; 25,9. Ordspr. 31,10 fg.
2. En brav Hustru glæder sin Mand, og han fylder sine Aar i Fred.
3. En god Hustru er en god Lod; hun bliver dem til Del, som frygter Herren.
4. Rig eller fattig, er hans Hjerte tilfreds, og hans Ansigt lyst til enhver Tid.
5. For tre Ting frygter mit Hjerte, og den fjerde beder jeg ydmygt om at blive sparet for:
6. Bagtalelse af Byen og Opløb af Mængden og falsk Anklage, altsammen værre end Døden.
7. Hjertevé og Sorg er en Hustru som er skinsyg paa en anden Kvinde, og en Tunge-Svøbe er en Kvinde som blander sig op i alle Ting.
8. Som et Spand Okser der trækker hver til sin Side, er en ond Hustru; den som tager fat paa hende, er som den der griber en Skorpion.
9. En drikfældig Kvinde vækker stor Vrede, og hun skjuler ikke sin Skam.
10. En Kvindes Utugtighed kjendes paa hendes frække Øine og paa hendes Øienlaag.
Es. 3,16.
11. Hold streng Vagt over en skamløs Datter, for at hun ikke, naar hun faar for megen Frihed, skal gjøre Brug af den! 7,25; 42,16.
12. Vogt dig for at følge et frækt Øie, og undre dig ikke, om hun forser sig imod dig!
13. Som en torstig Vandringsmand aabner hun Munden og drikker af alt Vand i Nærheden;
14. hun sætter sig ned lige mod enhver Teltpæl og aabner sit Kogger for Pilen.
15. En Hustrus Ynde glæder hendes Mand, og hendes Forstand giver hans Ben Marg.
16. En stilfærdig og venlig Hustru er en Herrens Gave, og en veloptugtet Sjæl kan ikke betales.
17. Ynde over Ynde er en blufærdig og trofast Hustru, og intet kan opveie en ren Sjæl.
18. Som den opgaaende Sol paa Herrens høie Himle, saaledes er og en god Hustrus Skjønhed i hendes velstelte Hus.
19. Som den lysende Lampe paa den hellige Lysestage, saaledes er og hendes Ansigts Skjønhed paa et velbygget Legeme.
20. Som Støtter af Guld paa Fodstykker af Sølv, saaledes er og hendes vakre Ben paa faste Ankler.
21. Mit Barn! Hold din Ungdoms-Alders Kraft sund, og giv ikke fremmede din Styrke!
Ordspr. 5,8 fg.; 31,3.
22. Naar du af hele Marken har udsøgt dig en frugtbar Lod, da saa din egen Sæd i Tillid til din ædle Byrd, Ordspr. 5,15 fg.
23. og man skal høilig prise din Afkom, som bliver ved og er frimodig af sin ædle Byrd.
24. En Kvinde som lader sig leie, agtes lige med en So; men en gift Kvinde agtes som et Døds-Taarn for dem som bruger hende.
Ordspr. 2,18; 5,5; 7,26 fg.
25. En ugudelig Kvinde bliver den uretfærdige til Del, men en gudfrygtig bliver given den som frygter Herren. V. 3.
26. En uanstændig Kvinde er ligegyldig ved Vanære, men en velanstændig Datter har Undseelse ogsaa for sin Mand.
27. En skamløs Kvinde agtes som en Hund, men den blufærdige frygter Herren.
28. En Kvinde som ærer sin egen Mand, holdes af alle for at være vis; men den som vanærer ham, kjendes af alle som ugudelig i sit Overmod.
29. Lykkelig er den Mand som har en god Hustru; thi hans Aars Tal skal blive dobbelt.
V. 1.
30. En høirøstet og mundkaad Kvinde agtes lig en Krigslur til at jage Folk paa Flugt.
31. Men ethvert Menneskes Sjæl, som ligner hende i Sæder, maa leve sit Liv i Krigsuroligheder.
32. Over to Ting er mit Hjerte bedrøvet, og over den tredje kommer Vrede over mig:
33. Naar en Krigsmand lider Nød af Armod, og naar forstandige Mænd mødes med Foragt.
34. Naar en vender om fra Retfærdighed til Synd; ham skal Herren overgive til Sværdet. Esek. 18,24.

27. Kapitel.

Sirak taler om, at Synd vanskelig kan undgaaes ved Kjøb og Salg. K. 26,35; 27,1-3, at et Menneske prøves og kjendes ved sin Tale, 4-7, at Stræben efter Retfærdighed finder sin Løn, 8-10, at de ugudeliges Tale er vederstyggelig og fordærvelig, 11-15, at Aabenbarelse af Hemmeligheder opløser Venskab, 16-21, at man bør sky den falske, 22 25, at den som graver en Grav for andre, falder selv i den, 26-30.

Kap. 26,35. Vanskelig kan en Kjøbmand holde sig fri for Forseelse, og en Kræmmer være ren for Synd.
1. For Penges Skyld har mange syndet, og den som søger at blive rig, vender Øiet bort*.
*nemlig fra det som er ret. 31,6. 1 Tim. 6,9.
2. Som en Kile drives ind mellem sammenføiede Stene, saaledes trænger Synd sig ind mellem Salg og Kjøb.
3. Naar en ikke med Alvor holder fast ved Herrens Frygt, saa bliver hans Hus i Hast styrtet om.
4. Naar Soldet rystes, bliver det urene tilbage; saaledes og et Menneskes Urenhed, naar han bliver gransket.
5. Ovnen prøver Pottemagerens Kar, og et Menneske prøves ved sin Tale.
6. Træets Frugt viser, hvorledes man har stelt med det; saaledes viser ogsaa Talen Menneskehjertets Tanker.

7. Ros ikke en Mand, før han har talt! Thi derved prøves et Menneske.
8. Naar du jager efter det som er ret, saa skal du gribe det og iklæde dig det som en herlig Æres-Klædning.
9. Fugle holder sig til sine Lige, og Sandhed kommer igjen til dem som lægger Vinn paa den.
10. Løven lurer paa Rov; saaledes og Synden paa dem som gjør Uret. 1 Mos. 4,7.
11. Den gudfrygtiges Tale er altid i Visdom, men den ufornuftige omskiftes ligesom Maanen.
12. Er du blandt uforstandige, saa tag Tiden i Agt, men er du hos forstandige, saa dvæl hos dem!
13. Daarers Tale er afskyelig, saa og deres Latter i syndigt Vellevnet.
14. Dens Tale som bruger mange Eder, faar Haaret til at reise sig, og naar saadanne kommer i Strid, maa man tilstoppe sine Øren.
15. Overmodiges Strid volder Blodsudgydelse, og deres Skjænden er utaalelig at høre.
16. Den som aabenbarer Hemmeligheder, mister Tro og Tillid, og han finder ikke nogen Ven efter sit Sind.
17. Elsk en Ven, og vær tro imod ham! Men naar du aabenbarer hans Hemmeligheder, saa lad være at løbe efter ham!
18. Thi ligesom et Menneske ødelægger sin Fiende, saaledes har du ødelagt din Næstes Venskab,
19. og ligesom du slipper en Fugl af din Haand, saaledes har du ladet din Næste fare, og du kan ikke fange ham igjen.
20. Løb ikke efter ham! Thi han er langt borte og er undløben som et Raadyr af en Snare.
21. Thi et Saar lader sig forbinde, og efter Skjældsord kan man forlige sig igjen; men den som har aabenbaret Hemmeligheder, har intet at haabe. 22,26.
22. Den som blunker med Øiet, har ondt fore, og den som kjender ham, viger fra ham. Ordspr. 6,12 fg. 10,10.
23. For dine Øine gjør han sin Mund sød og undres over dine Ord; Salm. 55,22,
24. men siden forvender han sin Mund og lægger Anstød ind i dine Ord.
25. Mange Ting hader jeg, men intet sætter jeg lige med ham; ogsaa Herren hader ham.
26. Den som kaster en Sten op i Veiret, kaster den paa sit eget Hoved, og et svigefuldt Slag volder* gabende Saar. *den svigefulde.
27. Den som graver en Grav, falder i den, og den som sætter en Snare, fanges i den. Salm. 7,16. Ordspr. 26,27 fg. Præd. 10,8.
28. Den som gjør ondt, paa ham vælter det tilbage, og han veed ikke, hvorfra det kommer over ham.
29. Spot og Haan kommer fra overmodige, og Hevnen lurer paa dem som en Løve.
30. De som glæder sig over gudfrygtiges Fald, skal fanges i en Snare, og Smerte skal fortære dem for deres Død.

28. Kapitel.

Man skal forlade sin Næste hans Synder, K. 27, 31; 28,1-7. Man skal vogte sig for Kiv og Trætte, 8-13, for onde Tunger, som volder megen Ulykke, 14-27. Man skal tage Vare paa sin Tunge, 28-30.

Kap. 37.31. Harme og Vrede, ogsaa de er Vederstyggeligheder, og en syndig Mand holder fast ved dem.
1. Den som hevner sig, skal finde Hevn fra Herren, og han skal sikkert gjemme hans Synder. Rom. 12,19 fg.
2. Tilgiv din Næste den Uret han har gjort, og da skal dine Synder blive forladte, naar du beder. Matt. 6,12.14. Luk. 6,37.
3. Et Menneske holder fast paa Vrede mod et Menneske, og dog søger han Lægedom fra Herren!
4. Mod et Menneske, sin Lige, har han ingen Barmhjertighed, og dog beder han for sine Synder! Matt. 18,28 fg.
5. Han som selv er Kjød, holder fast paa Vrede! Hvem skal udsone hans Synder?
6. Kom Enden i Hu, og hold op at bære Fiendskab! Kom Fordærvelse og Død i Hu, og bliv i Budene! 18,26.
7. Kom Budene i Hu, og bliv ikke ved at vredes paa din Næste, og kom den Høiestes Pakt i Hu, og overse Forseelse!
8. Hold dig fra Strid, og du skal synde mindre. Thi en heftig Mand optænder Strid,
9. og en syndig Mand sætter Venner op mod hverandre og kaster Bagtalelse ud iblandt dem som lever i Fred. Ordspr. 26,20 fg.
10. Jo mere Ved der lægges til Ilden, des mere optændes den, og jo stridere Striden bliver, des mere øges Ilden;
11. jo større Menneskets Kraft er, des større er hans Harme, og jo større hans Rigdom er, des mere lader han sin Vrede stige.
12. Braa Trætte optænder Ild, og hastig Strid udgyder Blod.
13. Naar du blæser paa en Gnist, optændes den, og naar du spytter paa den, slukkes den, og begge Dele gaar ud af din Mund.
14. Forband Øretuderen og den tvetungede! Thi mange som levede i Fred, har de ført i Fordærvelse.
15. Tredje Tunge* har ført mange til Fald og drevet dem afsted fra Folk til Folk,
*d. e. en Tunge som sætter Splid mellem to.
16. og den har nedbrudt faste Byer og omstyrtet store Herrers Huse.
17. Tredje Tunge har drevet brave Kvinder fra Hus og Hjem og skilt dem af med Frugten af deres Arbeide.
18. Den som agter paa den, finder ikke Ro, ei heller skal han bo i Fred.
19. Svøbens Slag volder Saar, men Tungens Slag knuser Ben.
20. Mange er faldne ved Sværdets Egg, dog ikke saa mange som de der er faldne for Tungen.

21. Lykkelig er den som er værnet mod den, som ikke er kommen ud for dens Vrede,
22. som ikke har baaret dens Aag og ikke været bunden i dens Lænker.
23. Thi dens Aag er et Jern-Aag, og dens Lænker er Kobberlænker.
24. En ond Død er den Død som den volder, og Dødsriget er bedre end den.
25. Den skal ikke faa bugt med de gudfrygtige, og de skal ikke brændes i dens Lue.
26. De som forlader Herren, skal falde i den, og den skal sætte dem i Brand og ikke slukkes.
27. Den skal slippes løs paa dem som en Løve, og som en Leopard skal den ødelægge dem.
28. Se til, omgjærd din Eiendom med Torne, bind dit Sølv og dit Guld sammen,
29. og gjør Vegt og Vegtskaal for dine Ord, og gjør Dør og Bom for din Mund! 22.32
30. Vogt dig at du ikke snubler ved den*, for at du ikke skal falde for Lureren! *Tungen.

29. Kapitel.

Sirak lærer, at man skal laane sin trængende Næste og betale tilbage det man har laant, 1-9, gjerne give Almisse, 10 16, at man skal gaa i Borg for sin Næste, men være forsigtig hermed, og at man skal vise sig taknemmelig mod den som er gaaet i Borg for en, 17-24, at man skal være nøisom og vogte sig for at maatte søge Hjælp hos andre, thi dette medfører mange Krænkelser, 25-32.

1. Den som gjør Barmhjertighed, laaner sin Næste, og den som understøtter ham med sin Haand, holder Budene.
2. Laan din Næste, naar han trænger det, og betal ham igjen til rette Tid!
Matt. 5.42. Luk 6,34 fg.
3. Hold dit Ord, og vær tro mod ham, og da skal du til enhver Tid finde hvad du trænger!
4. Mange holder laant Gods for et Fund og volder dem Møie, som har hjulpet dem.
5. Indtil han faar, kysser han sin Næstes Haand, og for at faa hans Penge taler han i ydmyg Tone;
6. men naar Tiden kommer til at betale igjen, trækker han Tiden ud og betaler med klagende Ord og skylder paa Tiderne.
Salm. 37,21.
7. Om han end magter at betale, faar hin neppe Halvparten igjen, og han maa holde dette for et Fund.
8. Men hvis ikke, saa er hin bleven skilt af med sine Penge, og han har uforskyldt faaet ham til Fiende.
9. Han vil betale ham med Forbandelser og Skjældsord og i Stedet for Ære give ham Vanære i Betaling
10. Mange viser et Menneske bort for saadan Ondskabs Skyld; de frygter for at blive skilte af med sit for intet.
11. Men hav dog Langmodighed med den nødlidende, og lad ham ikke vente længe paa barmhjertig Hjælp!
12. Tag dig af den fattige for Budets Skyld, og vis ham ikke tomhændet bort i hans Trang!
5 Mos. 15,7 fg.
13. Mist gjerne Penge for en Broders og Vens Skyld, og lad dem ikke fordærves af Rust under en Sten! Jak. 5,3.
14. Samle dig en Skat efter den Høiestes Bud, og det skal gavne dig mere end Guldet.
Matt. 6,19 fg. 1 Tim. 6,18 fg. Hebr. 13,16.
15. Gjem Barmhjertigheds Gjerninger i dit Skatkammer, og de skal udfri dig af al Ulykke;
Tob. 4,11. Luk. 16.9.
16. bedre end et stærkt Skjold og bedre end et vældigt Spyd skal de stride for dig imod Fienden.
17. En god Mand gaar i Borg for sin Næste, men den som har tabt al Skam, lader ham uden Hjælp
18. Glem ikke dens Tjenester, som er gaaet i Borg for dig! Thi han har givet sig selv for dig.
19. En Synder ødelægger dens Gods som er gaaet i Borg for ham.
20. En Synder flyr den som er gaaet i Borg for ham, og den hvis Sind er utaknemmeligt, lader den uden Hjælp, som har reddet ham.
21. At gaa i Borg har ødelagt mange velstaaende og kastet dem hid og did som Havets Bølge; Ordspr. 11,15.
22. mægtige Mænd har det drevet fra Hus og Hjem, og de har maattet vanke om blandt fremmede Folk.
23. En Synder som overtræder Herrens Bud, skal komme til at gaa i Borg, og den som jager efter Vinding, vil drage over sig Sager for Retten.
24. Tag dig af din Næste efter Evne og se dig selv for at du ikke falder i Uleilighed!
25. Livets første Nødvendighed er Vand og Brød og Klæder og et Hus der skjuler hvad man undser sig ved. 39.33.
26. Bedre er den fattiges Liv under et Bordtag, end prægtige Retter i fremmed Hus.
27. Vær tilfreds, enten du har lidet eller meget, og du skal undgaa at høre Spot for dit Hus*.
*d e. for at du maa søge Hus hos andre.
28. Et usselt Liv er det at gaa fra Hus til Hus, og hvor du opholder dig som fremmed, kan du ikke oplukke din Mund.
29. Du maa byde Mad og Drikke omkring uden at faa Tak og endnu dertil høre bitre Ord:
30. Kom hid, fremmede, dæk Bordet, og har du noget saa giv mig at æde!
31. Gaa bort, fremmede, og giv Rum for en gjæv Mand! Min Broder er tagen ind til mig, jeg har Brug for Huset.
32. Tungt er dette for et Menneske som har Forstand: Spot for Husly og Haan af den man har laant af.

30. Kapitel.

Sirak lærer, at man skal optugte sine Børn med Strenghed, 1-14, at Sundhed er et stort Gode, 15-21, at man ikke skal overgive sig til Sorg og Bekymring. 22-26.

1. Om Børn. Den som elsker sin Søn, bruger stadig Riset, for at han tilsidst kan have Glæde af ham.
Ordspr. 13,24; 23,13; 29,15.17.
2. Den som tugter sin Søn, faar Glæde af ham og kan rose sig af ham blandt sine Kjendinger.
3. Den som oplærer sin Søn, vækker sin Fiendes Misundelse og kan glæde sig over ham for sine Venner.
4. Dør hans Fader, da er det, som om han ikke var død; thi han har efterladt sig en som er ham lig.
5. I sit Liv saa han ham og glædede sig, og i sin Død blev han ikke bedrøvet.
6. Mod sine Fiender har han efterladt sig en Hevner og for sine Venner en som vil gjengjælde dem.
7. Den som forkjæler sin Søn, forbinder hans Saar, og ved hvert Skrig af ham bliver hans Hjerte forfærdet.
8. En Hest som ikke tæmmes, bliver ustyrlig, og en Søn som overlades til sig selv, bliver fremfusende.
9. Kjæl for dit Barn, og det vil blive dig til Rædsel. Leg med det, og det vil blive dig til Sorg.
10. Skjæmt ikke med det, for at du ikke skal lide Smerte med det og tilsidst skjære Tænder!
11. Giv det ikke fri Raadighed, medens det er ungt, og overse ikke dets Forseelser!
12. Bøi dets Hals, medens det er ungt, og bank dets Ryg, medens det er et Barn,
13. for at det ikke skal blive forhærdet og ulydigt mod dig, og du faa en Hjertesorg!
14. Tugt din Søn, og hold ham til Arbeide, for at ikke hans Skjændsel skal blive dig til et Stød!
15. Om Helse. Bedre en fattig som er frisk og stærk af Helbred, end en rig som er plaget paa sit Legeme.
16. Helse og god Helbred er bedre end alt Guld, og et stærkt Legeme er bedre end umaadelig Rigdom.
17. Rigdom er ikke bedre end Legemets Helse, og ingen Glæde overgaar Hjertets Glæde.
18. Bedre er Døden end et bittert Liv eller vedvarende Sygdom.
19. Gode Sager som i rigeligt Maal sættes for en lukket Mund, er Retter Mad fremsatte paa en Grav.
20. Hvad nytter Offer en Afgud? Den kan jo hverken æde eller lugte. Saaledes den som forfølges med Sygdom af Herren;
Salm. 115,5.6.
21. han ser* med sine Øine og sukker som en Gilding som omfavner en Jomfru og sukker.
*nemlig de gode Retter, V. 19.
22. Overgiv ikke din Sjæl til Sorg, og plag dig ikke selv med dine Tanker! 38,21.
23. Hjertets Glæde er et Menneskes Liv, og en Mands Fryd et langt Liv.
Ordspr. 15,13.15; 17,22.
24. Elsk din Sjæl, og trøst dit Hjerte, og driv Sorgen langt bort fra dig!
25. Thi Sorg har ødelagt og dræbt mange, og der er ikke nogen Nytte i den. 38,19.
26. Heftighed og Vrede forkorter Livet, og Bekymring gjør gammel før Tiden. Et glad og godt Hjerte tænker paa den Mad det skal æde.

31. Kapitel.

Sirak viser, hvor megen Bekymring og Fristelse der følger med at stræbe efter Rigdom, og priser den som bruger den ret, 1-12, viser, hvorledes man skal te sig ved Gjæstebud, 13-37.

1. Søvnløshed for Rigdoms Skyld udtærer Kjødet, og Bekymring for den jager Søvnen bort.
2. Søvnløs Bekymring kræver Slummer, og Søvn driver bort en haard Sygdom.
3. En rig arbeider, idet han samler Penge, og naar han hviler sig, fylder han sig med sine Nydelser.
4. En fattig arbeider, idet han lider Mangel paa Livsophold, og naar han hviler sig, er han i Nød.
5. Den som elsker Guld, holder sig ikke fri for Synd, og den som jager efter Fordærvelse, skal faa fuldt op deraf.
Ordspr. 28,20. 1 Tim. 6,9.
6. Mange er førte til Fald for Gulds Skyld, og deres Undergang kom over dem for deres Øine.
7. En Anstødssten er det* for dem som ofrer dertil, og hver uforstandig skal fanges derved.
*d. e. Guldet.
8. Lykkelig er den rige som findes ulastelig, og som ikke har gaaet efter Guld.
9. Hvem er han? Vi vil prise ham lykkelig; thi han har gjort det som er vidunderligt, blandt sit Folk.
10. Hvem er bleven prøvet ved det og fundet fuldkommen? Han skal blive priset.
11. Hvem kunde overtræde og har ikke overtraadt? Hvem kunde gjøre ondt og har ikke gjort det?
12. Hans Gods skal blive fast sikret, og Menigheden skal tale om hans Godgjørenhed.
13. Sidder du ved et stort Bord, saa aabne ikke dit Gab over det,
14. og sig ikke: Der er meget paa det! Kom i Hu, at et nidsk Øie er en ond Ting!
15. Hvad er skabt mere nidsk end Øiet? Derfor fælder det Taarer ned over hvert Ansigt.
16. Ræk ikke Haanden ud did hvor det ser, og træng dig ikke med det ned i Fadet!
17. Døm om, hvad din Næste ønsker, efter dig selv, og brug Eftertanke ved enhver Sag!
18. Æd som et Menneske det som er sat

for dig, og æd ikke graadig, for at du ikke skal være modbydelig!

19. Vær for Sømmeligheds Skyld den første til at holde op, og vær ikke umættelig, for at du ikke skal give Anstød!

20. Og sidder du blandt flere, saa ræk ikke din Haand ud før dem!

21. Hvor tilstrækkeligt er ikke lidet for et veloptugtet Menneske, og paa sit Leie har han ikke tungt for at puste.

22. Sund Søvn, naar Maven ikke er overfyldt! Et saadant Menneske staar aarle op, og hans Sjæl er kvik.

23. Søvnløsheds Plage og Opkastelse og Mavesmerter følger med en umættelig Mand. 37,34 fg.

24. Og er du bleven nødt til at æde for meget, da staa op, gaa bort midt i Maaltidet, og du skal finde Lettelse.

25. Hør mig, mit Barn, og foragt mig ikke, og tilsidst skal du sande mine Ord.

26. Vær rask i alle dine Gjerninger, og ingen Sygdom skal ramme dig.

27. Den som giver rigelig Mad, ham skal Menneskers Læber prise, og Vidnesbyrdet om hans Gjævhed er sikkert.

28. Den som giver knap Mad, over ham skal Byen knurre, og Vidnesbyrdet om hans Nidskhed er utvilsomt.

29. Vær ikke djærv i at drikke Vin! Thi Vinen har ødelagt mange. Es. 5,22. Efes. 5,18.

30. Smedeovnen prøver Staalet, naar det hærdes; saaledes prøver Vinen Hjertet, naar de overmodige kommer i Strid.

31. Lige med Livet er Vin for Mennesket, naar du drikker den med Maade.

32. Hvad for et Liv har den som fattes Vin? Den er jo skabt til Glæde for Menneskene. Salm. 104,15.

33. Vin som drikkes til rette Tid med Maade, er Hjertets Fryd og Sjælens Glæde.

34. Vin som drikkes i Mængde under Kiv og Strid, volder Bitterhed.

35. Drukkenskab øger den uforstandiges Hidsighed, saa han forsynder sig; den formindsker Styrke og tilføier Saar.

36. Vis ikke din Næste tilrette i et Vinlag, og vis ham ikke Foragt i hans Lystighed!

37. Sig ham ikke noget haanligt Ord, og plag ham ikke med Krav!

32. Kapitel.

Sirak taler fremdeles om, hvorledes man skal te sig ved Gjæstebud, 1-14, formaner til at frygte Herren, søge Loven, ikke gjøre noget uden Overlæg og til at stole paa Herren, 15-24.

1. Om Kjøgemestere. Har man sat dig til Kjøgemester, saa ophøi dig ikke, vær blandt dem* som en af dem! *d. e. Gjæsterne.

2. Sørg for dem, og sæt dig saa, og naar du har gjort alt hvad der paaligger dig, da sæt dig tilbords,

3. for at du kan glæde dig over dem og faa en Krans for det gode Stel!

4. Tal, du gamle, thi det sømmer sig for dig, med grundig Indsigt, men vær ikke til Hinder for Musiken!

5. Hvor saadan er at høre, der skal du ikke føre Snak, og kom ikke med din Visdom i Utide!

6. Som en Signet-Ring af Rubin i et gyldent Smykke er Tonekunstneres Samspil i et Vinlag.

7. Som en Signet-Ring af Smaragd i gylden Indfatning er Tonekunstneres Sang ved den søde Vin.

8. Tal, unge Mand, hvis det kræves af dig — neppe to Gange, naar du bliver spurgt!

9. Fat dig i Korthed, sig meget i faa Ord, vær som den der veed det og dog kan tie!

10. Hold dig ikke blandt Storfolk lige med dem, og naar en anden taler, saa snak ikke meget!

11. Foran Tordenen farer Lynet, og foran den blufærdige gaar Ynde.

12. Reis dig i Tide, og vær ikke den sidste, skynd dig hjem og sid ikke i Ro og Mag!

13. Spøg der, og gjør hvad du har Lyst til, men forsynd dig ikke ved overmodige Ord!

14. Og pris derhos ham som har skabt dig, og som mætter dig af sine gode Ting! 5 Mos. 8,10.

15. Den som frygter Herren, tager imod Tugt, og de som aarle søger ham, finder hans Velbehag.

16. Den som søger Loven, fyldes med den; men den som hykler med den, tager Anstød af den.

17. De som frygter Herren, finder hvad ret er, og lader sine Domme skinne som Lyset.

18. Et syndigt Menneske skyr Tilrettevisning og finder Undskyldning, efter som han vil. 21,7.

19. En forstandig Mand foragter ikke Overveielse; men den som er fremmed for Forstand og overmodig, føler ikke nogen Frygt, og naar han har gjort noget, staar han raadløs.

20. Gjør intet uden Overlæg, og naar du har gjort noget, skal du ikke angre det.

21. Gaa ikke paa en Vei som truer med Fald, og du skal ikke støde an, hvor der er fuldt af Sten.

22. Stol ikke paa en Vei som er uden Anstød, og vogt dig endog for dine Børn!

23. I alt hvad du gjør, stol paa dig selv! Thi ogsaa det er at holde Budene.

24. Den som tror paa Loven, giver Agt paa Budene, og den som sætter sin Lid til Herren, skal ikke lide Skade.

33. Kapitel.

Sirak lærer, at den som frygter Herren og elsker hans Lov, frelses fra det onde, 1-3, at man skal vel overveie, hvad man vil tale, og ikke tale som Daaren, 4-6, at Gud, skjønt alle Dage og alle Mennesker af

Naturen er lige, dog har udmærket og ophøiet
nogle over andre, 7-17. Efter at have talt om
sig selv som Vismand, 18-21, formaner han til,
at man ikke, saa længe man lever, skal overlade
sit Gods til sine Børn eller Venner, for ikke at
blive afhængig af dem, 22-27, og lærer, hvor-
ledes man skal være mod sine Tjenere. 28-36.

1. Den som frygter Herren, ham møder
ikke noget ondt; men i Fristelse vil Herren
udfri ham igjen. Ordspr. 12,21.
2. En vis Mand hader ikke Loven; men den
som hykler med den, er som et Skib i Storm.
3. En forstandig Mand har Tro til Loven,
og Loven er paalidelig for ham, som et Svar
ved Urim*. * 2 Mos. 28,30.
4. Tænk i Forveien paa din Tale, og saa
skal du blive hørt. Samle det du har lært,
og svar da!
5. Som et Hjul paa en Vogn er Daarens
Hjerte, og som en Vognaksel der dreier sig
omkring, er hans Tanke.
6. Som en Stodhest er en spottende Ven;
den vrinsker under enhver som sidder paa den.
7. Hvorfor staar en Dag over en anden,
da dog Lyset paa enhver Dag i Aaret er fra
Solen?
8. Ved Herrens Visdom blev de adskilte, og
han fastsatte forskjellige Tider og Fester.
9. Nogle af dem ophøiede og helligede han,
andre satte han i almindelige Dages Tal.
10. Og alle Mennesker er af Støv, og Adam
blev skabt af Jord 1 Mos. 2,7.
11. I sin Visdoms Fylde adskilte Herren
dem og gjorde deres Veie forskjellige.
12. Nogle af dem velsignede og ophøiede
han, og nogle af dem helligede han og lod
dem komme nær til sig.
13. Andre forbandede og fornedrede han
og styrtede dem fra deres Sted.
14. Som Leret er i Pottemagerens Haand,
og alt hvad det skal gjøre til, afhænnger af
hans Vilje, saaledes er Menneskene i sin Ska-
bers Haand, saa han giver dem efter sit Raad.
Es. 45,9 fg. Jer. 18,6. Rom. 9,20 fg.
15. Midt imod det onde staar det gode, og
midt imod Døden staar Livet.
16. Saaledes staar den gudfrygtige midt
imod Synderen, og Synderen midt imod en
gudfrygtig Mand.
17. Og se saaledes paa alle den Høiestes
Gjerninger; de er to og to, den ene midt
imod den anden.
18. Og jeg har vaaget* som den sidste, som
en der holder Efterhøst efter dem som høster
Vin. * efter Visdom.
19. Ved Herrens Velsignelse er jeg kommen
forud for andre, og som en der hoster Vin,
har jeg fyldt Persekarret.
20. Se, at jeg ikke har arbeidet bare for
mig selv, men for alle dem som søger Lær-
dom! 24,40.
21. Hør mig, I store blandt Folket, og I
Menighedens Forstandere, giv Agt!
22. Giv ikke Søn eller Hustru, Broder eller
Ven Magt over dig, medens du lever!
23. Og giv ikke en anden dit Gods, for at
du ikke senere skal angre det og bede derom!
24. Medens du endnu lever, og der er Aande
i dig, saa gjør dig ikke afhængig af noget
Menneske!
25. Thi det er bedre, at dine Børn beder
dig, end at du skal se bort til dine Sønners
Hænder.
26. Vær den raadende i alt hvad du gjør!
Sæt ikke nogen Flæk paa din Ære!
27. Paa den Dag dine Levedage er til Ende,
og paa den Tid du skal dø, da del ud din Arv!
28. Om Tjenere. Foder og Kjep og Byrder
for et Asen, Brød og Tugt og Arbeide for
en Tjener!
29. Hold en Tjener til Arbeide, saa vil du
have Ro! Giv ham frie Hænder, saa vil han
søge Frihed!
30. Aag og Tømme bøier en Hals, og til
en ond Tjener hører Plager og Pinsler.
31. Driv ham til Arbeide, for at han ikke
skal være ørkesløs! Thi Ørkesløshed lærer
meget ondt.
32. Sæt ham til Arbeide, saaledes som det
passer for ham, og naar han ikke lystrer, saa
læg tunge Lænker paa ham!
33. Men gaa ikke for vidt mod noget Men-
neske, og gjør ikke noget uden Overveielse!
34. Har du en Tjener, da være han for
dig som du selv! Thi du har faaet ham i
Eie med Blod.
35. Har du en Tjener, da hold ham som
dig selv! Thi du trænger til ham som til
dig selv.
36. Naar du mishandler ham, og han lø-
ber bort fra dig, paa hvad Vei vil du da
søge ham?

34. Kapitel.

Sirak lærer, at man ikke skal agte paa Drømme,
men paa Herrens Lov, 1-8, taler om Forfarenhed
Gudsfrygt og Herrens Forsyn over de gudfrygtige,
9-18, lærer, at de ugudeliges Offere er Herren
mishagelige, 19-23, og at det er forgjæves at angre
sine Synder, naar man igjen vender tilbage til
dem, 24-27.

1. En uforstandig Mand nærer tomme og
falske Forhaabninger, og Drømme giver Daa-
rer Vinger.
2. Som den der griber efter en Skygge og
jager efter Vind, er den som agter paa Drømme.
3. Et Drømmesyn er et mod et andet, et
Billede af Ansigtet mod Ansigtet selv
4. Hvad rent kan der komme af det urene,
og hvad sandt af Løgnen?
5. Spaadomme og Varsler af Fugle og
Drømme er tomme Ting, og Hjertet gjør sig
Indbildninger, som hos en fødende Kvinde.
6. Naar den ikke sendes fra den Høieste i din
Besøgelse, saa vend ikke dit Hjerte til dem!

7. Drømme har ført mange vild, og de som haabede paa dem, er blevne narrede.
8. Usvigelig gaar Loven i Opfyldelse. og Visdom fra trofast Mund opfyldes. Es. 8,20.
9. En vel oplært Mand veed meget, og den som har megen Livs-Erfaring, taler hvad forstandigt er.
10. Den som ikke er prøvet, veed lidet; men den som har vanket omkring, er rig paa Klogskab.
11. Meget har jeg seet, medens jeg har vanket omkring, og jeg forstaar mere, end jeg udtaler i mine Ord.
12. Ofte har jeg været i Fare indtil Døden og er bleven frelst ved dem*.

* d. e. ved det jeg har lært.

13. Deres Aand som frygter Herren, bliver i Live; thi deres Haab staar til ham som frelser dem.
14. Den som frygter Herren, skal ikke ræddes og ikke forfærdes; thi han er hans Haab. Salm. 27,1.
15. Salig er den Sjæl som frygter Herren. Paa hvem stoler han, og hvem er hans Støtte? Salm. 112,1.
16. Herrens Øine er over dem som elsker ham; han er et vældigt Forsvar og en stærk Støtte, 15,19. Salm. 33,18; 34,16.
17. et Dække mod Hede og et Dække mod Middagens Varme, et Værn mod Anstød og en Hjælp mod Fald; Es. 4,6; 25,4.
18. han hæver Modet og gjør Øinene lysende, han giver Lægedom, Liv og Velsignelse.
19. Ofrer en af uretfærdigt Gods, da er det et bespotteligt Offer, og uretfærdiges Gaver er ikke til Velbehag.
Ordspr. 15,8; 21,27. Es. 1,11 fg.
20. Den Høieste har ikke Behag i ugudeliges Offer, ei heller tilgiver han Synder for mange Slagtofferes Skyld.
21. Den som bærer frem Offer af fattiges Gods, slagter en Søn for hans Faders Øine. Es. 66,3.
22. De trængendes Brød er de fattiges Liv; den som fraraver dem det, er et Blodmenneske.
23. Den dræber sin Næste, som tager hans Livsophold fra ham, og den udgyder Blod, som fraraver en Daglønner hans Løn
3 Mos. 19,13. 5 Mos. 24,6.14 fg. Tob. 4,19.
24. En bygger op, og en anden river ned; hvad andet vinder de end Møie?
25. En beder, og en anden forbander; hvis Røst skal Herren høre?
26. Den som tvætter sig ren efter at have rørt ved en død og atter rører ved ham, hvad Gavn har han af sin Tvæt?
27. Saaledes et Menneske som faster for sine Synders Skyld og atter gaar afsted og gjør det samme; hvem vil høre hans Bøn, og hvad Gavn har han af at have ydmyget sig? 2 Pet. 2,20 fg.

35. Kapitel.

Sirak lærer, at om end det sande Offer bestaar i Gudsfrygt, skal man dog efterkomme Lovens Bud og give Herren rigelige Offere, 1-10, men ikke mene, at han tager imod uretfærdigt Offer; han er de fattiges, faderløses og Enkers Forsvarer, hører de elendiges Bøn og straffer de uretfærdige og ubarmhjertige, 11-24.

1. Den som holder Loven, giver mange Offere; den som giver Agt paa Budene, ofrer Takoffer. 1 Sam. 15,22. 1 Kor. 7,19.
2. Den som viser Taknemmelighed, ofrer Madoffer, og den som gjør Barmhjertighed, ofrer Lov-Offer.
3. At afstaa fra Ondskab er velbehageligt for Herren, og at afstaa fra Uretfærdighed er Forsoning.
4. Vis dig ikke tomhændet for Herrens Aasyn! Thi alt dette bør ske for Budets Skyld.
2 Mos. 23,15; 34,20. 5 Mos. 16,16 fg.
5. Den retfærdiges Offer gjør Alteret fedt, og dets Vellugt stiger op for den Høiestes Aasyn. 1 Mos. 8,21.
6. Den retfærdige Mands Offer er velbehageligt, og Mindet om det skal ikke glemmes.
1 Mos. 4,4. Hebr. 11,4.
7. Ær Herren med et godt Øie, og vær ikke knap med Førstegrøden af dine Hænders Arbeide!
8. Lad ved alt hvad du giver, dit Ansigt være glad, og hellige din Tiende med Glæde!
9. Giv den Høieste efter det han har givet dig, og med et godt Øie efter det din Haand har vundet! Tob. 4,9. 2 Kor. 9,7.
10. Thi Herren er en Gjengjælder, og syvfold skal han give dig igjen.
11. Søg ikke at kjøbe ham med Gaver! Thi han skal ikke tage imod dem. Og stol ikke paa uretfærdigt Offer!
12. Thi Herren er Dommer, og han gjør ikke Forskjel paa Folk. 5 Mos. 10,17.
2 Krøn. 19,7. Job 34,19. Rom. 2,11.
13. Han gjør ikke Forskjel paa Folk til Skade for den fattige, og han hører dens Bøn som har lidt Uret.
14. Han foragter ikke den faderløses Bøn eller Enken, naar hun udøser sin Klage.
15. Rinder ikke Enkens Taare ned over hendes Kind, og lyder ikke hendes Raab over den som har faaet den til at rinde?
2 Mos. 22,22 fg.
16. Den som tjener Gud med Lyst, tager han imod, og hans Bøn naar lige til Skyerne.
17. Den elendiges Bøn trænger gjennem Skyerne, og han lader sig ikke trøste, før den er naaet frem,
18. og han holder ikke op, før den Høieste ser til ham, og han skal dømme retfærdig og gjøre Ret.
19. Og Herren skal ikke drøye, og den stærke Gud skal ikke være langmodig imod de ubarmhjertige,
20. indtil han sønderknuser deres Lænder og tager Hevn over Hedningefolkene,
21. indtil han udrydder Voldsmændenes Mængde og knuser de uretfærdiges Kongestave,

22. indtil han betaler et Menneske efter dets Gjerninger og Menneskenes Værk efter deres Tanker. Salm. 62,13. Rom. 2,6.
23. indtil han dømmer sit Folks Sag og glæder dem ved sin Miskund.
24. Liflig er hans Miskund i Trængsels Tid, som Regnskyer i Tørkens Tid.

36. Kapitel.

Sirak beder, at Herren vil forbarme sig over sit Folk, straffe dets Fiender og opfylde de Løfter han har givet det, 1-17, lærer, at ligesom der er Forskjel mellem Tingene i Almindelighed, saaledes ogsaa mellem Hustruer, og at den er lykkelig, som har fundet en god og elskelig Hustru, 18-26.

1. Miskund dig over os Herre, alles Gud, og se ned og lad Frygt for dig falde paa alle de Folk som ikke søger dig!
2. Løft din Haand over fremmede Folk, og lad dem se din Magt!
3. Ligesom du for deres Øine har vist din Hellighed paa os, saaledes vise du for vore Øine din Magt paa dem!
4. Og lad dem lære at kjende dig, ligesom og vi har kjendt, at der ikke er nogen Gud uden du, Herre!
5. Gjør atter dine Tegn og gjentag dine Undere! Herliggjør din Haand og din høire Arm, for at de kan kundgjøre dine Undere!
6. Opvæk din Harme og udøs din Vrede, ryk Modstanderen bort og knus Fienden!
7. Skynd paa Tiden, og kom din Ed i Hu, og lad dine store Gjerninger vorde kundgjorte!
8. Lad den som søger at redde sig, vorde fortæret i brændende Vrede, og lad dem som mishandler dit Folk, finde Undergang!
9. Knus Hovederne paa de fiendtlige Fyrster, de som siger: Der er ingen uden vi!
Es. 47,8.10. Sef. 2,15.
10. Samle alle Jakobs Stammer, og tag dem til din Arv, som fra Begyndelsen!
11. Miskund dig, Herre, over det Folk som er kaldt efter dit Navn, og over Israel, som du har lignet med en førstefødt! 2 Mos. 4,22.
12. Hav Medynk med din Helligdoms Stad, Jerusalem, din Hviles Sted!
13. Fyld Sion, for at det maa ophøie dine Ord, og fyld dit Folk med din Herlighed!
14. Giv et Vidnesbyrd for dem som du i Begyndelsen har skabt*, og opfyld Spaadommene som er udtalte i dit Navn!
*d. e. udkaaret til dit Folk, 5 Mos. 32,6.
15. Giv dem Løn, som bier paa dig, og lad dine Profeter findes troværdige!
16. Hør, Herre, deres Bøn som raaber til dig, efter Arons Velsignelse over dit Folk!
4 Mos. 6,24 fg.
17. Saa skal og alle de som er paa Jorden kjende, at du, Herre, er den evige Gud.
18. Bugen fortærer alle Slags Mad; dog er den ene Mad bedre end den anden.
19. Ganen skjelner ved Smagen, hvad der er Vildt; saaledes skjelner et forstandigt Hjerte løgnagtige Ord.
20. Et forvendt Hjerte volder Sorg; men en meget forfaren Mand gjengjælder det.
21. En Kvinde maa tage hvilkensomhelst Mand; men den ene Datter er bedre end den anden.
22. En Kvindes Skjønhed gjør Mandens Ansigt glad, og den overgaar alt hvad en Mand attraar.
23. Er der Barmhjertighed og Sagtmodighed og Lægedom paa hendes Tunge, saa er hendes Mand ikke som andre Menneskebørn.
24. Den som faar sig en Hustru, har faaet Begyndelse til Eiendom, en Medhjælp som er hans Lige, og en Støtte at hvile sig til.
1 Mos. 2,18.20.
25. Hvor der intet Gjærde er, bliver Eiendommen plyndret, og hvor der ingen Hustru er, vanker Manden omkring og sukker.
26. Thi hvem kan tro en vel væbnet Røver som flakker om fra By til By? Ligesaalidt kan man tro et Menneske som ikke har noget Rede, men tager ind hvorsomhelst han kommer sent paa Dagen.

37. Kapitel.

Sirak taler om tro og falske Venner, 1-6, om, hvem man skal raadføre sig med eller ikke, 7-20, om, hvor nødvendigt det er at tænke sig om, før man gjør noget, om Ansigtet som Hjertets Speil og om Tungens Magt over Hjertet, 21-23, om den uægte og den ægte Visdom, 24-31, om, at enhver skal prøve, hvad der er ham tjenligt, og vogte sig for Umaadelighed, 32-36.

1. Enhver Ven siger: Ogsaa jeg er en Ven af ham. Men der gives den Ven som er Ven bare af Navn. 6,9 fg.
2. Er det ikke en Sorg indtil Døden, naar en Lagsbroder og Ven vender sig til Fiendskab?
3. O stygge Tanke! Hvorfra har du væltet dig ind for at dække Jorden med Falskhed?
4. Mangen en Lagsbroder glæder sig ved sin Vens Lykke, men i Trængsels Tid er han imod ham.
5. Mangen en Lagsbroder deler en Vens Møie for Bugens Skyld, og mod en Fiende griber han Skjold.
6. Glem ikke en Ven i dit Hjerte, og slaa ham ikke af Hu i din Velstand!
7. Enhver Raadgiver ophøier sit Raad; men der gives den som giver Raad til egen Nytte.
8. Tag dig i Agt for en Raadgiver, og søg først at faa at vide, hvad han trænger til, thi han kan give Raad sig selv til Gode,
9. for at han ikke skal kaste Lod over dig og sige til dig: Din Vei er god, og saa stille sig midt imod for at se, hvad der vil hændes dig.
10. Raadfør dig ikke med den som ser med Mistanke paa dig, og skjul hvad du har fore, for dem som er misundelige paa dig!

11. Raadfør dig ikke med en Kvinde om den hun er skinsyg paa, eller med en ræd Mand om Krig,
12. ikke med en Kjøbmand om Handel eller med en Kjøber om Salg,
13. ikke med en nidsk om Taknemmelighed eller med en ubarmhjertig om Godgjørenhed,
14. ikke med en lad om noget Arbeide eller med en Daglønner som er leiet paa et Aar, om at blive færdig med et Værk,
15. ikke med en doven Tjener om meget Arbeide! Agt ikke paa disse, naar du skal søge Raad om noget!
16. Men hold dig derimod altid til en gudfrygtig Mand, hvem du kjender som den der holder Budene, Salm. 119,63.
17. hvis Sind er efter dit Sind, og som deler din Smerte, dersom du falder!
18. Og lad det Raad dit Hjerte giver dig, staa fast! Thi ingen er mere trofast mod dig end det,
19. og en Mands Sjæl pleier stundom at forkynde mere, end syv Vægtere som sidder høit oppe paa et Vagttaarn.
20. Og foruden alt dette bed den Høieste, at han vil styre din Vei i Sandhed! Tob. 4,26.
21. Al Gjernings Begyndelse være Overveielse, og for alt Værk gaa Overlæg!
22. Ansigtet viser Spor af Hjertets Forandring.
23. Fire Stykker kommer frem*: godt og ondt, Liv og Død, og over disse hersker altid Tungen. *nemlig af Hjertet. Matt. 15,18.19.
24. Der gives den som er en klog Mand og lærer for mange, men for sig selv er han til ingen Nytte.
25. Der gives den som i Ord synes at være vis og er hadet; han skal lide Mangel paa alt hvad han skal leve af.
26. Thi det er ikke givet ham af Herren at vinde Behag, fordi han er uden al Visdom.
27. Der gives den som er vis for sig selv, og Frugterne af hans Forstand er efter hans egne Ord paalidelige.
28. En vis Mand lærer sit Folk, og Frugterne af hans Forstand er paalidelige.
29. En vis Mand bliver overøst med Lovprisning, og alle de som ser ham, priser ham lykkelig.
30. En Mands Livsdage er talte; men Israels Dage er utallige. Job 14,5.
31. Den vise skal arve Ære blandt sit Folk, og hans Navn bliver til evig Tid.
32. Mit Barn! Prøv din Sjæl med Syn paa din Levemaade, og se, hvad der er skadeligt for den, og giv den ikke dette!
33. Thi ikke alt er gavnligt for alle, og ikke enhver Sjæl finder Behag i enhver Ting.
34. Vær ikke umættelig ved nogen Nydelse, og kast dig ikke graadig over Maden! 31,18.19.
35. Thi med megen Mad følger Sygdom, og Umættelighed fører til Opkastelse.
36. Af Umaadelighed er mange døde; men den som tager sig i Agt, forlænger sit Liv.

38. Kapitel.

Sirak lærer, at man skal ære en Læge, men fornemmelig bede Herren om Naade og Hjælp, 1-14, at man skal græde over en død og hæderlig begrave ham, men holde Maade i Sorgen, 15-24, at der trænges bedre Tid og Leilighed for at opnaa Visdom, end de der arbeider med sine Hænder, kan have, 25-46.

1. Giv en Læge den tilbørlige Ære for at kunne have Hjælp af ham, naar det trænges! Thi Herren har skabt ham.
2. Thi Lægedom kommer fra den Høieste, og af Konger faar han* Gaver. *Lægen.
3. En Læges Kunst ophøier hans Hoved, og i de stores Øine vinder han Beundring.
4. Herren har skabt Lægemidler af Jorden, og en forstandig Mand forsmaar dem ikke.
5. Blev ikke Vand sødt af et Træ, for at dettes Kraft skulde blive kjendt af Mennesket? 2 Mos. 15,25.
6. Og han har givet Menneskene Indsigt for at vise sig herlig i sine Undere.
7. Ved dem helbreder han og tager bort Smerten fra en.
8. En Apoteker gjør en Blanding af dem, og han er neppe færdig med sit Arbeide, før Lægedom breder sig ud fra ham over Jorden.
9. Mit Barn! Vær ikke ligegyldig med din Sygdom, men bed til Herren, og han skal helbrede dig. Es. 38,2 fg. Jak. 5,13.
10. Hold Synden fra dig og styr dine Hænder ret, og rens dit Hjerte fra al Synd! Es. 1,16.
11. Bær frem Offer til velbehagelig Lugt og Ihukommelses-Offer af fint Mel, og fedt Offer, som om det var ude med dig! 3 Mos. 2,1 fg.
12. Og lad Lægen komme, thi Herren har skabt ham, og lad ham ikke vige fra dig, thi du trænger til ham!
13. Undertiden ligger lykkelig Udgang i deres Hænder; thi ogsaa de skal bede Herren, at han vil lade det lykkes for dem at komme med Lindring og Lægedom til at frelse Livet.
14. Den som synder mod sin Skaber, han falde i Lægens Hænder!
15. Mit Barn! Fæld Taarer over en død og stem i Klagesang som den der lider svært!
16. Men pynt hans Lig, som det tilkommer ham, og vær ikke likegyldig med hans Jordefærd!
17. Græd bitterlig og klag heftig og sørg, efter som han fortjener det,
18. een Dag eller to for Bagtalelses Skyld, og lad dig saa trøste for Sorgen!
19. Thi af Sorg fremgaar Døden, og Hjertesorg bøier Styrke. 30,25. Ordspr. 15,13.
20. Naar Liget føres bort, gaar ogsaa Sorgen over, og den fattiges Liv er hans Hjerte imod.
21. Overgiv ikke dit Hjerte til Sorg! Jag den bort, idet du kommer Enden i Hu! Glem ikke dette!
22. Thi der er ikke nogen Tilbagegang, og du gavner ikke ham, men skader dig selv. 2 Sam. 12,23. Job 7,9; 14,10 fg.

23. Kom Dommen over mig i Hu! Thi saa skal den ogsaa være over dig: Igaar mig og idag dig!
24. Naar den døde hviler i Ro, saa lad ogsaa Mindet om ham hvile, og lad dig trøste over ham, naar hans Aand farer bort!
2 Sam. 12,20 fg.
25. Den Skriftlærdes Visdom vindes ved beleilig Fritid, og den som ikke er tynget med Forretninger, bliver vis.
26. Hvorledes kan den blive vis, som styrer Plogen og roser sig af sin Pigstav,
27. som driver Okser og sysler med deres Arbeide, og hvis Tale dreier sig om unge Stude?
28. Hans Tanke gaar ud paa at lægge Furer, og hans stadige Omsorg gjælder Foder til hans Kviger.
29. Saaledes er det og med enhver Tømmermand og Bygmester, der arbeider om Natten som om Dagen,
30. og med dem som udgraverer Signeter, og hvis stadige Syssel det er at gjøre forskjellige Udsiringer deri.
31. Hans Tanke gaar ud paa at træffe sin Tegning, og hans stadige Omsorg gjælder at fuldende Arbeidet.
32. Saaledes er det og med en Smed, som sidder ved sin Ambolt og giver Agt paa det raa Jern.
33. Ildens Damp smelter hans Kjød, og han kjæmper med Ovnens Hede.
34. Lyd af Hammer og Ambolt fylder altid paany hans Øren, og hans Øine er vendte paa Mønsteret til det han skal gjøre.
35. Hans Tanke gaar ud paa Fuldforelsen af hans Arbeider, og hans stadige Omsorg gjælder at udsire dem under Fuldførelsen.
36. Saaledes er det og med en Pottemager, som sidder ved sit Arbeide og dreier Hjulet med sine Fødder,
37. som altid er i Bekymring for sit Arbeide, og alt hvad han har at gjøre, gaar efter Tal.
38. Med sin Arm danner han Leret, og med Fødderne gjør han det mygt.
39. Hans Tanke gaar ud paa at fuldende Glaseringen, og hans stadige Omsorg gjælder at gjøre Ovnen ren.
40. Alle disse stoler paa sine Hænder, og enhver viser sin Kyndighed i sin Gjerning.
41. Uden dem bliver ingen By bygget, og uden dem kan man ikke tage Ophold blandt fremmede eller reise omkring.
42. Men i Folkets Raad søges de ikke, og i Folkeforsamlingen kaldes de ikke frem.
43. Paa Dommeres Stol sidder de ikke, og paa Lovens Bog grunder de ikke.
44. Og de fører ikke Retfærdighed og Ret for Dagen, og med Tankesprog findes de ikke at sysle.
45. Men den skabte Verden støtter de, og deres Attraa gaar ud paa at arbeide i sin Kunst.

39. Kapitel.

Sirak taler om de Midler hvorved Visdom opnaaes, og om dens Frugter, K. 38, 46; 39, 1-15. Han formaner alle gode Mennesker til at love Herren for alle hans Gjerninger, 16-29, men foreholder de ugudelige at alle Guds Gjerninger, skjønt de i sig selv er gode, skal vorde dem til Straf, 30-39, udtaler til Slutning sin Vished om, at alle Herrens Gjerninger er gode, og beder alle love ham, 40-43.

Kap. 38. 46. Den derimod, som med hele sin Sjæl lægger sig efter den Høiestes Lov og grunder paa den,
1. han udforsker alle de gamles Visdom og gransker i Spaadommene;
2. han holder fast paa navnkundige Mænds Taler og trænger ind i Lignelsers kunstfulde Vendinger;
3. han udforsker Tankesprogs skjulte Mening og sysler med gaadefulde Lignelser;
4. han tjener blandt de store og træder frem for Fyrster;
5. han reiser gjennem fremmede Folks Lande, thi han har prøvet godt og ondt blandt Menneskene;
6. han vender sit Hjerte til at komme aarle til Herren, sin Skaber, og beder for den Høiestes Aasyn,
7. og han oplader sin Mund i Bøn og beder for sine Synder.
8. Naar Herren, den Store, saa vil, fyldes han med Forstands Aand. Jak. 1,5.
9. Han lader Visdoms Ord udstrømme og lover Herren i Bøn;
10. han styrer sit Raad og sin Indsigt paa den rette Vei og grunder paa Herrens Hemmeligheder;
11. han aabenbarer sin Lærdoms Tugt og roser sig af Herrens Pakts Lov.
12. Mange skal prise hans Indsigt, og til evig Tid skal den ikke udslettes.
13. Hans Minde skal ikke forgaa, og hans Navn skal leve fra Slægt til Slægt.
14. Hans Visdom skal Folkeslag omtale, og hans Pris skal Menigheden forkynde. 44,17.
15. Om han bliver i Live, skal han efterlade et større Navn end tusinde, og om han gaar til Hvile, saa øger han det.
16. Fremdeles vil jeg udtale, hvad jeg har gjennemtænkt; thi som Fuldmaanen er jeg fuld*. *af Visdom.
17. Hør paa mig, I fromme Børn, og blomstre som en Rose der vokser ved en Bæk paa Marken, og spred Vellugt som Røgelse, Salm. 1,3.
18. og blomstre som en Lilje, udbred Duft, og syng Lovsang!
19. Lov Herren for alle hans Gjerninger! Giv hans Navn Ære,
20. og pris ham i Lovsang med Læbers Sange og med Citarer,
21. og sig saaledes, idet I priser ham: Herrens Gjerninger er allesammen saare gode. 1 Mos. 1.31. Visd. 1,14.

22. og alt hvad han byder, sker i sin Tid, og man kan ikke sige: Hvad er dette, og hvortil skal dette?
23. Thi enhver Ting vil blive eftersøgt i sin Tid. V. 28,42.
24. Paa hans Ord stod Vandet som en Dynge, og paa hans Munds Bud Vandenes Forraadshuse. 1 Mos. 1,6 fg. Salm. 33,7.
25. Paa hans Bud sker alt hvad ham behager, og der gives ikke den som kan hindre hans Frelse.
26. Alt Kjøds Gjerninger ligger for hans Aasyn, og det er ikke muligt at skjule sig for hans Øine. 17,15; 23,29.
27. Fra Evighed til Evighed ser han til, og intet er underligt for ham.
28. Man kan ikke sige: Hvad er dette? Hvortil skal dette? Thi alle Ting er skabte til sin Brug.
29. Hans Velsignelse skjuler Jorden som en Strøm og vander rigelig det tørre Land som en Vandflom.
30. Ligesaa skal hans Vrede komme over Hedningefolkene saaledes som han gjorde vandrigt Land til en Salthede.
1 Mos. 19,24 fg. Salm. 107,34.
31. Som hans Veie er rette for de fromme, saaledes er de for de ugudelige bare Anstød.
32. Som det gode fra Begyndelsen er skabt for de gode, saaledes det onde for Synderne.
Visd. 16,24.
33. Det ypperste af alt hvad der trænges til Menneskets Liv, er Vand og Ild og Jern og Salt og Hvedemel og Honning og Melk, Druens Blod og Olje og Klæder. 29,25.
34. Som alt dette tjener de gudfrygtige til Gode, saaledes omskaber det sig for Synderne til ondt.
35. Der gives Aander som er skabte til Hevn, og i sin Vrede slaar de haarde Slag med sine Svøber,
36. og paa Tilintetgjørelsens Tid udgyder de sin Kraft og tilfredsstiller sin Skabers Vrede.
37. Ild og Hagel og Hunger og Død, alt dette er skabt til Hevn.
Salm. 148,8. Visd. 5,18. Sir. 40,11.12.
38. Vilde Dyrs Tænder og Skorpioner og Hugorme og Sværd, som til Fordærvelse tager Hevn over ugudelige, Jer. 15,3.
39. de glæder sig ved at udføre hans Bud og er færdige paa Jorden, hvor det trænges, og naar deres Tid kommer, overskrider de ikke hans Ord.
40. Derfor er jeg fra Begyndelsen bleven styrket i min Overbevisning og har overveiet det og nedlagt det i Skrift.
41. Herrens Gjerninger er allesammen gode og giver i sin Tid alt hvad der tiltrænges.
V. 21.
42. Og man kan ikke sige: Dette er daarligere end dette. Thi alle Ting skal i sin Tid staa sin Prøve.
43. Saa syng nu af hele eders Hjerte og Mund en Lovsang, og pris Herrens Navn!

40. Kapitel.

Sirak lærer, at alle Menneskers Liv er fuldt af Uro og Elendighed, men at der kommer syv Gange mere over Syndere, end over andre Mennesker, 1-13, at den uretfærdige skal forgaa, men den barmhjertige blive evindelig, 14-19, taler om forskjellige Goder i Livet og lærer, at Gudsfrygt overgaar alle disse, 20-30, advarer mod at tigge, 31-33.

1. Stor Uro er skabt for ethvert Menneske og et tungt Aag hviler paa Adams Børn
Job 7,1; 14,1. Præd. 2,23.
2. fra den Dag de gaar ud af Moders Liv, indtil den Dag de vender tilbage til alles Moder igjen.
3. Hvad deres Tanker og Hjertes Frygt vedkommer, saa er Dødens Dag det som de tænker og venter paa.
4. Lige fra den som sidder paa Ærens Trone og indtil den som er fornedret i Støv og Aske,
5. lige fra den som bærer Purpur og Krone, og indtil den som er klædt i Strie,
6. er der Vrede og Avind og Urede og Uro og Dødsfrygt og Forbitrelse og Trætte, og i Hvilens Tid paa Leiet forvirrer Nattens Søvn hans Tanker.
7. Lidet, ja saa at sige ikke har han Ro, og derefter er han i Søvne, som om han havde Vagtdag,
8. fortumlet ved sit Hjertes Syn, som om han flygtede fra Kampen.
9. I sin Rednings Øieblik vaagner han og undrer sig over, at der ikke var nogen Grund til Frygt.
10. Med alt Kjød, fra Mennesket til Kvæget, har det sig saa; men over Syndere kommer syvfold mere endnu;
11. Død og Blod og Trætte og Sværd, Ulykkestilskikkelser, Hunger og Fordærvelse og Plage. 39,37.38.
12. Mod de ugudelige er alt dette skabt og for deres Skyld kom Vandflommen.
1 Mos. 6,7.13; 7,11.
13. Alt det som er af Jorden, vender tilbage til Jorden, og det som er af Vandet gaar tilbage til Havet.
1 Mos. 3,19 Præd. 12,7; 1,7.
14. Stikpenge og Uretfærdighed skal helt udslettes; men Redelighed skal blive staaende evindelig.
15. Uretfærdiges Gods er som en Bæk der udtørres, og som en stærk Torden hvis Brag ender i et Regnskyl.
16. Som hin* glæder sig ved at oplade sin Haand, saaledes skal Overtræderne gaa aldeles tilgrunde. * den redelige. V. 14.
17. Ugudeliges Afkom skyder ikke mange Grene, og urene Rødder staar paa en steil Klippe. 23,35. Visd. 3,16; 4,3.
18. Sumpgræs ved hvert Vand og paa hver Flodbred oprykkes for alt andet Græs.
19. Miskundhed er som en rigt velsignet Lysthave, og Barmhjertighed bliver evindelig.

20. Den nøisommes og den arbeidsommes Liv er sødt, men over begge staar den som finder en Skat. 1 Tim. 6,6.
21. Børn og Opbyggelse af en By giver et varigt Navn, men over begge agtes en ulastelig Hustru.
22. Vin og Musik fryder Hjertet, men over begge staar Kjærlighed til Visdom. 31,31 fg.
23. Fløite og Harpe giver søde Toner, men over begge staar en sød Tunge. Ordspr. 12,25.
24. Øiet har sin Lyst i Ynde og Skjønhed, men fremfor begge i Sædens grønne Spire.
25. En Ven og en Lagsbroder kommer en imøde til rette Tid, men over begge staar Hustruen hos sin Mand.
26. Brødre og Hjælpere er til Gavn i Trængsels Tid, men mere end begge redder Barmhjertighed. 29,15 fg. Tob. 4,11 fg.
27. Guld og Sølv gjør en Mands Fod fast, men mere end begge staar et godt Raad sin Prøve.
28. Penge og Styrke hæver Modet, men over begge staar Herrens Frygt.
29. Hvor Herrens Frygt er, der er ingen Mangel, og med den trænger man ikke at søge anden Hjælp.
30. Herrens Frygt er som en velsignet Lysthave, og han har dækket den med Herlighed over al anden Herlighed.
31. Mit Barn! Lev ikke et Tigger-Liv! Bedre at dø end at tigge!
32. En Mand som ser til et fremmed Bord, hans Liv er ikke for Liv at regne.
33. Han gjør sig uren ved fremmede Retter, men en forstandig og veloptugtet Mand vogter sig. I den skamløses Mund er tigget Brød sødt, men i hans Liv brænder det som en Ild.

41. Kapitel.

Sirak lærer, for hvem Døden er bitter, og for hvem den er kjærkommen, 1-7, taler om Synderes Børn og ugudeliges Forbandelse, 8-13, om et godt Navn og Rygte, 14-16, formaner til at følge hans Lære og viser, hvad man skal skamme sig ved, 17-29; K. 42,1.2.

1. O Død! Hvor bitter er Tanken paa dig for et Menneske som lever i Ro med sit Gods,
2. for en Mand som er fri for Bekymringer og lykkelig i alt hvad han tager sig fore, og endnu magter at nyde sin Mad!
3. O Død! God er din Dom for en fattig Mand hvis Styrke tager af,
4. for en Mand som er udlevet og plaget af allehaande Bekymringer, som er mistrøstig og har tabt Taalmodigheten.
5. Frygt ikke Dødens Dom! Kom dine Forgjængere og dine Efterfølgere i Hu!
6. Thi dette er Dommen fra Herren over alt Kjød, og hvorfor unddrager du dig det som er den Høieste velbehageligt?
38,23. Salm. 49,8 fg. 89,49.
7. Enten du har levet ti eller hundrede eller tusinde Aar, saa er der i Dødsriget ikke Spørgsmaal om Livet*. *d. e. hvor langt det har været
8. Synderes Børn og de som færdes i de ugudeliges Boliger, bliver vederstyggelige Børn. Visd. 3,12.
9. Synderes Børns Arv skal gaa tilgrunde, og med deres Afkom følger stadig Skjændsel. Visd. 3,16.
10. Børn skal klage over en ugudelig Fader, fordi de for hans Skyld lider Vanære.
11. Ve eder, I ugudelige Mænd, I som forlader den Høieste Guds Lov!
12. Thi naar I bliver mangfoldige, saa bliver I det til Fordærvelse, og naar I fødes, fødes I til Forbandelse, og naar I dør, hjemfalder I Forbandelsen.
13. Alt hvad der er af Jord, gaar tilbage til Jord; saaledes gaar ugudelige fra Forbandelse til Fordærvelse. 40,13. Præd. 12,7.
14. Menneskenes Sorg gjælder deres Legemer; men Synderes onde Navn skal udslettes.
15. Drag Omsorg for dit Navn! Thi det følger dig længer end tusinde store Skatte af Guld. Ordspr. 22,1. Præd. 7,1.
16. Et godt Livs Dage er talte; men et godt Navn bliver evindelig.
17. Hold fast ved min Lærdom i Fred Børn!
18. Men en skjult Visdom og en gjemt Skat, hvad Gavn er der ved begge?
20,30 fg. Matt. 25,18.26 fg.
19. Bedre er et Menneske som skjuler sin Daarskab, end et Menneske som skjuler sin Visdom.
20. Undse eder altsaa for det som jeg siger eder! Thi det er ikke ret at være skamfuld over enhver Ting, og ikke alt dømmes rigtig af alle. 4,24.
21. Skam eder for Fader og Moder ved Utugt og for en Fyrste og Magthaver ved Løgn,
22. for en Dommer og Høvding ved Forseelse, for Menighed og Folk ved Lovbrudd,
23. for en Medbroder og Ven ved Uretfærdighed og for det Sted hvor du opholder dig, ved Tyveri, og for Guds Sandhed og Pakt,
24. og ved at lægge Albue paa Brød
25. og for at lade haant om Indtægt og Udgift, og for dem som hilser paa dig, ved ikke at hilse igjen. 42,9.
26. for at se efter en løsagtig Kvinde og for at vende Ansigtet bort fra en Slægtning,
27. for at frarøve nogen hans Del og Gave og for at skue paa en anden Mands Hustru,
2 Mos. 20,14.17. Matt. 5,28.
28. for at lægge dig efter hans Pige — træd ikke bort til hendes Seng! —
29. for Venner ved lastende Ord — naar du har givet, saa kom ikke med onde Ord! —
Kap. 42, 1. for at sige igjen det du har hørt, og for at aabenbare Hemmeligheder.
27,16.17.21.
2. Saa skammer du dig paa den rette Maade og finder Yndest hos ethvert Menneske.

42. Kapitel.

Sirak viser, hvad man ikke skal skamme sig ved, 3-11, viser, hvor mange Bekymringer en Fader har for en Datters Skyld, og formaner til at vogte sig for Kvinder, 12-20, priser Herrens Gjerninger og hans Storhed, 21-35.

3. Skam dig ikke ved følgende Ting, og gjør ikke Forskjel paa Folk, saa du synder:
4. ved den Høiestes Lov og Pakt og ved Ret, saa du frikjender den ugudelige,
5. ved en Medbroders og veifarendes Sag og ved at give Lagsbrødre deres Arv,
6. ved Nøiagtighed i Maal og Vegt, ved at fortjene, enten det er meget eller lidet,
7. ved Binding af Salg og Handel og ved strengt at tugte dine Børn og ved at banke Ryggen tilblods paa en ond Tjener!
30,1 fg. 33,30 fg.
8. Har du en daarlig Hustru, er det godt at forsegle, og hvor der er mange Hænder, der luk til!
9. Alt hvad du giver fra dig, det give du fra dig efter Tal og Vegt, og Udgift og Indtægt — skriv alt op!
10. Skam dig ikke ved at tilrettevise en uforstandig og en Daare og en gammel Mand som indlader sig i Strid med unge!
11. Da er du i Sandhed veloptugtet og har alle levendes Agtelse!
12. En Datter volder sin Fader hemmelig Nattevaagen, og Bekymring for hende jager Søvnen bort —:
13. i hendes Ungdom, at hun ikke skal afblomstre, og naar hun er gift, at hun ikke skal blive hadet af sin Mand,
14. i hendes Jomfrustand, at hun ikke skal blive vanæret og blive frugtsommelig i sin Faders Hus,
15. naar hun lever med en Mand, at hun ikke skal forse sig, og naar hun er gift, at hun ikke skal være ufrugtbar.
16. Hold streng Vagt over en skamløs Datter, for at hun ikke skal gjøre dig til en Spot for dine Fiender, 26,11.
17. til Folkesnak i Byen og udraabt blandt Folket og vanære dig blandt den store Hob!
18. Se ikke paa Skjønhed hos noget Menneske, og sid ikke midt iblandt Kvinder!
9.8 fg. 25,22.
19. Thi af Klæder kommer Møl, og af en Kvinde Kvinde-Ondskab.
20. Bedre er en ond Mand end en indsmigrende Kvinde, en Kvinde som er til Skam og Skjændsel.
21. Jeg vil nu komme Herrens Gjerninger i Hu, og hvad jeg har seet, vil jeg fortælle.
22. Ved Herrens Ord er hans Gjerninger blevne til. Salm. 33,9.
23. Den lysende Sol skuer ned over alt, og hans Gjerning er fuld af hans Herlighed.
24. Herren har ikke givet sine hellige at fortælle alle hans Underværker,
18,5 fg. Salm. 40,6.
25. som den almægtige Herre har grundfæstet, for at alt skulde staa fast ved hans Herlighed.
26. Afgrunden og Hjertet har han udgransket, og deres lønlige Raad kjender han tilbunds; Salm. 139,1.2. Ordspr. 5,21; 15,11. Jer. 17,9.10.
27. thi Herren kjender al Viden, og han skuer ind i Tidens Tegn.
28. Han forkynder det som var, og det som skal komme, og afdækker Sporene af det som er skjult.
29. Ingen Tanke undgaar ham, end ikke ett Ord er skjult for ham, Salm. 139,4.
30. Han har sat sin Visdoms store Gjerninger i rette Skik, han som er fra Evighed og til Evighed.
31. Han er hverken bleven større eller mindre, og heller ikke har han trængt til nogen Raadgiver. Es. 40,13 fg.
32. Hvor liflige er alle hans Gjerninger! Og dog kan man bare skue som en Gnist deraf. 39,21; 43,37. Job 26,14.
33. Alle disse Gjerninger lever og bliver til evig Tid, til alt som de skal bruges til, og alle er de ham lydige.
34. Alt er dobbelt, det ene mod det andet, og han har ikke gjort noget som gaar tilgrunde.
35. Det ene fremmer det andets Bedste, og hvem kan blive mæt af at skue hans Herlighed?

43. Kapitel.

Sirak vedbliver at tale om Herrens Gjerninger, om Himmelen, Solen, Maanen og Stjernerne, 1-12, om Regnbuen, om Lynild, Hagel, Tordenveir, Sne, Rimfrost, Taage, 13-26, om Havet og dets mangfoldige Dyr, 27-30, og slutter med at udtale, at man aldrig fuldt ud kan ophøie Herren, 31-38.

1. Den skinnende Hvælving er Himmelhøidens Stolthed; Himmelens Skikkelse er herlig at skue.
2. Naar Solen viser sig, forkynder den i sin Opgang Herrens Herlighed, et underfuldt Redskab, et Værk af den Høieste.
1 Mos. 1,14 fg. Salm. 19,5 fg. 136,8.
3. Naar den er i sin Middagstid, tørker den Jorden, og hvem kan staa for dens Hede?
4. Man blæser op i Ovnen ved Arbeider som der trænges Varme til; trefold stærkere brænder Solen Bjergene.
5. Den blæser ud glødende Dampe, og ved sine skinnende Straaler formørker den Øinene.
6. Stor er Herren, som har skabt den, og paa hans Ord fremskynder den sit Løb.
7. Og Maanen har han skabt til at staa paa Himmelen til sin Tid, til at vise Tider og til et Tegn paa Tiden.
1 Mos. 1,14 fg. Salm. 104,19.
8. Af Maanen tages Tegn til Høitiderne; den er et Lys som tager af, naar den er bleven fuld.

9. Maaneden har sit Navn efter den; den tager forunderlig til i sit Skifte.
10. Den er et Redskab for Hærskarerne i det høie; den skinner paa Himmelens Hvælving.
11. Stjernernes Glans er Himmelens Skjønhed, et lysende Smykke paa Herrens høie Himmel.
12. Paa den Helliges Ord staar de saaledes som han har fastsat, og de bliver ikke trætte paa sine Vagt-Poster. Es. 40,26.
13. Se Regnbuen, og lov ham som har skabt den! Saare skjøn er den i sin Glans. 1 Mos. 9,13.
14. Den omgiver Himmelen med en herlig Ring; den Høiestes Hænder har udspændt den.
15. Ved sit Bud driver han Sne frem og fremskynder sin Doms Lyn. Job 38,22 fg. Salm. 148,8.
16. Derfor aabner Forraads-Kammerne sig, og Skyer flyver ud som Fugle.
17. Ved sin store Kraft fortætter han Skyerne, og Hagelstene falder sønderbrudte ned.
18. Og naar han aabenbarer sig, ryster Bjerge, og naar han vil, blæser Søndenvinden.
19. Hans Tordens Rost faar Jorden til at skjælve, og der blæser Storm fra Norden og Hvirvelvind.
20. Han strør ud Sne som Fugle der flyver ned, og den falder som Græshopper der slaar sig ned. Salm. 147,16 fg.
21. Øiet undrer sig over den hvide Farves Skjønhed, og Hjertet fyldes af Forundring over dens Væde.
22. Og han øser ud Rim som Salt paa Jorden, og naar den fryser, bliver den til spidse Takker.
23. Den kolde Nordenvind blæser, og Vandet fryser sammen til Is.
24. Den lægger sig over hver Vandsamling, og Vandet tager paa sig ligesom en Brynje.
25. Han afæder Bjergene og afbrænder Ørkenen og afsvider det grønne Græs som en Ild.
26. Som Lægedom for alt dette kommer i Hast en Taage; Dugg kommer og liver det op igjen efter den hede Østenvind.
27. Ved sit Raab lod han Dybet lægge sig og plantede Øer deri. 1 Mos. 1,9.
28. De som seiler paa Havet, fortæller om dets Farer, og vi undrer os over det vore Øren hører. Salm. 107,23 fg.
29. Og der er de sælsomme og forunderlige Gjerninger, en Mangfoldighed af allehaande Dyr, alle de store Havdyr. Salm. 104,25 fg.
30. Ved ham naar han lykkelig sit Maal, og ved hans Ord staar alt ved Lag.
31. Vi kan tale saa meget vi vil, saa naar vi ham dog ikke, og Enden paa Sagen er: Han er alt. 18,5 fg. Salm. 106,2.
32. Hvorledes skal vi magte værdig at prise ham? Thi han er større end alle sine Gjerninger.
33. Forfærdelig er Herren og saare stor, og underfuld er hans Magt.
34. Pris og ophøi Herren, saa meget I kan, thi han er endnu større!
35. Og ophøi Herren af alle eders Kræfter, bliv ikke trætte, thi I naar ham ikke!
36. Hvem har seet ham, saa han kan fortælle, hvordan han er? Og hvem kan ophøie ham saaledes som han er?
37. Meget som er skjult, er større end dette; thi bare faa af hans Gjerninger er det vi har seet.
38. Thi alt har Herren skabt, og de gudfrygtige har han givet Visdom.

44. Kapitel.

Sirak priser i Almindelighed de herlige Fædre, 1-17, og særlig Enok, Noah, Abraham, Isak og Jakob, 18-31.

1. Lovsang over Fædrene. Lad os love de herlige Mænd og vore Fædre, som vi nedstammer fra!
2. Meget herligt har Herren skabt og vist sin Storhed fra gammel Tid.
3. Der var Mænd som herskede i sine Riger, og Mænd navnkundige ved Magt.
4. De gav Raad med Forstand, de forkyndte kommende Ting ved Spaadomme,
5. de styrede Folket ved kloge Raad og ved Indsigt i Folkets Skrifter.
6. der var vise Ord i deres Lærdom, de fandt Melodier for Tonekunstnere, de foredrog Digte i Skrift,
7. de var rige Mænd, udrustede med Magt, de levede fredelig i sit Hjem.
8. Alle disse blev ærede blandt sine samtidige og var i sine Dage alles Stolthed.
9. Nogle af dem har efterladt et Navn, for at man kan forkynde deres Pris;
10. men om andre er der ikke noget Minde, og de er omkomne, som om de ikke havde været til,
11. og de er blevne som om de ikke havde været fødte, og ligesaa deres Børn efter dem.
12. Bare hine var fromme Mænd, hvis retfærdige Gjerninger ikke er blevne glemte.
13. Hos deres Afkom forbliver en god Arv, deres Efterkommere staar i Pakterne;
14. i Pakterne staar deres Afkom, og deres Børn for deres Skyld;
15. indtil evig Tid bliver deres Afkom, og deres Ære skal ikke udslettes.
16. Deres Legemer er begravne i Fred, og deres Navn lever fra Slægt til Slægt.
17. Deres Visdom skal Folkeslag omtale, og deres Pris skal Menigheden forkynde. 39,14.
18. Enok behagede Herren vel og blev borttagen, et Eksempel til Omvendelse for Slægterne. 1 Mos. 5,24. Hebr. 11,5. Visd. 4,10.
19. Noah blev funden at være fuldkommen og retfærdig; i Vredens Tid blev han en Forløsning. 1 Mos. 6,9.
20. Derfor blev en Rest tilbage for Jorden, da Vandflommen kom. 1 Mos. 6,18 fg. Hebr. 11,7.
21. En evig Pakt blev indgaaet med ham, at alt Kjød ikke mere skulde blive udslettet ved en Vandflom. 1 Mos. 8,21; 9,8 fg.

22. Abraham var en stor Fader for en Mængde Folk, og der er ikke funden nogen ham lig i Ære. 1 Mos. 17,4 fg. Rom. 4,17.
23. Han holdt den Høiestes Lov og var i Pakt med ham. 1 Mos. 17,2 fg.
24. Han oprettede Pakten i sit Kjød, og i Prøvelsen blev han funden tro.
1 Mos. 17,10. 23; 22,1 fg.
25. Derfor stadfæstede han ham med Ed, at Folkene skulde blive velsignede i hans Æt,
1 Mos. 22,16. 18.
26. at han vilde mangfoldiggjøre ham som Jordens Støv og ophøie hans Æt som Stjernerne 1 Mos. 13,16; 15,5.
27. og give dem Arv fra Hav til Hav og fra Elven indtil Jordens Ende.
1 Mos. 15,18. Salm. 72,8. Sak. 9,10. Rom. 4,13.
28. Og i Isak stadfæstede han ligesaa for Abrahams, hans Faders, Skyld Velsignelsen over alle Mennesker og Pakten, 1 Mos. 26,3 fg.
29. Og han lod den hvile paa Jakobs Hoved; 1 Mos. 27,28 fg. 28,3 fg.
30. han vedkjendte sig ham ved sine Velsignelser og gav ham Landet til Arv,
31. og han afdelte hans Dele; mellem tolv Stammer delte han dem.

45. Kapitel.

Sirak priser Moses, 1-9, Aron, 10-40, Pinehas, 41-47, og tilføier Velsignelsesønske over Presterne, 48, 49.

1. Og han lod udgaa fra ham en from Mand, som fandt Naade i alt Kjøds Øine,
2 Mos. 2,1 fg. 11,3.
2. som var elsket af Gud og Mennesker, Moses, hvis Ihukommelse er velsignet.
3. Han gjorde ham lig de hellige i Ære og gjorde ham stor til Rædsel for Fienderne.
4. Paa hans Ord lod han Tegn ophøre; han ærede ham for Kongers Aasyn.
2 Mos. 8,12.13.31; 9,33; 10,18.19.
5. Han gav ham Bud til sit Folk og viste ham noget af sin Herlighed.
2 Mos. 33,18 fg. 34,5 fg.
6. Ved Troskab og Sagtmodighed helligede han ham; han udvalgte ham af alt Kjød.
4 Mos. 12,3.7.
7. Han lod ham høre sin Røst og førte ham ind i Mørket, 2 Mos. 20,21; 24,18.
8. og Aasyn til Aasyn gav han ham Budene, Livets og Kundskabens Lov,
2 Mos. 33,11. 4 Mos. 12,8. 5 Mos 34,10.
9. for at han skulde lære Jakob Pakten og Israel hans Love.
10. Han ophøiede Aron, hans Broder, af Levi Stamme, til at være hellig, ham lig.
2 Mos. 4,14; 28,1.
11. Han oprettede med ham en evig Pakt og gav ham Prestedømme blandt Folket.
12. Han smykkede ham med herlig Prydelse og omgjordede ham med Æreskjortel.
2 Mos. 28,2 fg.
13. Han iklædte ham fuldendt Prydelse og udrustede ham med rige Klæder,
14. Benklæder og Overkjortel og Livkjortel, og omgav ham med gyldne Granat-Æbler,
2 Mos. 28,4. 33 fg.
15. med mangfoldige Bjelder rundt omkring, for at han skulde lade dem klinge, naar han gik,
16. for at lade Klangen høre i Templet til en Ihukommelse for sit Folks Børn,
17. med en hellig Kjortel, Guld og blaat og rødt Purpur, udsyet Arbeide,
18. med Dommens Brystspænde, Urim og Tummim, tvundet Skarlagen, kunstfærdigt Arbeide, med dyre Stene, 2 Mos. 28 15 fg. 30.
19. udskaarne som et Signet, indfattede i Guld, Stenskjærer-Arbeide,
20. til en Ihukommelse med indgravet Skrift efter Israels Stammers Tal.
21. En Guldkrans satte han paa Prestehuen med den Signet-Gravering: Helliget Herren, 2 Mos. 28.36.
22. en Æresprydelse, et prægtigt Arbeide, lystelige Sager for Øinene, smykkede og fagre.
23. Før ham har saadanne ikke været til, og aldrig nogensinde tog en fremmed dem paa sig,
24. men bare hans Sønner og hans Efterkommere gjennem alle Tider.
25. Hans Brændoffere skulde ofres hver Dag, altid to Gange. 2 Mos. 29,38 fg. 4 Mos. 28,3 fg.
26. Moses fyldte hans Hænder og salvede ham med hellig Olje.
2 Mos. 28,41; 29,7. 3 Mos. 8,12
27. Det blev for ham til en evig Pakt og for hans Afkom, saa længe Himmelens Dage varer, Baruk 1,11.
28. at tjene ham og tillige at være Prester og at velsigne hans Folk i hans Navn.
4 Mos. 6,23 fg.
29. Han udvalgte ham af alle levende til at frembære Offer for Herren,
30. Røgelse og Vellugt til Ihukommelse, til at gjøre Soning for Folket.
31. Han gav ham ved sine Bud Myndighed i Lovens Pakt,
32. til at lære Jakob Vidnesbyrdene og at oplyse Israel i hans Lov.
5 Mos. 33,10. Mal. 2,7.
33. Fremmede reiste sig mod ham og bar Avind mod ham i Ørkenen,
34. de Mænd som var med Datan og Abiram, og Korahs Hob, i Harme og Vrede.
4 Mos. 16,1 fg. Salm. 106,16 fg.
35. Herren saa det og havde ikke Behag deri, og de blev tilintetgjorte i heftig Vrede.
4 Mos. 16,31 fg.
36. Han gjorde Undere paa dem, saa han fortærede dem ved luende Ild.
37. Og han tillagde Aron end mere Ære og gav ham Arv:
38. Førstegrøden af de første Frugter tildelte han dem*, Brød fremfor alt lod han dem faa i Fylde; * Presterne.
4 Mos. 18,8 fg. 5 Mos. 18,3 fg.

39. thi de æder af Herrens Offere, som han gav baade ham og hans Afkom.
40. Men i Folkets Land skal han ikke have Arv, og han har ingen Lod blandt Folket, thi Herren er hans Arvelod. 4 Mos. 18,29.
41. Og Pinehas, Eleasars Søn, blev den tredje i Ære,
42. fordi han var nidkjær i Herrens Frygt og under Folkets Frafald stod fast i sin Sjæls ædle Iver 4 Mos. 25,7 fg. Salm. 106,29 fg.
43. og gjorde Soning for Israel.
44. Derfor blev en Fredspakt oprettet med ham, at han skulde være Forstander for de hellige* og for hans Folk, *Presterne.
45. at han og hans Afkom skulde have Prestedømmets Værdighed evindelig.
4 Mos. 25,13. 1 Makk. 2,54.
46. Og efter Pakten med David, en Søn af Juda Stamme,
47. tilhører Kongens Arv alene Søn efter Søn, men Arons Arv ogsaa hans Afkom.
48. Herren give eder* Visdom i eders Hjerte til at dømme hans Folk med Retfærdighed, *Presterne.
49. for at deres Goder ikke skal blive til intet, og deres Herlighed vare gjennem deres Slægter!

46. Kapitel.

Sirak priser Josva, 1-11, og Kaleb, 12-18, Dommerne i Almindelighed, 19-21, og Samuel i Særdeleshed, 22-30.

1. Josva, Nuns Søn, var vældig i Krig og Moses' Efterfølger i Spaadomme.
5 Mos. 34,9.
2. Han blev efter sit Navn* stor til Frelse for Herrens udvalgte, *Herren frelser.
3. til at tage Hevn over Fiender som reiste sig, for at han kunde hjælpe Israel til dets Arv.
4. Hvor han blev forherliget, naar han opløftede sine Hænder og udrakte Sværdet imod Byerne!
5. Hvem før ham holdt saaledes Stand? Thi Herren selv førte Fienderne frem.
6. Gik ei Solen tilbage ved ham, saa een Dag blev som to? Josva 10,12 fg.
7. Han paakaldte den høieste Hersker, da han trængte Fienderne rundt omkring,
8. og den store Herre bønhørte ham med Hagelstene af vældig Kraft. Josva 10,11.
9. Han styrtede Krig ned paa Hedningefolkene, og ved Nedgangen* ødelagde han Modstanderne, *fra Bet-Horon.
10. for at Hedningerne skulde lære at kjende hans fulde Rustning, at hans Krig var for Herrens Aasyn;
11. thi han efterfulgte Herren. Ogsaa i Moses' Dage viste han Gudsfrygt,
12. han og Kaleb, Jefunnes Søn, idet de stod Menigheden imod 4 Mos. 14,2 fg.
13. for at hindre Folket fra Synd og stille Ondskabens Knur.
14. Og bare disse to blev frelste blandt seks hundrede tusinde Mand tilfods,
4 Mos. 14,30.38; 26,65. 2 Mos. 12,37.
15. for at føre dem ind til deres Arv, ind i et Land som flyder med Melk og Honning.
16. Og Herren gav Kaleb Styrke, og han havde den indtil sin Alderdom, Josva 14,10.11.
17. saa han drog op i Høilandet, og hans Afkom fik Arv der,
18. for at alle Israels Børn skulde se, at det er godt at vandre efter Herren.
19. Og Dommerne, hver ved sit Navn, alle de hvis Hjerte ikke overgav sig til Utroskab mod Herren,
20. og alle de som ikke vendte sig bort fra Herren, deres Ihukommelse være velsignet!
21. Gid deres Ben maa skyde friske Skud fra sit Sted, og deres Navn fornyes i deres Børn, saa de forherliges derved! 49,13.
22. Samuel var elsket af sin Herre, og som en Herrens Profet oprettede han Kongedømmet og salvede Fyrster over hans Folk.
1 Sam. 10,1; 16,13.
23. Efter Herrens Lov dømte han Menigheden, og Herren saa i Naade til Jakob.
24. Ved sin Troskab viste han sig at være Profet, og ved sine Ord blev han kjendt at være en troværdig Seer. 1 Sam. 3,19.20.
25. Og da hans Fiender trængte ham rundt omkring, paakaldte han den mægtige Herre, idet han ofrede et diende Lam. 1 Sam. 7,9 fg.
26. Og Herren tordnede fra Himmelen og lod sin Røst høre med et stort Brag,
27. og han sønderknuste Tyriernes Fyrster og alle Filisternes Herskere.
28. Og før den evige Søvns Tid vidnede han for Herren og hans Salvede: 1 Sam. 12,3.
29. Ikke Penge, ja end ikke en Sko har jeg taget af noget Menneske. Og intet Menneske klagede paa ham.
30. Og efter at han var hensovet, spaaede han og forkyndte en Konge hans Død og opløftede sin Røst fra Jorden i Spaadom for at udslette Folkets Ugudelighed. 1 Sam. 28,3 fg.

47. Kapitel.

Sirak taler med Ros om David, 1-16, og om Salomo; dog laster han tillige dennes Synder, 17-32, ligesom ogsaa Rehabeams og Jeroboams Synder, 33-37.

1. Og efter ham opstod Natan for at være Profet i Davids Dage. 2 Sam. 12,1 fg.
2. Som Fedtet, der er skilt fra Takofferet, saaledes var David fra Israels Børn.
3 Mos. 3,3 fg. 16 fg.
3. Han legede med Løver som med Kid og med Bjørne som med unge Lam.
1 Sam. 17,34 fg.
4. Slog han ikke i sin Ungdom en Kjæmpe ihjel og tog Skam bort fra Folket,
1 Sam. 17,4.48 fg.

5. idet han opløftede sin Haand med Slyngestenen og slog ned Goliats Overmod?
6. Thi han paakaldte den høieste Herre, og denne lagde Styrke i hans høire Haand
7. til at udrydde en Mand vældig i Krig, til at ophøie sit Folks Horn.
8. Saaledes ærede det ham for Titusinders Skyld og priste ham med Herrens Velsignelse, idet Ærens Krone blev baaret frem for ham.
1 Sam. 18,7 fg.
9. Thi han knuste Fienderne rundt omkring og tilintetgjorde sine Modstandere, Filisterne; indtil den Dag idag sønderbrød han deres Horn. 2 Sam. 8.1 fg.
10. Ved al sin Gjerning gav han den Hellige Tak;
11. for den Høieste sang han med Lovprisnings Ord af hele sit Hjerte og elskede sin Skaber.
12. Og han satte Sangere foran Alteret, og ved deres Røst lod han søde Sange lyde, og hver Dag skulde de love Herren med sine Sange. 1 Krøn. 16,4 fg. 25,1 fg.
13. Han udstyrede Høitiderne med sømmelig Glans og smykkede de fastsatte Tider indtil Fuldkommenhed,
14. idet de lovsang hans hellige Navn, og Helligdommen fra Morgenen af gjenlød af Sang.
15. Herren borttog hans Synder og ophøiede hans Horn til evig Tid,
2 Sam. 12,13. Salm. 32,5; 89,25; 132,17.
16. og han gav ham Kongedømmets Pakt og Ærens Trone i Israel.
1 Kong. 2,4. 1 Makk. 2,57.
17. Efter ham opstod en forstandig Søn, og denne boede for hans Skyld paa et vidt Rum. 1 Kong. 4,24.25.
18. Salomo regjerede i Freds Dage og blev æret, fordi Gud gav Ro rundt omkring,
19. for at han skulde reise et Hus for hans Navn og gjøre istand en Helligdom for evig Tid. 1 Kong. 5,3 fg. 6,1 fg.
20. Hvor vis du var i din Ungdom og fuld som en Elv af Forstand!
1 Kong. 3,12; 4,29 fg. 5,12.
21. Din Aand dækkede Jorden, og du opfyldte den med gaadefulde Lignelser.
1 Kong. 4,32.
22. Til Øer langt borte naaede dit Navn, og du blev elsket paa Grund af Freden i dine Dage. 1 Kong. 10,1. Matt. 12,42.
23. For dine Sange og Ordsprog og Lignelser og Udlæggelser beundrede Landene dig.
24. I Herrens Navn, han som er hele Jordens Gud, og som kaldes Israels Gud,
25. samlede du Guld som Tin og ophobede Sølv som Bly. 1 Kong. 10,27.
26. Du bøiede dit Hjerte til Kvinder og kom i fremmed Magt med dit Legeme.
1 Kong. 11,1.
27. Du satte en Skamplæt paa din Ære og vanhelligede din Æt,
28. saa du førte Vrede over dine Børn og fik bitter Smerte at føle for din Uforstand,
29. saa Herredømmet blev tvedelt, og et ulydigt Kongedømme begyndte fra Efra'im.
1 Kong. 12,16. 17. 20.
30. Men Herren vil ingenlunde høre op med sin Miskundhed, og ingenlunde skal nogen af hans Gjerninger gaa tilgrunde.
31. Og han vil ingenlunde udslette sin udvalgtes Afkom og ingenlunde udrydde hans Æt som elskede ham 1 Kong. 11,34 fg.
32. Og han gav Jakob en Rest og David et Rodskud af ham.
33. Og Salomo sov ind med sine Fædre og efterlod sig af sin Afkom
34. den uforstandigste blandt Folket og en Mand som manglede Forstand, Rehabeam, der førte Folket til Frafald ved sit Raad,
1 Kong. 12,13 fg.
35. og Jeroboam, Nebats Søn, som forførte Israel til Synd og lærte Efra'im Syndens Vei. 1 Kong. 12,28 fg.
36. Og deres Synder blev saare mangfoldige, saa man førte dem bort fra deres Land, 2 Kong. 17,6.18.
37. og de lagde sig efter al Ondskab, indtil Vrede og Hevn kom over dem.

48. Kapitel.

Sirak priser Profeten Elias, 1-13, og Elisa, 14-17, klager over, at Folket, trods alt hvad der var skeet ved dem, var Herren ulydigt, 18-21, priser Kong Esekias og Profeten Esaias, 22-33.

1. Og Profeten Elias stod frem som en Ild, og hans Ord brændte som et Blus.
2. Han førte svær Hunger over dem og gjorde dem saa i sin Iver. 1 Kong. 18,2.
3. Ved Herrens Ord lukkede han Himmelen og lod ligesaa tre Gange Ild falde ned.
1 Kong. 17,1. Luk. 4,25. Jak. 5,17.
1 Kong. 18,38. 2 Kong. 1,10. 12.
4. Hvor blev du forherliget, Elias, ved dine Undere! Og hvem er dig lig, at han kan rose sig?
5. Du som opvakte en død af Døden og en Sjæl fra Dødsriget ved den Høiestes Ord,
1 Kong. 17,22.
6. som lod Konger nedstige til Fordærvelse og dem som var i Ære, fra deres Leie,
1 Kong. 21,19 fg. 2 Kong. 1,16 fg. 2 Krøn. 21,12 fg.
7. som paa Sinai hørte Herrens Straf og paa Horeb Hevnens Domme, 1 Kong. 19,8.15 fg.
8. som salvede Konger til at gjøre Gjengjæld og Profeter til dine Efterfølgere,
9. som blev optagen i en Ildstorm i en Vogn med gloende Heste for, 2 Kong. 2,11.
10. som der er skrevet om for kommende Tider, at du skal optræde med Tilrettevisninger, for at stille Herrens Dom's Vrede før den blusser op,
11. og vende Faderens Hjerte til Sønnen og opreise Jakobs Stammer. Mal. 4,5.6.
12. Salige de som faar dig at se, og de som er hensovede i Kjærlighed!
13. Thi ogsaa vi skal visselig leve.

14. Da Elias blev indhyllet i Storm, blev Elisa fyldt med hans Aand. 2 Kong. 2,9 fg.
15. og i alle sine Dage blev han ikke rokket af nogen Hersker, og ingen fik Magt over ham. 2 Kong. 6,14 fg. 32 fg.
16. Ingen Ting var ham for svær, og da han var hensovet, gjorde endda hans Legeme en Profets Gjerning. 2 Kong 13,21.
17. Baade i sit Liv gjorde han Undere, og endnu i hans Død var hans Gjerninger underfulde.
18. Med alt dette omvendte Folket sig ikke, og de afstod ikke fra sine Synder,
19. indtil de blev bortførte som Fanger fra sit Land og spredte over hele Jorden.
20 Og Folket blev tilbage i et saare ringe Tal, og Fyrster i Davids Hus.
21. Nogle af dem gjorde vel hvad der var Herren velbehageligt; men andre syndede mangfoldig.
22. Esekias befæstede sin By og ledede Vand midt ind i den. 2 Krøn. 32,5.30. 2 Kong. 20,20.
23. Han gjennemgrov med Jern en steil Klippe og byggede Damme til Vand.
24. I hans Dage drog Senakerib op og sendte Rabsake fra Lakis, 2 Kong. 18,13 fg. Es. 36,1 fg.
25. og han opløftede sin Haand mod Sion og talte store Ord i sit Overmod.
26. Da bævede deres Hjerter og Hænder, og de jamrede sig som de der føder,
2 Kong 19,1 fg. Es. 37,1 fg.
27. og de paakaldte Herren, den Miskundelige, idet de udbredte sine Hænder til ham.
2 Kong. 19,13 fg. 2 Krøn. 32,20. Es. 37,14 fg.
28. Og den Hellige bønhørte dem snart fra Himmelen og udfriede dem ved Esaias' Haand.
2 Kong. 19,20 fg. Es. 37,21 fg.
29. Han slog Assyrernes Leir, og hans Engel knuste dem;
2 Kong. 19,35. 2 Krøn. 32,21. Es. 37,36.
30. thi Esekias gjorde hvad der var Herren velbehageligt, og holdt sig fast paa Davids, sin Faders, Veie, som Esaias, den store og i sit Syn troværdige Profet, havde paalagt ham. 2 Kong. 18,3 fg. 2 Krøn. 29,2 fg.
31. I hans Dage gik Solen tilbage, og han forlængede Kongens Liv. 2 Kong. 20,9 fg. 5 fg.
32. Med mægtig Aand saa han de sidste Ting og trøstede de sørgende i Sion;
Es. Kap. 40-66.
33. han forkyndte hvad der skulde ske indtil evig Tid, og det skjulte, for det skede.

49. Kapitel.

Sirak priser Kong Josias, 1-8, Profeterne Jeremias og Esekiel samt de tolv smaa Profeter, 9-14, Serubabel, Ypperstepresten Josva, Nehemias, Enok, Josef, Sem, Set og Adam, 15-21.

1. Josias' Ihukommelse er som en Røgelse-Blanding som er laget til ved ens Arbeide som tilvirker Salver;
2. i hver Mund er den sød som Honning, og den er som Musik ved et Vinlag.
3. Han havde Lykke med Folkets Omvendelse og bortryddede Ugudelighedens Vederstyggeligheder. 2 Kong. 23,4 fg. 2 Krøn. 34,3 fg.
4. Han rettede sit Hjerte til Herren; i de ugudeliges Dage styrkede han Gudsfrygten.
5. Med Undtagelse af David og Esekias og Josias forsyndede de sig alle;
6. thi de forlod den Høiestes Lov. Med Judas Konger var det forbi;
7. thi de gav andre sin Magt og et fremmed Folk sin Herlighed.
8. De voldte at Helligdommens udvalgte Stad blev opbrændt, og dens Gader lagte øde for Jeremias' Skyld;
2 Kong. 25,8 fg. 2 Krøn. 36.19.
9. thi de havde mishandlet ham, og han var dog i Moders Liv helliget til Profet
Jer. 20,2; 37,15 fg. 38.6; 1.5.
10. for at oprykke og fordærve og ødelægge og ligesaa for at opbygge og plante. Jer. 1,10.
11. Esekiel saa Herlighedens Syn, som han viste ham paa Kerubernes Vogn; Esek. 1,4 fg.
12. thi han kom Fienderne i Hu med Skylregn* og gjorde vel mod dem som vandrede paa de rette Veie**.

* d. e. med at forkynde en Masse Straffedomme.
** d. e. forkyndte dem trøstefulde Løfter.

13. Ogsaa de tolv Profeters Ihukommelse være velsignet! Gid deres Ben maa skyde friske Skud fra sit Sted! 46,21.
14. Thi de trøstede Jakob og udfriede dem ved et sikkert Haab.
15. Hvorledes skal vi prise Serubabel? Han var som en Signet-Ring paa den høire Haand.
Hagg. 2.23.
16 Ligesaa Josva, Josadaks Søn; begge byggede i sine Dage Huset og opreiste det hellige Tempel for Herren, gjort istand til evig Herlighed.
Esr. 3,7 fg. 5,2; 6,14 fg. Hagg. 1,14.
17. Og blandt de udvalgte var Nehemias hvis Ihukommelse er stor,
18. som reiste de nedfaldne Mure for os og satte Porte og Bomme og byggede paa vore Tomter igjen. Neh. 2,17 fg. 3,1 fg. 7,1 fg.
19. End ikke een er skabt saadan paa Jorden som Enok var; thi han blev optagen fra Jorden. 1 Mos. 5,24. Sir. 44,18.
20. Heller ikke er nogen Mand født som Josef, en Herre over sine Brødre, en Støtte for sit Folk, og hans Ben blev der sørget for af Herren. 1 Mos. 42,1 fg. 45,5 fg. 49,26; 50,20.25. 2 Mos. 13,19. Josv. 24,32.
21. Sem og Set blev ærede blandt Menneskene, og over hvert levende Væsen i Skabningen er Adam. 1 Mos. 4,25; 5,3; 9,26; 2,7.

50 Kapitel.

Sirak priser Ypperstepresten Simon, Onias' Søn, 1-28, formaner til at love Gud og bede ham om Miskundhed over hans Folk, 29-32, udtaler sin Harme over tre mod Israel fiendtlige Folk, 33.34, og priser den Visdomslære som er nedskreven i denne Bog. 35-39.

1. Simon, Onias' Søn, Ypperstepresten, udbedrede i sin Levetid Huset og satte i sine Dage Templet istand.
2. Og af ham blev opført til dobbelt Høide den høie Mur omkring Templet.
3. I hans Dage blev Vandkarret for lidet*, et Kobberkar, hvis Omfang var som Kobberhavets**.

*rimeligvis paa Grund af Ofringernes store Mængde. ** 1 Kong. 7,23.

4. Han drog Omsorg for sit Folk, at det ikke skulde falde, og gjorde Byen fast mod Kringsælning.
5. Hvor herlig han var, naar han traadte ud af Forhængets Hus*, idet Folket gik omkring Templet!

3 Mos. 16,2 fg. *d. e. det allerhelligste.

6. Som Morgenstjernen midt i en Sky, som Maanen, naar den er fuld,
7. som Solen, naar den skinner paa den Høiestes Tempel, og som Regnbuen, der oplyser herlige Skyer,
8. som Rosernes Blomst i Vaarens Dage, som Liljer ved Vandkilder, som Viraktræets Skud i Sommerens Dage,
9. som Ild og Røgelse paa et Røgelsekar, som et Kar helt igjennem af Guld, prydet med allehaande dyre Stene,
10. som et fagert Oljetræ der blomstrer og bærer Frugt, og som en Cypres der hæver sig op mellem Skyerne!
11. Naar han tog Æres-Kjortelen paa og iklædte sig den fuldendte Prydelse, 2 Mos. 28,4.
12. naar han steg op til det hellige Alter, forherligede han Helligdommens Forgaard.
13. Men naar han modtog Offerstykkerne af Presternes Hænder og selv stod ved Alterets Ildsted, og rundt omkring ham en Krans af Brødre,
14. da var han som Cederens Skud paa Libanon, og de omringede ham som Palmestammer.
15. Og alle Arons Sønner var i sin Herlighed, og Herrens Offer var i deres Hænder, midt imod hele Israels Menighed.
16. Og idet han sluttede Tjenesten ved Alteret, udrakte han, for at forherlige den Høiestes, den Almægtiges, Offer,
17. sin Haand til Offerskaalen og udgjød Drikoffer af Druens Blod;
18. han udøste det paa Alterets Fod til en søt Lugt for den Høieste, alles Konge.
19. Da raabte Arons Sønner høit og blæste i kunstig forarbeidede Basuner;
20. de lod en mægtig Lyd høre til en Ihukommelse for den Høieste. 4 Mos. 10,10.
21. Da skyndte alt Folket sig tilsammen og faldt paa sit Ansigt til Jorden
22. for at tilbede sin Herre, den Almægtige, den høieste Gud.
23. Og Sangerne lovede ham med sin Røst, Sangen lød sødt med stærke Toner.
24. Og Herrens, den Høiestes, Folk bad i Bøn for den Miskundeliges Aasyn,
25. indtil Herrens Forherligelse var til Ende, og de havde fuldendt hans Tjeneste.
26. Da steg han ned og opløftede sine Hænder over hele Israels Børns Menighed

3 Mos. 9,22.

27. for at lyse Herrens Velsignelse fra sine Læber og rose sig af hans Navn.

4 Mos. 6,23 fg.

28. Og det* faldt atter ned i Tilbedelse for at modtage Velsignelsen fra den Høieste.

* Folket.

29. Og nu, lov alle Gud, som gjør store Ting allevegne,
30. han som forherliger vore Dage fra Moderliv af og gjør med os efter sin Miskundhed!
31. Han give os Hjertens Glæde, og at der maa være Fred i vore Dage i Israel, som i fordums Dage,
32. saa han lader sin Miskundhed altid være med os, og han forløse os i vore Dage!
33. Paa to Folk harmes min Sjæl, og det tredje er ikke noget Folk:
34. De som bor paa Se'irs Bjerg, Filisterne og det daarlige Folk som bor i Sikem.
35. Forstands og Klogskabs Lære har Jesus, Siraks Søn, fra Jerusalem, optegnet i denne Bog, han som har ladet Visdom udstrømme af sit Hjerte.
36. Salig den som sysler hermed, og den som lægger det paa Hjerte, skal vorde vis.
37. Thi naar han gjør derefter, skal han vorde dygtig til alt;
38. thi Herrens Lys er det Spor hvori han gaar, og de gudfrygtige giver han Visdom.
39. Lovet være Herren i Evighed! Det ske, det ske!

51. Kapitel.

Sirak takker Herren, som har friet ham fra hans Fiender, 1-18, taler om den Flid hvormed han har søgt Visdom, 19-31, og formaner dem som ikke er oplærte, til at lære Visdom af ham, dem selv til Gavn, 32-39.

1. Jesu Siraks Søns Bøn. Jeg vil love dig, Herre Konge, og jeg vil prise dig, Gud, min Frelser!
2. Jeg lover dit Navn, fordi du blev min Værner og min Hjælper
3. og forløste mit Legeme fra Fordærvelse og fra en bagtalersk Tunges Snare,
4. fra deres Læber som for med Løgn, og imod mine Modstandere blev du min Hjælper;
5. og du forløste mig efter min store Miskundhed og dit store Navn fra deres Brøl som var færdige til at fortære mig,
6. fra deres Haand som stod mig efter Livet, fra mange Trængsler som jeg havde,
7. fra en kvælende Ild rundt omkring og midt ud af en Ild jeg ikke havde optændt,
8. fra Dødsrigets dybe Svælg og fra en uren Tunge og løgnagtig Tale for en Konge,
9. fra Bagtalelse af en uretfærdig Tunge.

10. Min Sjæl kom nær til Døden, og mit Liv var nær Dødsriget dernede. Salm. 88,4.
11. De omspændte mig paa alle Kanter, og der var ingen Hjælper.
12. Jeg saa efter Menneskers Hjælp, men der var ingen. Da kom jeg i Hu din Miskundhed, Herre, og det du har gjort fra fordums Tid,
13. at du udfrier dem som bier paa dig, og frelser dem af Hedningers Haand.
14. Og jeg opløftede min ydmyge Bøn paa Jorden og bad om Udfrielse fra Døden.
15. Og jeg paakaldte Herren, min Herres Fader, at han ikke vilde forlade mig i Trængsels Dage, i overmodiges Tid, da jeg var hjælpeløs.
16. Jeg vil stadig prise dit Navn og lovsynge dig med Taksigelse, thi min Bøn blev bønhørt;
17. thi du frelste mig fra Fordærvelse og friede mig ud fra en ond Tid.
18. Derfor vil jeg takke og prise dig og love Herrens Navn.
19. Da jeg endnu var ung, før jeg vankede omkring, søgte jeg aabenlyst Visdommen i min Bøn;
20. foran Templet bad jeg om den, og indtil det sidste vil jeg søge efter den.
21. Som naar Druen modnes efter Blomsten, glædede mit Hjerte sig over den.
22. Min Fod gik frem paa ret Vei, fra min Ungdom af efterspored jeg den.
23. Jeg bøiede en kort Tid mit Øre til og tog imod den, og jeg fandt megen Lærdom for mig selv.
24. Jeg havde Fremgang i den; ham som giver mig Visdom, vil jeg give Ære.
25. Thi jeg satte mig fore at udøve den og var nidkjær for det gode, og jeg skal ingenlunde blive til Skamme.
26. Min Sjæl har kjæmpet for den, og idet den vakte min Hunger, granskede jeg nøie.
27. Jeg udbredte mine Hænder mod det høie, og jeg sørgede over mine Forseelser imod den.
28. Jeg rettede min Sjæl til den, og jeg fandt den, da jeg rensede mig.
29. Med den fik jeg Forstand fra Begyndelsen; derfor skal jeg ingenlunde blive forladt.
30. Og mit Hjerte blev heftig tilskyndet til at søge den; derfor har jeg vundet mig en god Eiendom.
31. Herren har givet mig Tunge som min Løn, og med den vil jeg prise ham.
32. Kom nær til mig, I som ikke er oplærte, og tag Ophold i Oplæringens Hus!
33. Hvorfor bliver I tilbage, og hvad siger I til dette? Eders Sjæle tørster dog saare.
34. Jeg har opladt min Mund og talt; kjøb eder Visdom uden Penge! Es. 55,1.
35. Læg eders Hals under dens Aag, og eders Sjæl tage imod Lærdom! Den er nær at finde.
36. Se med eders Øine, at jeg har arbeidet en kort Tid og fundet megen Hvile for mig selv!
37. Søg at faa Del i Lærdom for en stor Sum Penge, og I skal faa meget Guld i den!
38. Eders Sjæl glæde sig ved hans Miskundhed, og skam eder ikke ved at prise ham!
39. Gjør eders Gjerning, medens det er Tid, og han skal give eder eders Løn i sin Tid! Gal. 6,9.

Baruks Bog.

1. Kapitel.

Baruk oplæser en Bog han har skrevet, for Kong Jekonja og andre bortførte Jøder i Babylon, 1-5. De skyder Penge sammen og sender dem til Presten Jojakim og sine andre Landsmænd i Jerusalem, for at de skal kjøbe Offere derfor og ofre til Herren samt bede for Babels Konge og hans Søn og for sine fangne Landsmænd; tillige paalægger de dem i Herrens Hus at forelæse den medfølgende Bog af Baruk, 6-14. Denne begynder med at udtale Israels Børns Syndsbekjendelse, 15-22.

1. Og disse er den Bogs Ord som Baruk*, en Søn af Nerija, Søn af Mahseja, Søn af Sedekias, Søn af Hasadja, Søn af Hilkias, skrev i Babel
*Jer. 32,12 fg. 36,4 fg. 43,3; 45,1 fg.
2. i det femte Aar, paa den syvende Dag i Maaneden; paa den Tid da Kaldæerne havde indtaget Jerusalem og opbrændt det med Ild. 2 Kong. 25,4.8.9. Jer, 52,7.12.13.
3. Og Baruk oplæste denne Bogs Ord for Jekonjas*, Jojakims Søns, Judas Konges, Øren *2 Kong. 24,15. 2 Krøn. 36,10.
4. og for alt Folkets Øren, som kom for at høre Bogen, og for Høvdingernes og Kongernes Sønners Øren og for de Ældstes Øren og for alt Folkets Øren, baade smaa og store blandt alle dem som boede i Babylon ved Elven Sud.
5. Og de græd og fastede og bad for Herrens Aasyn.
6. Og de skjød Penge sammen, efter som enhver havde Raad til,
7. og de sendte dem til Jerusalem, til Presten Jojakim, en Søn af Hilkias, Søn af

Sallum, og til de andre Prester og til alt
Folket som sandtes med ham i Jerusalem,
8. idet han* havde modtaget Herrens Huses
Kar, som var bortførte fra Templet, for at
føre dem tilbage til Juda Land, paa den
tiende i Maaneden Sivan, de Sølvkar som
Sedekias, Josias' Søn, Judas Konge, havde
ladet gjøre, * Baruk.
9. efter at Nebukadnesar, Babylons Konge,
havde bortført Jekonja og Fyrsterne og de
andre Fanger og Høvdingerne og Landets Folk
fra Jerusalem og ført dem til Babylon.
2 Kong. 24, 15 fg.
10. Og de sagde: Se, vi sender Penge til
eder; saa kjøb nu for Pengene Brændoffere
og Syndoffere og Røgelse, og lag til Madoffer
og ofre paa Herrens, vor Guds, Alter,
11. og bed for Nebukadnesars, Babylons
Konges, Liv og for Belsasars, hans Søns,
Liv, at deres Dage maa være som Himmelens
Dage over Jorden! Jer. 29,7.
12. Saa skal Herren give os Styrke og
oplyse vore Øine, og vi skal leve under Nebu-
kadnesars, Babylons Konges, Skygge og under
Belsasars, hans Søns, Skygge, og vi skal
tjene dem mange Dage og finde Naade for
deres Aasyn.
13. Og bed for os til Herren, vor Gud!
Thi vi har syndet mod Herren, vor Gud, og
Herrens Harme og hans Vrede har ikke vendt
sig fra os indtil denne Dag.
14. Og I skal forelæse denne Bog som vi
sender eder, for at I skal oplæse den i Her-
rens Hus paa Festdage og paa Høitidsdage.
15. Og I skal sige: Herren, vor Gud, hører
Retfærdigheden til, men os vore Ansigters
Blusel, som det sees paa denne Dag; den
tilhører hver Judas Mand og Jerusalems
Indbyggere 2,6. Dan. 9, 7.
16. og vore Konger og vore Fyrster og vore
Prester og vore Profeter og vore Fædre,
17. fordi vi har syndet for Herrens Aasyn
og været ham ulydige
18. og ikke hørt Herrens, vor Guds, Røst
til at vandre efter hans Bud som han havde
forelagt os.
19. Fra den Dag Herren førte vore Fædre
ud af Ægyptens Land, og indtil denne Dag
var vi ulydige mod Herren, vor Gud, og
letsindige, saa vi ikke hørte hans Røst.
20. Og saaledes forfulgte de Ulykker og
den Forbandelse os, som Herren bød Moses,
sin Tjener, at kundgjøre paa den Dag han
førte vore Fædre ud af Ægyptens Land for
at give os et Land som flyder med Melk og
Honning, som det sees paa denne Dag.
3 Mos. 26, 14 fg. 5 Mos. 28, 15 fg.
21. Og vi hørte ikke Herrens, vor Guds,
Røst, uagtet alt hvad de Profeter talte, som
han sendte til os.
22. Men vi gik afsted, hver i sit onde
Hjertes Tanke, for at tjene andre Guder, for
at gjøre hvad ondt var for Herrens, vor
Guds, Øine. Es. 65,2. Jer. 7,24.

2. Kapitel.

Baruk udtaler Israels Børns Bekjendelse, at den Straf som var kommen over dem, var vel fortjent, 1-10, deres Klage over sine Synder og deres ydmyge Bøn om Naade og Hjælp efter Guds naaderige Løfte, 11-35.

1. Og Herren opfyldte sit Ord som han
havde talt over os og over vore Dommere,
som dømte Israel, og over vore Konger og
over vore Fyrster og over hver Mand i Is-
rael og Juda,
2. saa han lod komme over os store Ulykker,
som ikke er skeede under hele Himmelen, saa-
ledes som de er skeede i Jerusalem, efter hvad
skrevet staar i Mose Lov,
3 Mos. 26, 14 fg. 5 Mos. 28, 15 fg.
3. at vi skal æde, enhver sin Søns Kjød,
og enhver sin Datters Kjød.
3 Mos. 26,29. 5 Mos. 28,53. Klages. 2,20; 4,10.
4. Og han gav dem under alle Rigerne
rundt omkring os, til Haan og Ødelæggelse
blandt alle Folkene rundt omkring os, did
Herren adspredte dem.
5. Og de kom nedenunder og ikke ovenpaa;
thi vi havde syndet mod Herren, vor Gud, ved
ikke at høre hans Røst. 5 Mos. 28,13. 43 fg.
6. Herren, vor Gud, hører Retfærdigheden
til, men os og vore Fædre vore Ansigters
Blusel, som det sees paa denne Dag. 1,15.
7. Alle de Ulykker som Herren har talt over
os, er komne over os.
8. Men vi bønfaldt ikke Herren, saa vi
vendte os, enhver fra sit onde Hjertes Tanker.
Dan. 9,13 fg.
9. Derfor vaagede Herren over Ulykken*, og
Herren lod den komme over os; thi retfærdig
er Herren i alle sine Gjerninger som han har
paabudt os.
*d. e. vaagede over, at Ulykken skulde komme,
Jer. 1,12.
10. Men vi hørte ikke hans Røst, saa vi
vandrede efter Herrens Bud som han havde
forelagt os.
11. Og nu, Herre, Israels Gud, du som
førte dit Folk ud af Ægyptens Land med
stærk Haand og med Tegn og med Undere
og med stor Magt og med løftet Arm
Dan. 9,15 fg.
12. og gjorde dig et Navn, som det sees
paa denne Dag! Vi har syndet, vi har væ-
ret ugudelige, vi har gjort Uret, Herre, vor
Gud, mod alle dine Bud.
1 Kong. 8,47. Salm. 106,6.
13. Lad din Vrede vende sig fra os! Thi
vi er blevne tilovers som en liden Hob blandt
Hedningefolkene, did du har adspredt os.
5 Mos. 28,62. Jer. 42,2.
14. Bønhør, Herre, vor Bøn og vor yd-
myge Begjæring, og udfri os for din Skyld,
og giv os Naade for deres Aasyn som har
bortført os,

15. for at al Jorden kan kjende, at du er Herren, vor Gud, at Israel og hans Æt er kaldt med dit Navn!

16. Herre! Se ned fra din hellige Bolig, og tænk paa os, og bøi, Herre, dit Øre og hør, 5 Mos. 26,15.

17. oplad, Herre, dine Øine og se! Thi de døde i Dødsriget, hvis Aand er tagen bort fra deres Legemer, kan ikke give Herren Ære og Retfærdighed.

Salm. 6,6; 115,17. Es. 38,18 fg. Sir. 17,27 fg.

18. Men den Sjæl som er bedrøvet over den Storhed der nu gaar bøiet og skrøbelig, og de Øine som vansmægter, og den Sjæl som hungrer, de skal give dig Ære og Retfærdighed, Herre!

19. Thi ikke paa vore Fædres og vore Kongers retfærdige Gjerninger grunder vi vore ydmyge Begjæringer som vi nedlægger for dit Aasyn, Herre, vor Gud!

20. Thi du har ført din Harme og din Vrede over os, saaledes som du havde talt ved dine Tjenere, Profeterne, sigende:

21. Saa siger Herren: Bøi eders Skulder og tjen Babylons Konge! Saa skal I blive boende i det Land som jeg gav eders Fædre. Jer. 27,11.

22. Men dersom I ikke hører Herrens Røst, saa I tjener Babylons Konge, Jer. 27,8 fg.

23. da vil jeg lade Røst af Glæde og Røst af Fryd, Røst af Brudgom og Røst af Brud ophøre fra Byerne i Juda og Gaderne i Jerusalem, og det hele Land skal blive til en Ødemark uden Folk som bor der.

Jer. 7,34; 16,9; 25,10.

24. Men vi hørte ikke din Røst, saa vi tjente Babylons Konge, og du opfyldte dine Ord som du havde talt ved dine Tjenere, Profeterne, at vore Kongers Ben og vore Fædres Ben skulde føres ud fra sit Sted. Jer. 8,1.

25. Og se de er udkastede for Dagens Hede og for Nattens Kulde, og de døde under svære Plager, ved Hunger og ved Sværd og ved Pest. Jer. 36,30.

26. Og du gjorde det Hus som var kaldt med dit Navn, til hvad det er paa denne Dag, for Israels Huses og Judas Huses Ondskabs Skyld.

27. Og dog har du, Herre, vor Gud, gjort med os efter al din Mildhed og efter al din store Miskundhed,

28. som du talte ved din Tjener Moses paa den Dag du bød ham at skrive din Lov for Israels Børns Aasyn, sigende:

3 Mos. 26,14 fg. 5 Mos. 28,15 fg. 30,1 fg.

29. Dersom I ikke hører min Røst, da skal visselig denne store, talrige Hob blive til en liden blandt Hedningefolkene, did jeg vil adsprede dem;

30. thi jeg veed, at de ingenlunde vil høre mig, thi det er et haardnakket Folk.

31. Og de skal tage sig det til Hjerte i det Land hvortil de er bortførte, og de skal kjende, at jeg er Herren, deres Gud, og jeg vil give dem et forstandigt Hjerte og hørende Øren.

32. Og de skal prise mig i det Land, hvortil de er bortførte, og de skal komme mit Navn i Hu.

33. Og de skal vende sig fra sin Haardnakkethed og fra sine onde Gjerninger; thi de skal komme i Hu, hvorledes det gik deres Fædre, som syndede for Herren.

34. Og jeg vil føre dem tilbage til det Land som jeg tilsvor deres Fædre, Abraham og Isak og Jakob, og de skal herske over det, og jeg vil gjøre dem talrigere, og de skal ingenlunde minke.

35. Og jeg vil oprette en evig Pakt med dem, at jeg vil være deres Gud, og de skal være mit Folk, og jeg vil ikke mere flytte mit Folk Israel bort fra det Land jeg har givet dem.

3. Kapitel.

Baruk udtaler fremdeles Israels Bøn om Naade og Syndsforladelse, 1-8; han foreholder Folket, at Aarsagen til dets Ulykke var, at de havde forladt Visdommen, 9-13, og viser dem, at denne ikke er at finde hos Jordens Storfolk og Vismænd, men bare hos Gud, som har aabenbaret den for Israels Folk, 14-37.

1. Herre, Almægtige, Israels Gud! En Sjæl i Angst og en sorgfuld Aand raaber til dig.

2. Hør, Herre, thi du er en miskundelig Gud, og miskund dig, thi vi har syndet for dit Aasyn!

3. Thi du troner evindelig, men vi gaar tilgrunde evindelig. Salm. 102,12. 13.

4. Herre, Almægtige, Israels Gud! Hør dog Bønnen fra det døende Israel og fra deres Børn som syndede for dit Aasyn og ikke hørte Herrens, sin Guds, Røst, saa Ulykker forfulgte os!

5. Kom ei vore Fædres Misgjerninger i Hu, men kom din Haand og dit Navn i Hu i denne Tid!

6. Thi du er Herren, vor Gud, og vi vil love dig, Herre!

7. Thi derfor har du givet os i vort Hjerte at frygte dig og paakalde dit Navn, og vi vil love dig i vor Udlændighed; thi vi har bortryddet fra vort Hjerte al vore Fædres Uretfærdighed, de som har syndet for dit Aasyn.

8. Se, vi er idag i vor Udlændighed, did du har adspredt os til Haan og til Forbandelse og til forskyldt Straf for alle vore Fædres Misgjerninger, de som faldt fra Herren, vor Gud.

9. Hør, Israel, Livets Bud! Giv Agt for at faa Forstand!

10. Hvad er, o Israel, hvad er Aarsagen til, at du er i Fiendernes Land,

11. at du er bleven gammel i et fremmed Land, bleven uren som de døde, agtet lige med dem som er farne ned i Dødsriget?

Salm. 88,4 fg. 143,7.

12. Du har forladt Visdommens Kilde

13. Havde du vandret paa Guds Vei, saa skulde du have boet i Fred evindelig.
14. Lær, hvor der er Forstand, hvor der er Styrke, hvor der er Indsigt, for at du tillige kan vide, hvor der er mange Levedage og Liv, hvor der er Lys for Øinene og Fred!
15. Hvem har fundet dens Sted, og hvem er kommen ind til dens Skatte?
Job 28,12 fg.
16. Hvor er Hedningefolkenes Fyrster og Herskerne over de vilde Dyr paa Jorden,
Jer. 27,6; 28,14. Dan, 2,38. Judit 11,7.
17. de som legede med Himmelens Fugle og samlede Skatte af Sølv og af Guld, som Menneskene stolede paa, og der er ikke Ende paa deres Eiendom?
18. Thi de som stræver efter Penge og gjør sig Møie dermed, deres Gjerninger er ikke til at finde.
19. De blev borte og for ned til Dødsriget, og andre stod op i deres Sted.
20. Yngre saa Lyset og boede paa Jorden, men Veien til Visdom kjendte de ikke;
21. heller ikke skjønte de Stierne til den; heller ikke deres Børn fik den fat, de var langt fra dens Vei;
22. heller ikke er den bleven hørt i Kana'an, heller ikke er den bleven seet i Teman.
23. Og Hagars Børn søgte vel Indsigt paa Jorden, ligeledes Merrans og Temans Kjøbmænd og de som foredrog Fabler, og de som søgte Indsigt; men Veien til Visdom kjendte de ikke og kom ikke dens Stier i Hu.
24. O Israel, hvor stort Guds Hus er, og hvor vidt hans Eiendoms Sted!
25. Det er stort og uden Ende, høit og uden Maal.
26. Der var Kjæmperne, de navnkundige, hine fra fordums Tid, store af Vækst, kyndige i Krig. 1 Mos. 6,4.
27. Ikke disse udvalgte Gud, og dem viste han ikke Veien til Visdom.
28. Og de omkom, fordi de ikke havde Forstand, de omkom for sin Daarskabs Skyld.
29. Hvem er faren op til Himmelen og har taget den og ført den ned fra Skyerne?
5 Mos. 30,12.
30. Hvem er faren hinsides Havet og har fundet den og vil føre den hid for udsøgt Guld?
31. Der er ingen som kjender Veien til den, og ingen som mærker sig dens Sti.
32. Men han som veed alle Ting, han kjender den, han har fundet den ved sin Forstand, han som dannede Jorden for evig Tid, som fyldte den med firfoddede Dyr, Job 28,23.
33. han som sender ud Lyset, og det farer frem; han kalder det, og det lyder ham med Bæven.
34. Stjernerne lyser paa sine Vagt-Poster og fryder sig.
35. Han kalder dem, og de siger: Her er vi! De skinner med Fryd for sin Skaber.
36. Denne er vor Gud; der kan ingen lignes med ham.
37. Han har fundet enhver Vei til Visdom og givet den til Jakob, sin Tjener, og til Israel, sin elskede. Derefter blev den seet paa Jorden og færdedes blandt Menneskene.

4. Kapitel.

Baruk lærer, at Visdommen er at finde i Loven; til denne Visdom skal de vende om og holde sig, 1-4, Han formaner Folket, som var bortført i Landflygtighed, til ikke at tabe Modet. Vistnok var det givet i sine Fienders Haand, dog ikke for at blive ødelagt, men for at det skulde omvende sig. Gjør de dette, skal Herren miskunde sig over dem og føre dem tilbage, medens hans Straffedom skal ramme deres overmodige Fiende, Babylon, 5-36,

1. Den* er Bogen med Guds Bud, den Lov som staar evindelig. Alle de som holder fast ved den, skal leve; men de som forlader den, skal dø. *Visdommen.
Ordspr. 3,18. Esek. 20,11. Sir. 1,5; 24,27.
2. Vend om, Jakob, og grib den! Gaa frem til den Glans som er foran dens Lys!
3. Giv ikke en anden din Ære, og ikke et fremmed Folk hvad der er dit Gavn!
4. Salige er vi, o Israel! Thi hvad der er Gud velbehageligt, det kjender vi,
Salm. 147,19 fg.
5. Vær frimodige, mit Folk, du Minde om Israel*! * d. e. du Levning af Israel.
6. I er blevne solgte til Hedningerne, ikke til Ødelæggelse; fordi I har fortørnet Gud, er I blevne overgivne til eders Modstandere.
7. Thi I har forbitret eders Skaber ved at ofre til onde Aander og ikke til Gud.
5 Mos. 32,16 fg. 1 Kor. 10,20.
8. I har glemt ham som har født eder, den evige Gud, og gjort hende Sorg, som har fostret eder, Jerusalem. Gal. 4,26.
9. Thi hun saa den Vrede som kom over eder fra Gud, og hun sagde: Hør, I Sions Grandkvinder! Gud har ladet en stor Sorg komme over mig,
10. thi jeg har seet mine Sønners og Døtres Fangenskab, som den Evige lod komme over dem;
11. thi jeg havde fostret dem med Fryd, men jeg lod dem fare med Graad og Sorg.
12. Ingen glæde sig over mig, jeg som er Enke og forladt av mange! Thi jeg er bleven øde paa Grund af mine Børns Synder, fordi de veg af fra Guds Lov Klagesl. 1,1.
13. og ikke kjendte hans Love og ikke vandrede paa Guds Buds Veie og ikke gik paa Tugtens Stier i hans Retfærdighed.
14. Kom, I Sions Grandkvinder, og kom i Hu mine Sønners og Døtres Fangenskab, som den Evige lod komme over dem!
15. Thi han lod komme over dem et Folk langt borte fra, et frækt Folk med et fremmed Tungemaal, 5 Mos. 28,49 fg. Jer. 5,15 fg.
16. som ikke undsaa sig for Oldingen og ikke forbarmede sig over Barnet, men bort-

førte Enkens elskede Sønner og frarøvede den
enslige Kvinde hendes Døtre. Es. 47,6.
17. Men jeg* — hvad Hjælp er jeg istand
til at give eder? *Jerusalem indføres talende.
18. Thi han som har ladet Ulykkerne komme
over eder, han skal udfri eder af eders Fien-
ders Haand.
19. Drag afsted, Børn, drag afsted! Men
jeg bliver øde tilbage;
20. jeg har taget af mig Lykkens Klæd-
ning og taget paa mig min Bøns Sørge-
klæder; jeg vil raabe til den Evige alle mine
Dage.
21. Vær frimodige, Børn, raab til Gud!
Saa skal han udfri eder fra Voldsmagt, fra
Fienders Haand.
22. Thi jeg har sat mit Haab om eders
Frelse til den Evige, og Glæde er bleven
mig til Del fra den Hellige over den Miskund
som snart skal vederfares eder fra eders
evige Frelser.
23. Thi jeg lod eder fare med Sorg og
Graad; men Gud skal give mig eder igjen
med Glæde og Fryd evindelig.
24. Thi ligesom Sions Grandkvinder nu
har seet eders Fangenskab, saaledes skal de
snart faa se den Frelse fra eders Gud som
skal komme over eder med stor Herlighed og
evig Glans.
25. Børn! Lid taalmodig den Vrede som
er kommen over eder fra Gud! Thi dine
Fiender har forfulgt dig, men du skal snart
se deres Ødelæggelse og træde paa deres
Nakke.
26. Mine kjælne Børn maatte vandre paa
knudrede Veie; de blev bortførte som en Hjord
der er røvet af Fiender.
27. Vær frimodige, Børn, og raab til Gud!
Thi han som lader Ulykken komme over eder,
skal komme eder i Hu.
28. Thi som eders Hu stod til at fare
vild fra Gud, saa vend nu om og gjør eder
tidobbelt Flid med at søge ham!
29. Thi han som lod Ulykkerne komme over
eder, han skal lade en evig Glæde komme
over eder sammen med eders Frelse.
30. Vær frimodig, Jerusalem! Han som
har givet dig Navn, skal trøste dig.
31. Elendige skal de blive, som har gjort
ondt mod dig og glædet sig over dit Fald;
32. elendige skal de Byer blive, hvem dine
Børn har tjent som Trælle, elendig den By
som har modtaget dine Sønner.
33. Thi ligesom den har glædet sig over dit
Fald og frydet sig over din Ulykke, saaledes
skal den sørge over sin egen Ødelæggelse.
34. Og jeg vil gjøre Ende paa dens Fryd
over sin store Folkemængde, og dens store
Ord skal blive til Sorg;
35. thi der skal komme Ild over den fra
den Evige i mange Dage, og onde Aander
skal bo i den i lang Tid. Es. 13,21.
36. Se dig om mod Østen, Jerusalem, og
se den Fryd som kommer til dig fra Gud!
Se, dine Børn kommer, som du maatte lade
fare! De kommer samlede fra Østen indtil
Vesten ved den Helliges Ord, glædende sig
over Guds Herlighed.
Salm. 107,2 fg, Es. 43,5 fg. 49,18.

5. Kapitel.

Baruk vedbliver at trøste Jerusalem med, at det skal blive herliggjort af Gud, og dets Børn med Glæde vende tilbage ved Guds Barmhjertighed, 1-9.

1. Tag af dig, Jerusalem, din Sorgs og
Ulykkes Klædning, og tag paa dig for evig
Tid den Herligheds Prydelse som er given
dig af Gud! Es. 52,1.
2. Kast om dig den Retfærdigheds Kappe
som er given dig af Gud, sæt den Eviges
Herligheds Krone paa dit Hoved! Es. 61,10.
3. Thi Gud skal vise din Herlighed for den
hele Jord under Himmelen;
4. thi dit Navn skal kaldes af Gud evin-
delig: Retfærdigheds Fred og Gudsfrygts
Herlighed. Es. 1,26.
5. Staa op, Jerusalem, og stil dig paa
Høiden og se dig om mod Østen, og se dine
Børn samlede fra Solens Nedgang til dens
Opgang ved den Helliges Ord og glade over,
at Gud har kommet dem i Hu!
Es. 43,5 fg. 49,18; 60,4.
6. Thi de gik ud fra dig tilfods, drevne
af Fiender; men Gud skal føre dem tilbage
til dig, baarne med Ære, som Rigets Børn.
Es. 49,22; 66,20.
7. Thi Gud har befalet, at hvert høit
Bjerg og de evige Høie skal sænkes og Da-
lene fyldes, saa Jorden bliver jævn, for at
Israel kan gaa trygt ved Guds Herlighed;
Es. 42,16; 49,11.
8. og Skogene og hvert vellugtende Træ
skal give Israel Skygge efter Guds Befaling.
Es. 41,19.
9. Thi Gud skal føre det glade Israel ved
sin Herligheds Lys med den Miskundhed og
Retfærdighed som kommer fra ham.
2 Mos. 13,21.

6. Kapitel.

Jeremias foreholder i et Brev de Jøder som skal føres i Fangenskab til Babylon, at de med Rette blev bortførte for sine Synders Skyld, forkynder dem, at de skal blive mange Aar i Babylon, og advarer dem for den der herskende Afgudsdyrkelse, hvis Tomhed og Daarlighed han udførlig skildrer, 1-72.

Jeremias' Brev.

Afskrift af et Brev som Jeremias sendte til dem der skulde føres fangne til Babylon af Babyloniernes Konge, for at kundgjøre dem, hvad der var ham befalet af Gud.

1. For eders Synders Skyld hvormed I
har syndet mod Gud, skal I føres fangne
til Babylon af Nebukadnesar, Babyloniernes
Konge.

2. Naar I da er komne til Babylon, saa
skal I være der i mange Aar og i lang Tid,
indtil syv Æt-Led; men derefter vil jeg føre
eder ud derfra med Fred.
3. Men nu skal I se i Babylon, hvorledes
Guder af Sølv og af Guld og af Træ, som
bliver baarne paa Skuldrene, indjager Hed-
ningerne Frygt. Jer. 10,2 fg.
4. Tag eder altsaa i Vare, at ikke ogsaa I
skal blive de fremmede Folk lige, og Frygt
for dem gribe eder, naar I ser, at en Mængde
foran og bagefter dem tilbeder dem!
5. Men sig i eders Tanke: Dig bør man
tilbede, Herre! 5 Mos. 6,13. Matt. 4,10.
6. Thi min Engel er med eder, og han
tager Vare paa eders Liv. Es. 63,9.
7. Thi deres Tunge er udskaaren af en Træ-
skjærer, og selv er de forgyldte og forsølvede,
men de er falske og kan ikke tale.
Salm. 115,4 fg.
8. Og ligesom til en Jomfru der gjerne
vil prydes, tager de Guld og gjør Kroner
til sine Guders Hoveder.
9. Det hænder ogsaa, at Presterne tager
Guld og Sølv bort fra sine Guder og bruger
det paa sig selv,
10. og de giver endog Skjøgerne i Hore-
huset det som er taget fra dem, og de pryder
Guder af Sølv og af Guld og af Træ med
Klæder, ligesom Mennesker.
11. Men de kan ikke bevares fra at rustne
og raadne, endda de er klædte med Purpur-
klæder.
12. Man maa viske af deres Ansigt Støvet
i Huset, hvoraf der er en Mængde paa dem.
13. Og han har en Stav i Haanden lige-
som en Mand der er Dommer over et Land,
og han kan dog ikke dræbe den som forbryder
sig imod ham,
14. og han har Kniv og Økse i sin høire
Haand, men han kan dog ikke fri sig selv for
Krig og Røvere. Deraf kan man vide, at de
ikke er Guder; frygt dem derfor ikke!
15. Thi ligesom et Kar som tilhører et
Menneske, bliver unyttigt, naar det er sønder-
brudt, saadanne er deres Guder.
16. Naar de er opstillede i Husene, er deres
Øine fulde af Støv fra deres Fødder som
træder ind.
17. Og ligesom Gaardene rundt omkring
er stængte for den som har forbrudt sig mod
en Konge, eftersom han skal føres til Døden,
saaledes værner Præsterne deres Huse baade
med Døre og Laase og Bomme, for at de
ikke skal plyndres af Røvere.
18. De tænder Lamper for dem, flere end
for sig selv, og de kan dog ikke se nogen af
dem. De er som en af de Bjælker der gaar
ud fra Huset,
19. men som indvendig siges at blive for-
tærede; naar Krybet fra Jorden fortærer baade
dem og deres Klæder, mærker de det ikke.
20. De er blevne sorte i sit Ansigt af
Røgen i Huset.
21. Flagermus, Svaler og andre Fugle
flyver bort paa deres Legeme og deres
Hoved; ligesaa ogsaa Kattene.
22. Deraf kan I vide, at de ikke er Guder;
frygt dem derfor ikke!
23. Thi af det Guld som de har paa sig
til Prydelse, har de ingen Glans, uden at
man visker af Rusten; thi heller ikke, da de
blev støbte, mærkede de det.
24. For enhver Pris er de kjøbte, og dog
er der ingen Aand i dem.
25. Da de er uden Fødder, bæres de paa
Skuldrene og viser saaledes Menneskene sin
egen Usselhed. Es. 46,7.
26. Ogsaa de som tjener dem, bliver til
Skamme, fordi de, om de falder ned paa
Jorden, ikke kan staa op igjen af sig selv,
og om man stiller dem ret op, ikke kan røre
sig af sig selv, og om de kommer til at
hælde, ikke kan rette sig op; og man sætter
Gaver for dem, ligesom for døde.
Salm. 97,7. Es. 42,17.
27. Og deres Prester sælger og bruger op
deres Offere; ligesaa salter ogsaa deres Hu-
struer Stykker deraf og giver hverken den
fattige eller den syge noget.
28. Den urene Kvinde og Barselkvinden
rører ved deres Offere. Da I nu heraf
skjønner, at de ikke er Guder, saa frygt
dem ikke!
29. Thi hvorfor skal de kaldes Guder?
Thi Kvinder sætter Mad frem for Guder af
Sølv og af Guld og af Træ.
30. Og Presterne sidder i deres Huse med
sønderrevne Klæder og med ragede Hoveder
og med afraget Skjæg, og deres Hoveder er
udækkede, 3 Mos. 21,5.
31. og de brøler og skriger for sine Gu-
ders Ansigt, som nogle pleier at gjøre ved
et Gravøl.
32. Presterne tager af deres Klæder og
klæder dermed sine Hustruer og Børn.
33. Og enten de lider ondt eller godt af
nogen, kan de ikke betale ham det igjen; de
kan hverken indsætte en Konge eller afsætte
ham. Dan. 2,21.
34. Ligesaa kan de hverken give Rigdom
eller Penge; naar nogen har gjort et Løfte
til dem, men ikke betaler det, kan de ikke
kræve det.
35. De kan ikke frelse et Menneske fra
Døden, heller ikke kan de fri den svage fra
den stærke.
36. De kan ikke hjælpe et blindt Menneske
igjen til Synet; de kan ikke fri et Menneske
som er i Nød.
37. De kan ikke forbarme sig over Enken,
heller ikke gjøre vel mod den faderløse.
38. De ligner Stene fra Bjerget, disse
Guder som er af Træ og forgyldte og for-
sølvede, og de som tjener dem, bliver til
Skamme.
39. Hvorledes kan man da mene eller sige,
at de er Guder,
40. da endog Kaldæerne selv vanærer dem?

41. Thi naar de ser en maalløs, der ikke kan tale, fører de ham afsted og beder Bel, at han maa faa sit Mæle, som om han var istand til at forstaa dem. Og endda de indser dette, kan de dog ikke forlade dem*; thi de har ikke nogen Forstand. *Afguderne.

42. Og Kvinderne sidder paa Veiene, ombundne med Snore, og brænder Røgoffer af Klid.

43. Og naar en af dem bliver trukken afsted og driver Utugt med en af dem som gaar forbi, saa haaner hun den som sidder ved Siden af hende, at hun ikke er bleven agtet værdig dertil, ligesom hun selv, og at hendes Snor ikke er bleven reven over.

44. Alt hvad der sker ved dem er bare Løgn; hvorledes kan man da mene eller sige, at de er Guder?

45. De er gjorte af Træskjærere og Guldsmede; de bliver ikke noget andet, end hvad Kunstnerne vil de skal blive.

46. Og de som gjør dem, bliver selv ikke længe i Live; hvorledes skal da de Billeder som er gjorte af dem, være Guder?

47. Thi de har efterladt Efterkommerne bare Løgn og Skjændsel;

48. thi naar Krig og Ulykker kommer over dem, raadslaar Presterne med hverandre om, hvor de skal skjule sig med dem.

49. Hvorledes er det da muligt ikke at skjønne, at de ikke er Guder, da de ikke kan frelse sig selv fra Krig eller fra Ulykker?

50. Thi da de er af Træ og forgyldte og forsølvede, saa vil man herefter forstaa, at de er bare Løgn; for alle Folk og Konger skal det blive aabenbart, at de ikke er Guder, men et Værk af Menneskehænder, og at der ikke er nogen Guds-Gjerning hos dem.
Jer. 16,19.

51. Hvem skulde da trænge til at lære, at de ikke er Guder?

52. Thi de kan ikke sætte en Konge over et Land, og heller ikke kan de give Menneskene Regn. Jer. 14,22.

53. Og de kan ikke føre sin egen Sag, og heller ikke kan de værge sig for nogen Fornærmelse, da de er afmægtige; thi de er som Kraaker der flyver midt imellem Himmelen og Jorden.

54. Og naar der falder Ild i Huset til de Guder som er gjorte af Træ eller forgyldte eller forsølvede, saa vil deres Prester flygte og frelse sig, men de selv vil blive opbrændte som Bjælker midt over.

55. Og de kan ikke modstaa en Konge eller Fiender; hvorledes kan man da tro eller mene, at de er Guder?

56. Hverken fra Tyve eller fra Røvere kan de frelse sig, disse Guder som er af Træ og forsølvede og forgyldte.

57. De som er stærkere end de, vil borttage Guldet og Sølvet og Klæderne som de har paa sig; de vil gaa bort dermed, og de* kan ikke hjælpe sig selv. *Afguderne.

58. Saa er en Konge som viser sit Mod, eller et nyttigt Kar i et Hus, som Eieren kan bruge, bedre end de falske Guder, og en Dør paa et Hus, som gjemmer hvad der er deri, bedre end de falske Guder, og en Støtte af Træ i en Kongeborg bedre end de falske Guder.

59. Thi Sol og Maane og Stjerner, som er skinnende og udsendes til Nytte, de er lydige;

60. ligesaa er og Lynet, naar det viser sig, fagert at se; ligesaa blæser ogsaa Vinden over ethvert Land;

61. og naar det bydes Skyerne af Gud at fare ud over hele Jorderige, saa fuldbyrder de det som er paabudt;

62. og Ild som sendes ned ovenfra for at fortære Bjerge og Skoge, gjør det som er paabudt.

63. Men hine ligner dem hverken i Skikkelse eller Kraft.

64. Derfor skal man hverken mene eller sige, at de er Guder, da de hverken magter at fuldbyrde en Dom eller at gjøre vel imod Mennesker.

65. Da I altsaa veed, at de ikke er Guder, saa frygt dem ikke! thi de kan hverken forbande eller velsigne Konger.

66. Og de kan ikke vise Tegn paa Himmelen blandt Folkene, heller ikke kan de skinne som Solen eller lyse som Maanen.

67. De vilde Dyr, som kan fly i Skjul og hjælpe sig selv, er bedre end de.

68. Det er os altsaa ikke paa nogen Maade aabenbart, at de er Guder; derfor frygt dem ikke!

69. Thi som et Fugleskræmsel paa en Agurkmark, der ikke er til Værn for noget, saaledes er deres Guder, som er af Træ og forgyldte og forsølvede; i lige Maade ligner de ogsaa en Tornebusk i en Have, som hver Fugl sætter sig paa,

70. og ligesaa ligner deres Guder, som er af Træ og forgyldte og forsølvede, en død som er kastet ned i Mørke.

71. Og af det Purpur og de skinnende Klæder som raadner paa dem, kan I skjønne, at de ikke er Guder. Og selv skal de omsider fortæres og blive en Skjændsel i Landet.

72. Bedre altsaa et retfærdigt Menneske, som ingen Afguder har; thi han skal være langt fra at blive til Skamme.

Nogle Stykker som er lagte til Daniel.

Asarjas Bøn.

Asarja bekjender i den gloende Ovn, at Gud med Rette har straffet sit Folk for deres Synders Skyld, 24-32; han beder for sig og Folket om Naade, Hjælp og Frelse ved Guds Miskundhed, 33-45. Herren frelser ham og hans Venner fra Ildens Magt, som fortærer deres Fiender, 46-50. (Knytter sig til Dan. 3,23).

24. Og de gik omkring midt i Luen, prisende Gud og lovende Herren.

25. Og Asarja stod der med de andre og bad saaledes og oplod sin Mund midt i Ilden og sagde:

26. Lovet er du, Herre, vore Fædres Gud, og priseligt og herligt dit Navn evindelig.

27. Thi retfærdig er du i alt hvad du har gjort, og alle dine Gjerninger er sande, og dine Veie er rette, og alle dine Domme er Sandhed.

Salm. 119,137. Dan. 9,14. Hos. 14,10.

28. Og Retvisheds Domme har du fuldbyrdet i alt hvad du har ladet komme over os og over den hellige Stad, vore Fædres Stad, Jerusalem.

29. Thi med Sandhed og Ret har du ladet alt dette komme over os for vore Synders Skyld; thi vi har syndet og gjort ilde, idet vi faldt fra dig, og vi har syndet i alle Stykker. Dan. 9,5.

30. Og vi har ikke hørt og ikke holdt dine Bud, heller ikke gjort saaledes som du havde befalet os, for at det maatte gaa os vel.

31. Og alt hvad du har ladet komme over os, og alt hvad du har gjort imod os, det har du gjort efter retvis Dom.

32. Og du har overgivet os i ugudelige Fienders og i de værste frafaldnes Hænder og til en uretfærdig Konge, den værste paa hele Jorden.

33. Og nu tør vi ikke oplade vor Mund; Skam og Skjændsel er kommen over dine Tjenere og dem som frygter dig.

34. Overgiv os dog ikke for al Tid — for dit Navns Skyld, og bryd ikke din Pagt!

Salm. 44,24; 74,19.

35. Og vend ikke din Miskundhed fra os, for Abrahams, din elskedes, og for Isaks, din Tjeners, og for Israels, din helliges, Skyld,

36. de som du har talt til og sagt, at du vilde gjøre deres Æt mangfoldig som Himmelens Stjerner og som Sanden ved Havets Bred! 1 Mos. 15,5; 22,17; 26,4.

37. Thi, Herre, vi er blevne gjorte mindre end alle Hedningefolk, og vi er idag fornedrede paa hele Jorden for vore Synders Skyld.

5 Mos. 28,62.

38. Og der er paa denne Tid ingen Fyrste eller Profet eller Fører, heller ikke Brændoffer eller Slagtoffer eller Madoffer eller Røgoffer eller et Sted til at ofre paa for dit Aasyn og til at finde Miskundhed.

Salm. 74,9. Hos. 3,4.

39. Men lad os blive tagne til Naade med en sønderknust Sjæl og en ydmyg Aand!

Salm. 51,19.

40. Som om det var med Brændoffer af Vædere og Okser og med Titusinder af fede Lam, saaledes ske vort Offer for dit Aasyn idag og vorde fuldbyrdet i din Efterfølgelse! Thi de som stoler paa dig, skal ikke blive til Skamme.

41. Og nu følger vi dig af hele vort Hjerte og frygter dig og søger dit Aasyn.

42. Lad os ikke blive til Skamme, men gjør med os efter din Mildhed og efter din store Miskundhed!

43. Og udfri os efter dine underfulde Gjerninger, og giv dit Navn Ære, Herre!

44. Og lad alle dem skamme sig, som gjør ondt mod dine Tjenere, og lad dem blive til Skamme for al deres Vold, og lad deres Styrke blive knust!

45. Og lad dem kjende, at du er Herren, den eneste Gud, og herlig over hele Jorden!

46. Og Kongens Tjenere som havde kastet dem i Ovnen, holdt ikke op med at opilde den med Jordbeg og Beg og Stry og Riskviste.

47. Og Luen slog op over Ovnen opimod ni og firti Alen.

48. Og den udbredte sig og opbrændte dem af Kaldæerne som den naaede omkring Ovnen.

49. Men Herrens Engel var faren ned i Ovnen sammen med Asarja og dem som var med ham.

50. Og han drev Ildsluen ud af Ovnen og gjorde Ovnens Midte, som om en Vind med Dugg susede derigjennem, og Ilden rørte dem aldeles ikke og gjorde dem ingen Skade eller Uleilighed.

De tre Mænds Sang.

De tre Mænd i den gloende Ovn lover Gud, 51-56, og tilskynder alt hvad Herren har skabt, til at prise ham, 57-90.

51. Da sang de tre Mænd som af een Mund og prisede og lovede Gud i Ovnen og sagde:

52. Lovet er du, Herre, vore Fædres Gud, og priset og høit ophøiet i Evighed, og lovet er din Herligheds hellige og høit prisede og høit ophøiede Navn i Evighed!

53. Lovet er du i din hellige Herligheds Tempel og høit priset og høit æret i Evighed!
54. Lovet er du som, tronende paa Keruber, skuer ned i Afgrunden, og priset og høit ophøiet i Evighed! Salm. 80,2; 99,1.
55. Lovet er du paa din herlige Kongetrone, og høit priset og høit ophøiet i Evighed!
56. Lovet er du i Himmelens Hvælving, og priset og æret i Evighed!
57. Lov Herren, alle I Herrens Gjerninger, pris og ophøi ham høit i Evighed! Salm. 148,1 fg.
58. Lov Herren, I Himle, pris og ophøi ham høit i Evighed!
59. Lov Herren, I Herrens Engle, pris og ophøi ham høit i Evighed! Salm. 103,20.
60. Lov Herren, alle I Vande som er over Himmelen, pris og ophøi ham høit i Evighed!
61. Al Herrens Hær love Herren! Pris og ophøi ham høit i Evighed!
62. Lov Herren, Sol og Maane, pris og ophøi ham høit i Evighed!
63. Lov Herren, I Himmelens Stjerner, pris og ophøi ham høit i Evighed!
64. Lov Herren, al Regn og Dugg, pris og ophøi ham høit i Evighed!
65. Lov Herren, alle Vinde, pris og ophøi ham høit i Evighed!
66. Lov Herren, Ild og Hede, pris og ophøi ham høit i Evighed!
67. Lov Herren, Kulde og Hede, pris og ophøi ham høit i Evighed!
68. Lov Herren, Dugg og Snefok, pris og ophøi ham høit i Evighed!
69. Lov Herren, Nætter og Dage, pris og ophøi ham høit i Evighed!
70. Lov Herren, Lys og Mørke, pris og ophøi ham høit i Evighed!
71. Lov Herren, Frost og Kulde, pris og ophøi ham høit i Evighed!
72. Lov Herren, Rim og Sne, pris og ophøi ham høit i Evighed!
73. Lov Herren, Lyn og Skyer, pris og ophøi ham høit i Evighed!
74. Jorden love Herren, prise og ophøie ham høit i Evighed!
75. Lov Herren, Bjerge og Høie, pris og ophøi ham høit i Evighed!
76. Lov Herren, alle Vækster paa Jorden, pris og ophøi ham høit i Evighed!
77. Lov Herren, I Kilder, pris og ophøi ham høit i Evighed!
78. Lov Herren, Hav og Elve, pris og ophøi ham høit i Evighed!
79. Lov Herren, I store Havdyr og alt hvad der rører sig i Vandene, pris og ophøi ham høit i Evighed!
80. Lov Herren, alle I Himmelens Fugle, pris og ophøi ham høit i Evighed!
81. Lov Herren, alle vilde Dyr og alt Kvæg, pris og ophøi ham høit i Evighed!
82. Lov Herren, I Menneskenes Børn, pris og ophøi ham høit i Evighed!
83. Lov Herren, I Børn af Israel, pris og ophøi ham høit i Evighed! Salm. 118,2 fg.
84. Lov Herren, I Herrens Prester, pris og ophøi ham høit i Evighed!
85. Lov Herren, I Herrens Tjenere, pris og ophøi ham høit i Evighed!
86. Lov Herren, I retfærdiges Aander og Sjæle, pris og ophøi ham høit i Evighed!
87. Lov Herren, I fromme og ydmyge af Hjertet, pris og ophøi ham høit i Evighed!
88. Lov Herren, Hananja, Asarja, Misael, pris og ophøi ham høit i Evighed! Thi han har udfriet os af Dødsriget og frelst os fra Dødens Haand, han har reddet os midt ud af den brændende Ovns Lue og reddet os midt ud af Ilden.
89. Lov Herren! Thi han er god; hans Miskundhed varer evindelig! Salm. 118,1; 136,1 fg.
90. Lov Gudernes Gud, alle I som frygter Herren! Pris og lov ham! Thi hans Miskundhed varer evindelig!

13. Kapitel.

Susannas Historie.

Susanna, Joakims vakre og gudfrygtige Hustru, elskes med utugtig Kjærlighed af to ældste, som lurer paa hende og, da de ser Leilighed dertil, begjærer at have Omgang med hende, 1-21. Da Susanna ikke vil samtykke heri, anklager de hende og vidner, at de har fundet en ung Mand hos hende, efter hvilket Vidnesbyrd hun dømmes til Døden, 22-41. Men Herren hører hendes Raab og opvækker den unge Daniel til at tage sig af hendes Sag; han overbeviser de to ældste om deres Ondskab; Susanna bliver frelst, og de maa selv lide Døden, 42-64.

1. Og der var en Mand som boede i Babylon, og han hedte Joakim.
2. Og han havde taget en Hustru som hedte Susanna, Hilkias' Datter, og hun var meget vakker og frygtede Herren.
3. Og hendes Forældre var retfærdige, og de havde oplært sin Datter efter Mose Lov.
4. Og Joakim var meget rig, og han havde en Lysthave nær ved sit Hus, og Jøderne kom sammen hos ham, fordi han var den mest høiagtede blandt dem alle.
5. Og to Ældste af Folket blev udnævnte til Dommere i det Aar, om hvem Herren har talt: Uretfærdighed er udgangen fra Babylon, fra Ældste som var Dommere, og som tykkedes sig at styre Folket. Jer. 29,23.
6. Disse var jævnlig i Joakims Hus, og alle de som havde Retssaker, kom til dem.
7. Og det skede, naar Folket skyndte sig bort om Middagen, saa gik Susanna ind og vandrede omkring i sin Mands Have.
8. Og de to Ældste saa hende daglig gaa ind og vandre omkring der, og de blev grebne af Begjærlighed til hende.

9. Og de forvendte sit Sind og vendte sine Øine bort, saa de ikke saa op til Himmelen og ikke kom Herrens retfærdige Domme i Hu.
10. Og de var begge saarede i Hjertet for hendes Skyld, men de talte ikke noget om sin Smerte til hverandre;
11. thi de skammede sig for at tale om sin Begjærlighed, at de vilde have Omgang med hende.
12. Og de passede hver Dag ivrig paa hende for at faa hende at se.
13. Og de sagde, den ene til den anden: Lad os nu gaa hjem, thi det er Spisetid!
14. Og de gik ud og skiltes fra hverandre, men vendte om og traf sammen igjen, og da de spurgte hverandre om Aarsagen, tilstod de hverandre sin Begjærlighed, og da aftalte de med hverandre en Tid naar de vilde kunne finde hende alene.
15. Og det skede, medens de passede paa en beleilig Dag, kom Susanna ind, som sædvanlig, med to Piger alene, og hun fik Lyst til at bade sig i Haven; thi det var meget varmt.
16. Og der var ingen der, uden de to Ældste, som havde skjult sig og lurede paa hende.
17. Og hun sagde til sine Piger: Hent nu Olje og Salve til mig og luk Døren til Haven, for at jeg kan bade mig!
18. Og de gjorde som hun sagde, og lukkede Døren til Haven og gik ud gjennem en Bagdør for at hente hvad der var dem paalagt, og de saa ikke de Ældste; thi de var skjulte.
19. Og det skede, da Pigerne var gaaet bort, da stod de to Ældste op og løb bort til hende og sagde:
20. Se, Døren til Haven er lukket, og ingen ser os, og vi har Begjærlighed til dig; vær os derfor til Vilje og lig hos os!
Sir. 23,27 fg.
21. Men hvis ikke, saa vil vi vidne imod dig, at der var en ung Mand hos dig, og at du derfor sendte Pigerne bort fra dig.
22. Da sukkede Susanna dybt og sagde: Jeg trænges fra alle Sider; thi gjør jeg dette, saa maa jeg dø, og gjør jeg det ikke, saa kan jeg ikke undfly eders Hænder.
23. Dog vil jeg heller vælge ikke at gjøre det og falde i eders Hænder end at synde mod Herren. 1 Mos. 39,9.
24. Og Susanna raabte med høi Røst; men ogsaa de to Ældste raabte imod hende.
25. Og den ene løb afsted og lukkede op Døren til Haven.
26. Men da Husets Folk hørte Skriget i Haven, sprang de ind gjennem Bagdøren for at se hvad der var hændt hende.
27. Men da de Ældste gav sin Fremstilling, blev Tjenerne meget skamfulde; thi der var aldrig sagt noget saadant Ord om Susanna.
28. Og det skede den folgende Dag, da Folket kom sammen hos hendes Mand Joakim, da kom de to Ældste, fulde af det ugudelige Forsæt imod Susanna, at volde hende Døden.
29. Og de sagde for Folkets Øren: Send Bud efter Susanna, Hilkias' Datter, som er Joakims Hustru! Og man sendte Bud efter hende.
30. Og hun kom, hun og hendes Forældre og hendes Børn og alle hendes Slægtninger.
31. Men Susanna var meget fin og fager af Udseende.
32. Men hine ugudelige befalede, at hun skulde afsløres — thi hun var tilsløret — for at de kunde se sig mætte paa hendes Skjønhed.
33. Men hendes Slægtninger og alle de som saa hende, græd.
34. Men de to Ældste stod op midt iblandt Folket og lagde Hænderne paa hendes Hoved.
35. Men hun saa grædende op mod Himmelen; thi hendes Hjerte stolede paa Herren.
36. Men de Ældste sagde: Medens vi vandrede alene omkring i Haven, kom hun ind med to Piger, og hun lukkede Døren til Haven og lod Pigerne gaa fra sig.
37. Da kom en ung Mand, som havde skjult sig der, til hende og lagde sig hos hende.
38. Men da vi som var i en Krog af Haven, saa denne Ugudelighed, løb vi bort til dem.
39. Og endda vi saa dem sammen, kunde vi dog ikke faa fat paa ham, fordi han var stærkere end vi og aabnede Døren og sprang ud.
40. Men hende greb vi og spurgte hende, hvem den unge Mand var; men hun vilde ikke sige os det. Dette vidner vi.
41. Og Forsamlingen troede dem som Folkets Ældste og Dommere og dømte hende til Døden.
42. Men Susanna raabte med høi Røst og sagde: Du evige Gud, som kjender det skjulte, som veed alle Ting, før de sker,
43. du veed, at de har vidnet Løgn imod mig, og se, jeg dør uden at have gjort noget af det som disse af Ondskab har opdigtet imod mig.
44. Og Gud hørte hendes Røst.
45. Og da hun blev ført bort for at lide Døden, opvakte Gud den hellige Aand hos en ung Gut som hedte Daniel, og han raabte med høi Røst: Jeg er uskyldig i hendes Blod.
46. Men alt Folket vendte sig om til ham og sagde:
47. Hvad er dette for et Ord som du har talt?
48. Men han stod midt iblandt dem og sagde: Saa daarlige er Israels Børn! Uden at have gransket Sagen eller faaet klart Bevis har I dømt en Israels Datter!
49. Vend om igjen til Domstedet! Thi Løgn har disse vidnet imod hende.
50. Og alt Folket vendte om igjen med Hast. Og de Ældste sagde til ham: Kom og sæt dig midt iblandt os, og sig os din Mening! Thi dig har Gud givet de Ældstes Dommerret.

51. Og Daniel sagde til dem: Skil dem langt fra hverandre, saa vil jeg forhøre dem!
52. Men da de var skilte, den ene fra den anden, kaldte han den ene af dem og sagde til ham: Du som er bleven gammel i Ondskab! Nu er dine Synder komne over dig, som du tidligere har gjort. Ordspr. 5,22.
53. idet du dømte uretfærdige Domme og fordømte de uskyldige, men lod de skyldige gaa fri, endog Herren siger: Den uskyldige og retfærdige skal du ikke frarøve Livet. 2 Mos. 23,7.
54. Har du nu seet hende, saa sig: Under hvad for et Træ saa du dem sammen med hverandre? Men han sagde: Under et Mastikstræ.
55. Da sagde Daniel: Der har du ret løiet mod dit eget Hoved! Thi Guds Engel har allerede modtaget Befaling af Gud, og han skal kløve dig midt over.
56. Og da han havde ladet denne gaa bort, bød han at føre den anden frem, og han sagde til ham: Du Afkom af Kana'an og ikke af Juda! Skjønhed har daaret dig, og Begjærlighed forvendt dit Hjerte. Esek. 16,3.
57. Saaledes gjorde I mod Israels Døtre, og af Frygt havde de Omgang med eder; men denne Datter af Juda taalte ikke eders Ugudelighed.
58. Sig mig da nu: Under hvad for et Træ greb du dem i Omgang med hverandre? Men han sagde: Under et Egetræ.
59. Da sagde Daniel til ham: Ret har ogsaa du løiet mod dit eget Hoved; thi Guds Engel venter med Sværdet for at skjære dig midt over, for at han kan udrydde eder.
60. Og hele Forsamlingen raabte med høi Røst og lovede Gud, som frelser dem der haaber paa ham.
61. Og de stod op imod de to Ældste, fordi Daniel havde af deres egen Mund godtgjort, at de havde vidnet falsk.
62. Og de gjorde med dem paa samme Maade som de i Ondskab havde villet gjøre med sin Næste, idet de gjorde efter Mose Lov, og de dræbte dem, og uskyldigt Blod blev frelst paa den Dag.
5 Mos. 19,18.19. Ordspr. 19,5.
63. Men Hilkias og hans Hustru prisede Gud for sin Datter Susanna sammen med Joakim, hendes Mand, og alle sine Frænder, fordi der ikke blev fundet noget usømmeligt hos hende.
64. Og Daniel blev stor i Folkets Øine fra den Dag og fremdeles.

14. Kapitel.

Daniel unddrager sig for efter Kong Kyrus' Befaling at tilbede Afguden Bel, 1-5, og godtgjør at Presterne hemmelig spiste og drak hvad der blev sat for Afguden; disse slaaes ihjel; Bel og hans Tempel nedrives. 6-21, Kongen kræver, at Daniel skal tilbede den store Drage i Babylon, men Daniel dræber den ved Kager som han kaster i dens Gab, 22-26. Forbitrede herover, nøder Babylonierne Kongen til at lade Daniel kaste i Løvehulen, 27-31; han faar ved Profeten Habakuk Mad af Herren og bliver uskadt dragen op af Hulen, hvorimod hans Anklagere bliver kastede derned og straks fortærede af Løverne, 32-41.

Om Bel i Babylon.

1. Og Kong Astyages blev samlet til sine Fædre, og Perseren Kyrus modtog Riget efter ham.
2. Og Daniel var Kongens Omgangsven og æret fremfor alle hans Venner. Dan. 6,29.
3. Og Babylonierne havde en Afgud som hedte Bel, og der blev brugt til den hver Dag tolv Skjepper fint Hvedemel og firti Faar og seks Ankere Vin.
4. Og Kongen dyrkede den og gik hver Dag for at tilbede den; men Daniel tilbad sin Gud. Og Kongen sagde til ham: Hvorfor tilbeder du ikke Bel? Men han sagde: Jeg dyrker ikke Afguder, som er gjorte med Hænder, men den levende Gud, som har skabt Himmelen og Jorden og er Herre over alt Kjød.
5. Og Kongen sagde til ham: Synes ikke Bel dig at være en levende Gud? Eller ser du ikke, hvor meget han æder og drikker hver Dag?
6. Og Daniel lo og sagde: Lad dig ikke føre vild, o Konge! Thi denne er indentil Ler, men udentil Kobber og har aldrig ædt eller drukket. Sir. 30,20.
7. Men Kongen blev vred og kaldte dens Prester og sagde til dem: Dersom I ikke siger mig, hvem det er som fortærer hvad der gaar med, saa skal I dø.
8. Men dersom I kan godtgjøre, at Bel fortærer det, saa skal Daniel dø; thi han har talt bespottelig mod Bel. Og Daniel sagde til Kongen: Det ske efter dit Ord!
9. Og Bels Prester var sytti foruden Kvinder og Børn. Og Kongen gik med Daniel ind i Bels Hus.
10. Og Presterne sagde: Se, vi skynder os ud; men sæt du, o Konge, Maden for, og bland Vinen og sæt den frem, og luk Døren og sæt Segl paa den med din Ring!
11. Og hvis du, naar du kommer imorgen tidlig, ikke finder alt fortæret av Bel, saa skal vi dø, eller ogsaa Daniel, som har løiet mod os.
12. Men de var trygge; thi de havde gjort en lønlig Indgang under Bordet, og gjennem den gik de stadig ind og fortærede det. Baruk 6,27.
13. Og det skede, da de var gaaet bort saa satte Kongen frem Maden for Bel, og Daniel gav sine Tjenere Befaling, og de hentede Aske og strøede den udover hele Templet, medens Kongen alene var tilstede. Og de gik ud og lukkede Døren og satte Segl paa den med Kongens Ring og gik bort.

14. Men Presterne kom om Natten efter sin Sædvane med sine Hustruer og sine Børn, og de aad og drak alt op og gik saa ud igjen.
15. Og aarle om Morgenen kom Kongen tilstede, og Daniel med ham. Og Kongen sagde: Er Seglene uskadte, Daniel?
16. Men han sagde: Ja, de er uskadte, o Konge!
17. Og det skede, i det samme Døren blev lukket op, da saa Kongen bort til Bordet og raabte med høi Røst: Stor er du Bel, og der er ikke nogensomhelst Svig hos dig!
18. Og Daniel lo og holdt Kongen tilbage, for at han ikke skulde gaa ind, og han sagde: Læg Mærke til Gulvet og se, hvis Fodspor dette er!
19. Og Kongen sagde: Jeg ser Fodspor af Mænd og Kvinder og Børn.
20. Da blev Kongen forbitret og lod Presterne og deres Hustruer og Børn gribe, og de viste ham den lønlige Dør gjennem hvilken de gik ind og fortærede hvad der var paa Bordet.
21. Og Kongen lod dem dræbe, og gav Bel i Daniels Vold, og han nedrev ham og hans Tempel.

Om Dragen i Babylon.

22. Og der var en stor Drage paa det Sted, og Babylonierne dyrkede den.
23. Og Kongen sagde til Daniel: Vil du ogsaa om denne sige, at den er af Kobber? Se, den lever og æder og drikker; du kan ikke sige, at denne ikke er en levende Gud; saa tilbed den da!
24. Og Daniel sagde: Herren, min Gud, vil jeg tilbede; thi han er en levende Gud.
5 Mos. 6,13; 10,20.
25. Men giv du, o Konge, mig Lov, saa skal jeg dræbe Dragen uden Sværd og Stok. Og Kongen sagde: Jeg giver dig Lov.
26. Og Daniel tog Beg og Fedt og Haar og kogte det sammen og gjorde Kager og kastede dem i Dragens Mund, og Dragen brast i Stykker. Og han sagde: Se her, hvad det er I dyrker!
27. Og det skede, da Babylonierne hørte det, blev de meget vrede, og de lagde sig sammen mod Kongen og sagde: Kongen er bleven en Jøde; Bel har han revet ned, og Dragen har han dræbt, og Presterne har han slaaet ihjel.
28. Og de kom til Kongen og sagde: Overgiv Daniel til os! Hvis ikke, saa vil vi dræbe dig og dit Hus.
29. Og Kongen saa, at de trængte haardt ind paa ham, og han blev nødt til at overgive Daniel til dem.
30. Men de kastede ham i Løvehulen, og han var der i seks Dage.
31. Men der var syv Løver i Hulen, og man gav dem hver Dag to Menneskekroppe og to Faar; men dengang blev der ikke givet dem noget, for at de skulde opæde Daniel.
32. Og Profeten Habakuk var i Judæa, og han havde kogt en Ret og brukket Brød i en Skaal, og han gik ud paa Marken for at gaa til Høstfolkene med det.
33. Og Herrens Engel sagde til Habakuk: Gaa med den Mad du har, til Babylon, til Daniel i Løvehulen!
34. Og Habakuk sagde: Herre! Babylon har jeg ikke seet, og hvor Hulen er, veed jeg ikke
35. Da greb Herrens Engel fat i hans Isse og førte ham ved hans Hovedhaar og satte ham ned i Babylon ovenover Hulen, i susende Fart.
36. Og Habakuk raabte og sagde: Daniel! Daniel! Tag den Mad som Gud sender dig!
37. Og Daniel sagde: Du har kommet mig i Hu, o Gud, og du har ikke forladt dem som søger dig.
38. Og Daniel stod op og aad. Men Guds Engel satte straks Habakuk paa hans Sted igjen.
39. Og Kongen kom paa den syvende Dag for at græde over Daniel, og han kom til Hulen og saa ind, og se, Daniel sad der.
Dan. 6,20 fg.
40. Og Kongen raabte med høi Røst og sagde: Stor er du, Herre, Daniels Gud, og der er ingen anden Gud uden du! Og han lod ham drage op.
41. Men dem som havde villet føre ham i Fordærvelse, lod han kaste i Hulen, og de blev straks fortærede for hans Øine.

Makkabæernes første Bog.

1. Kapitel.

Ved Aleksander den stores Død bliver hans Rige delt, 1-10. Under Antiokus Epifanes, en af de følgende Konger i Syrien, søger flere af Jøderne at overtale sine Landsmænd til at tage ved hedenske Skikke, 11-16. Antiokus fører Krig mod Ægypten og plyndrer paa sit Tilbagetog Jerusalems Tempel og lader mange dræbe, 17-29. To Aar derefter lader han atter Jerusalem plyndre og ødelægge og en Borg opføre paa Sion, hvori der lægges hedenske Krigsfolk, 30-42. Han lader udgaa den Befaling, at alle i hans Rige skal tage ved den samme Gudsdyrkelse. Mange af Jøderne retter sig herefter, men mange bliver tro og vil heller lide Døden, 43-67.

1. Og det skede: Efter at Makedonieren Aleksander, Filips Søn, som drog ud fra Kittims Land,* havde slaaet Darius,** Persernes og Medernes Konge, blev han Konge i hans Sted, efter at han før havde været Konge over Grækenland.

*Makedonien **Darius Kodomannus.

2. Og han førte mange Krige og indtog mange Fæstninger og ihjelslog Konger paa Jorden.
3. Og han drog frem indtil Jordens Ender og tog Hærfang fra en Mængde Folkeslag, og Jorden maatte holde sig rolig for hans Aasyn.
4. Og hans Hjerte ophøiede sig og blev overmodigt. Dan. 8,8; 11,3.4.
5. Og han samlede en saare stærk Krigsmagt og herskede over Lande og Folkeslag og Fyrster, og de blev ham skatskyldige.
6. Og derefter faldt han paa Sygesengen og mærkede, at han skulde dø,
7. og han kaldte sine fornemste Tjenere, som var opvoksede med ham fra Ungdommen af, og skiftede sit Rige mellem dem, medens han endnu var i Live.
8. Og Aleksander var Konge i tolv Aar, og han døde.
9. Og hans Tjenere fik Magten, enhver paa sit Sted. Dan. 11,4.
10. Og de satte alle Kroner paa sig efter hans Død, og deres Børn efter dem i mange Aar, og de voldte mange Ulykker paa Jorden.
11. Og af dem fremgik et syndigt Rodskud, Antiokus Epifanes, Kong Antiokus' Søn, som havde været Gidsel i Rom, og han blev Konge i det hundrede og syv og tretiende Aar af Grækernes Herredømme.
Dan, 8,23; 11,21.
12. I de Dage udgik der fra Israel ugudelige Folk, og de overtalte mange, idet de sagde: Lad os gaa og gjøre en Pakt med Hedningerne rundt omkring os! Thi fra den Dag vi skilte os fra dem, har mange Ulykker rammet os.
13. Og det Ord var godt i deres Øine.
14. Og nogle af Folket bød sig frivillig til og gik til Kongen, og han gav dem Lov til at gjøre efter Hedningernes Skikke.
15. Og de byggede en Plads for Legemsøvelser i Jerusalem efter Hedningernes Vis.
16. Og de gjorde sig selv Forhuder og faldt fra den hellige Pakt og gjorde fælles Sag med Hedningerne og solgte sig til at gjøre det onde.
17. Og da Antiokus saa sit Kongedømme trygget, tænkte han paa at blive Konge over Ægypten, for at han kunde herske over begge Riger.
18. Og han rykkede ind i Ægypten med en stor Hær, med Vogne og med Elefanter og med Hestfolk og med en stor Flaade.
Dan. 11,25 fg. 2 Makk. 5, 1 fg.
19. Og han førte Krig mod Ptolemæus, Ægyptens Konge, og Ptolemæus frygtede for ham og flygtede, og der faldt mange ihjelslagne.
20. Og de indtog de faste Byer i Ægyptens Land, og han tog Hærfang i Ægyptens Land.
21. Og Antiokus vendte om efter at have slaaet Ægypten i det hundrede og tre og firtiende Aar og drog op mod Israel.
Dan. 11,28. 2 Makk, 5,11 fg.
22. Og han drog op mod Jerusalem med en stor Hær.
23. Og han gik i Overmod ind i Templet og tog Guld-Alteret og Lysestagen og alle Redskaberne til den og Skuebrøds-Bordet og Kanderne og Bægerne og Guldskaalerne og Forhænget og Kronerne og Guldprydelserne paa Forsiden af Templet og skrabede alt Guldet af. Dan. 8,11.
24. Og han tog Sølvet og Guldet og de kostelige Kar, og han tog de skjulte Skatte som han fandt. Og da han havde taget alt, drog han bort til sit Land.
25. Og han fik istand et Blodbad og talte meget overmodige Ord.
Dan. 8,10.12.24 fg. 11,36.
26. Og der kom stor Sorg over Israel paa ethvert Sted hos dem.
27. Og Høvdingerne og de Ældste sukkede. Piger og unge Mænd blev kraftløse, og Kvindernes Skjønhed falmede.
28. Hver Brudgom opløftede Veklage, og hun som sad i Brudekammeret, var i Sorg.
29. Og Landet bævede for deres Skyld som boede i det, og hele Jakobs Hus blev dækket med Skam.
30. Og to Aars Tid derefter sendte Kongen en af de høieste Skatte-Indkrævere til Byerne i Juda, og han kom til Jerusalem med en stor Hær.
31. Og han talte fredelige Ord til dem med Svig, og de troede ham.
32. Og han overfaldt Byen uforvarende og voldte et stort Mandefald i den og ødelagde meget Folk af Israel. Dan. 8,10.12.24.
33. Og han plyndrede Byen og opbrændte den med Ild og nedrev dens Huse og dens Mure rundt omkring.
34. Og de bortførte Kvinderne og Børnene i Fangenskab og tog Kvæget i Eie.
35. Og de befæstede Davids Stad med en stor og stærk Mur, med faste Taarne, og den blev dem til en Borg.
36. Og de lagde der et syndigt Folk, ugudelige Mænd, og de satte sig fast i den.
37. Og de lagde Vaaben og Levnetsmidler derind og samlede Byttet fra Jerusalem og lagde det i Forvaring der, og de blev til en stor Snare.
38. Og den* blev til et Baghold for Templet og til en farlig Modstander for Israel altid. *Borgen.
39. Og de udøste uskyldigt Blod rundt omkring Templet, og de gjorde Templet urent.
7,17. Salm. 79,1 fg.

40. Og Jerusalems Indbyggere flygtede for deres Skyld, og det blev en Bolig for fremmede, og det blev fremmed for dem som var fødte der, og dets Børn forlod det.

41. Dets Tempel blev øde som en Ørken; dets Fester blev forvandlede til Sorg, dets Sabbater til Haan, dets Ære til Foragt. Dan. 8,11.

42. Saa stor som dets Herlighed havde været, saa stor blev dets Vanære, og dets Høihed blev forvandlet til Sorg.

43. Og Kong Antiokus lod udgaa en Skrivelse til hele sit Rige, at alle skulde være ett Folk, og enhver forlade sine egne Love.

44. Og alle Hedningefolkene vedtog det efter Kongens Ord.

45. Og mange af Israel syntes godt om hans Gudsdyrkelse, og de ofrede til Afguderne og vanhelligede Sabbaten. Dan. 11,32,

46. Og Kongen sendte ved Bud Breve til Jerusalem og Byerne i Juda, at de skulde vandre efter Skikke som var fremmede for Landet,

47. og holde Brændoffere og Slagtoffere og Drikoffer borte fra Templet Dan. 8,11.

48. og vanhellige Sabbater og Høitider

49. og gjøre Templet og de hellige urene

50. og opreise Altere og Lunde og Afgudstempler og ofre Svinekjød og urene Dyr

51. og lade sine Børn være uomskaarne, gjøre sine Sjæle urene ved alt hvad der var urent og vanhelligt, saa de skulde glemme Loven og forandre alle de lovbestemte Skikke;

52. og den som ikke gjorde efter Kongens Ord, skulde dø.

53. I Lighed med alle disse Ord skrev han til hele sit Rige, og han satte Tilsynsmænd over alt Folket.

54. Og han bød Byerne i Juda at ofre, By for By.

55. Og der samlede sig mange af Folket til dem, hver den som forlod Loven, og de gjorde ondt i Landet.

56. Og de drev Israel til at søge Skjul, hvorsomhelst de fandt et Tilflugtssted.

57. Og paa den femtende Dag i Kislev, i det hundrede og fem og firtiende Aar, opreiste de Ødelæggelsens Vederstyggelighed paa Alteret. Dan. 11,31.

58. Og i Byerne i Juda rundt omkring byggede de Altere, og ved Husenes Døre og paa Gaderne brændte de Røgelse.

59. Og de Lov-Bøger som de fandt, rev de sønder og opbrændte dem med Ild.

60. Og naar Paktens Bog fandtes hos nogen, og naar nogen holdt sig til Loven, saa dømte Kongens Kundgjørelse en saadan til Døden.

61. Efter sin Magt gjorde de saaledes, Maaned efter Maaned, i Byerne mod Israel, mod dem som blev fundne.

62. Og paa den fem og tyvende Dag i Maaneden ofrede de paa det Alter som var ovenpaa Brændoffer-Alteret.

63. Og de Kvinder som havde ladet sine Børn omskjære, dræbte de, som paabudt var. 2 Makk. 6,10.

64. Og de hængte Børnene om Halsen paa dem og plyndrede deres Huse og dræbte dem som havde omskaaret dem.

65. Og Mange i Israel tog Mod til sig og var fast bestemte paa ikke at æde noget urent. Dan. 11,32.

66. Og de valgte at dø for ikke at blive urene ved Mad og for ikke at vanhellige den hellige Pakt, og de døde.

67. Og en stor Vrede laa tungt over Israel.

2. Kapitel.

Presten Mattatias med sine fem Sønner sørger meget over Israels Fornedrelse og Elendighed, 1-14. De vil ikke efter Kongens Befaling forlade Herrens Lov; Mattatias dræber endog en Jøde som vilde ofre paa Alteret i Modin, og nedbryder Alteret, 15-26. Han flygter med sine Sønner til Bjergene; andre flygter til Ørkenen, hvor Hedningerne paa Sabbaten slaar mange ihjel som ikke vil sætte sig til Modværge, 27-38. Mattatias med sine Folk sætter sig fore at kjæmpe endog paa Sabbaten, hvis de overfaldes; han straffer de frafaldne Jøder og kjæmper seierrig mod Hedningerne, 39-48. Da hans Død er nær, formaner han sine Sønner til at holde fast ved Herrens Lov og sætter sin Søn Judas Makkabæeren til Hærfører. Han dør, 49-70.

1. I de Dage brød Mattatias, en Søn af Johannes, Søn af Simeon, en Prest af Jojaribs Børn, op fra Jerusalem og bosatte sig i Modin. 1 Krøn. 24,7.

2. Og han havde 5 Sønner: Johannes, med Tilnavnet Kaddis,

3. Simon, som kaldtes Tassi,

4. Judas, med Tilnavnet Makkabæeren,

5. Eleasar, med Tilnavnet Avaran, Jonatan, med Tilnavnet Appus.

6. Og han saa de Gudsbespottelser som skede i Juda og Jerusalem.

7. Og han sagde: Ve mig! Hvorfor er jeg født til dette, at se mit Folks Ødelæggelse og den hellige Stads Ødelæggelse og at sidde stille der, medens den gives i Fienders Haand, og Templet i fremmedes Haand?

8. Dens Tempel er blevet som en vanæret Mand;

9. dens herlige Kar er tagne og førte bort; dens smaa Børn er dræbte paa Gaderne, dens unge Mænd ved Fiendens Sværd. 1,23.24.

10. Hvilket Folk har ikke taget dens Rige i Eie og ikke taget Bytte af den?

11. Al dens Prydelse er bleven borttagen, og i Stedet for fri er den bleven til en Trælkvinde. Jer. 2,14 fg. Klagesl. 1,1.

12. Og se, vore hellige Ting og vor Skjønhed og vor Herlighed er ødelagte, og Hedningefolkene har vanhelliget dem.

13. Hvad skal vi længer leve efter?

14. Og Mattatias og hans Sønner sønderrev sine Klæder og klædte sig i Sæk og sørgede saare.
15. Og Kongens Udsendinger, som tvang til Frafald, kom til Byen Modin for at ofre.
16. Og mange af Israel gik til dem, og Mattatias og hans Sønner samlede sig.
17. Og Kongens Udsendinge tog til Orde og sagde til Mattatias: Du er en Høvding og en æret og stor Mand i denne By og stærk ved Sønner og Brødre.
18. Saa kom nu du først frem og gjør hvad Kongen har befalet, saaledes som alle Folkeslag og Judas Mænd og de som er blevne tilovers i Jerusalem, har gjort! Saa skal du og dit Hus være blandt Kongens Venner, og du og dine Sønner skal blive ærede med Sølv og Guld og mange Gaver!
19. Og Mattatias svarede og sagde med høi Røst: Om end alle de Folkeslag som er i Kongens Riger og Lande, lyder ham, saa enhver falder fra sine Fædres Gudsdyrkelse, og vedtager hans Bud,
20. saa vil dog jeg og mine Sønner og mine Brødre vandre i vore Fædres Pakt.
21. Det være langt fra os at forlade Loven og Budene!
22. Vi vil ikke lyde Kongens Ord, saa vi viger fra vor Gudsdyrkelse til høire eller venstre.
23. Og da han holdt op med at tale disse Ord, kom en jødisk Mand frem for alles Øine for at ofre paa det Alter som var i Modin, efter Kongens Befaling.
24. Og Mattatias saa det, og han blev nidkjær, og hans Nyrer skalv, og han lod sin Vrede bryde frem, som ret var, og løb til og slog ham ihjel ved Alteret. 5 Mos. 13,6 fg.
25. Og den Kongens Mand som tvang dem til at ofre, dræbte han paa samme Tid og nedbrød Alteret.
26. Og han var nidkjær for Loven, ligesom Pinehas havde gjort med Simri, Salus Søn. 4 Mos. 25,7 fg.
27. Og Mattatias raabte i Byen med høi Røst og sagde: Hver den som er nidkjær for Loven og holder Pakten, han drage ud efter mig!
28. Og han og hans Sønner flygtede til Bjergene og forlod alt hvad de havde i Byen.
29. Da drog mange som søgte Retfærdighed og Ret, ned til Ørkenen for at blive der,
30. de og deres Børn og deres Hustruer og deres Kvæg; thi Ulykken var stor over dem,
31. Og det blev meldt Kongens Mænd og de Krigsfolk som var i Jerusalem, i Davids Stad, at nogle som havde gjort imod Kongens Befaling, var dragne ned til Hulerne i Ørkenen.
32. Og mange satte efter dem, og de naaede dem og leirede sig imod dem og gjorde sig rede til Kamp mod dem paa Sabbatsdagen.
33. Og de sagde til dem: Nu er det nok! Kom ud og gjør efter Kongens Ord, saa skal I leve!
34. Og de sagde: Vi vil ikke komme ud og ikke heller gjøre efter Kongens Ord, saa vi vanhelliger Sabbatens Dag. 2 Makk. 6,11.
35. Da gav de sig straks til at kjæmpe mod dem.
36. Og de svarede dem ikke og kastede ikke heller nogen Sten paa dem, heller ikke stoppede de Hulerne til, men sagde:
37. Lad os allesammen dø i vor Uskyldighed! Himmelen og Jorden vidner for os, at I uretfærdig ødelægger os.
38. Da reiste hine sig til Kamp mod dem paa Sabbaten, og de døde, de og deres Hustruer og deres Børn og deres Kvæg, opimod tusinde Mennesker.
39. Og Mattatias og hans Venner fik det at vide, og de sørgede meget over dem.
40. Og den ene sagde til den anden: Hvis vi alle gjør som vore Brødre har gjort, og ikke strider mod Hedningerne for vort Liv og vore Love, saa vil de nu snart udrydde os af Jorden.
41. Og de raadslog paa den Dag og sagde: Naar noget Menneske drager mod os til Strid paa Sabbatsdagen, saa lad os kjæmpe og ikke allesammen dø, som vore Brødre døde i Hulerne!
42. Da samlede en Skare af Jøder sig til dem, kampdjærve Mænd af Israel, enhver som var villig til at kjæmpe for Loven.
43. Og alle de som var flygtede for Ulykkerne, slog sig i Lag med dem og blev dem til Forstærkning.
44. Og de fik en Hær istand, og de slog Syndere i sin Vrede og ugudelige Mænd i sin Harme, og Resten flygtede til Hedningerne for at blive frelste.
45. Og Mattatias og hans Venner drog omkring og nedbrød Alterne.
46. Og de omskar med Magt alle de uomskaarne Børn som de fandt inden Israels Landemærker.
47. Og de forfulgte Overmodets Børn, og Gjerningen lykkedes ved deres Haand.
48. Og de værnede Loven mod Hedningernes Haand og mod Kongernes Haand og tillod ikke Synderen* at opløfte Horn. *Antiokus.
49. Og Tiden stundede til, at Mattatias skulde dø, og han sagde til sine Sønner: Nu har Overmod og Revselse og Omstyrtelsens Tid og heftig Vrede faaet Magten.
50. Og nu, Børn, vær nidkjære for Loven, og giv eders Liv for eders Fædres Pakt!
51. Kom vore Fædres Gjerninger i Hu, som de gjorde i sine Tider! Saa skal I vinde stor Ære og et evigt Navn.
52. Blev ikke Abraham funden tro i Prøvelsen, og det blev regnet ham til Retfærdighed? 1 Mos. 22,1 fg. Sir. 44,24. Jak. 2,21 fg.
53. Josef holdt Budet i sin Trængsels Tid og blev Herre over Ægypten.
1 Mos. 39,8 fg. 41,40 fg.
54. Pinehas, vor Fader, fik, fordi han var saare nidkjær, Løfte om et evigt Prestedømme. 4 Mos. 25,7 fg. Sir. 45,44.

55. Josva blev, fordi han fuldbyrdede Herrens Ord Dommer i Israel. Josva 1,2 fg.
56. Kaleb fik, fordi han vidnede i Menigheden, Arv i Landet. 4 Mos. 13,30; 14,6 fg. Josva 14,8 fg. 21,12. Sir. 46,12 fg.
57. David arvede ved sin Fromhed en kongelig Trone i al Evighed.
2 Sam. 7,13. 16. Salm. 89,30.37 fg. Sir. 47,15 fg.
58. Elias blev, fordi han var saare nidkjær for Loven, optagen til Himmelen.
1 Kong. 18,21 fg. 19,10. 2 Kong. 2,11.
59. Hananja, Asarja, Misael blev, fordi de troede, frelste fra Ildslue. Dan. 3, 16 fg.
60. Daniel blev ved sin Uskyld udfriet af Lovernes Mund. Dan. 6,21 fg.
61. Og tænk saaledes paa idet I gjennemgaar Æt-Led for Æt-Led, at ingen af alle dem som haaber paa ham, skal ligge under!
62. Og frygt ikke for en syndig Mands Ord! Thi hans Herlighed skal blive til Skarn og Orme. Salm. 56,12; 118,6 Es. 51,12.
63. Idag ophøies han, og imorgen findes han ikke mere; thi han er vendt tilbage til sit Støv igjen, og hans onde Raad er blevet til intet. Job 20,6 7. Salm. 146,4.
64. Og I, Børn, vær stærke og vær mandige i Loven! Thi derved skal I blive herliggjorte.
65. Og se, Simon, eders Broder, jeg veed, at han er en raadvis Mand; hør ham alle Dage! Han skal være eder en Fader.
66. Og Judas, Makkabæeren, er en vældig Stridsmand fra sin Ungdom af; han skal være eders Hærfører og føre Folkekampen.
67. Og I, drag til eder alle dem som holder Loven, og hevn eders Folk!
68. Gjengjæld Hedningerne hvad de har fortjent, og giv Agt paa Lovens Bud!
Salm. 149,6 fg.
69. Og han velsignede dem, og han samledes til sine Fædre.
70. Og han døde i det hundrede og seks og firtiende Aar, og hans Sønner begravede ham i sine Fædres Grave i Modin, og hele Israel holdt en stor Veklage over ham.

3. Kapitel.

Judas med sine Brødre og Tilhængere kjæmper mod Hedningerne, 1-9, slaar Apollonius, 10-12, og Seron, thi Judas stoler paa Gud, endda hans egen Hær er meget liden, 13-26. Antiokus sætter under sit Fravær Lysias til Landshøvding og befaler ham at kjæmpe mod og ødelægge Jøderne, 27-37. Jøderne samler sig, faster og paakalder Gud, 38-41; Judas tilskynder dem til at kjæmpe mandig mod Fienden, 42-60.

1. Og hans Søn Judas, som kaldtes Makkabæeren, traadte i hans Sted. 2,66.
2. Og alle hans Brødre og alle de som havde holdt sig til hans Fader, hjalp ham, og de førte Israels Krig med Glæde.
3. Og han udbredte sit Folks Ære vidt og bredt og iklædte sig Brynje som en Helt og omgjordede sig med sine Krigsvaaben og førte Krige, idet han dækkede sin Hær med Sværdet.
4. Og han var lig en Løve i sine Gjerninger og som en ung Løve der brøler mod sit Rov.
5. Og han opsporede og forfulgte de ugudelige og opbrændte dem som forstyrrede hans Folk.
6. Og de ugudelige blev modløse af Frygt for ham, og alle de som gjorde Ugudeligheds Gjerninger, blev forfærdede, og Frelse lykkedes ved hans Haand.
7. Og han voldte mange Konger bitter Sorg og glædede Jakob ved sine Gjerninger, og til evig Tid er hans Minde velsignet.
8. Og han drog igjennem Byerne i Juda og udryddede de ugudelige af Landet og afvendte Vrede fra Israel.
9. Og hans Navn naaede indtil Jordens yderste Grænse, og han samlede dem som var nær ved at gaa tilgrunde. 5, 63.
10. Og Apollonius samlede Hedningefolk og en stor Hær fra Samaria for at krige mod Israel.
11. Og Judas fik det at vide og drog ud imod ham og slog ham og dræbte ham, og der faldt mange ihjelslagne, og de som blev tilovers, flygtede.
12. Og de tog deres Bytte, og Judas tog Apollonius' Sværd og brugte det i Krigen alle sine Dage.
13. Og Seron, Høvedsmanden over Hæren i Syrien, hørte, at Judas havde samlet hos sig en Hob og Skare af trofaste Mænd som drog ud til Krig.
14. Og han sagde: Jeg vil gjøre mig et Navn og vinde Ære i Riget og krige mod Judas og hans Folk, som foragter Kongens Ord.
15. Og han drog op paany, og en stærk Hær af ugudelige drog op med ham for at hjælpe ham og tage Hevn over Israels Børn.
16. Og de rykkede frem lige til Opgangen til Bet-Horon, og Judas drog ud imod dem med nogle faa Folk.
17. Men da de faa den Hær som kom imod dem, sagde de til Judas: Hvorledes kan vi som er saa faa, stride mod en saa stærk Mængde? Og vi er kraftløse, da vi ikke har faaet Mad idag.
18. Og Judas sagde: Det kan let ske, at mange bliver givne i Hænderne paa nogle faa, og det gjør ingen Forskjel for Himmelens Gud at frelse ved mange eller ved faa;
1 Sam. 14,6. 2 Krøn. 14,11.
19. thi Seier i Krig afhænger ikke af Hærens Mængde, men Styrken kommer alene fra Himmelen.
20. De kommer mod os, fulde af Overmod og Ugudeligheds, for at utrydde os og vore Hustruer og vore Børn og for at plyndre os;
21. men vi kjæmper for vort Liv og vore Love.

22. Og han skal knuse dem for vore Øine; men frygt I ikke for dem!
23. Men da han holdt op at tale, styrtede han pludselig ind paa dem, og Seron og hans Hær blev knust for hans Aasyn.
24. Og de forfulgte dem paa Nedgangen fra Bet-Horon indtil Sletten, og der faldt af dem opimod otte hundrede Mand; men Resten flygtede til Filisternes Land.
25. Og Frygt for Judas og hans Brødre og Forfærdelse for dem begyndte at falde paa Hedningefolkene rundt omkring dem.
26. Og hans Navn naaede lige til Kongen, og ethvert Folk fortalte om Judas' Slag.
27. Men da Kong Antiokus hørte disse Ting, blev han heftig vred og sendte Bud og samlede alle sit Riges Krigsfolk, en meget stærk Hær.
28. Og han aabnede sit Skatkammer og gav sine Krigsfolk Løn for et Aar, og han bød dem være rede, hvorsomhelst det trængtes.
29. Og han saa, at Pengene var svundne bort fra Skatkammeret, og at Indtægterne i Landet var saa paa Grund af den Tvedragt og den Ulykke han havde voldt i Landet for at gjøre Ende paa de Sæder og Skikke som havde været fra fordums Dage.
30. Og han frygtede for, at han en og anden Gang ikke skulde have Penge til de Omkostninger og Gaver som han før havde givet med rund Haand, og hvori han havde overgaaet de tidligere Konger.
31. Og han blev meget tvilraadig i sit Sind og satte sig fore at drage til Persien og tage Skat i Landskaberne og samle mange Penge.
32. Og han efterlod Lysias, en høiagtet Mand og af kongelig Æt, for at forestaa Rigets Styrelse fra Elven Eufrat indtil Ægyptens Landemærker
33. og for at opfostre Antiokus,* hans Søn, indtil han kom tilbage. *A. Eupator.
34. Og han overgav ham Halvdelen af Krigsfolket med Elefanterne og gav ham Paalæg om alt hvad han vilde have udført, og om dem som boede i Judæa og Jerusalem,
35. at han skulde sende en Hær imod dem for at ødelægge og tilintetgjøre Israels Styrke og hvad der var tilbage af Jerusalem, og udrydde deres Ihukommelse fra deres Sted
36. og bosætte fremmede inden alle deres Landemærker og udskifte deres Land.
37. Og Kongen tog den anden Halvdel af Krigsfolket og brød op fra Antiokia, sit Riges Hovedstad, i det hundrede og syv og firtiende Aar, og han gik over Elven Eufrat og drog igjennem de øvre Landskaber.
38. Og Lysias udvalgte Ptolemæus, Dorymenes' Søn, og Nikanor og Gorgias, krigsdygtige Mænd og Kongens Venner,
39. og han sendte med dem firti tusinde Mand Fodfolk og syv tusinde Mand Hestfolk for at rykke ind i Juda Land og ødelægge det efter Kongens Ord.
40. Og de brød op med al sin Hær og rykkede ind og leirede sig i Nærheden af Emmaus paa Slettelandet.
41. Og da Kjøbmændene deromkring hørte Rygtet om dem, tog de Sølv og Guld i Mængde og Tjenere og kom til Leiren for at kjøbe Israels Børn til Træle. Og Hæren fra Syrien og Filisternes Land stødte til dem.
2 Makk. 8,10.11.
42. Og Judas og hans Brødre saa, at Ulykken var bleven stor, og at Hærene leirede sig inden deres Landemærker, og de fik høre Kongens Ord som han havde befalet at fuldbyrde paa Folket for at ødelægge og tilintetgjøre det.
43. Og den ene sagde til den anden: Lad os gjenreise vort nedbrudte Folk og kjæmpe for vort Folk og Templet!
44. Og Folket samlede sig for at være rede til Kamp og for at bede og bønfalde om Miskundhed og Barmhjertighed.
45. Og Jerusalem var uden Folk som en Ørken; der var ingen som gik ind eller ud, af dets egne Børn, og Templet var nedtraadt, og fremmedes Børn var i Borgen; Jerusalem var en Bolig for Hedningerne, og Glæden var tagen bort fra Jakob, og Fløite og Citar hørtes ikke mere. Dan. 8,13.
46. Og de samlede sig og kom til Mispa, midt imod Jerusalem; thi der havde for i Mispa været et Bedested for Israel.
1 Sam. 7,5 fg.
47. Og de fastede paa den Dag og klædte sig i Sæk og strøede Aske paa sine Hoveder og sønderrev sine Klæder.
48. Og de slog op Lovens Bog, som Hedningerne søgte efter for at male sine Afguders Billeder i den.
49. Og de bar frem Presteklæderne og Førstegrøderne og Tienderne og førte de Nasiræere frem hvis Renselses-Dage var udløbne. 4 Mos. 6,13.
50. Og de raabte høit op mod Himmelen og sagde: Hvad skal vi gjøre med disse, og hvorhen skal vi føre dem?
51. Dit Tempel er jo nedtraadt og vanhelliget, og dine Prester er i Sorg og Elendighed.
52. Og se, Hedningerne har samlet sig imod os for at udrydde os; du veed, hvad de har i Sinde imod os.
53. Hvorledes skal vi kunne staa for deres Aasyn, uden du hjælper os?
54. Og de blæste i Trompeterne og raabte med høi Røst.
55. Og derefter satte Judas Førere for Folket, Hovedsmænd over Tusinde og over Hundrede og over Femti og over Ti.
56. Og de sagde til dem som nylig havde bygget Huse eller trolovet sig med Hustruer eller plantet Vingaarde, og til dem som var rædde, at de maatte vende tilbage, hver til sit Hus, efter Loven. 5 Mos. 20,5 fg.
57. Og Hæren brød op og leirede sig i Syd for Emmaus.

58. Og Judas sagde: Omgjord eder og vis eder som krigsdygtige Folk og vær rede aarle imorgen for at stride mod disse Hedninger som har samlet sig mod os for at odelægge os og vort Tempel!
59. Thi det er bedre for os at dø i Krigen end at se paa vort Folks og vort Tempels Ulykker.
60. Men som det er Guds Vilje i Himmelen, saa gjøre han! 2 Sam. 10,12.

4. Kapitel.

Judas slaar den Hær som Gorgias fører mod ham, 1-25, ligesaa Lysias' Krigshær Aaret efter, 26-35; han indtager Jerusalem og renser Templet, 36-58, opretter til Minde herom en aarlig Høitid og befæster Sions Bjerg, 59-61.

1. Og Gorgias tog fem tusinde Mand og tusinde udvalgte Hestfolk, og Hæren brød op mod Natten
2. for at overfalde Jødernes Leir og slaa dem uforvarende, og de Folk som laa i Borgen, var hans Veivisere.
3. Og da Judas hørte det, brød han op, han og hans Stridsmænd, for at slaa Kongens Hær, som laa ved Emmaus,
4. medens Krigsfolket endnu var spredt fra Leiren.
5. Og Gorgias kom til Judas' Leir om Natten og fandt ikke nogen. Og han ledte efter dem paa Bjergene; thi han sagde: De flyr for os.
6. Og i Dagningen viste Judas sig paa Sletten med tre tusinde Mand; men Skjold og Sværd havde de ikke, som de gjerne vilde.
7. Og de saa Hedningernes stærke og velrustede Hær og Hestfolk rundt omkring den, og disse var krigsvante.
8. Og Judas sagde til de Mænd som var med ham: Frygt ikke for deres Mængde, og ræddes ikke for deres Angreb!
9. Kom i Hu, hvorledes vore Fædre blev frelste i det Røde Hav, da Farao forfulgte dem med en Hær! 2. Mos. 14,22 fg.
10. Og lad os nu raabe til Himmelen, om han vil miskunde sig over os og komme Pakten med vore Fædre i Hu og knuse denne Hær for vort Aasyn idag!
11. Saa skal alle Hedningefolk kjende, at der er den som forløser og frelser Israel.
12. Og de fremmede Folk opløftede sine Øine og saa dem komme lige imod sig.
13. Og de rykkede ud af Leiren til Kamp, og Judas' Folk blæste i Trompeterne. 4 Mos. 10,9.
14. Og de stødte sammen, og Hedningerne blev slagne og flygtede til Sletten.
15. Men de bagerste faldt alle for Sværdet, og de forfulgte dem til Geser og til Idumæas Sletter og til Asdod og Jabne, og der faldt af dem opimod tre tusinde Mand.
16. Og Judas og Hæren vendte om fra at forfølge dem.
17. Og han sagde til Folket: Vær ikke begjærlige efter Byttet! Thi der forestaar os endnu en Kamp,
18. thi Gorgias og Hæren er paa Bjergene i vor Nærhed. Men hold nu Stand mod vore Fiender, og kjæmp imod dem, saa kan I siden tage Byttet i Tryghed!
19. Medens Judas endnu talte dette, saa man en Hær-Deling komme frem fra Bjergene.
20. Og den saa, at de var slagne paa Flugt, og at man* havde sat Ild paa Leiren; thi Røgen blev seet og viste, hvad der var skeet. * Jøderne.
21. Men da de saa dette, blev de meget forfærdede,
22. og da de nu ogsaa saa, at Judas' Hær holdt slagfærdig paa Sletten, saa flygtede de alle til Filisternes Land.
23. Og Judas vendte tilbage for at plyndre Leiren, og de tog meget Guld og Sølv og blaat Purpur og rødt Hav-Purpur og stor Rigdom.
24. Og da de vendte tilbage, opløftede de Lovsange og Pris til Herren mod Himmelen, fordi hans Miskundhed er god, fordi den varer evindelig. Salm. 118,1; 136,1.
25. Og en stor Frelse blev Israel til Del paa den Dag.
26. Men alle de af de fremmede Folk som var blevne frelste, kom og meldte Lysias alt hvad der var skeet.
27. Og da han hørte det, blev han forfærdet og modløs, fordi det ikke var gaaet Israel som han havde villet, og Udfaldet ikke var blevet efter Kongens Befaling til ham.
28. Og i det følgende Aar fik Lysias samlet seksti tusinde udvalgte Mænd og fem tusinde Mand Hestfolk for at krige mod dem.
29. Og de drog ind i Idumæa og leirede sig ved Betsur, og Judas rykkede mod dem med ti tusinde Mand.
30. Og da han saa den stærke Hær, bad han og sagde: Lovet være du, Israels Frelser, som knuste Kjæmpens Angreb ved din Tjener Davids Haand og gav Filisternes Hær i Jonatans, Sauls Søns, og hans Vaabensvends Hænder! 1 Sam. 17,49 fg. 14,13 fg.
31. Giv denne Hær i dit Folk Israels Haand, og lad dem blive til Skamme ved sin Hær og sit Hestfolk!
32. Indjag dem Frygt, og bryd deres trodsige Mod, og lad dem skjælve ved sit Mandefald!
33. Slaa dem ned ved deres Sværd som elsker dig, og lad alle dem som kjender dit Navn, prise dig med Lovsange!
34. Og de kom i Kamp med hverandre, og der faldt af Lysias' Hær opimod fem tusinde Mand, og de faldt lige for deres* Øine.
* Jødernes.
35. Men da Lysias saa, at hans Hær var dreven paa Flugt, men at Judas' Hær var modig, og at de havde det faste Forsæt at

leve eller dø med Ære, saa brød han op til Antiokien og fik leiet fremmede Krigsfolk, og da han havde faaet den saaledes tilblevne Hær op til et stort Tal, tænkte han paa at vende tilbage til Judæa.

36. Men Judas og hans Brødre sagde: Se, vore Fiender er slagne. Lad os drage op og rense Templet og indvie det igjen!

37. Og hele Hæren samlede sig, og de drog op til Sions Bjerg.

38. Og de saa, at Templet var ødelagt og Alteret vanhelliget og Portene opbrændte, og at der i Forgaardene var voxet Krat som i en Skog eller som paa et af Bjergene, og at Kammerne var nedbrudte.

39. Og de sønderrev sine Klæder og holdt en stor Veklage og strøede Aske paa sine Hoveder.

40. Og de faldt paa sit Ansigt til Jorden, og de blæste i Larm-Trompeterne og raabte op mod Himmelen. 4 Mos. 10,8 fg.

41. Da befalede Judas nogle Mænd at kjæmpe mod dem som var i Borgen, indtil han fik renset Templet.

42. Og han udvalgte Prester som ikke havde gjort sig urene, og som var tro mod Loven.

43. Og de rensede Templet og bar Urenhedens Stene* bort til et urent Sted.

* 1,57. Dan. 8,14.

44. Og de raadslog om det vanhelligede Brændoffer Alter, hvad de skulde gjøre med det.

45. Og de faldt paa et godt Raad, at de skulde bryde det ned, for at det ikke skulde være dem til Skam, eftersom Hedningerne havde gjort det urent. Og de nedbrød Alteret.

46. Og de lagde Stenene paa Husets Bjerg paa et passende Sted, indtil en Profet fremstod, som kunde give Svar vedrørende dem.

47. Og de tog utilhugne Stene efter Loven og byggede et nyt Alter, aldeles som det forrige. 2 Mos. 20,25.

48. Og de satte istand Templet og det indvendige af Huset og helligede Forgaardene.

49. Og de gjorde nye hellige Kar og satte Lysestagen og Røgoffer-Alteret og Bordet ind i Templet.

50. Og de brændte Røgelse paa Alteret og tændte Lamperne paa Lysestagen, og de lyste i Templet.

51. Og de lagde Brød paa Bordet og udbredte Forhængene, og de fuldførte alle de Gjerninger som de gjorde.

52. Og de stod aarle op om Morgenen paa den fem og tyvende Dag i den niende Maaned, det er Maaneden Kislev, i det hundrede og otte og firtiende Aar.

53. Og de ofrede Offer efter Loven paa det nye Brændoffer-Alter som de havde gjort.

54. Paa den samme Tid og paa den samme Dag Hedningerne havde vanhelliget det, blev det indviet med Sange og Citarer og Harper og Cymbler.

55. Og alt Folket faldt ned paa sit Ansigt og tilbad og opsendte Lovsange mod Himmelen til ham som havde givet dem Lykke.

56. Og de høitideligholdt Alterets Indvielse i otte Dage, og de bar frem Brændoffere med Glæde og ofrede Takoffer og Lovoffer.

57. Og de prydede Templets Forside med Guldkranse og Smaaskjolde, og de gjorde nye Porte og Kammere og forsynede dem med Døre.

58. Og der blev en saare stor Glæde blandt Folket, og Hedningernes Haan blev afvendt.

59. Og Judas og hans Brødre og hele Israels Menighed fastsatte, at Alterets Indvielsesdage skulde holdes til sin Tid, Aar efter Aar, i otte Dage fra den fem og tyvende Dag i Maaneden Kislev, med Fryd og Glæde.

Joh. 10,22.

60. Og de befæstede paa den Tid Sions Bjerg rundt omkring med høie Mure og stærke Taarne, for at ikke Hedningerne skulde komme og træde det ned, som de havde gjort før.

61. Og de lagde Krigsfolk der for at vogte det, og for at værne det befæstede de Betsur, for at Folket kunde have en Fæstning mod Idumæa.

5. Kapitel.

Idumæerne og Ammoniterne bliver slagne af Judas, 1-8. Jøderne i Gilead og Galilæa trænges af sine Fiender og beder om Hjælp; Judas sender sin Broder Simon med en Hær til Galilæa, men drager selv til Gilead og efterlader Josef og Asarja som Høvedsmænd i Judæa, 9-20. Judas og Simon slaar Fienderne i flere Slag og vender med Glæde tilbage til Jerusalem, 21-54. Josef og Asarja, som paa egen Haand angriber Hedningerne, bliver slagne af Gorgias, 55-62. Judas fører lykkelig Krig mod Edomiterne og Filisterne og vender tilbage til Judæa, 63-68.

1. Og da Hedningerne rundt omkring hørte, at Alteret var opbygget og Templet indviet, som før, blev de meget vrede.

2. Og de satte sig fore at udrydde dem af Jakobs Æt som var iblandt dem, og de gav sig til at dræbe og at udrydde blandt Folket.

3. Og Judas førte Krig mod Esaus Børn i Idumæa, mod Akrabattine, fordi de havde lagt sig omkring Israel, og han voldte dem et stort Mandefald og gjorde dem modløse og tog Bytte fra dem.

4. Og han kom i Hu Bæans Børns Ondskab, som var Folket til Snare og Anstød, idet de lurede paa Veiene.

5. Og de blev indestængte af ham i Taarnene, og han slog Leir imod dem og ødelagde dem aldeles og opbrændte deres Taarne med Ild tilligemed alle som var i dem.

6. Og han rykkede over imod Ammons Børn og fandt en stærk Hær og meget Folk og Timoteus som deres Hærfører.

7. Og han holdt mange Slag med dem, og de blev knuste for hans Aasyn, og han slog dem.

8. Og han indtog Jaser* og dets tilhørende Byer og vendte saa tilbage til Judæa igjen.
* 4 Mos. 21,32.

9. Og Hedningerne i Gilead samlede sig imod dem af Israel som var inden deres Landemærker, for at udrydde dem.

10. Og de flygtede til Fæstningen Datema. Og de sendte en Skrivelse til Judas og hans Brødre, saalydende: Hedningerne rundt omkring os har samlet sig imod os for at udrydde os,

11. og de gjør sig rede til at komme og indtage den Fæstning som vi har taget vor Tilflugt til, og Timoteus er deres Hærfører.

12. Saa kom nu og fri os ud af deres Haand! Thi en Mængde er falden af os,

13. og alle vore Brødre som var i Tob,* er dræbte, og de har bortført deres Hustruer og deres Børn og deres Gods og har der ødelagt opimod tusinde Mand. * Dom. 11,3.5.

14. Medens denne Skrivelse endnu blev forelæst, se, da kom der andre Bud fra Galilæa med sønderrevne Klæder og meldte og sagde,

15. at der havde samlet sig imod dem Folk fra Ptolema'is og Tyrus og Sidon og hele Hedningernes Galilæa* for at tilintetgjøre dem. * Es. 9,1. Matt. 4,15.

16. Men da Judas og Folket hørte disse Ord, samlede der sig en stor Forsamling for at raadslaa om, hvad de skulde gjøre for sine Brødre som var i Trængsel, og som hine førte Krig mod.

17. Og Judas sagde til Simon, sin Broder: Udvælg dig Mænd, og drag bort, og red dine Brødre i Galilæa! Men jeg og Jonatan, min Broder, vi vil drage til Gilead.

18. Og han efterlod Josef, Sakarias' Søn, og Asarja som Hovedsmænd over Folket med Resten af Hæren i Judæa for at passe paa,

19. og han gav dem Befaling og sagde: Staa nu i Spidsen for dette Folk, men indlad eder ikke i Kamp med Hedningerne, indtil vi kommer tilbage!

20. Og Simon fik tre tusinde Mand for at drage til Galilæa, men Judas otte tusinde for at drage til Gilead.

21. Og Simon drog til Galilæa og holdt mange Slag med Hedningerne, og Hedningerne blev slagne for hans Aasyn, og han forfulgte dem indtil Ptolema'is' Port.

22. Og der faldt af Hedningerne opimod tre tusinde Mand, og han tog Bytte fra dem.

23. Og han tog med sig dem som var i Galilæa og i Arbatta, tilligemed deres Hustruer og Børn og alt det de havde, og førte dem til Judæa med stor Glæde.

24. Og Judas, Makkabæeren, og Jonatan, hans Broder, gik over Jordan og rykkede tre Dages Vei frem i Ørkenen.

25. Og de traf sammen med Nabatæerne, og disse kom dem fredelig imøde og fortalte dem alt hvad der var hændt deres Brødre i Gilead,

26. og at mange af dem holdtes fangne i Bossora* og Bosor**, i Alema. Kasfor, Maked og Karna'im*** — alle disse var faste og store Byer —
* Bosra, Jer. 48,24. ** rimel. Beser, 5 Mos. 4,43.
*** Asterot Karna'im, 1 Mos. 14,5.

27. og at andre holdtes fangne i de andre Byer i Gilead, og at man gjorde sig færdig til den følgende Dag at kringsætte Fæstningerne og indtage dem og at udrydde dem alle paa een Dag.

28. Og Judas og hans Hær rykkede med eet tilbage i Ørkenen til Bosor, og han indtog Byen og dræbte alt Mandkjøn med Sværdets Egg og tog alt Byttet fra dem og opbrændte Byen med Ild.

29. Og han brød op derfra om Natten og rykkede frem lige til Fæstningen*.
* Datema, V. 10.

30. Og da det blev Morgen, opløftede de sine Øine, og se, meget Folk, som der ikke var Tal paa, bar Stormstiger og Beleirings-Redskaber for at indtage Fæstningen, og de kjæmpede mod dem.

31. Og da Judas saa, at Kampen var begyndt, og at Skrig fra Byen steg op mod Himmelen under Trompetskrald og høie Raab,

32. sagde han til sine Stridsmænd: Kjæmp idag for eders Brødre!

33. Og han rykkede frem i tre Hobe i Ryggen paa dem, og de blæste i Trompeterne og raabte under Bøn.

34. Og Timoteus' Hær mærkede, at det var Makkabæeren, og de flygtede for hans Aasyn, og han voldte dem et stort Mandefald, og der faldt paa den Dag opimod otte tusinde Mand af dem.

35. Og han bøiede af til Mispa og krigede mod det, og han indtog det og dræbte alt Mandkjøn i det og tog Bytte deri og opbrændte det med Ild.

36, Derfra brød han op og indtog Kasfor, Maked, Bosor og de andre Byer i Gilead.
V. 26.

37. Men efter disse Hændelser samlede Timoteus en anden Hær og leirede sig midt imod Rafon, paa hin Side af Bækken.

38. Og Judas sendte Folk for at udspeide Leiren, og de meldte ham og sagde: Alle de Hedninger som bor rundt omkring os, har slaaet sig sammen med dem, en meget stor Hær,

39. og de har leiet Arabere til at hjælpe sig, og de har leiret sig paa hin Side af Bækken, færdige til at gaa i Kamp mod dig. Og Judas drog dem imøde.

40. Og Timoteus sagde til sine Hærførere, da Judas og hans Hær nærmede sig til Vandbækken: Hvis han først gaar over til os, saa vil vi ikke holde Stand mod ham, thi han vil da faa Magt over os;

41. men hvis han er modløs og leirer sig paa hin Side af Floden, saa vil vi drage over til ham, og vi skal da faa Magt over ham.

42. Men da Judas var kommen nær til Vandbækken, stillede han Folkets Opsynsmænd ved Bækken og bød dem og sagde: Lad ikke nogen leire sig, men alle skal gaa i Striden!
43. Og han drog først over til dem, og alt Folket efter ham, og alle Hedningerne blev slagne for hans Aasyn, og de kastede sine Vaaben fra sig og flygtede ind i Templet i Karna'im.
44. Og de indtog Byen og opbrændte Templet med Ild tilligemed alle dem som var i det, og Karna'im blev ødelagt, og de kunde ikke mere holde Stand for Judas' Aasyn.
45. Og Judas samlede alle de Israeliter som var i Gilead, baade smaa og store, og deres Hustruer og deres Børn og Gods, en meget stor Hær, for at de skulde drage til Juda Land.
46. Og de kom til Efron, og dette er en stor By ved Indgangen til Landet, stærkt befæstet; man kunde ikke komme forbi den til høire eller venstre, men maatte drage midt igjennem den.
47. Og Byens Indbyggere lukkede dem ude og tilspærrede Portene med Stene.
48. Og Judas sendte Bud til dem med fredelige Ord og sagde: Vi vil drage igjennem dit Land for at komme til vort Land, og ingen skal gjøre eder noget ondt, vi vil bare paa vor Fod drage igjennem. Men de vilde ikke lukke op for ham. 4 Mos. 20,17 fg.
49. Og Judas bød at udraabe i Hæren, at enhver skulde leire sig paa det Sted hvor han var.
50. Og Stridsmændene leirede sig, og de krigede mod Byen hele den Dag og Nat, og Byen blev overgiven i hans Hænder.
51. Og han slog ihjel alt Mandkjøn med Sværdets Egg og ødelagde Byen i Bund og Grund og tog Hærfang i den; og han drog igjennem Byen over de ihjelslagne.
52. Og de gik over Jorden til den store Slette ved Betsan.
53. Og Judas samlede Efterliggerne og satte Mod i Folket paa hele Veien, indtil de kom til Juda Land.
54. Og de drog op paa Sions Bjerg med Fryd og Glæde og ofrede Brændofre, fordi der ikke var falden nogen af dem, indtil de kom tilbage i ukkadt Stand.
55. Og i de Dage da Judas og Jonatan var i Gilead, og Simon, hans Broder, i Galilæa foran Ptolema'is, V. 21.
56. hørte Josef, Sakarias' Søn, og Asarja, Førerne for Hæren, om de Heltegjerninger og den Kamp de havde udført. V. 18 fg.
57. og han sagde: Lad ogsaa os vinde os et Navn og drage afsted og krige mod Hedningerne som er rundt omkring os!
58. Og de gav Befaling til Folkene i den Hær som var hos dem, og drog mod Jabne.
59. Og Gorgias og hans Mænd rykkede ud af Byen til Kamp mod dem;
60. og Josef og Asarja blev slagne paa Flugt og forfulgte indtil Judæas Grænser, og der faldt paa den Dag opimod to tusinde Mand af Israels Folk.
61. Og der blev en stor Flugt blandt Israels Folk, fordi de ikke havde lydt Judas og hans Brødre, men ment at skulle udføre Heltegjerninger.
62. Men de var ikke af de Mænds Slægt hvem det var givet at frelse Israel ved sin Haand.
63. Og Manden Judas og hans Brødre blev høit ærede i hele Israel og hos alle Hedningefolk hvor deres Navn blev hørt.
64. Og mange samlede sig til dem og lykønskede dem.
65. Og Judas og hans Brødre drog ud og krigede mod Esaus Børn i Landet mod Syd, og han slog Hebron og dets tilhørende Byer og nedbrød dets Fæstning og opbrændte dets Taarne rundt omkring.
66. Og han brød op for at drage til Filisternes Land, og han drog igjennem Samaria.
67. Paa den Tid faldt nogle Prester i Kampen, idet de vilde udføre Heltegjerninger og letsindig drog ut til Kamp.
68. Og Judas bøiede af til Asdod i Filisternes Land, og han nedbrød deres Altere og opbrændte deres Afgudsbilleder med Ild og tog Hærfang i Byerne og vendte saa tilbage til Juda Land. 5 Mos. 7,5.25.

6. Kapitel.

Antiokus søger forgjæves at indtage Elyma'is, 1-4. Da han hører om sine Hæres Uheld i Judæa, kommer han det onde i Hu som han havde gjort imod Jøderne, og dør af Græmmelse efter at have sat Filip til Formynder for sin Søn Antiokus Eupator, 5-16. Judas kringsætter Borgen i Jerusalem; Syrerne kringsætter Betsur, men Jøderne holder sig mandig, 17-31. Judas drager fra Borgen, rykker mod Syrerne og slaar nogle af Kongens Folk; hans Broder Eleasar opofrer sig; Jøderne maa omsider trække sig tilbage, 32-47. Kongen indtager Betsur og kringsætter Templet, 48-54. Da Lysias hører, at Filip vil tilvende sig Regjeringen, overtaler han Kongen til at gjøre Fred med Jøderne; Kongen bryder sin Ed og lader Muren om Templet nedrive, skynder sig saa mod Filip og indtager Antiokia, 55-63.

1. Og Kong Antiokus drog igjennem de øvre Landskaber* og hørte, at der var i Persien en By Elyma'is, navnkundig ved Rigdom, Sølv og Guld, * 3.37. 2 Makk. 9, 1 fg.
2. og at Templet der var meget rigt, og at der var Skjolde af Guld og Brynjer og Vaaben som den makedoniske Konge Aleksander, Filips Søn, der var den første Konge blandt Grækerne, havde efterladt der.
3. Og han kom og søgte at indtage Byen og plyndre den; men han kunde ikke, thi Byens Indbyggere havde faaet det at vide.

4. Og de reiste sig mod ham til Kamp, og han flygtede og brød op derfra med stor Sorg for at vende tilbage til Babylon.

5. Og der kom en til Persien og meldte ham, at de Hære som var dragne til Juda Land, var drevne paa Flugt, 4,14.19 fg.

6. og at Lysias først var dragen afsted med en stærk Hær, men var bleven kastet paa Flugt af dem, og at de havde forstærket sig ved Vaaben og Krigsfolk og meget Bytte, som de havde taget fra de Hære de havde slaaet, 4,28.34.35.

7. og at de havde nedbrudt den Vederstyggelighed som han havde bygget paa Alteret i Jerusalem, og omgivet Templet med høie Mure, som før, og ligesaa Betsur, hans By. 1,57; 4,36.43.60.61.

8. Og da Kongen hørte disse Ord, blev han forfærdet og stærkt rystet, og han maatte gaa tilsengs og faldt i en Sygdom af Sorg over, at det ikke var gaaet ham saaledes som han havde tænkt.

9. Og han blev der i mange Dage; thi den store Sorg kom stadig paany over ham, og han tænkte, at han skulde dø.

10 Og han kaldte alle sine Venner til sig og sagde til dem: Søvnen flyr fra mine Øine, og mit Hjerte er sunket sammen af Sorg,

11, og jeg siger i mit Hjerte: I hvilken Trængsel er jeg kommen og i hvilke svære Bølger, dem jeg nu er i! Thi jeg var god og elsket, medens jeg havde Magten;

12. men nu kommer jeg i Hu det onde som jeg gjorde i Jerusalem, og at jeg tog alle Guld- og Sølvkarrene der og sendte Folk for at udrydde Judas Indbyggere uden Aarsag.

13. Jeg skjønner nu, at det er derfor disse Ulykker har rammet mig. og se, jeg dør af stor Sorg i et fremmed Land.

14. Og han kaldte Filip, en af sine Venner, og satte ham over hele sit Rige,

15. og han gav ham sin Krone og sin Kongekappe og sin Ring. for at han skulde oplære Antiokus, hans Søn, og opfostre ham til at blive Konge.

16. Og Kong Antiokus døde der i det hundrede og ni og firtiende Aar. 1,11. Dan. 8,25.

17. Og da Lysias fik vide, at Kongen var død, satte han hans Søn Antiokus, som han havde opfostret i hans Barndom. til Konge i hans Sted, og han kaldte hans Navn Eupator.

18. Og de som laa i Borgen, holdt Israel indestængt rundt omkring Templet og søgte altid at gjøre dem ondt og var en Støtte for Hedningerne.

19. Og Judas satte sig fore at udrydde dem, og han kaldte hele Folket sammen for at kringsætte dem.

20. Og de samlede sig tilsammen og kringsatte dem i det hundrede og femtiende Aar, og de gjorde Skanser og Beleirings-Redskaber imod dem.

21. Og der slap nogle ud af Indespærringen, og nogle af de ugudelige i Israel gav sig i Lag med dem.

22. Og de gik til Kongen og sagde: Hvor længe vil du dryge med at holde Dom og hevne vore Brødre?

23. Vi var villige til at tjene din Fader og vandre efter hans Befalinger og følge hans Bud.

24. Og derfor holder vort Folks Børn Borgen kringsat og viser sig fremmede mod os; ja, saa mange af os som de har faaet fat paa, er blevne dræbte, og vore Arvelodder udplyndrede.

25. Og ikke bare mod os har de udrakt sin Haand, men ogsaa mod alle sine Nabolande.

26. Og se, nu har de leiret sig mod Borgen i Jerusalem for at indtage den, og de har befæstet Templet og Betsur.

27. Og hvis du ikke snart kommer dem i Forkjøbet, skal de gjøre større Ting end disse, og du skal ikke kunne faa Magt over dem.

28. Og Kongen blev vred, da han hørte dette, og han samlede alle sine Venner og sine Hærførere og dem som var over Hestfolket.

29. Og fra andre Konger og fra Havenes Øer kom der leiede Krigsfolk til ham.

30. Og Tallet paa hans Krigsfolk var hundrede tusinde Mand Fodfolk og tyve tusinde Mand Hestfolk, og dertil to og treti Elefanter, oplærte til Krig.

31. Og de drog gjennem Idumæa og leirede sig mod Betsur og krigede der i mange Dage, og de gjorde Beleirings-Redskaber; men de beleirede rykkede ud og opbrændte dem med Ild og kjæmpede mandig.

32. Og Judas brød op fra Borgen og leirede sig ved Betsakaria ret imod Kongens Leir.

33. Og Kongen stod aarle op om Morgenen og brød med sin kamplystne Hær op bortimod Betsakaria, og Hærene gjorde sig rede til Kamp og blæste i Trompeterne.

34. Og de viste Elefanterne Drue- og Morbærblod for at egge dem til Kampen.

35. Og de fordelte Dyrene paa Hær-Delingerne og stillede ved hver Elefant tusinde Mand, væbnede med Kjædebrynjer og med Kobberhjelme paa sit Hoved, og fem hundrede udvalgte Hestfolk var fordelte til hvert Dyr.

36. Disse var i Forveien der hvor Dyret skulde være, og hvor det gik, gik de med; de veg ikke fra det.

37. Og der var sat paa dem Taarne af Træ, som dækkede hvert Dyr og var fastbundne med Remmer, og paa hvert var der to og treti Krigsmænd, som kjæmpede paa dem, tilligemed dets Indier*, *Fører.

38. Og Resten af Hestfolket opstillede man paa begge Sider, paa begge Hærens Fløie,

for at skræmme Fienden og dække Hær-Delingerne.
39. Men da Solen skinnede paa de gyldne Skjolde, skinnede Bjergene af dem og straalede som brændende Fakler.
40. Og en Del af Kongens Hær udbredte sig over de høie Bjerge, og andre over Lavlandet, og de rykkede frem i Tryghed og Orden.
41. Og alle som hørte Lyden af deres Mængde og Mængdens Fremrykning og Vaabnenes Klirring, blev forfærdede; thi Hæren var meget stor og stærk.
42. Og Judas og hans Hær nærmede sig til Slag, og der faldt seks hundrede Mand af Kongens Hær.
43. Og Eleasar, med Tilnavnet Savaran,* saa et af Dyrene som var dækket med kongeligt Panser, og det var høiere end alle Dyrene. * eller Avaran, 2,5.
44. Og det saa ud til, at Kongen var paa det, og han ofrede sig selv for at frelse sit Folk og vinde sig et evigt Navn.
45. Og han løb dristigt imod det midt ind i Hær-Delingen og slog ihjel til høire og til venstre, og de veg for ham til begge Sider.
46. Og han trængte ind under Elefanten og stødte sit Sværd nedenfra i den og dræbte den, og den faldt til Jorden ovenpaa ham, og han døde der.
47. Og da de saa Kongens stærke Magt og Krigsfolkets heftige Angreb, veg de for dem.
48. Men Kongens Krigsmænd drog op imod dem til Jerusalem, og Kongen leirede sig mod Judæa og mod Sions Bjerg.
49. Og han gjorde Fred med dem som var i Betsur, og de gik ud af Byen, fordi de ikke havde Levnetsmidler der til længer at holde sig indelukkede i den; thi Landet havde Sabbatsaar. 3 Mos. 25, 1 fg.
50. Saaledes fik Kongen Betsur i sin Magt, og han lagde Krigsfolk der for at vogte det.
51. Og han holdt Templet kringsat i mange Dage og byggede der Skanser og stillede op Beleirings Redskaber og Maskiner til at udslynge Ild og Stene, og Skorpioner til at udskyde Pile, og Slynger.
52. Men ogsaa de gjorde Maskiner mod deres Maskiner og stred i mange Dage.
53. Men der var ikke Levnetsmidler i Karrene, fordi det var det syvende Aar, og de som var frelste fra Hedningerne og førte til Judæa, havde fortæret Resten af Forraadet. 5,23.45.
54. Og der blev bare nogle faa Mænd tilbage i Templet; thi Hungeren var bleven dem for svær, og de havde spredt sig, hver til sit Sted.
55. Og Lysias hørte, at Filip, hvem Kong Antiokus, medens han endnu levede, havde sat til at opfostre hans Søn Antiokus til at blive Konge,
56. var kommen tilbage fra Persien og Medien og med ham Kongens Hærfolk, som var dragne did, og han søgte at faa Regjeringen i sine Hænder.
57. Og han hastede med at komme afsted og sige til Kongen og Hærførerne og Mandskabet: Vi tager daglig af, og vore Levnetsmidler er faa, og Stedet vi holder kringsat, er fast, og Rigets Sager hviler paa os.
58. Saa lad os nu give disse Mennesker vor høire Haand og gjøre Fred med dem og med hele deres Folk!
59. Og lad os sikre dem Ret til at vandre efter sine Love, som før! Thi for sine Loves Skyld, som vi har afskaffet, er de blevne vrede og har gjort alt dette.
60. Og dette Ord syntes Kongen og Hærførerne godt om, og han sendte Bud til dem for at gjøre Fred, og de vedtog den.
61. Og Kongen og Hærførerne gav dem sin Ed; paa disse Vilkaar drog de ud af Fæstningen.
62. Og Kongen drog ind paa Sions Bjerg og saa Stedets Fæstnings-Værker, og han brød den Ed han havde svoret, og bød at nedbryde Muren rundt omkring.
63. Og han brød op i Hast og vendte tilbage til Antiokia, og han fandt Filip som Herre over Byen, og han kjæmpede mod ham og indtog Byen med Magt.

7. Kapitel.

Demetrius, Seleukus' Søn bliver Konge i Syrien og lader Antiokus og Lysias dræbe, 1-4. Alkimus, som anklager Judas og hans Folk for Kongen, bliver Ypperstepræst, og Bakkides sendes med ham med en Hær; de dræber mange med Svig, men maa dog, uden at have overvundet Judas, vende tilbage til Kongen, 5-25. Kongen sender Nikanor mod Judas, men denne slaar hans Hær, 26-32. Forbitret herover, truer Nikanor Presterne med at opbrænde Templet, hvis Judas og hans Hær ikke overgives til ham; Presterne raaber til Herren, og Judas overvinder Syrerne i Slaget ved Bet-Horon, hvor Nikanor falder; Jøderne høitideligholder Dagen med stor Glæde og sætter den til en aarlig Festdag, 33-49.

1. I det hundrede og een og femtiende Aar slap Demetrius,* Seleukus' Søn, bort fra Rom og drog med nogle faa Mænd op til en By ved Havet** og blev Konge der.
* D. Soter. ** Tripolis, 2 Makk. 14,1 fg.
2. Og det skede, da han drog ind i sit Fædreneriges Stad,* da greb Hærfolket Antiokus og Lysias for at føre dem til ham.
* Antiokia.
3. Og da dette blev givet ham tilkjende, sagde han: Vis mig ikke deres Ansigter!
4. Og Hærfolket slog dem ihjel, og Demetrius tog Sæde paa sit Riges Trone.
5. Og alle uretfærdige og ugudelige Mænd af Israel kom til ham, og Alkimus var deres Fører, idet han gjerne vilde blive Ypperstepræst.

6. Og de anklagede Folket for Kongen og sagde: Judas og hans Brødre har slaaet dine Venner ihjel, og os har de drevet bort fra vort Land.
7. Saa send da en Mand som du har Tillid til, og lad ham drage afsted og se al den Ødelæggelse som de har voldt os og Kongens Land, og lad ham straffe dem og alle deres Hjælpere!
8. Og Kongen udvalgte Bakkides, en af Kongens Venner, som herskede paa hin Side af Floden og var en høiagtet Mand i Riget og tro mod Kongen.
9. Og han sendte ham og den ugudelige Alkimus afsted og gav denne sikkert Løfte om at blive Ypperstepræst og paalagde ham at tage Hevn over Israels Børn.
10. Og de brød op og kom med en talrig Hær ind i Juda Land, og han sendte med Svig Bud til Judas og hans Brødre med fredelige Ord.
11. Men de agtede ikke paa deres Ord; thi de saa, at de var komne med en talrig Hær.
12. Og en Hob Skriftlærde samlede sig til Alkimus og Bakkides for at søge Ret og Retfærdighed.
13. Hasidæerne* var de første blandt Israels Børn som søgte Fred af dem;

* de fromme, d. e. Jøder som var tro mod Loven. 2 Makk. 14,6.

14. thi de sagde: En Prest af Arons Æt er kommen med Hæren, og han vil ikke gjøre os nogen Uret.
15. Og han talte fredelige Ord med dem og svor dem til og sagde: Vi vil ikke søge eders eller eders Venners Ulykke.
16. Og de troede ham, og han greb seksti Mand af dem og dræbte dem paa een Dag efter det Ord som er skrevet: Salm. 79,1 fg.
17. Dine frommes Kjød og deres Blod har de udøst rundt omkring Jerusalem, og de har ingen til at begrave dem.
18. Og Frygt og Bæven for dem faldt paa alt Folket; thi de sagde: Der er ikke Sandhed eller Ret hos dem, thi de har brudt Overenskomsten og Eden som de havde svoret. 6,62.
19. Og Bakkides brød op fra Jerusalem og leirede sig i Beset, og han sendte Folk afsted og lod gribe mange af de Mænd som var rømte fra ham, og nogle af Folket, og lod dem dræbe og kaste i den store Brønd.
20. Og han overgav Landet til Alkimus og lod en Hærstyrke blive hos ham for at være ham til Hjælp.
21. Og derpaa drog Bakkides bort til Kongen, og Alkimus kjæmpede for Ypperstepresteдømmet.
22. Og til ham samlede sig alle de som forstyrrede sit Folk, og de gjorde sig til Herrer over Juda Land og voldte stor Ulykke i Israel.
23. Og Judas saa al den Ulykke som Alkimus og de som var med ham, voldte blandt Israels Børn, mere end Hedningerne havde gjort.
24. Og han drog ud til alle Judæas Landemærker rundt omkring og tog Hevn over de Mænd som var løbne over til Hedningerne, og de blev hindrede fra at fare om i Landet.
25. Men da Alkimus saa, at Judas og de som var med ham, havde Overhaand og han skjønte, at han ikke kunde holde Stand mod dem, vendte han tilbage til Kongen og førte frem haarde Klager mod dem.
26. Og Kongen sendte Nikanor,* en af sine fornemste Hærførere, som var en hadefuld Fiende af Israel, og bød ham at udrydde Folket. * 2 Makk. 14,12.
27. Og Nikanor kom til Jerusalem med en talrig Hær og sendte med Svig Bud til Judas og hans Brødre med fredelige Ord og sagde:
28. Lad der ei være Strid mellem mig og eder! Jeg vil komme med nogle faa Mænd for at se eders Aasyn med Fred.
29. Og han kom til Judas, og de hilsede hverandre fredelig; men Fienderne stod færdige til at gribe Judas.
30. Da nu Judas fik vide, at han var kommen til ham med Svig, trak han sig forfærdet tilbage fra ham og vilde ikke mere se hans Aasyn.
31. Og Nikanor skjønte, at hans Forehavende var røbet, og han drog ud for at møde Judas i Kamp ved Kafar-Salama.
32. Og der faldt omkring fem tusinde Mand af Nikanors Folk, og Resten flygtede til Davids Stad.
33. Derefter drog Nikanor op paa Sions Bjerg, og der kom nogle af Presterne ud fra Templet og nogle af Folkets Ældste for at hilse ham fredelig og vise ham det Brændoffer som blev ofret for Kongen.
34. Og han spottede dem og udlo dem og gjorde dem urene og talte overmodig.
35. Og han svor i Vrede og sagde: Hvis Judas og hans Hær ikke nu overgives i mine Hænder, saa vil jeg, naar jeg kommer uskadt tilbage, opbrænde dette Hus. Og han gik ud i stor Vrede.
36. Og Presterne gik ind og stillede sig foran Alteret og Templet, og de græd og sagde:
37. Du, Herre, har udvalgt dette Hus, for at det skulde kaldes med dit Navn, for at det skulde være et Hus til Bøn og Paakaldelse for dit Folk.
38. Tag Hevn over dette Menneske og over hans Hær, og lad dem falde for Sværdet! Kom deres Bespottelser i Hu, og lad dem ikke holde Stand!
39. Og Nikanor drog ud fra Jerusalem og leirede sig i Bet-Horon, og en Hær fra Syrien stødte til ham.
40. Og Judas leirede sig i Adasa med tre tusinde Mand, og Judas bad og sagde:

41. Da Udsendingerne fra Assyrernes Konge talte bespottelige Ord, gik din Engel ud, o Herre, og slog iblandt dem hundrede og fem og otti tusinde. 2 Kong. 19,35. Es. 37,36.

42. Slaa da saaledes denne Hær for vore Øine idag, og lad Resten forstaa, at de har talt ilde mod dit Tempel, og døm ham efter hans Ondskab!

43. Og Hærene kom i Kamp med hverandre paa den trettende Dag i Maaneden Adar, og Nikanors Hær blev slagen, og selv var han den første som faldt i Slaget.

44. Men da hans Hær saa, at Nikanor var falden, kastede de sine Vaaben fra sig og flygtede.

45. Og de forfulgte dem een Dags Reise fra Adasa til bortimod Geser, og de blæste efter dem i Larm-Trompeterne.

46. Og Folk strømmede ud fra alle Judæas Byer rundt omkring og omgik dem, og de vendte sig mod hverandre, og de faldt alle for Sværdet, og der blev end ikke een tilbage af dem.

47. Og de tog Rovet og Byttet og afhuggede Nikanors Hoved og hans høire Haand, som han overmodig havde udrakt, og de bar dem bort og udhængte dem ved Jerusalem. 2 Makk. 15,30 fg.

48. Og Folket glædede sig meget, og de holdt den Dag som en stor Glædesdag.

49. Og de fastsatte at man hvert Aar skulde høitideligholde denne Dag paa den trettende i Adar. Og Juda Land havde Ro en kort Tid.

8. Kapitel.

Judas hører om Romernes Storværk, Magt og udmærkede Statsforfatning, 1-16. Han sender Eupolemus og Jason for at indgaa Venskab og Forbund med dem, 17-20. Det romerske Raad gaar ind herpaa, sender Forbundsvilkaarene til Jøderne og et truende Brev til Demetrius, 21-32.

1. Og Judas hørte Romernes Ry, at de var meget mægtige, og at de var velvillige mod alle dem som holdt sig til dem, og at de indgik Venskab med alle dem som kom til dem, og at de var meget mægtige.

2. Og man fortalte ham om deres Krige og de Heltegjerninger som de havde udført blandt Galaterne, og at de havde seiret over dem og gjort dem skatskyldige,

3. og om alt hvad de havde gjort i Spaniens Land for at gjøre sig til Herrer over Sølv- og Guldværkerne der, og at de havde lagt hele Landet under sig ved sin Klogskab og Udholdenhed — og Landet laa dog meget langt borte fra dem —

4. og seiret over de Konger som var komne mod dem fra Jordens Ender, indtil de havde knust dem og voldt et stort Mandefald blandt dem, og at de som var blevne tilovers, gav dem Skat hvert Aar,

5. og at de i Krig havde slaaet Filip og Perseus, Kitiernes Konge, og de andre som havde reist sig imod dem, og lagt dem under sig,

6. ligesaa Antiokus den Store, Konge i Asien, som var dragen imod dem til Krig med hundrede og tyve Elefanter og Hestfolk og Vogne og en meget stor Hær og var bleven slagen af dem, Dan. 11,18.

7. og at de havde fanget ham levende og fastsat, at baade han og Kongerne efter ham skulde betale dem stor Skat, give Gidsler og afstaa en Del af Riget,

8. baade det indiske Land og Medien og Lydien og nogle andre af sine fagreste Landskaber, og at de havde taget dem fra ham og givet dem til Kong Eumenes,

9. og at Grækerne havde lagt Raad op om at komme og udrydde dem,

10. men at Sagen var kommen til deres Kundskab, og at de havde sendt en Hærfører mod dem og ført Krig med dem, og at der var faldet mange ihjelslagne af dem, og at de havde ført deres Hustruer og deres Børn i Fangenskab og udplyndret dem og taget deres Land og nedbrudt deres Fæstninger og gjort dem til Træller indtil denne Dag,

11. og at de havde ødelagt og ført i Trældom de andre Riger og Øerne, saa mange som nogensinde havde sat sig op imod dem,

12. men at de havde holdt Venskab med sine Venner og dem som stolede paa dem, og at de havde taget Rigerne nær ved og langt borte, og at alle de som hørte deres Navn, frygtede for dem,

13. og at alle de som de vilde hjælpe og lade blive Konger, blev Konger, men at de afsatte hvem de vilde, og at de var blevne meget mægtige,

14. og at uagtet alt dette ingen af dem havde sat Krone paa sig eller klædt sig i Purpur for at gjøre sig til deraf,

15. og at de havde oprettet et Raad, og at der daglig raadslog tre hundrede og tyve Mænd, som stadig raadslog om Folkets Sager for at styre dem vel,

16. og at de hvert Aar betroede een Mand Regjeringen over sig og Herredømmet over hele sit Land, og alle lod den ene, og at der ikke var nogen Misundelse eller Avind iblandt dem.

17. Og Judas udvalgte Eupolemus, en Søn af Johannes, Søn af Akkos, og Jason, Eleasars Søn, og sendte dem til Rom for at indgaa Venskab og Forbund med dem,

18. for at de skulde tage Aaget af dem, da de maatte se, at Grækernes Rige førte Israel i Trældom.

19. Og de reiste til Rom, og Veien var meget lang, og de traadte ind for Raadet og tog til Orde og sagde:

20. Judas, Makkabæeren, og hans Brødre og Jødernes Folk har sendt os til eder for at indgaa Forbund og Fred med eder, og

for at vi maatte blive indskrevne som eders Forbundsfæller og Venner.

21. Og dette Ord syntes de godt om.

22. Og dette er Afskriften af det Brev som man til Svar skrev paa Kobbertavler og sendte til Jerusalem for der at være hos dem som et Mindesmærke om Fred og Forbund:

23. Lykke være med Romerne og Jødernes Folk tillands og tilvands evindelig, og Sværd og Fiende være langt borte fra dem!

24. Men dersom der opstaar en Krig mod Rom først eller mod nogen af alle deres Forbundsfæller i hele deres Herredømme,

25. saa skal Jødernes Folk, saaledes som Omstændighederne kræver det, være med i Krigen med udelt Hjerte.

26. Og de* skal ikke give eller forsyne Krigsfolkene med Levnetsmidler, Vaaben, Penge, Skibe, alt efter som Romerne finder for godt, men de** skal varetage hvad de har at varetage, uden at faa noget derfor.

* Romerne. ** Jøderne.

27. Og paa samme Maade, dersom Krig kommer over Jødernes Folk først, saa skal Romerne af Hjertet være med i Krigen, saaledes som Omstændighederne kræver det.

28. Og dem som er med i Krigen, skal der ikke gives Levnetsmidler, Vaaben, Penge, Skibe, alt efter som Romerne finder for godt, men de skal varetage hvad de har at varetage, og det uden Svig.

29. Efter disse Bestemmelser har Romerne indgaaet Overenskomst med Jødernes Folk.

30. Men dersom disse eller hine, efter at disse Bestemmelser er tagne, skulde ville lægge noget til eller tage noget fra, saa kan de gjøre det efter Tykke, og hvadsomhelst de lægger til eller tager fra, skal være gyldigt.

31. Og vedrørende det onde Kong Demetrius gjør mod dem, har vi skrevet ham til saaledes: Hvorfor har du gjort dit Aag saa tungt over vore Venner og Forbundsfæller Jøderne?

32. Hvis de da fremdeles klager over dig, vil vi hjælpe dem til deres Ret og krige mod dig tillands og tilvands.

9. Kapitel.

Bakkides og Alkimus kommer anden Gang med en stor Hær til Judæa; Judas kjæmper mandig mod deres Overmagt, men falder i et Slag og begraves i Modin; hele Israel holder Veklage over ham, 1-22. Bakkides og de ugudelige Jøder trænger Folket, 23-27. Jonatan udvælges af sit Folk til Høvedsmand i sin Broders Sted; han sender sin Broder Johannes til Nabatæerne, men denne ihjelslaaes af Jambris Børn; Jonatan hevner hans Død, 28-42. Bakkides drager med en stor Hær mod Jonatan; denne volder ham et Tab af tusinde Mand, men maa vige og slipper bort over Jordan; Bakkides lader flere Byer befæste og farer fiendtlig frem mod Israel, 43-53. Alkimus vil nedrive Muren om Templets indre Forgaard, men bliver slagen af Gud og dør i stor Pine, 54-56. Bakkides drager til Kongen, men kommer senere tilbage for at fange Jonatan; denne flygter til Betbasi, 57-62. Bakkides kringsætter Byen, men bliver slagen og nødes til at gjøre Fred med Jonatan, som siden dømmer Folket og udrydder de ugudelige af Israel, 63-73.

1. Da Demetrius hørte, at Nikanor og hans Hærfolk var faldne i Krigen, sendte han atter Bakkides og Alkimus anden Gang til Juda Land, og den høire Fløi med dem. 7,43.

2. Og de tog veien til Galgala og slog Leir imod Mæsalot ved Arbela og indtog den og dræbte mange Mennesker.

3. Og i den første Maaned i det hundrede og to og femtiende Aar slog de Leir imod Jerusalem.

4. Og de brød op og drog til Berea med tyve tusinde Mand og to tusinde Mand Hestfolk.

5. Og Judas havde leiret sig i Eleasa, og tre tusinde udvalgte Mænd med ham.

6. Og da de saa Krigsfolkenes Mængde, at de var talrige, blev de meget forfærdede, og mange romte fra Leiren; der blev ikke tilbage af dem mere end otte hundrede Mand.

7. Og da Judas saa, at hans Hær var rømt bort, og Krigen trængte ind paa ham, blev hans Hjerte nedslaaet, fordi han ikke havde Tid til at samle dem igjen.

8. Og han blev fortvilet og sagde til dem som var tilbage: Lad os staa op og drage op imod vore Modstandere, om vi maaske kunde kjæmpe mod dem!

9. Men de afviste ham og sagde: Det kan vi ikke; men lad os nu bare frelse vort Liv og siden vende tilbage med vore Brødre og kjæmpe mod dem; men vi er for faa!

10. Men Judas sagde: Det være langt fra mig at gjøre dette, at flygte for dem! Og er vor Tid kommen, saa lad os dø som Mænd for vore Brødres Skyld og ikke efterlade nogen Flæk paa vor Ære!

11. Og Hæren brød op fra Leiren, og de stillede sig mod dem; og Hestfolket var delt i to Dele, og Slyngekasterne og Bueskytterne gik foran Hæren, og ligesaa Forkjæmperne, alle de djærveste Mænd.

12. Men Bakkides var paa den høire Fløi, og Hæren, som var opstillet til Slag, rykkede frem fra begge Sider, og de blæste i Trompeterne.

13. Og Judas' Folk blæste ogsaa i Trompeterne, og Jorden bævede af Hærenes Bulder, og Slaget varede fra Morgen indtil Aften.

14. Og Judas saa, at Bakkides og Kjernen af Hæren var paa den høire Fløi, og alle de som var modige i Hjertet, gik med ham.

15. Og den høire Fløi blev slagen af dem, og de forfulgte dem indtil Asots Bjerg.

16. Og da de paa venstre Fløi saa, at høire Fløi var slagen, vendte de sig og fulgte Judas og hans Folk i Hælene.

17. Og Kampen blev haard, og der faldt mange ihjelslagne paa begge Sider.

18. Og Judas faldt, og de andre flygtede.

19. Og Jonatan og Simon tog Judas, sin Broder, og begravede ham i hans Fædres Grav i Modin.

20. Og hele Israel græd over ham og holdt en stor Veklage over ham, og de sorgede i mange Dage og sagde:

21. Hvorledes er Helten, Israels Frelser, falden? 2 Sam. 1,19.

22. Og hvad der endnu er at melde om Judas og om de Krige han førte, og de mandige Gjerninger han udførte, og om hans Storhed, er ikke opskrevet; thi det var saare meget.

23. Og det skede efter Judas' Død, da kom de ugudelige frem inden alle Israels Landemærker, og alle de som gjorde Uret, skjød op.

24. I de Dage blev der en meget stor Hunger, og Landet svigtede, ligesom Indbyggerne.

25. Og Bakkides udvalgte de ugudelige Mænd og satte dem til Herrer over Landet.

26. Og de opsøgte og opsporede Judas' Venner og førte dem til Bakkides, og han hevnede sig paa dem og spottede dem.

27. Og der blev en stor Trængsel i Israel, saa stor som der ikke havde været fra den Dag da der ikke mere viste sig nogen Profet iblandt dem.

28. Og alle Judas' Venner samlede sig og sagde til Jonatan:

29. Siden din Broder Judas er død, gives der ikke en Mand, ham lig, til at drage ud mod Fienderne og Bakkides og mod vort Folks Modstandere.

30. Derfor har vi nu udvalgt dig til i hans Sted at være vor Hersker og Fører for at føre vor Krig.

31. Og Jonatan overtog paa den Tid Ledelsen og traadte i Judas', sin Broders, Sted.

32. Og da Bakkides fik det at vide, søgte han at dræbe ham.

33. Og Jonatan og Simon, hans Broder, og alle de som var med ham, fik det at vide, og de flygtede til Tekoas Ørken og leirede sig ved Brønden Asfar.

34. Og da Bakkides fik det at vide paa Sabbatens Dag, gik han og hele hans Hær over Jordan. V. 43.

35. Og Jonatan havde sendt sin Broder* som Fører for en Skare og bedet Nabatæerne, sine Venner, om at maatte oplægge det store Forraad de havde, hos dem. * Johannes. V. 36.

36. Og Jambris Børn var dragne ud fra Medaba og havde grebet Johannes og alt det han havde med sig, og var dragne bort dermed.

37. Men efter dette blev det meldt Jonatan og Simon, hans Broder, at Jambris Børn gjorde et stort Bryllup og førte Bruden, en Datter af en af Kana'ans store Herrer, med stort Følge fra Nadabat.

38. Og de kom Johannes, sin Broder, i Hu, og de drog op og skjulte sig i Ly af Bjerget.

39. Og de oploftede sine Øine og saa, og se, der kom et larmende Tog med meget Gods, og Brudgommen med sine Venner og sine Brødre drog det imøde med Pauker og Musik og mange Vaaben.

40. Da reiste Jonatan og hans Folk sig fra Bagholdet mod dem og slog dem ihjel, og der faldt mange ihjelslagne, og Resten flygtede til Bjerget, og de tog alt hvad de havde, til Bytte.

41. Og Brylluppet blev omskiftet til Sorg, og Lyden af deres Musik til Veklage.

42. Saa tog de Hevn for sin Broders Blod og vendte om til Myren ved Jordan.

43. Dette fik Bakkides høre og kom paa Sabbatens Dag til Jordans Bredder med en stor Hær. V. 34.

44. Og Jonatan sagde til sine Folk: Lad os nu reise os og kjæmpe for vort Liv! Thi det er ikke idag som før.

45. Thi se, Krigen er foran os og bag os, og Jordans Vand paa begge Sider, ligeledes Myr og Skog; her er ikke noget Sted at trække sig tilbage til.

46. Saa raab nu til Himmelen, at I maa blive frelste fra eders Fienders Haand!

47. Og Kampen begyndte, og Jonatan udrakte sin Haand for at slaa Bakkides; men denne veg tilbage for ham.

48. Og Jonatan og de som var med ham, sprang i Jordan og svømmede over til den anden Side; men hine gik ikke over Jordan efter dem.

49. Og der faldt paa Bakkides' Side paa den Dag opimod tusinde Mand.

50. Og han vendte tilbage til Jerusalem og byggede faste Byer i Judæa, Fæstningen ved Jeriko og Emmaus og Bet-Horon og Betel og Timna ved Piraton* og Tefon, med høie Mure og Porte og Bomme.

* Dom. 2,9; 12,15.

51. Og han lagde Krigsfolk i dem for at kjæmpe mod Israel.

52. Og han befæstede Byen Betsur og Geser og Borgen og lagde Krigsfolk og Forraad af Levnetsmidler i dem.

53. Og han tog Sønnerne af de fornemste i Landet som Gidsler og satte dem i Varetægt paa Borgen i Jerusalem.

54. Og i det hundrede og tre og femtiende Aar, i den anden Maaned, befalede Alkimus at nedbryde Muren om Templets indre Forgaard, og han nedbrød Profeternes Værk og begyndte at rive ned.

55. Paa den Tid blev Alkimus slagen,* og hans Gjerninger blev hindrede, og hans Mund stoppet, og han blev lam og kunde ikke mere tale et Ord eller beskikke sit Hus.

* af Gud.

56. Og Alkimus døde paa den Tid i stor Pine.

57. Men da Bakkides saa, at Alkimus var død, vendte han tilbage til Kongen, og Juda Land havde Ro i to Aar.

58. Og alle de ugudelige holdt Raad og sagde: Se, Jonatan og hans Tilhængere bor i Rolighed og er trygge; derfor vil vi nu føre Bakkides hid, og han skal gribe dem alle i een Nat.

59. Og de drog afsted og raadslog med ham.

60. Og han brød op for at komme med en stor Hær, og han sendte hemmelige Breve til alle sine Forbundsfæller i Judæa, at de skulde gribe Jonatan og dem som var med ham; men de kunde ikke, fordi de havde faaet Kundskab om deres Raad.

61. Og af de Mænd i Landet som havde været Ophavsmænd til dette onde Raad, greb de opimod femti Mænd og dræbte dem.

62. Og Jonatan og Simon og de som var med ham, trak sig tilbage til Betbasi i Ørkenen, og han opbyggede hvad der var nedbrudt af det, og befæstede det.

63. Og da Bakkides fik det at vide, samlede han hele sin Skare og opbød dem som var i Judæa.

64. Og han kom og leirede sig imod Betbasi, og han krigede mod det i mange Dage og gjorde Beleirings-Redskaber.

65. Og Jonatan efterlod Simon, sin Broder, i Byen og rykkede ud i Landet, og han rykkede ud med et lidet Tal.

66. Og han slog Odoarres og hans Brødre og Fasirons Børn i deres Telte.

67. Og han begyndte at slaa Fienderne og at rykke frem med sine Krigsfolk. Og Simon og de som var med ham, rykkede ud af Byen og opbrændte Beleirings-Redskaberne.

68. Og de krigede mod Bakkides, og han blev slagen af dem, og de voldte ham stor Angst, fordi hans Raad og hans Tog var forgjæves.

69. Og han blev heftig vred paa de ugudelige Mænd som havde raadet ham til at drage ind i Landet, og han dræbte mange af dem og satte sig fore at drage bort til sit Land.

70. Og da Jonatan fik det at vide, skikkede han Sendemænd til ham for at gjøre Fred med ham, og for at han skulde give dem Fangerne tilbage.

71. Og han gik ind derpaa og gjorde efter hans Ord, og han tilsvor ham, at han i alle sine Levedage ikke vilde søge at volde ham noget ondt.

72. Og han gav ham de Fanger tilbage som han før havde ført bort fra Juda Land, og han vendte tilbage og drog bort til sit Land og kom ikke mere igjen inden deres Landemærker.

73. Og Sværdet lod af fra Israel, og Jonatan boede i Mikmas, og Jonatan begyndte at dømme Folket og udrydde de ugudelige af Israel.

10. Kapitel.

Aleksander Balas indtager Ptolema'is; Demetrius drager ud mod ham og søger at vinde Jonatan for sig, gjør ham flere Løfter og overgiver ham Gidslerne paa Borgen, 1-14. Aleksander søger ogsaa at vinde Jonatan og gjør ham til Ypperstepræst, 15-21. Demetrius sender da atter Bud til Jonatan og gjør ham endnu større Tilbud, 22-45. Jøderne tror ham ikke, men holder med Aleksander; Demetrius falder i Krigen, 46-50. Aleksander Balas faar den ægyptiske Konges, Ptolemæus Filometors, Datter, Kleopatra, til ægte og holder Bryllup i Ptolema'is, hvorhen ogsaa Jonatan efter Indbydelse kommer, og hvor der vises ham stor Ære, 51-66. Demetrius, Demetrius' Søn, optræder som Modkonge mod Aleksander Balas og sætter Apollonius til Hærfører mod Jøderne, 67-73. Jonatan og Simon indtager Joppe, slaar Apollonius' Hær ved Asdod og opbrænder dette med de omliggende Byer; Jonatan leirer sig mod Askalon, som ingen Modstand gjør, kommer derfra til Jerusalem og bliver vist endnu større Ære end før af Aleksander, 74-89.

1. Og i det hundrede og sekstiende Aar drog Aleksander, Antiokus Epifanes' Søn, op og indtog Ptolema'is, og de tog imod ham, og han blev Konge der.

2. Da Kong Demetrius hørte det, samlede han en meget stor Hær og drog ud imod ham til Krig.

3. Og Demetrius sendte Brev til Jonatan med fredelige Ord og Løfte om at gjøre ham stor;

4. thi han sagde: Lad os i Forveien gjøre Fred med ham, før han slaar sig sammen med Aleksander imod os!

5. Thi han vil komme i Hu alt det onde vi har gjort mod ham og mod hans Brødre og mod hans Folk.

6. Og han gav ham Ret til at samle Krigsfolk og lade gjøre Vaaben og til at være hans Forbundsfælle, og han bød at overgive ham de Gidsler som var i Borgen. 9,53.

7. Og Jonatan kom til Jerusalem og oplæste Brevet i Paahør af hele Folket og af dem som laa i Borgen.

8. Og der kom stor Frygt over dem, da de hørte, at Kongen havde givet ham Ret til at samle Krigsfolk.

9. Og de som laa i Borgen, overgav Gidslerne til Jonatan, og han gav dem tilbage til deres Forældre.

10. Og Jonatan boede i Jerusalem, og han begyndte at bygge og forny Byen.

11. Og han sagde til dem som udførte Arbeidet, at de skulde bygge Murene og Sions Bjerg rundt omkring med firkantede Stene til Befæstning, og de gjorde saa.

12. Og de fremmede som var i de Fæstninger som Bakkides havde bygget, flygtede. 9,50.51.

13. Og enhver forlod sit Sted og drog bort til sit Land.

14. Bare i Betsur blev nogle af dem som havde forladt Loven og Budene, tilbage; thi det var deres Tilflugtssted.

15. Og Kong Aleksander fik høre om alle de Tilsagn Demetrius havde gjort Jonatan, og man fortalte ham om de Krige han havde ført, og de mandige Gjerninger som han selv og hans Brødre havde udført, og om de Lidelser de havde udstaaet.

16. Og han sagde: Kan vi vel finde en eneste Mand som denne? Saa lad os nu gjøre ham til vor Ven og Forbundsfælle!

17. Og han skrev et Brev og sendte følgende Bud til ham:

18. Kong Aleksander hilser sin Broder Jonatan.

19. Vi har hørt om dig, at du er en krigsdygtig Mand og skikket til at være vor Ven.

20. Og nu har vi idag sat dig til Yppersteprest over dit Folk og til at bære Navn af Kongens Ven — han sendte ham ogsaa en Purpurkappe og en Guldkrone — og til at staa paa vor Side og holde Venskab med os.

21. Og Jonatan tog paa sig den hellige Klædning i den syvende Maaned, i det hundrede og sekstiende Aar, paa Løvsalernes Høitid, og han samlede Krigsfolk og lod gjøre mange Vaaben.

22. Da Demetrius hørte dette, blev han bedrøvet og sagde:

23. Hvorfor har vi ladet dette ske, at Aleksander er kommen os i Forkjøbet med at indgaa Venskab med Jøderne til en Støtte for sig?

24. Ogsaa jeg vil skrive dem til med Tilskyndelse og Løfte om Høihed og Gaver, for at de skal være med mig, til Hjælp for mig.

25. Og han sendte følgende Bud til dem: Kong Demetrius hilser Jødernes Folk.

26. At I har holdt Overenskomsterne med os og er blevne staaende i Venskab med os og ikke er traadte over til vore Fiender, det har vi hørt og glædet os over.

27. Og bliv nu fremdeles ved at bevare Troskab mod os, saa skal vi gjengjælde eder med godt for hvad I gjør mod os!

28. Og vi vil eftergive eder mange Tyngsler og give eder Gaver.

29. Og nu fritager jeg eder og eftergiver alle Jøderne de personlige Skatter og Betalingen for Saltet og Afgiften for Kronerne;

30. og hvad der skulde udredes i Stedet for Tredjedelen af Sæden og i Stedet for Halvdelen af Træfrugterne, som det tilkommer mig at tage, lader jeg fra den Dag idag af og herefter være at tage af Juda Land og af de tre Landstrækninger som herved lægges dertil af Samaria og Galilæa, og det fra den Dag idag af og til evig Tid.

31. Og Jerusalem skal være helligt og fritaget for Afgifter, saa vel som dets Omraade, ligesaa Tienderne og Tempelafgifterne.

32. Jeg frasiger mig ogsaa Magten over Borgen i Jerusalem og giver Ypperstepresten den, for at han kan sætte Mænd i den, hvem han selv vil udvælge, til at vogte den.

33. Og enhver Jøde som er bleven ført i Fangenskab fra Juda Land til noget Sted i hele mit Rige, giver jeg fri uden Betaling, og alle skal eftergive dem Afgifterne ogsaa af deres Dyr.

34. Og alle Høitiderne og Sabbater og Nymaaner og fastsatte Dage og tre Dage før en Høitid og tre Dage efter en Høitid, de skal allesammen være Skattefriheds- og Eftergivelses-Dage for alle de Jøder som er i mit Rige.

35. Og ingen skal have Ret til paa dem at kræve eller uleilige nogen af dem i nogensomhelst Sag.

36. Og af Jøderne skal der indskrives i Kongens Hær opimod treti tusinde Mand, og der skal gives dem Løn, saaledes som alle Kongens Krigsfolk tilkommer.

37. Og en Del af dem skal lægges i Kongens store Fæstninger, og af disse skal en Del sættes i høitbetroede Embeder i Riget, og deres foresatte og Hovedsmænd skal være af deres egen Midte, og de skal leve efter sine egne Love, saaledes som Kongen ogsaa har foreskrevet i Juda Land.

38. Og de tre Landstrækninger som fra Samarias Land er lagte til Judæa, skal være lagte dertil, saa de regnes dertil og staar under een, saa de ikke lyder nogen anden Myndighed end Ypperstepresten.

39. Ptolema'is og dets tilliggende Land har jeg givet Templet i Jerusalem som Gave til at udrede de Udgifter som vedkommer Templet.

40. Og jeg selv giver aarlig femten tusinde Sekel Sølv af Kongens Indtægter fra de mest skikkede Steder.

41. Og alt hvad der staar til Rest, hvad Embedsmændene ikke har udbetalt, saaledes som i de første Aar, skal de fra nu af give til Tjenesten ved Huset.

42. Og desuden fem tusinde Sekel Sølv, som de har taget imod af Templets Indkomster, af de aarlige Indtægter, ogsaa disse eftergives, fordi de tilkommer Presterne, som udfører Tjenesten.

43. Og alle de som flygter til Templet i Jerusalem eller inden hele dets Omraade, fordi de skylder Kongen eller andre noget, de skal være fri, ligesom alt hvad de eier i mit Rige.

44. Og til at bygge og fornye Templets Bygninger skal Udgiften udredes af Kongens Indtægt.

45. Og til at opbygge Jerusalems Mure og dets Fæstnings-Værker rundt omkring skal Udgiften udredes af Kongens Indtægt, ligesom til at opbygge Murene i Judæa.

46. Men da Jonatan og Folket hørte disse Ord, troede de dem ikke og gik ikke ind paa dem; thi de kom i Hu den store Ondskab han havde gjort i Israel, og hvorledes han havde trængt dem saa haardt.

47. Og de holdt sig til Aleksander, fordi han først var kommen dem imøde med fredelige Ord, og de var hans Forbundsfæller hele Tiden.
48. Og Kong Aleksander samlede mange Krigsfolk og leirede sig midt imod Demetrius.
49. Og de to Konger indlod sig i Slag med hverandre, og Demetrius' Hær flygtede, og Aleksander forfulgte ham og overvandt dem.
50. Og han kjæmpede haardnakket, indtil Solen gik ned, og Demetrius faldt paa den Dag.
51. Og Aleksander skikkede Sendemænd til Ptolemæus, Ægyptens Konge, med følgende Ord:
52. Efter at jeg er kommen tilbage til mit Rige og har taget Sæde paa mine Fædres Trone og har faaet Herredømmet i min Magt og slaaet Demetrius og taget vort Land i Eie,
53. og efter at jeg har holdt Slag med ham, og han og hans Hær er slagne af os, og vi har taget Sæde paa hans Riges Trone,
54. saa lad os nu indgaa Venskab med hverandre, og giv mig nu din Datter til Hustru, saa jeg bliver din Svigersøn, saa vil jeg give dig og hende Gaver som er dig værdige!
55. Og Kong Ptolemæus svarede og sagde: Lykkelig den Dag da du er kommen tilbage til dine Fædres Land og har taget Sæde paa deres Riges Trone!
56. Og nu vil jeg gjøre mod dig hvad du har skrevet; men mød mig i Ptolema'is, for at vi kan se hverandre, og jeg vil blive din Svigerfader, som du har sagt.
57. Og Ptolemæus drog ud fra Ægypten, han og Kleopatra, hans Datter, og de kom til Ptolema'is i det hundrede og to og sekstiende Aar.
58. Og Kong Aleksander mødte ham, og han gav ham Kleopatra, sin Datter, og han gjorde Bryllup for hende i Ptolema'is, saaledes som Konger pleier, med stor Herlighed.
59. Og Kong Aleksander skrev til Jonatan, at han skulde komme og møde ham.
60. Og han reiste med stor Stas til Ptolema'is og mødte de to Konger, og han gav dem og deres Venner Sølv og Guld og mange Gaver og fandt Naade for deres Aasyn. 11,24.
61. Og der samlede sig imod ham nogle ryggesløse Mænd af Israel, ugudelige Mænd, for at føre Klagemaal mod ham; men Kongen agtede ikke paa dem.
62. Og Kongen bød, at man skulde lade Jonatan tage sine Klæder af sig og klæde ham i Purpur; og de gjorde saa.
63. Og Kongen gav ham Sæde hos sig og sagde til sine høieste Embedsmænd: Gaa ud med ham midt i Byen og udraab, at ingen maa klage paa ham for nogen Ting, og ingen gjøre ham Uleilighed i nogen Sag!
Est. 6,10.11.
64. Og det skede, da Klagerne saa den Ære som blev vist ham, saaledes som der blev udraabt, og at han var klædt i Purpur, da flygtede de alle.
65. Og Kongen ærede ham og lod ham indskrive blandt sine ypperste Venner og satte ham til Hærfører og Landshøvding.
66. Og Jonatan vendte tilbage til Jerusalem med Fred og Glæde.
67. Men i det hundrede og fem og sekstiende Aar kom Demetrius, Demetrius' Søn, fra Kreta til sine Fædres Land.
68. Da Kong Aleksander hørte det, blev han meget bedrøvet, og han drog tilbage til Antiokia.
69. Og Demetrius stadfæstede Apollonius, som var sat over Cølesyrien, i hans Værdighed, og denne samlede en stor Hær og leirede sig ved Jabne. Og han sendte Bud til Ypperstepresten Jonatan og sagde:
70. Du er den eneste som sætter dig op imod os, og jeg er bleven til Spot og Haan for din Skyld, og hvorfor trodser du os mellem dine Bjerge?
71. Nu vel, dersom du stoler paa din Hær, saa ryk ned til os paa Sletten, og lad os maale os med hverandre der! Thi jeg har Byernes Hær med mig.
72. Spørg dig for, saa vil du faa vide, hvem jeg er, og hvem de andre er, som hjælper os, og man vil sige dig: I kan ikke holde Stand for vort Aasyn. Thi to Gange er dine Fædre blevne slagne paa Flugt i sit eget Land;
73. og nu vil du ikke kunne modstaa Hestfolket og en saadan Hær paa Sletten, hvor der hverken er Klippe eller Sten eller noget Sted at fly til.
74. Men da Jonatan hørte Apollonius' Ord, blev han oprørt i sit Sind og udvalgte ti tusinde Mand og rykkede ud fra Jerusalem, og Simon, hans Broder, stødte til ham for at hjælpe ham.
75. Og han leirede sig mod Joppe, og de som var i Byen, stængte Portene for ham; thi Apollonius havde en Skare Krigsfolk i Joppe. Og de* krigede mod Byen.

* Jøderne.

76. Og Byens Indbyggere blev forfærdede og lukkede op, og Jonatan blev Herre over Joppe.
77. Da Apollonius hørte det, gjorde han tre tusinde Mand Hestfolk og en stor Hær færdige til at rykke ud.
78. Og han tog Veien til Asdod, som om han vilde drage derigjennem; men i det samme rykkede han frem paa Sletten, fordi han havde en Mængde Hestfolk og stolede paa det.
79. Og Jonatan fulgte efter ham til Asdod, og Hærene kom i Kamp med hverandre. Og Apollonius havde efterladt tusinde Mand Hestfolk i Skjul bag dem.
80. Og Jonatan fik at vide, at der var et Baghold bag ham, og de omringede hans

Hær og afskjød sine Pile paa Folket fra Morgen indtil Aften.

81. Men Folket stod stille, som Jonatan havde befalet, og deres* Heste blev trætte.
* Fiendernes.

82. Og Simon førte sine Folk frem og angreb Fodfolket, thi Hestfolket var udtrættet, og de blev slagne af ham og flygtede.

83. Og Hestfolket blev spredt paa Sletten, og de flygtede fra Asdod og gik ind i Betdagon,* deres Afgudstempel, for at søge Frelse. * 1 Sam. 5,2.

84. Og Jonatan opbrændte Asdod og Byerne rundt omkring det og tog Hærfang i dem, og Dagons Tempel og dem som havde søgt Tilflugt der, opbrændte han med Ild.

85. Og de som var faldne for Sværdet, udgjorde tilligemed dem som var opbrændte, opimod otte tusinde Mand.

86. Og Jonatan brød op derfra og leirede sig mod Askalon, og Byens Indbyggere gik ham imøde, idet de viste ham megen Ære. 11,60.

87. Og Jonatan vendte tilbage med sine Folk til Jerusalem, og de førte stort Hærfang med sig.

88. Og det skede, da Kong Aleksander havde hørt disse Tidender, da viste han Jonatan end større Ære;

89. og han sendte ham en Guldspænde, som det er Skik at give Kongernes Slægtninger, og han gav ham Ekron og hele dets Omraade til Eie.

11. Kapitel.

Den ægyptiske Konge Ptolemæus Filometor drager med en stor Hær til Syrien og lægger Krigsfolk i Byerne der, 1-8. Ptolemæus giver sin Datter Kleopatra, Aleksanders Hustru, til Demetrius og gjør sig til Konge over Syrien. Aleksander dræbes af Araberen Sabdiel; Ptolemæus dør straks derefter; Demetrius bliver Konge, 9-19. Demetrius forbyder Jonatan at holde Borgen i Jerusalem kringsat, men da Jonatan kommer til ham i Ptolema'is, viser han ham stor Ære og meddeler ham et Brev han har skrevet til Lastenes, hvorved han har givet Jøderne flere Rettigheder, 20-37. Demetrius giver sine indenlandske Krigsfolk Hjemlov; de gaar over til Tryfon, der gjør Antiokus, Aleksander Balas' Søn, til Konge; mod Løfte om, at de syriske Krigsfolk skal blive dragne ud af Jødernes Fæstninger, sender Jonatan Demetrius tre tusinde Mand, der slaar hans oprørske Undersaatter; men Demetrius holder ikke hvad han har lovet. 38-53. Tryfon slaar Demetrius og indtager Antiokia; han stadfæster Jonatan i Ypperstepresteдømmet og gjør Simon til Hærfører, 54-59. Jonatan kjæmper med Held mod den nye Konges Fiender, indtager Askalon og Gasa, og Simon Betsur; Jonatan overvinder Demetrius' Krigsfolk i Galilæa, 60-74.

1. Og Ægyptens Konge samlede Krigsfolk, talrige som Sand ved Havets Bred, og mange Skibe, og han søgte at gjøre sig til Herre over Aleksanders Rige med Svig og at lægge det til sit Rige.

2. Og han drog ud til Syrien med fredelige Ord, og Byernes Indbyggere lukkede op for ham og kom ham imøde; thi det var Kong Aleksanders Befaling, at man skulde komme ham imøde, fordi han var hans Svigerfader.

3. Men efter som Ptolemæus drog ind i Byerne, lagde han Krigsfolk i hver By.

4. Men da han kom nær til Asdod, viste de ham, hvorledes Dagons Tempel var opbrændt, og Asdod og dets Forstæder nedbrudte, og hvorledes de døde Kroppe laa kastede rundt omkring, og de opbrændte som han* havde opbrændt i Krigen; thi de havde gjort Dynger af dem paa hans Vei.
10,84. * Jonatan.

5. Og de fortalte Kongen, hvad Jonatan havde gjort, for at laste ham. Og Kongen tiede.

6. Og Jonatan drog Kongen imøde til Joppe med stor Stas, og de hilsede hverandre og blev der Natten over.

7. Og Jonatan drog med Kongen lige til den Elv som kaldes Eleuterus, og vendte saa tilbage til Jerusalem.

8. Men Kong Ptolemæus blev Herre over Byerne ved Kysten indtil Seleukia ved Havet, og han havde ondt i Sinde mod Aleksander.

9. Og han skikkede Sendemænd til Kong Demetrius med disse Ord: Kom, lad os indgaa Forbund med hverandre! Saa vil jeg give dig min Datter som Aleksander har, og du skal blive Konge over din Faders Rige.

10. Thi jeg angrer, at jeg gav ham min Datter; thi han har søgt at dræbe mig.

11. Og saaledes lastede han ham, fordi han attraaede hans Rige.

12. Og han tog sin Datter fra ham og gav hende til Demetrius, og han brød med Aleksander, og deres Fiendskab blev aabenlyst.

13. Og Ptolemæus drog ind i Antiokia og satte to Kroner paa sit Hoved, Asiens og Ægyptens.

14. Men Kong Aleksander var i Kilikien paa den Tid, fordi Indbyggerne der i Landet holdt paa at falde fra ham.

15. Da Aleksander hørte det, drog han mod ham i Krig. Og Ptolemæus førte sin Hær ud og mødte ham med en stærk Krigsmagt og jog ham paa Flugt.

16. Og Aleksander flygtede til Arabien for at finde Sikkerhed der; men Kong Ptolemæus kom til stor Magt.

17. Og Araberen Sabdiel afhuggede Aleksanders Hoved og sendte Ptolemæus det.

18. Og Kong Ptolemæus døde den tredje Dag derefter, og de som laa i Fæstningerne, blev dræbte af Fæstningernes Indbyggere.

19. Og Demetrius blev Konge i det hundrede og syv og sekstiende Aar.

20. I de Dage samlede Jonatan Indbyggerne i Judæa for at indtage Borgen i Jeru-

salem, og han gjorde mange Beleirings-Redskaber imod den.

21. Og nogle som hadede sit Folk, ugudelige Mænd, reiste til Kongen og meldte ham, at Jonatan holdt Borgen kringsat.

22. Og da han hørte det, blev han vred; men da han havde hørt det, brød han straks op og kom til Ptolema'is og skrev til Jonatan, at han ikke skulde holde Borgen kringsat, men møde ham til en Samtale i Ptolema'is, snarest muligt.

23. Men da Jonatan hørte det, befalede han at blive ved med at holde Borgen kringsat, og han udvalgte nogle af Israels Ældste og af Presterne og gav sig selv i Faren.

24. Og han tog Sølv og Guld og Klæder og mange andre Gaver og reiste til Kongen i Ptolema'is, og han fandt Naade for hans Aasyn. 10,60.

25. Og nogle ugudelige af Folket førte Klagemaal mod ham; 10,61.

26. men Kongen gjorde mod ham som hans Formænd havde gjort mod ham, og ophøiede ham for alle sine Venner,

27. og han stadfæstede ham i Ypperstepresteдømmet og i alle de andre Værdigheder som han havde havt før, og gjorde, at man holdt ham for en af hans ypperste Venner.

28. Og Jonatan bad Kongen gjøre Judæa og de tre Landstrækninger og Samaria skattefri og lovede ham tre hundrede Talenter derfor. 10,30.38.

29. Og Kongen samtykkede og skrev et Brev til Jonatan om alt dette af følgende Indhold:

30. Kong Demetrius hilser sin Broder Jonatan og Jødernes Folk.

31. En Afskrift af det Brev vi har skrevet til vor Frænde Lastenes om eder, sender vi ogsaa til eder, for at I kan kjende det:

32. Kong Demetrius hilser sin Fader Lastenes.

33. Mod Jødernes Folk, som er vore Venner og tager Vare paa hvad ret er mod os, har vi sat os fore at gjøre vel for deres Velvilje mod os.

34. Vi har da tilsikret dem Judæas Landemærker og de tre Landstrækninger Efra'im og Lydda og Ramata'im, som er lagte til Judæa fra Samaria, og alt hvad der hører til dem. Alle dem som ofrer i Jerusalem, eftergiver vi hvad der skal udredes i Stedet for de Kongen tilkommende Afgifter, som Kongen før modtog af dem hvert Aar af Jordens Avling og af Træfrugterne,

35. og hvad andet der fra nu af tilkommer os af Tienderne og af de os tilkommende Afgifter og Saltdammene og de os tilkommende Kroner, altsammen eftergiver vi dem fuldt ud.

36. Og ikke en eneste af disse Bestemmelser skal ophæves fra nu af og for altid.

37. Saa sørg nu for at tage en Afskrift af disse Bestemmelser, og lad den blive given til Jonatan og opstillet paa det hellige Bjerg paa et Sted som falder i Øinene!

38. Da Kong Demetrius saa, at Landet var roligt for hans Aasyn, og at intet stod ham imod, gav han alle sine Krigsfolk Hjemlov, enhver til sit Sted, undtagen de fremmede Krigsfolk, som han havde faaet leie fra Hedningernes Øer; og alle hans Fædres Krigsfolk hadede ham.

39. Men da Tryfon, som før havde været paa Aleksanders Side, saa, at alle Krigsfolkene knurrede mod Demetrius, reiste han til Araberen Emalkuai, som opfostrede Antiokus,* Aleksanders Barn. * A. Teos.

40. Og han trængte ind paa ham med Bøn om, at han skulde overgive ham det, for at det kunde blive Konge i sin Faders Sted. Og han fortalte ham alt hvad Demetrius havde gjort, og om det Had hans Krigsfolk bar til ham; og han blev der i mange Dage.

41. Og Jonatan sendte Bud til Kong Demetrius, at han maatte lade dem som laa i Borgen i Jerusalem, drage bort, og ligeledes dem som laa i Fæstningerne, fordi de for fiendtlig frem mod Israel.

42. Og Demetrius sendte Bud til Jonatan og sagde: Ikke bare dette vil jeg gjøre mod dig og dit Folk, men jeg vil vise dig og dit Folk stor Ære, naar jeg faar Leilighed dertil.

43. Nu vil du da gjøre ret ved at sende mig Mænd som kan komme mig til Hjælp i Krigen; thi alle mine Krigsfolk er faldne fra mig.

44. Og Jonatan sendte ham tre tusinde krigsdygtige Mænd til Antiokia, og de kom til Kongen, og Kongen blev glad over deres Komme.

45. Og Folket i Byen samlede sig midt i Byen, opimod hundrede og tyve tusinde Mand, og de vilde dræbe Kongen.

46. Og Kongen flygtede til Slottet, og Folket i Byen satte sig fast i Byens Gader og begyndte at storme.

47. Og Kongen kaldte Jøderne til Hjælp, og de samlede sig til ham allesammen, og Indbyggerne blev spredte omkring i Byen allesammen, og hine dræbte i Byen paa den Dag opimod hundrede tusinde.

48. Og de satte Ild paa Byen og tog meget Bytte paa den Dag og frelste Kongen.

49. Da Folket i Byen saa, at Jøderne havde, som de vilde, gjort sig til Herrer over Byen, blev de modløse og raabte til Kongen med Bøn og sagde:

50. Indgaa Fred med os, og lad Jøderne holde op med at krige mod os og Byen!

51. Og de kastede Vaabnene fra sig og indgik Fred, og Jøderne stod i Ære hos Kongen og hos alle i hans Rige, og de vendte tilbage til Jerusalem med stort Hærfang.

52. Og Kong Demetrius sad paa sit Riges Trone, og Landet var roligt for hans Aasyn.

53. Og han sveg alt hvad han havde sagt, og blev uvenlig mod Jonatan og gjengjældte

ham ikke al den Velvilje han havde vist ham, men trængte ham haardt.
54. Men derefter kom Tryfon tilbage, og med ham Antiokus, et ungt Barn, og denne blev Konge og satte Kronen paa sig.
55. Og om ham samlede sig alle de Krigsfolk som Demetrius havde ladet gaa fra hverandre, og de krigede mod ham*. *Demetrius.
56. Og han flygtede og blev slagen, og Tryfon tog Dyrene* og gjorde sig til Herre i Antiokia. * Elefanterne.
57. Og den unge Antiokus skrev til Jonatan saaledes: Jeg stadfæster dig i Ypperstepræstedømmet og sætter dig over de fire Landstrækninger og til at være blandt Kongens Venner.
58. Og han sendte ham Guldkar til at bruges paa Bordet og gav ham Ret til at drikke af Guldkar og være klædt i Purpur og bære Guldspænde. 10,89.
59. Og han satte hans Broder Simon til Hærfører fra Tyrus' Trappe* indtil Ægyptens Grænser. *et Bjerg nord for Ptolema'is.
60. Og Jonatan drog ud og gik over til den anden Side af Elven* og gjennem Byerne, og alle Syriens Krigsfolk samlede sig til ham for at være ham til Hjælp i Krigen, og han kom til Askalon, og Byens Indbyggere gik ham imode med stor Stas. *Jordan. 10,86.
61. Og han drog derfra til Gasa, men Gasas Indbyggere lukkede ham ude, og han kringsatte det og opbrændte dets Forstæder med Ild og plyndrede dem.
62. Da bad Gasas Indbyggere Jonatan, og han indgik Fred med dem og tog Sønnerne af deres fornemste Mænd til Gidsler og sendte dem til Jerusalem, og han drog gjennem Landet indtil Damaskus.
63. Og da Jonatan hørte, at Demetrius' Hærførere var komne til Kedes i Galilæa med en talrig Hær for at hindre ham i hans Foretagende,
64. rykkede han dem imøde; men sin Broder Simon havde han efterladt i Landet.
65. Og Simon leirede sig mod Betsur og krigede mod det i mange Dage og omringede det.
66. Og de bad ham om at faa Fred, og han gav dem det; men han drev dem ud derfra og indtog Byen og lagde en Skare Krigsfolk i den.
67. Og Jonatan og hans Hær leirede sig ved Gennesaret-Søen og rykkede aarle om Morgenen ind paa Hasors Slette.
68. Og se, de fremmedes* Hær rykkede ham imøde paa Sletten, og de havde lagt et Baghold mod ham mellem Bjergene; men selv rykkede de lige mod ham. *V. 38.
69. Men Bagholdet reiste sig fra det Sted hvor det laa, og begyndte at gaa paa.
70. Og Jonatans Folk flygtede alle, og der blev ikke en eneste tilbage af dem, undtagen Mattatias, Absaloms Søn, og Judas, Kalfis Søn, Hærens Førere.
71. Og Jonatan sønderrev sine Klæder og lagde Støv paa sit Hoved og bad.
72. Og han vendte sig mod dem til Kamp, og han slog dem paa Flugt, og de flygtede.
73. Og da hans Folk, som var flygtede, saa det, vendte de tilbage til ham og forfulgte dem med ham indtil Kedes, lige til deres Leir, og de leirede sig der.
74. Og der faldt af de fremmede paa den Dag opimod tre tusinde Mand. Og Jonatan vendte tilbage til Jerusalem.

12. Kapitel.

Jonatan sender Numenius og Antipater til Romerne og Spartanerne for at forny Venskab med dem; Sendemændene finder velvillig Modtagelse i Rom, 1-4. Afskrift af Jonatans Skrivelse til Spartanerne, 5-18, saavelsom af en tidligere Skrivelse fra en af Spartanernes Konger til Ypperstepresten Onias, 19-23. Jonatan drager mod Demetrius' Hær, som trækker sig tilbage om Natten, 24-30. Han slaar Sabadæerne, en arabisk Stamme; hans Broder Simon indtager Joppe; efter at være vendt tilbage befæster Jonatan Jerusalem endnu mere; Simon befæster Hadid, 31-38. Tryfon, som stræber efter at blive Konge, lokker Jonatan til Ptolema'is, hvor han tager ham til Fange og lader hans Følge dræbe; de Krigsfolk som Tryfon sender til Galilæa for at tilintetgjøre Jonatans Folk, maa vende tilbage uden at have udrettet noget; Israel græder over Jonatan; de omboende Hedninger reiser sig mod Israel, 39-54.

1. Da Jonatan saa, at Tiden var beleilig for ham, udvalgte han Mænd og sendte dem til Rom for at stadfæste og forny Venskabet med dem. 8,22 fg.
2. Ogsaa til Spartanerne og andre Steder sendte han Breve af samme Indhold.
3. Og de reiste til Rom og kom ind for Raadet og sagde: Ypperstepresten Jonatan og det jødiske Folk har sendt os for at forny Venskabet og Forbundet, saaledes som det var før.
4. Og de* gav dem Breve med til dem som var paa hvert Sted, at de skulde hjælpe dem, saa de kunde reise til Juda Land med Fred. * Romerne.
5. Og dette er Afskriften af det Brev som Jonatan skrev til Spartanerne:
6. Ypperstepresten Jonatan og Folkets Raad og Presterne og det øvrige jødiske Folk hilser Spartanerne, sine Brødre.
7. Allerede tidligere er et Brev blevet sendt til Ypperstepresten Onias fra Arius*, som var Konge hos eder, at I er vore Brødre; en Afskrift deraf er vedlagt**.
* d. e. Areus. ** V. 19 fg.
8. Og Onias tog hæderlig mod den Mand som var sendt, og modtog Brevet, hvori der tydelig taltes om Forbund og Venskab.
9. Og skjønt vi nu ikke trænger dertil, da vi har de hellige Bøger som er i vore Hænder, til vor Trost,

10. har vi dog taget os fore at sende Bud for at forny Broderskab og Venskab med eder for ikke at blive fremmede for eder; thi der er nu gaaet lang Tid, siden I sendte Bud til os.

11. Vi kommer da eder i Hu til enhver Tid, uafladelig, baade paa Høitiderne og de andre Dage som passer sig dertil, ved de Offere vi frembærer, og i vore Bønner, saaledes som det er tilbørligt og sømmeligt at komme Brødre i Hu.

12. Og vi glæder os over eders Ære.

13. Men os har imidlertid mange Trængsler og mange Krige omringet, og Kongerne rundt om os har ført Krig mod os.

14. Men vi har ikke villet volde eder og vore andre Forbundsfæller og Venner Uleilighed i disse Krige;

15. thi fra Himmelen har vi den Hjælp som hjælper os, og vi er blevne udfriede fra vore Fiender, og vore Fiender er blevne ydmygede.

16. Vi har nu udvalgt Numenius, Antiokus' Søn, og Antipater, Jasons Søn, og sendt dem til Romerne for at forny det tidligere Venskab og Forbund med dem.

17. Og vi har paabudt dem at drage ogsaa til eder og hilse eder og overgive eder dette Brev fra os vedkommende Fornyelsen af vort Broderskab.

18. Og nu vil I gjøre vel i at give os Svar paa dette.

19. Og dette er Afskriften af det Brev som han* havde sendt. *Arius, V. 7.

20. Arius,* Spartanernes Konge, hilser Ypperstepresten Onias. *V. 7.

21. Det er blevet fundet i et Skrift om Spartanerne og Jøderne, at de er Brødre, og at de er af Abrahams Æt.

22. Og nu, siden vi har faaet dette at vide, vil I gjøre vel i at skrive os til, hvorledes det gaar eder.

23. Men ogsaa vi vil skrive til eder igjen. Eders Kvæg og eders Gods hører os til, og vort hører eder til. Vi befaler da, at man skal kundgjøre eder dette.

24. Da Jonatan hørte, at Demetrius' Høvedsmænd kom igjen med en større Krigsmagt end før, for at føre Krig mod ham,

25. brød han op fra Jerusalem og mødte dem i Hamats Land; thi han vilde ikke give dem Frist til at rykke ind i hans eget Land.

26. Og han sendte Speidere til deres Leir, og disse vendte tilbage og meldte ham, at de gjorde sig færdige til at overfalde dem om Natten.

27. Men da Solen var gaaet ned, befalede Jonatan sine Folk at vaage og være under Vaaben og holde sig rede til Kamp hele Natten igjennem, og han udstillede Vagtposter rundt omkring Leiren.

28. Og da Fienderne hørte, at Jonatan og hans Folk var rede til Kamp, frygtede de og blev forfærdede i sit Hjerte, og de tændte Baal i sin Leir og drog bort.

29. Men Jonatan og hans Folk fik ikke dette at vide før aarle om Morgenen; thi de saa Vagt-Ilden brænde.

30. Og Jonatan satte efter dem, men indhentede dem ikke; thi de var gaaet over Elven Eleuterus.

31. Og Janatan vendte sig mod de Arabere som kaldes Sabadæere, og han slog dem og tog Hærfang fra dem.

32. Og han brød op derfra og kom til Damaskus, og han drog gjennem hele Landet.

33. Og Simon drog ud og rykkede frem indtil Askalon og de nærliggende Fæstninger, og han vendte sig mod Joppe og indtog det,

34. thi han havde hørt, at de vilde overgive Fæstningen til Demetrius' Folk; og han lagde en Skare Krigsfolk der, for at de skulde vogte Byen.

35. Og Jonatan kom tilbage igjen, og han kaldte Folkets Ældste sammen og raadslog med dem om at bygge Fæstninger i Judæa

36. og gjøre Jerusalems Mure endnu høiere og bygge en stor og høi Mur mellem Borgen og Byen til at skille hin fra Byen, for at den skulde være for sig selv, for at man hverken skulde kunne kjøbe eller sælge der.

37. Og de samlede sig for at befæste Byen, og et Stykke af Muren ved Bækken paa Østsiden* faldt ned, og de istandsatte da det saakaldte Kafenata. *d. e. Kedron.

38. Og Simon befæstede Hadid i Lavlandet og forsynede det med Porte og Bomme.

39. Og Tryfon søgte at blive Konge over Asien og sætte Kronen paa sig og at udrække sin Haand imod Kong Antiokus.

40. Men han frygtede for, at Jonatan ikke vilde tillade ham det, men begynde Krig med ham, og han søgte Leilighed til at gribe Jonatan for at dræbe ham, og han brød op og kom til Betsan.

41. Og Jonatan rykkede ud imod ham med firti tusinde Mand, udvalgte til Strid, og han kom til Betsan.

42. Da Tryfon saa, at Jonatan var kommen med en talrig Hær, frygtede han for at udrække sin Haand mod ham.

43. Og han modtog ham hæderlig og anbefalede ham til alle sine Venner og gav ham Gaver og bød sin Hær at lyde ham som ham selv.

44. Og han sagde til Jonatan: Hvorfor har du uleiliget alt dette Folk, da der ikke forestaar os nogen Krig?

45. Saa lad dem nu fare hjem, men udvælg dig nogle faa Mænd som kan være med dig, og kom med mig til Ptolema'is! Saa vil jeg overgive dig det og de andre Fæstninger og de andre Krigsfolk og alle Embedsmændene og saa vende om og drage bort; thi for denne Sags Skyld er jeg kommen hid.

46. Og han troede ham og gjorde som han havde sagt, og han sendte Krigsfolkene bort, og de drog bort til Juda Land.

47. Men han lod tre tusinde Mand blive hos sig; af dem efterlod han to tusinde i Galilæa, men tusinde fulgte med ham.
48. Men da Jonatan var dragen ind i Ptolema'is, lukkede Indbyggerne i Ptolema'is Portene og greb ham, og alle dem som var dragne ind med ham, slog de ihjel med Sværd.
49. Og Tryfon sendte Krigsmænd og Hestfolk til Galilæa og den store Slette for at ødelægge alle Jonatans Folk.
50. Og da disse fik høre, at Jonatan var bleven fangen og dræbt tilligemed dem som var med ham, styrkede de hverandre og drog frem i tætte Række, færdige til Kamp.
51. Og da de som forfulgte dem, saa, at de vilde kjæmpe paa Liv og Død, vendte de om igjen. Og hine kom alle uskadte til Juda Land.
52. Og de sørgede over Jonatan og dem som havde fulgt ham, og frygtede meget, og hele Israel sørgede med dyb Sorg. 9,20.
53. Og alle Hedningefolkene rundt omkring dem søgte at ødelægge dem;
54. thi de sagde: De har ingen Hersker eller Hjælper; saa vil vi da nu krige mod dem og udrydde Mindet om dem blandt Menneskene.

13. Kapitel.

Simon bliver Fører i Jonatans Sted; han fuldender Jerusalems Mure og øger Krigsmandskabet i Joppe, 1-11. Tryfon rykker med en stor Hær frem mod Judæa; han lover Simon at give Jonatan fri mod at faa hundrede Talenter Sølv og to af Jonatans Sønner som Gidsler. Simon opfylder hans Krav, men Tryfon lader alligevel Jonatan dræbe, 12-24. Simon lader ham begrave i Modin, hvor han reiser sine Forældre og sine faldne Brødre et herligt Gravsted, 25-30. Tryfon dræber den unge Kong Antiokus og sætter Kronen paa sig selv; Simon sørger for Judæas Befæstning og indgaar Fred med Demetrius, som lader Jøderne faa store Friheder, 31-40. Han indtager Geser og Borgen i Jerusalem og gjør sin Søn Johannes til Fører for Hæren, 41-54.

1. Da Simon hørte, at Tryfon havde samlet en stor Hær for at komme til Juda Land og ødelægge det,
2. og saa, at Folket var tynget af Angst og Frygt, drog han op til Jerusalem og samlede Folket.
3. Og han styrkede dem og sagde: I veed selv, hvor meget jeg og mine Brødre og min Faders Hus har gjort for Loven og Templet, og hvilke Krige og Trængsler vi har udstaaet.
4. Derfor er alle mine Brødre omkomne for Israels Skyld, og jeg er ene tilbage.
5. Og nu være det langt fra mig at spare mit Liv i nogensomhelst Trængsels Tid! Thi jeg er ikke bedre end mine Brødre.
6. Men jeg vil hevne mit Folk og Templet og vore Hustruer og Børn, fordi alle Hedningefolkene har samlet sig for at ødelægge os af Fiendskab. 12,53 fg.
7. Og Folkets Aand optændtes paany, i det samme det hørte disse Ord.
8. Og de svarede med høi Røst og sagde: Du er vor Fører i Judas' og Jonatans, din Broders, Sted.
9. For vor Krig, og alt hvad du byder os, vil vi gjøre!
10. Og han samlede alle Krigsmændene og skyndte sig at fuldende Jerusalems Mure og befæstede det rundt omkring.
11. Og han sendte Jonatan, Absaloms Søn, og med ham en tilstrækkelig Krigsmagt til Joppe, og han uddrev dets Indbyggere og blev der i Byen. 12,33.34.
12. Og Tryfon brød op fra Ptolema'is med en talrig Hær for at rykke ind i Juda Land, og Jonatan var med ham som Fange.
13. Men Simon slog Leir ved Hadid midt imod Sletten. 12,38
14. Og Tryfon fik vide, at Simon var traadt i sin Broder Jonatans Sted, og at han vilde begynde Krig med ham, og han skikkede Sendemænd til ham og lod sige:
15. For de Penge som Jonatan, din Broder, var Kongens Skatkammer skyldig for de Embeder han havde, holder vi ham fangen.
16. Saa send nu hundrede Talenter Sølv og to af hans Sønner som Gidsler, for at han ikke, naar han er sat i Frihed, skal falde fra os! Saa vil vi sætte ham i Frihed.
17. Og Simon forstod, at de talte med Svig til ham, men sendte dog Pengene og Gutterne for ikke at føre over sig et stort Had hos Folket, saa det skulde sige:
18. Fordi han ikke sendte ham Pengene og Gutterne, derfor er han omkommen.
19. Og han sendte ham Gutterne og de hundrede Talenter; men han* gjorde sig til Løgner og satte ikke Jonatan i Frihed.

* Tryfon.

20. Og derefter kom Tryfon for at falde ind i Landet og ødelægge det, og han tog en Omvei over Adora, og Simon og hans Hær drog frem paa Siden af ham til alle Steder did han drog.
21. Men de som laa paa Borgen, sendte Bud til Tryfon for at skynde paa ham, at han skulde komme til dem gjennem Ørkenen og sende dem Levnetsmidler.
22. Og Tryfon gjorde hele sit Hestfolk færdigt for at komme samme Nat, men der var svært megen Sne, saa han ikke kom for Sneens Skyld, og han brød op og kom til Gilead.
23. Men da han var kommen i Nærheden af Baskama, dræbte han Jonatan, og denne blev begraven der.
24. Og Tryfon vendte tilbage og drog bort til sit Land.
25. Og Simon sendte Bud og hentede sin Broder Jonatans Ben og begravede dem i Modin, hans Fædres Stad.

26. Og hele Israel holdt en stor Beklage over ham og sørgede over ham i mange Dage. 12,52.
27. Og Simon satte en Bygning paa sin Faders og sine Brødres Grav og gjorde den høi, for at den skulde sees vidt omkring, med slebne Stene bagtil og fortil.
28. Og han satte syv Pyramider derpaa, den ene mod den anden, for sin Fader og sin Moder og sine fire Brødre, og paa dem satte han Kunstværker,
29. og han satte store Støtter rundt omkring og paa Støtterne Rustninger til et evigt Navn og ved Siden af Rustningerne udhuggede Skibe, for at det skulde sees af alle dem som seilede paa Havet.
30. Dette Gravsted, som han lod bygge i Modin, er der indtil denne Dag.
31. Men Tryfon gik frem med Svig mod Antiokus, den unge Konge, og dræbte ham,
32. og han blev Konge i hans Sted og satte Asiens Krone paa sig, og han gjorde stor Ulykke paa Jorden.
33. Og Simon istandsatte Judæas Fæstninger og omgav dem med høie Taarne og store Mure og med Porte og Bomme, og han lagde Levnetsmidler i Fæstningerne.
34. Og Simon udvalgte nogle Mænd og sendte dem til Kong Demetrius for at udvirke Eftergivelser for Landet; thi alle Tryfons Gjerninger var bare Røverier.
35. Og Kong Demetrius sendte Bud til ham med disse Ord og svarede ham og skrev følgende Brev til ham:
36. Kong Demetrius hilser Ypperstepresten og Kongernes Ven Simon og Jødernes Ældste og Folk.
37. Den Guldkrone og den Palmegren som I sendte, har vi modtaget, og vi er villige til at tilstaa eder fuld Fred og skrive til Embedsmændene, at de skal tilstaa eder visse Eftergivelser.
38. Og alt hvad vi har fastsat vedkommende eder, det skal staa fast, og de Fæstninger I har bygget, skal høre eder til.
39. Og vi forlader eder eders Forseelser og Overtrædelser indtil denne Dag og eftergiver eder den Krone-Afgift I er skyldige, og hvad anden Afgift der skulde udredes i Jerusalem, den skal ikke mere udredes.
40. Og dersom nogle af eder er skikkede til at indskrives blandt vor Livvagt, saa skal de blive indskrevne, og der skal være Fred mellem os.
41. I det hundrede og syttiende Aar blev Hedningernes Aag taget bort fra Israel, 1,11.
42. og Israels Folk begyndte at skrive i sine Haandskrifter og Kjøbebreve: I det første Aar under Simon, Jødernes Ypperstepreſt og Krigshøvding og Fyrste.
43. I de Dage leirede Simon sig mod Gasa* og omringede det med sine Krigsfolk og gjorde en Beleirings-Maskine og førte den frem mod Byen og stødte Hul i et Taarn og indtog det. *d. e. rimeligvis Geser, 14,34.
44. Og de som var i Beleirings-Maskinen, styrtede ind i Byen, og der blev stort Røre i Byen.
45. Og Indbyggerne i Byen steg med sine Hustruer og Børn op paa Muren med sønderrevne Klæder og raabte med høi Røst og bad Simon om at tilstaa dem Fred,
46. og de sagde: Gjør ikke med os efter vor Ondskab, men efter din Barmhjertighed!
47. Og Simon forligte sig med dem og krigede ikke mod dem; men han drev dem ud af Byen og rensede de Huse hvor Afguderne var, og saaledes drog han ind i den under Lov- og Takkesange.
48. Og han bortryddede af den al Urenhed og lod Mænd som holdt Loven, bosætte sig der, og han befæstede den endnu mere og byggede sig selv en Bolig i den.
49. Men de som laa paa Borgen i Jerusalem, var hindrede fra at fare ud og ind i Landet og fra at kjøbe og sælge, og de led svær Hunger, og der omkom mange af dem paa Grund af Hungeren.
50. Og de raabte til Simon om at faa Fred, og han tilstod dem den; men han drev dem ud derfra og rensede Borgen for alt hvad der havde gjort den uren. 14,7.
51. Og han drog ind i den paa den tre og tyvende Dag i den anden Maaned i det hundrede og een og syttiende Aar med Lovsang og Palmegrene og med Citarer og med Cymbler og med Harper og med Salmer og med Lovsange, fordi en stor Fiende var udryddet af Israel.
52. Og han fastsatte, at man hvert Aar skulde holde denne Dag med Glæde.
53. Og han befæstede endnu mere Tempelbjerget ved Siden af Borgen, og han boede der selv og de som stod ham nærmest.
54. Og Simon saa, at hans Søn Johannes var en Mand, og han satte ham til Fører for hele Hæren, og han boede i Geser.

14. Kapitel.

Demetrius tages til Fange af Arsakes, Persiens og Mediens Konge, 1-3. Simon regjerer med Visdom, sørger paa bedste Maade for Landet og bliver meget navnkundig, 4-15. Budskabet om Jonatans Død vækker stor Sorg i Rom og Sparta; Romerne fornyer Forbundet med Jøderne; Spartanerne sender dem en Skrivelse; Numenius sendes af Simon til Rom med et Skjold af Guld som Gave, 16-24. Israels Folk, som har overladt Simon Ypperstepræstedømmet og Regjeringen som arvelige i hans Slægt, lader en stor Forsamlings Kundgjørelse herom indgrave i Kobbertavler, hvoraf en Afskrift nedlægges i Skatkammeret, 25-49.

1. Og i det hundrede og to og syttiende Aar samlede Kong Demetrius sin Hær og drog til Medien for at drage Forstærkning til sig, saa han kunde krige mod Tryfon.
2. Og da Arsakes, Persiens og Mediens Konge, hørte, at Demetrius var kommen

inden hans Landemærker, sendte han en af sine Hærførere for at fange ham levende.
3. Og han drog afsted og slog Demetrius' Hær og fangede ham og førte ham til Arsakes, og denne satte ham i Fængsel.
4. Og Juda Land havde Ro i alle Simons Dage, og han søgte sit Folks Bedste, og de glædede sig hele Tiden over hans Regjering og hans Ry.
5. Og foruden alle sine andre ærerige Gjerninger indtog han Joppe og gjorde det til en Havn og gjorde der en Indseiling for Havets Øer. 12,33; 13,11.
6. Og han udvidede sit Folks Landemærker og hævdede sit Herredømme over Landet.
7. Og han førte mange hjem fra Fangenskabet og blev Herre over Geser og Betsur og Borgen, og han bortryddede al Urenhed fra den, og der var ikke nogen som satte sig op imod ham. 13,43 fg. 11,65 fg. 13,49 fg.
8. Og de dyrkede sin Jord i Fred, og Jorden gav sin Grøde, og Træerne paa Marken sin Frugt. 3 Mos. 26,4.
9. De gamle sad paa Gaderne, alle talte de med hverandre om Landets Lykke, og de unge Mænd var klædte i prægtige Krigsklæder. Sak. 8,4.
10. Han forsynede Byerne med Levnetsmidler og udrustede dem med Fæstningsværker, saa hans herlige Navn blev nævnt lige til Jordens Ende.
11. Han gjorde, at der var Fred i Landet, og Israel frydede sig storlig.
12. Og enhver sad under sin Vinstok og sit Figentræ, og der var ikke nogen som forfærdede dem, 1 Kong. 4,25. Mik. 4,4.
13. og der var ikke nogen som krigede mod dem i deres Land, og Kongernes Magt var knust i de Dage.
14. Og han hjalp op alle de elendige blandt sit Folk; han vaagede over Loven og udryddede alle ugudelige og onde.
15. Han gjorde Templet herligt og øgede Mængden af Templets Redskaber.
16. Og det hørtes i Rom, at Jonatan var død, og indtil Sparta, og de sørgede meget.
17. Men da de hørte, at hans Broder Simon var bleven Ypperstepræst i hans Sted og havde Landet og Byerne der i sin Magt,
18. skrev de til ham paa Kobbertavler for at forny Venskab med ham og det Forbund som de havde indgaaet med Judas og Jonatan, hans Brødre. 8,22 fg. 12,1 fg.
19. Og de blev forelæste for Menigheden i Jerusalem. Og dette er Afskriften af det Brev som Spartanerne sendte:
20. Spartanernes Styresmænd og Byen hilser Ypperstepræsten Simon og de Ældste og Præsterne og det øvrige jødiske Folk, sine Brødre.
21. De Sendemænd som var sendte til vort Folk, har fortalt os om eders Herlighed og Ære, og vi har glædet os over deres Komme. 12,2.
22. Og vi har optegnet hvad der blev foredraget af dem, blandt vore offentlige Forhandlinger saaledes: Numenius, Antiokus' Søn, og Antipater, Jasons Søn, Jødernes Sendemænd, er komne til os for at forny Venskabet med os. 12,16 fg.
23. Og Folket vedtog at modtage Mændene hæderlig og at indføre Afskriften af deres Ord i de Bøger hvori de offentlige Sager optegnes, for at Spartanernes Folk kunde have et Mindesmærke derom. Og en Afskrift heraf sender vi til Ypperstepræsten Simon.
24. Derefter sendte Simon Numenius til Rom med et stort Skjold af Guld paa tusinde Punds Vegt for at stadfæste Forbundet med dem.
25. Men da Folket fik dette at høre, sagde de: Hvorledes skal vi gjengjælde Simon og hans Sønner?
26. Thi han og hans Brødre og hans Faders Hus har staaet fast og i Krig drevet Israels Fiender bort og sikret det Frihed. Og de skrev paa Kobbertavler og satte dem paa Støtter paa Sions Bjerg.
27. Og Indskriften lød saaledes: Paa den attende Dag i Elul, i det hundrede og to og syttiende Aar, som er det tredje Aar under Ypperstepræsten Simon,
28. i Saramel, i en stor Forsamling af Præsterne og Folkets Styresmænd og Landets Ældste, har vi kundgjort eder følgende:
29. Da der ofte har været Krige i Landet, saa har Simon, Søn af Mattatias, af Jaribs Æt, og hans Brødre givet sig selv i Faren og gjort sit Folks Fiender Modstand, for at dets Tempel og Loven kunde blive staaende, og de har forherliget sit Folk med stor Ære.
30. Og Jonatan samlede Folket og blev deres Ypperstepræst, og han blev samlet til sine Fædre. 9,58 fg. 10,20; 13,25.
31. Og deres Fiender satte sig fore at trænge ind i deres Land for at ødelægge deres Land og udrække sine Hænder mod deres Tempel.
32. Da fremstod Simon og krigede for sit Folk og gav ud mange Penge af sine egne Midler og forsynede sit Folks Krigsmænd med Vaaben og gav dem Løn.
33. Og han befæstede Judæas Byer og Betsur ved Judæas Grænser, hvor Fienderne fordum havde sine Vaaben, og han lagde der Vagt af jødiske Mænd. 13,33.
34. Og han befæstede Joppe ved Havet og Geser ved Asdods Grænser, hvor Fienderne fordum boede, og han lod Jøder bosætte sig der og forsynede dem med alt hvad der trængtes til at holde dem oppe.
12,33 fg. 13,43 fg.
35. Og Folket saa Simons Troskab og den Ære som han søgte at lade sit Folk blive til Del, og de satte ham til sin Hærfører og Ypperstepræst, fordi han havde gjort alt dette, og paa Grund af den Retfærdighed

og Troskab han havde bevaret mod sit Folk, og hvormed han havde søgt paa enhver Maade at ophøie sit Folk.

36. Og i hans Dage lykkedes det ved hans Haand at drive Hedningerne ud af Landet, ogsaa dem som var i Davids Stad, dem som var i Jerusalem, som havde gjort sig selv en Borg, hvorfra de gjorde Udfald og gjorde alt rundt omkring Templet urent og voldte dens Renhed stor Skade.

37. Og han lod jødiske Mænd bosætte sig der og befæstede den til Landets og Byens Sikkerhed, og han byggede Jerusalems Mure høiere.

38. Og Kong Demetrius stadfæstede ham i Ypperstepresteddømmet paa Grund af dette,

39. og han gjorde ham til en af sine Venner og viste ham stor Ære;

40. thi han havde hørt, at Jøderne var af Romerne blevne kaldt Venner og Forbundsfæller og Brødre, og at de var komne Simons Sendemænd imøde paa en hædrende Maade,

41. og at Jøderne og Presterne havde vedtaget, at Simon skulde være deres Fører og Ypperstepresť evindelig, indtil en troværdig Profet fremstod,

42. og at han skulde være deres Krigshøvding og bære Omsorg for Templet og indsætte Mænd som skulde forestaa deres Arbeider og være over Landet og over Vaabnene og over Fæstningerne,

43. og at han skulde bære Omsorg for Templet, og at han skulde lydes af alle, og alle Kundgjørelser i Landet udstedes i hans Navn, og at han skulde klæde sig i Purpur og bære Guldspænde. 11,58.

44. Og det skal ikke være nogen af Folket eller Presterne tilladt at ophæve noget heraf eller modsige hvad der bliver paabudt af ham, eller holde nogen Forsamling i Landet uden hans Tilladelse eller klæde sig i Purpur eller bære Guldspænde;

45. men den som gjør herimod eller ophæver noget heraf, skal være sagskyldig.

46. Og alt Folket har vedtaget at fastsætte dette for Simon og at gjøre efter disse Ord.

47. Og Simon har vedtaget det og samtykket i at være Ypperstepresť og Krigshøvding og Landsfyrste for Jøderne og Presterne og at forestaa alle Ting.

48. Og denne Indskrift har de befalet at sætte paa Kobbertavler og at stille dem op i Templets Forgaard paa et Sted som falder i Øinene,

49. men at lægge en Afskrift deraf i Skatkammeret, for at Simon og hans Sønner kan have den.

15. Kapitel.

Antiokus Sidetes, Kong Demetrius den førstes anden Søn, skriver til Simon, stadfæster hvad der tidligere var Jøderne tilstaaet, og tilstaar dem endnu mere, 1-9. Antiokus drager mod Tryfon og leirer sig mod ham i Dor, 10-14. Jødernes Sendebud kommer tilbage fra Rom med Skrivelser fra Romerne til Konger og Landskaber, at ingen maatte gjøre Jøderne Uleilighed, da de var i Forbund med dem, 15-24. Antiokus kringsætter Dor, men bryder helt med Simon og sender Kendebæus for at krige mod Simon, medens han selv forfølger Tryfon, 25-41.

1. Og Antiokus, Kong Demetrius' Søn, sendte et Brev fra Havets Øer til Simon, Jødernes Prest og Landsfyrste, og til alt Folket, og det havde følgende Indhold:

2. Kong Antiokus hilser Simon, Ypperstepresť og Landsfyrste, og Jødernes Folk.

3. Da nogle ryggesløse Mænd har gjort sig til Herrer over vore Fædres Rige, men jeg har i Sinde igjen at tage Riget i Eie for at sætte det i den Stand hvori det var før, og jeg har faaet leie en Mængde fremmede Krigsfolk og udrustet Krigsskibe

4. og har i Sinde at gjøre Landgang i Landet for at straffe dem som har hærjet vort Land og lagt mange Byer øde i Riget,

5. saa stadfæster jeg nu for dig alt hvad Kongerne for mig har eftergivet dig af Afgifter, og hvad andre Gaver de har eftergivet dig.

6. Og jeg tillader dig at slaa egen Mynt for dit Land,

7. og Jerusalem og Templet skal være fri, og alle de Vaaben du har ladet gjøre, og de Fæstninger du har bygget og eier, skal du fremdeles have. 10,31.

8. Og al Skyld til Kongen nu og i Fremtiden skal fra nu af og for altid være dig eftergiven.

9. Og naar vi faar vort Rige i vor Magt, vil vi vise dig og dit Folk og Templet stor Ære, saa eders Ære skal blive aabenbar over hele Jorden.

10. I det hundrede og fire og syttiende Aar drog Antiokus ud til sine Fædres Land, og hele Hæren gik over til ham, saa der kun blev faa tilbage hos Tryfon.

11. Og Kong Antiokus forfulgte ham, og han flygtede og kom til Dor ved Havet;

12. thi han saa, at Ulykkerne havde samlet sig over ham, og at Hæren havde forladt ham.

13. Og Antiokus leirede sig mod Dor, og med ham hundrede og tyve tusinde Krigsmænd og otte tusinde Mand Hestfolk.

14. Og han omringede Byen, og Skibene greb ind fra Søsiden, og han trængte Byen tillands og tilvands og tillod ingen at gaa ud eller ind.

15. Og Numenius og de som fulgte med ham, kom fra Rom med Breve til Kongerne og Landskaberne, i hvilke følgende var skrevet: 14,24.

16. Lukius, Romernes Konsul, hilser Kong Ptolemæus.

17. Jødernes Sendemænd er komne til os som vore Venner og Forbundsfæller for at forny det gamle Venskab og Forbund, udsendte af Ypperstepresten Simon og Jødernes Folk.
18. Og de har havt med sig et Skjold af Guld paa tusinde Pund.
19. Derfor har vi vedtaget at skrive til Kongerne og Landskaberne, at de ikke skal søge at volde dem noget ondt og ikke krige mod dem eller deres Byer eller deres Land og ikke hjælpe dem som kriger mod dem.
20. Og vi har besluttet at modtage Skjoldet af dem.
21. Hvis da nogle ryggesløse Mænd er flygtede fra deres Land til eder, saa overgiv dem til Ypperstepresten Simon, for at han kan straffe dem efter deres Lov!
22. Og det samme skrev han til Kong Demetrius og til Attalus og Ariarates og Arsakes
23. og til alle Landskaberne, til Sampsame og til Spartanerne og til Delos og til Myndos og til Sikyon og til Karien og til Samos og til Pamfylien og til Lykien og til Halikarnassus og til Rodus og til Faselis og til Kos og til Side og til Aradus og til Gortyna og Knidus og Kypern og Kyrene.
24. Men en Afskrift deraf sendte de til Ypperstepresten Simon.
25. Men Kong Antiokus leirede sig den følgende Dag* mod Dor og førte hele Tiden sine Krigsfolk mod det og gjorde Beleirings-Redskaber og indestængte Tryfon, for at ingen skulde komme ind eller ud.

*Dagen efter sit Komme.

26. Og Simon sendte ham to tusinde udvalgte Mænd til Hjælp i Kampen samt Sølv og Guld og en hel Del Krigs-Redskaber.
27. Men han vilde ikke tage derimod, men brød alt det han tidligere var kommen overens med ham om, og viste sig fiendtlig sindet mod ham.
28. Og han sendte Atenobius, en af sine Venner, til ham for at tinge med ham og sagde: I har taget Joppe og Geser og Borgen i Jerusalem, Byer i mit Rige;
29. I har ødelagt deres Landemærker og gjort stor Skade i Landet og gjort eder til Herrer over mange Steder i mit Rige.
30. Saa overgiv nu de Byer I har indtaget, og Skatterne af de Steder I har gjort eder til Herrer over udenfor Judæas Grænser!
31. Men hvis ikke, saa giv for dem fem hundrede Talenter Sølv og fem hundrede andre Talenter for al den Ødelæggelse I har voldt, og for Skatterne af Byerne! Men hvis ikke, saa vil vi komme og krige mod eder.
32. Og Atenobius, Kongens Ven, kom til Jerusalem, og han saa Simons Herlighed og et Skjænkebord med Guldkar og Sølvkar og mange Tjenestefolk, og han undrede sig og forkynder han Kongens Ord.
33. Og Simon svarede og sagde til ham: Hverken har vi taget fremmed Land eller gjort os til Herrer over fremmed Eiendom, men bare vore Fædres Arv, som med Uret var bleven tagen i Eie af vore Fiender, da Tiden var dem god.
34. Men nu, da Tiden er os god, holder vi fast paa vore Fædres Arv.
35. Men vedkommende Joppe og Geser, som du kræver, saa har disse gjort Folket i vort Land stor Skade; for dem vil vi give hundrede Talenter.
36. Og Atenobius svarede ham ikke et Ord. Men han vendte i Vrede tilbage til Kongen og fortalte ham om disse Ord og om Simons Herlighed og alt det han havde seet. Og Kongen blev meget vred.
37. Men Tryfon gik ombord i et Skib og flygtede til Ortosias.
38. Og Kongen satte Kendebæus til Høvedsmand over Kystlandet og gav ham Fodfolk og Hestfolk.
39. Og han bød ham at leire sig midt imod Judæa og bød ham at befæste Kedron og gjøre dets Porte faste og at krige mod Folket; men Kongen forfulgte Tryfon.
40. Og Kendebæus kom til Jabne og begyndte at opegge Folket og at gjøre Indfald i Judæa og at gjøre Fanger blandt Folket og at slaa ihjel.
41. Og han befæstede Kedron og lagde Hestfolk og andre Krigsfolk der, for at de skulde fare ud og drage omkring paa Veiene i Judæa, saaledes som Kongen havde paabudt ham.

16. Kapitel.

Simon sender sine Sønner, Judas og Johannes, mod Kendebæus; de slaar ham paa Flugt; Judas bliver saaret, men Johannes forfølger Fienderne, 1-10. Simon bliver med sine to Sønner, Mattatias og Judas, myrdet i et Gjæstebud af sin Svigersøn Ptolemæus. Denne skriver til Kong Antiokus om Hjælp og sender ud nogle for at dræbe Simons Søn Johannes, andre for at indtage Jerusalem, 11-20. Johannes faar dette at vide og lader dem som skulde have myrdet ham, gribe og dræbe, 21-24.

1. Og Johannes* drog op fra Geser og meldte Simon, sin Fader, hvad Kendebæus gjorde.

* J. Hyrkanus, 13,54.

2. Og Simon kaldte sine to ældste Sønner, Judas og Johannes, til sig og sagde til dem: Jeg og mine Brødre og min Faders Hus har ført Israels Krige fra vor Ungdom af og indtil den Dag idag, og det lykkedes oftere ved vor Haand at redde Israel.
3. Men nu er jeg bleven gammel, men I er ved Guds Miskundhed i eders bedste Aar; træd nu I i mit og min Broders Sted, og drag ud og strid for eders Folk, og Hjælpen fra Himmelen være med eder!

4. Og han udvalgte af Landet tyve tusinde Krigsmænd og Hestfolk, og de drog mod Kendebæus og blev Natten over i Modin.
5. Og de stod op om Morgenen og drog ind paa Sletten, og se, der kom en stor Hær af Fodfolk og Hestfolk mod dem, og der var en Bæk imellem dem.
6. Og han leirede sig midt imod dem, han og hans Folk, og da han saa, at Folket var ræd for at gaa over Bækken, gik han selv først over, og da Mændene saa dette, gik ogsaa de over efter ham.
7. Og han delte sine Folk, saa Hestfolket kom midt iblandt Fodfolket; men Fiendernes Hestfolk var meget talrigt.
8. Og han lod blæse i de hellige Trompeter, og Kendebæus og hans Hær blev kastede paa Flugt, og der faldt mange ihjelslagne af dem, men de som blev tilovers, flygtede til Fæstningen. 4 Mos. 10,9.
9. Da blev Judas, Johannes' Broder, saaret, men Johannes forfulgte dem, indtil han kom til Kedron, som han* havde befæstet.
* Kendebæus, 15,39.41.
10. Og de flygtede ind i Taarnene paa Asdods Marker, og han opbrændte Byen med Ild, og der faldt opimod to tusinde Mand af dem, og derpaa vendte han tilbage til Juda Land med Fred.
11. Og Ptolemæus, Abubs Søn, var sat til Hovedsmand over Jerikos Slette, og han havde meget Sølv og Guld;
12. thi han var Yppersteprestens Svigersøn.
13. Og hans Hjerte blev overmodigt, og han vilde gjøre sig til Herre over Landet, og han lagde med Svig Raad op imod Simon og hans Sønner for at dræbe dem.
14. Men Simon reiste omkring til Byerne i Landet og sørgede for hvad de trængte til, og han drog ned til Jeriko, han og Mattatias og Judas, hans Sønner, i det hundrede og syv og syttiende Aar, i den ellevte Maaned, det er Maaneden Sebat.
15. Og Abubs Søn modtog dem med Svig i en liden Fæstning ved Navn Dok, som han havde bygget, og han gjorde et stort Gjæstebud for dem og lagde Mænd i Skjul der.
16. Og da Simon og hans Sønner var blevne drukne, stod Ptolemæus og hans Mænd op og tog sine Vaaben og trængte ind i Gjæstebudssalen og overfaldt Simon og dræbte ham og hans to Sønner og nogle af hans Tjenere.
17. Og han gjorde en stor Troløshed og gjengjældte godt med ondt.
18. Og Ptolemæus skrev herom og sendte Bud til Kongen, at han maatte sende ham Krigsfolk til Hjælp og overgive ham deres Land og Byer.
19. Og han sendte andre til Geser for at dræbe Johannes, og han sendte Breve til Hovedsmændene over tusinde, at de skulde komme til ham, for at han kunde give dem Sølv og Guld og Gaver.
20. Og han sendte andre for at indtage Jerusalem og Tempelbjerget.
21. Men der løb en i Forveien til Geser og meldte Johannes, at hans Fader og hans Brødre var omkomne, og at han* havde sendt Folk for at dræbe ogsaa ham. * Ptolemæus.
22. Og da han hørte det, blev han meget forfærdet, og han lod de Mænd som var komne for at myrde ham, gribe og dræbe; thi han vidste, at de søgte at myrde ham.
23. Og hvad der endnu er at melde om Johannes og om hans Krige og de mandige Gjerninger som han udførte, og de Mure han byggede, og hans andre Gjerninger,
24. se, alt dette er skrevet i Aarbøgerne om hans Ypperstepresdomme fra den Tid han blev Yppersteprest efter sin Fader.

Makkabæernes anden Bog.

1. Kapitel.

To Skrivelser fra Jøderne i Jerusalem til Jøderne i Ægypten, 1, 1-9; 1. 10-2, 19. I den første Skrivelse ønsker de dem alt godt, minder dem om et Brev de tidligere havde skrevet dem til om den store Trængsel de havde været i, men som Gud havde udfriet dem af, og beder dem nu om at deltage med dem i Tempelvielsens Fest, 1-9. I den anden Skrivelse lader de Aristobulus og Jøderne i Ægypten vide, at Gud havde hevnet dem paa Antiokus, som var bleven dræbt i Nanæas Tempel, 10-17, tilskynder dem til at holde Tempelvielsens Fest og fortæller, at den hellige Ild, dengang Folket blev bortført, var bleven skjult, men senere var gjenfunden af Nehemias, og at den persiske Konge havde gjort det Sted hvor Ilden var bleven skjult, til et helligt Sted, 18-36.

1. Hilsen til Brødrene, Jøderne i Ægypten. Eders Brødre, Jøderne i Jerusalem og i Judæas Land, ønsker eder god Fred.
2. Og Gud gjøre eder godt og komme i Hu sin Pakt med Abraham, Isak og Jakob, sine tro Tjenere, 2 Mos. 2,24. 3 Mos. 26,42.
3. og han give eder alle Hjerte til at dyrke ham og gjøre hans Vilje med et frimodigt Hjerte og en villig Sjæl,
4. og han oplade eders Hjerte for sin Lov og sine Bud og give eder Fred,
5. og han bønhøre eders Bønner og være eder naadig og forlade eder ikke i Ulykkens Tid!
6. Og nu beder vi her for eder.
7. Under Demetrius' Regjering, i det hundrede og ni og sekstiende Aar, har vi Jøder

skrevet eder til i den Trængsel og yderste Nød som kom over os i disse Aar, fra den Tid Jason og hans Tilhængere faldt af fra det hellige Land og Riget 4,7 fg.
8. og opbrændte Portene og udøste uskyldigt Blod. Og vi bad til Herren og blev bønhørte, og vi ofrede Slagtoffer og fint Mel og tændte Lamperne og lagde frem Skuebrødene. 1 Makk. 4,38.53.
9. Og nu beder vi, at I vil holde en Løvsalsfest* i Maaneden Kislev. I det hundrede og otte og ottiende Aar.

* d. e. en Fest ligesaa høitidelig som Løvsalernes Høitid; der menes Tempelvielsens Fest (1 Makk. 4,59).

10. Vi Jerusalems og Judæas Indbyggere og Raadet og Judas ønsker Aristobulus, Kong Ptolemæus' Lærer, som er af de salvede Presters Slægt, og Jøderne i Ægypten Lykke og Helse.
11. Da vi er frelste af Gud fra store Farer, takker vi ham storlig, eftersom vi er istand til at stride mod Kongen;
12. thi han har drevet de fiendtlige Krigsfolk ud af den hellige Stad.
13. Thi da Fyrsten med sin Hær, som holdtes for at være uovervindelig, var kommen til Persien, blev de nedhuggede i Nanæas Tempel, idet Nanæas Prester brugte List.
14. Thi idet han lod, som om han vilde ægte hende, kom Antiokus tilligemed sine Venner til Stedet for at tage Pengene som Medgift.
15. Og da Nanæas Prester havde lagt dem frem, og han med nogle faa andre var traadt indenfor Templets Omraade, lukkede de Templet til, saasnart Antiokus var kommen ind,
16. og de aabnede den hemmelige Dør i Hvælvingen og kastede Stene ned og knuste Fyrsten og hans Ledsagere og sønderlemmede dem og huggede Hovederne af dem og kastede dem ud til dem som var udenfor.
17. Lovet være Gud i alle Maader, som overgav de ugudelige til Undergang!
18. Da vi nu skal høitideligholde Tempelrenselsen i Kislev paa den fem og tyvende Dag, saa har vi troet at burde give eder det tilkjende, for at ogsaa I kan holde en Løvsalsfest* og en Fest til Minde om den Ild som blev funden, da Nehemias ofrede Slagtoffer efter at have bygget baade Templet og Alteret. * V. 9.
19. Thi da vore Fædre blev førte bort til Persien, tog de daværende gudfrygtige Prester hemmelig af Alterets Ild og skjulte den i Hulingen af en vandløs Brønd, hvor de havde den sikkert gjemt, saa Stedet ikke var kjendt af nogen. 2, 1.
20. Men mange Aar derefter, da det saa behagede Gud, blev Nehemias sendt af Persiens Konge, og han sendte Efterkommere af de Prester som havde skjult Ilden, afsted for at hente den; men da de meldte os, at de ikke havde fundet Ild, men tykt Vand, bød han dem at øse det op og bære det frem.
21. Da nu alt hvad der hørte til Offerne, var frembaaret, bød Nehemias Presterne at oversprænge baade Vedstykkerne og hvad der laa paa dem, med Vandet.
22. Men da dette var skeet, og nogen Tid var gaaet, og Solen, som før var skjult af Skyer, atter skinnede, da blussede der op et stort Baal, saa alle undrede sig.
23. Men Presterne gjorde Bøn, da Offeret fortæredes, baade Presterne og alle de andre, idet Jonatan begyndte, og de andre, ligesom og Nehemias, stemte i.
24. Og Bønnen var saadan: Herre, Herre Gud, alle Tings Skaber, du som er forfærdelig og stærk og retfærdig og miskundelig,
25. du som alene er Konge og god, du som alene er alle Gavers Giver, du som alene er retfærdig og almægtig og evig, du som frelser Israel fra alt ondt, som gjorde vore Fædre til dine udvalgte og helligede dem!
26. Modtag dette Offer for hele dit Folk Israel, og vogt din Arvedel og hellige den!
27. Før vore adspredte sammen, udfri dem som træller blandt Hedningefolkene, se til dem som er foragtede og afskyede, og lad Hedningefolkene kjende, at du er vor Gud!
28. Hjemsøg dem med Plager, som undertrykker os og mishandler os i Overmod!
29. Plant dit Folk paa dit hellige Sted, som Moses har sagt! 2 Mos. 15,17.
30. Men Presterne sang Lovsangene dertil.
31. Da nu det som hørte til Offeret, var fortæret, bød Nehemias, at det Vand som var tilovers, skulde udøses over store Stene.
32. Og da dette var skeet, blussede en Lue op; men da Lyset fra Alteret skinnede mod den, blev den fortæret.
33. Men da Sagen blev kjendt, og det blev meldt Persernes Konge, at der paa det Sted hvor de bortførte Prester havde skjult Ilden, var kommet Vand tilsyne, hvormed ogsaa Nehemias og de som var med ham, havde renset hvad der hørte til Offeret,
34. saa indhegnede Kongen Stedet og gjorde det helligt efter at have gransket Sagen.
35. Og Kongen tog mange Penge og uddelte dem til dem som han vilde vise Velvilje mod.
36. Men Nehemias og de som var med ham, kaldte dette Sted Neftar, det er udlagt: Renselse; men af Mængden kaldes det Neftai.

2. Kapitel.

I samme Skrivelse fortælles videre, at Profeten Jeremias havde paabudt Jøderne, dengang de blev bortførte, at tage med sig af den hellige Ild, og at han havde sat Tabernaklet, Arken og Røgoffer-Alteret paa et ukjendt Sted, 1-12, fremdeles at Nehemias og efter ham Judas havde samlet en hellig Bogsamling, 13-15; endelig tilskyndes Jøderne i Ægypten til at holde Tempelvielsens Fest,

16-19. I et Forord udtaler Bogskriveren, at han i denne Bog vil give et Udtog af hvad Jason fra Kyrene udførligere har fortalt om Judas og hans Brødre, om Tempelvielsen og om Krigene mod Antiokus Epifanes og Eupator, 20-33.

1. Men der findes i Optegnelserne, at Profeten Jeremias bød dem som blev bortførte, at tage af Ilden, som allerede er sagt, 1,19.
2. og at Profeten bød dem som blev bortførte, idet han gav dem Loven, at de ikke maatte glemme Herrens Bud og ikke lade sig føre vild i sine Tanker, naar de saa Afgudsbilleder af Guld og Sølv og Prydelserne paa dem.
3. Og med andre slige Ord formanede han dem, at de ikke maatte lade Loven komme af sit Hjerte.
4. Der stod ogsaa i det samme Skrift, at Profeten efter at have faaet en guddommelig Befaling bød, at Tabernaklet og Arken skulde følge med ham, og at han gik ud til det Bjerg hvor Moses steg op og saa Guds Arveland. 5 Mos. 34,1 fg.
5. Og da Jeremias var kommen did, fandt han en Hule, og han førte Tabernaklet og Arken og Røgoffer-Alteret derind og lukkede Døren til.
6. Og nogle af dem som fulgte med ham, gik did for at mærke sig Veien; men de kunde ikke finde den.
7. Men da Jeremias fik det at vide, irettesatte han dem og sagde: Stedet skal ogsaa være ukjendt, indtil Gud samler sit Folk igjen og bliver det naadig.
8. Og da skal Herren lade disse Ting komme for Lyset, og Herrens Herlighed og Skyen skal komme tilsyne, saaledes som den ogsaa aabenbaredes paa Mose Tid, og saaledes som ogsaa Salomo bad, at Stedet maatte blive storlig helliget.
2 Mos. 40,34 fg. 1 Kong. 8,10 fg.
9. Men der var ogsaa fortalt, hvorledes han som var udrustet med Visdom, ofrede Slagtoffer ved Templets Indvielse og Fuldendelse. 1 Kong. 8,5 fg. 62 fg.
10. Ligesom Moses bad til Herren, og der for Ild ned fra Himmelen og fortærede hvad der hørte til Offeret, saaledes bad og Salomo, og Ilden for ned og fortærede Brændofferne.
3 Mos. 9,24. 2 Krøn. 7,1.
11. Og Moses sagde: Fordi Syndofferet ikke er bleven ædt, er det blevet fortæret.
3 Mos. 10,16 fg.
12. Ligesaa høitideligholdt ogsaa Salomo de otte Dage. 1 Kong. 8,65 fg.
13. Men det samme fortælles ogsaa i Nehemias' Optegnelser og Mindeskrifter, samt hvorledes han grundlagde en Bogsamling og samlede Bøgerne om Kongerne og Profeterne og Davids Skrifter og Breve fra Konger om Tempelgaver.
14. Ligesaa samlede ogsaa Judas alt hvad der var spredt paa Grund af den Krig vi har havt, og det findes nu hos os.
15. Trænger I da disse Sager, saa send nogle som kan hente dem til eder!
16. Da vi nu skal høitideligholde Templets Renselse, har vi skrevet eder til. I vil da gjøre vel i at helligholde disse Dage.
17. Men da Gud har frelst hele sit Folk og givet alle Arven og Kongedømmet og Prestedømmet og Helligheden,
18. saaledes som han har givet Løfte derom i Loven, saa haaber vi til Gud, at han snart vil miskunde sig over os og samle os fra hvert Sted under Himmelen til det hellige Sted; 5 Mos. 30,3 fg. Salm. 106,47.
19. thi han har udfriet os af store Ulykker og renset Stedet.
20. Men Historien om Judas, Makkabæeren, og hans Brødre og det store Tempels Renselse og Alterets Indvielse
21. og fremdeles Krigene mod Antiokus Epifanes og hans Søn Eupator
22. og de herlige Tegn fra Himmelen som blev dem til Del, der ærefuldt og mandig kjæmpede for Jødedommen, saa de, skjønt faa, hærjede det hele Land
23. og forfulgte Barbarernes Skarer og gjenvandt det over hele Verden navnkundige Tempel og udfriede Staden og igjen oprettede Lovene, som var nær ved at gaa tilgrunde, idet Herren var dem naadig med al Miskundhed —
24. alt dette som er fortalt af Jason fra Kyrene i fem Bøger, vil vi prøve at sammendrage i een Bog.
25. Thi da vi tænkte over den store Mængde af Tal og den Vanskelighed som paa Grund af Stoffets Mangfoldighed finder Sted for dem som vil sætte sig ind i Historiens Fortællinger,
26. saa gjorde vi os Flid for at byde dem som har Lyst til at læse Historien, Underholdning og dem som gjerne vil optage den i Hukommelsen, Lettelse og alle som faar den ihænde, Nytte.
27. Men for os som har paataget os den Møie at gjøre dette Udtog, er det ikke nogen let Sag, men et Arbeide som koster Sved og Nattevaagen,
28. ligesom det ikke er noget let Arbeide for den der steller istand et Gjæstebud og søger at gjøre andre tillags; men alligevel vil vi gjerne, for at vinde Tak af mange, underkaste os den Møie,
29. idet vi overlader til Historieskriveren nøie at granske alle Enkeltheder, medens vi gjør os Flid for at følge Reglerne for et Udtog.
30. Thi ligesom Bygmesteren, der vil bygge et nyt Hus, maa have Omsorg for det hele Byggearbeide, men den som tager sig fore at indbrænde Tegninger og at male det, maa søge at finde ud hvad der er tjenligt til dets

Prydelse, saaledes tror jeg at det ogsaa er med os.

31. At trænge ind i Sagen og gjøre Rede for alt og give sig af med alle Enkeltheder, det tilkommer Historieskriveren;

32. men at stræbe efter Korthed i Udtrykket og at afstaa fra den udførlige Fremstilling af Historien, det maa tilstaaes den som gjør en forkortet Omarbeidelse.

33. Saa vil vi da her begynde vor Fortælling efter at have føiet saa meget til Fortalen; thi det er daarligt at brede sig for meget, for man kommer til Historien, men at give selve Historien i Korthed.

3. Kapitel.

Under den gudfrygtige Ypperstepræst Onias har Landet Fred og Tryghed. Men en Tempelforstander Simon, som var bleven uenig med ham, giver Apollonius Oplysning om en umaadelig Skat som skulde være i Templet; Apollonius meddeler Kong Seleukus dette, og denne sender Heliodorus for at tage Pengene, 1-7. Forgjæves foreholder Onias ham, hvem Pengene tilhører; Heliodorus vil alligevel tage dem; Presterne og Folket raaber til Gud om Hjælp, 8-22. Gud lader Heliodorus haardt straffe ved Engle, saa han er nær ved at dø; Onias ofrer for ham; Englene aabenbarer sig atter for Heliodorus og giver ham Formaninger; Heliodorus ofrer, reiser tilbage til Kongen, vidner for alle om Guds Gjerninger og raader Kongen fra igjen at sende nogen efter Pengene, 23-40.

1. Da nu Folk boede i den hellige Stad i al Fred, og Lovene paa bedste Maade blev overholdte paa Grund af Ypperstepresten Onias' Gudsfrygt og Had til det onde,

2. saa skede det, at selve Kongerne ærede Stedet og hædrede Templet med de bedste Gaver,

3. saa endog Seleukus, Asiens Konge, af sine egne Indtægter udredede alle de Omkostninger som gik med til Offertjenesten.

4. Men en Mand ved Navn Simon, af Benjamins Stamme, som var indsat til Forstander ved Templet, kom i Strid med Ypperstepresten vedkommende den Uret som blev gjort i Byen.

5. Og da han ikke kunde overvinde Onias, kom han til Apollonius, Trasæus' Søn, som paa den Tid var Landshovding i Cølesyrien og Fonikien,

6. og meldte ham, at Skatkammeret i Jerusalem var fuldt af usigelig mange Penge, saa Mængden af Pengene ikke kunde tælles, og at de langt overgik hvad der trængtes til Offerne, men at det var muligt, at de alle kunde komme i Kongens Vold.

7. Da nu Apollonius kom sammen med Kongen, fortalte ham om de Penge som han havde faaet Kundskab om, og denne udvalgte Heliodorus, som forestod Regjeringssagerne, og sendte ham afsted med Paabud om at hente de for nævnte Penge.

8. Og Heliodorus gav sig straks paa Reisen, idet han foregav at ville reise omkring til Byerne i Cølesyrien og Fønikien, men i Virkeligheden for at fuldbyrde Kongens Forsæt.

9. Men da han var kommen til Jerusalem og var bleven venlig modtagen af Byens Ypperstepræst, fortalte han ham om den skeede Tilkjendegivelse og lod ham faa vide, hvorfor han var kommen, og spurgte tillige, om det i Sandhed havde sig saa.

10. Men skjønt Ypperstepresten gjorde ham opmærksom paa, at det var betroet Gods som tilhørte Enker og Faderløse,

11. og at en Del tilhørte Hyrkanus, Tobias' Søn, en meget agtet Mand, og at det ikke havde sig som den ugudelige Simon falskelig havde foregivet, men at det hele udgjorde fire hundrede Talenter i Sølv og to hundrede i Guld,

12. og at det var aldeles umuligt at de led Skade, som havde sat sin Lid til Stedets Hellighed og til det over hele Verden høit ærede Tempels Ærværdighed og Ukrænkelighed,

13. saa sagde dog Heliodorus paa Grund af de kongelige Befalinger han havde, at disse Penge nødvendig maatte optages i det kongelige Skatkammer.

14. Og efter at have fastsat en Dag gik han ind for at holde Synsforretning over dem. Og der var ikke liden Angst over den hele By.

15. Men Presterne kastede sig ned foran Alteret i sine Presteklæder og raabte op mod Himmelen til ham som havde givet Loven om betroet Gods, at han vilde bevare disse Penge for dem som havde nedlagt dem for at forvares. 2 Mos. 22.7 fg.

16. Enhver som saa Ypperstepræstens Udseende, maatte det skjære i Hjertet; thi hans Aasyn og forandrede Ansigtsfarve viste klart hans Sjæleangst.

17. Thi der var en Forfærdelse og en Rystelse i Legemet udbredt over Manden, hvorved Smerten i hans Hjerte blev aabenbar for dem som saa ham.

18. Men andre sprang skarevis ud af Husene til almindelig Bøn, fordi Stedet nu skulde komme i Foragt.

19. Og Kvinderne, ombundne med Sorgeklæder under Brystet, samlede sig i Mængde paa Gaderne, og Jomfruerne, som var indelukkede, løb dels til Portene, dels op paa Murene, dels kigede de ud gjennem Vinduerne.

20. Men alle rakte de Hænderne op mod Himmelen og gjorde Bøn;

21. og man maatte ynkes over Mængden, som laa nedkastet om hverandre, og den kjæmpende Ypperstepræsts spændte Forventning.

22. De raabte da til den almægtige Gud, at han vilde bevare det betroede Gods uskadt i al Sikkerhed for dem som havde betroet det til Templet.

23. Men Heliodorus skred til at udføre hvad der var besluttet.
24. Og da han allerede med sin Livvagt var der ved Skatkammeret, lod han som er Aandernes og alle Magters Herre, et stort Tegn ske, saa alle de som havde dristet sig til at komme med did, blev forfærdede over Guds Magt og gik over til Modløshed og Frygt.
25. Thi der viste sig for dem en Hest som havde en forfærdelig Rytter paa og var prydet med et meget vakkert Ridetøi, og idet den styrtede voldsomt frem, slog den med Forbenene til Heliodorus, og den som sad paa den, viste sig i en gylden Rustning.
26. Og der viste sig for ham to andre unge Mænd, af umaadelig Styrke i fagreste Glans og med prægtig Klædning, og de stillede sig paa hver sin Side og piskede ham uden Ophør og gav ham mange Slag.
27. Og han faldt med ett til Jorden, og det blev aldeles sort for hans Øine, og de tog ham da og lagde ham paa en Baare;
28. ham som nylig med stort Følge og hele sin Livvagt var gaaet ind i fornævnte Skatkammer, bar de bort i en hjælpeløs Tilstand, efter at han aabenbart havde lært Guds Magt at kjende.
29. Og han laa nu ved Guds kraftige Gjerning maalløs og frarøvet alt Haab om Frelse.
30. Men de lovede Herren, som saaledes forherligede sit eget Sted, og det Tempel som kort for var opfyldt af Frygt og Forvirring, var nu, da Herren, den Almægtige, havde aabenbaret sig, fuldt af Glæde og Fryd.
31. Og straks bad nogle af Heliodorus' Venner Onias, at han vilde paakalde den Høieste om at give ham Livet, som nu laa i det sidste Aandedræt.
32. Men da Ypperstepresten frygtede for, at Kongen kunde gjøre sig den Tanke, at nogen Udaad var bleven gjort mod Heliodorus af Jøderne, ofrede han Slagtoffer for Mandens Frelse.
33. Og da nu Ypperstepresten bar frem Sonofferet, viste de samme unge Mænd sig atter for Heliodorus, i de samme Klæder, og de stod der og sagde: Sig Ypperstepresten Onias megen Tak! Thi for hans Skyld har Herren givet dig Livet.
34. Men forkynd du som er bleven tugtet af Himmelen, for alle Guds store Kraft! Og da de havde sagt dette, blev de borte.
35. Men Heliodorus ofrede Herren Slagtoffer og gjorde store Løfter til ham, som havde ladet ham beholde Livet, og efter at han havde taget venlig Farvel med Onias, drog han med sine Krigsfolk tilbage til Kongen.
36. Men han vidnede for alle om de store Guds Gjerninger som han havde seet for sine Øine.
37. Og da Kongen spurgte Heliodorus, hvem der vel maatte være skikket til endnu engang at sendes til Jerusalem, sagde han:
38. Har du nogen Fiende eller Forræder mod dit Rige, saa send ham did, og du skal faa ham tugtet tilbage, dersom han ellers kommer derfra med Livet; thi paa det Sted er der sandelig en Guds Kraft.
39. Thi han som har sin Bolig i Himmelen, er selv dette Steds Vogter og Hjælper, og dem som kommer for at gjøre ondt, slaar og ødelægger han.
40. Saaledes gik det nu med Heliodorus og Skatkammerets Bevaring.

4. Kapitel.

Paa Grund af Simons Fiendskab og falske Klagemaal mod ham drager Onias til Kongen, 1-6. Efter Seleukus' Død bliver Antiokus Epifanes Konge; af ham tilkjøber Jason, Onias' Broder, sig Yppersteprestedømmet og begynder straks at indføre hedenske Sæder og Skikke blandt Israels Folk, 7-20. Jason modtager Antiokus med stor Stas i Jerusalem og sender tre Aar efter Menelaus, Simons Broder, med Penge til Antiokus; Menelaus tilkjøber sig nu Ypperstepresteдømmet, idet han overbyder Jason. Denne flygter til Ammoniternes Land, 21-26. Menelaus betaler ikke de lovede Penge og indkaldes for Kongen; i sit Sted lader han sin Broder Lysimakus forestaa Ypperstepresteдømmet; Kongen, som maa drage bort for at stille Tarsernes og Malloternes Oprør, efterlader Andronikus som Landshøvding, 27-31. Menelaus stjæler Guldkar fra Templet og giver Andronikus dem og overtaler ham til at dræbe Onias; Antiokus græder over Onias' Død og lader Andronikus dræbe, 32-38. Folket reiser sig mod Lysimakus, som havde ranet Templet, og slaar ham ihjel; Menelaus, som var anklaget for Kongen, vinder ved Løfter Ptolemæus, en Søn af Dorymenes, for sig; denne faar Kongen paa andre Tanker, og Menelaus frikjendes, hvorimod hans Anklagere dømmes fra Livet, 39-50.

1. Men den fornævnte Simon, som havde forraadt Pengene og Fædrelandet, talte ilde om Onias, som om det var ham som havde forfærdet Heliodorus og voldt hine Ulykker, 3,6.25 fg.
2. og ham som var Byens Velgjører og sine Landsmænds Værner og en Ivrer for Loven, vovede han at kalde en Forræder mod Riget.
3. Men da nu Fiendskabet gik saa vidt, at endog en af Simons fortrolige gjorde sig skyldig i Mord,
4. og Onias saa, at Striden var farlig, og at Apollonius som Landshøvding i Cølesyrien og Fønikien rasede og styrkede Simon i hans Ondskab, reiste han til Kongen, 3,5.
5. ikke for at klage paa sine Medborgere, men for at fremme det hele Folks Vel i stort som i smaat.
6. Thi han saa, at det uden Kongens Omsorg var umuligt, at Riget kunde faa Fred, og at Simon ikke vilde afstaa fra sin Uforstand.

7. Men da Seleukus var død, og Antiokus, med Tilnavnet Epifanes, havde faaet Regjeringen, søgte Jason, Onias' Broder, hemmelig at faa Ypperstepresteдommet,

8. idet han ved en Sammenkomst lovede Kongen tre hundrede og seksti Talenter Sølv* og otti Talenter af en anden Indtægt.

* af Tempelskatten.

9. Og desforuden lovede han ogsaa at give Gjældsbrev for hundrede og femti andre Talenter, naar det maatte blive ham tilladt af egen Myndighed at bygge en Legebane og Øvelsesplads for Ungdommen og at give Indbyggerne i Jerusalem antiokensk Borgerret.

10. Da Kongen havde givet sit Samtykke hertil, og han havde opnaaet Herredømmet, indførte han straks græske Sæder blandt sine Landsmænd.

11. Og han ophævede de menneskevenlige Friheder som var udvirkede for Jøderne hos Kongerne af Johannes, Fader til den Eupolemus som var med i Sendefærden til Romerne om Venskab og Forbund, og han satte ud af Kraft de ved Loven fastsatte Ordninger og indførte nye, lovstridige Skikke;

1 Makk. 8,17.

12. thi med Glæde byggede han en Legebane lige nedenfor selve Borgen og tvang de fornemste unge Mænd til at bære Fegterhatten. 1 Makk. 1,14 fg.

13. Og saa stærkt blomstrede det græske Væsen, og en saadan Indgang fik de fremmede Skikke paa Grund af den ugudelige og uprestelige Jasons overvættes Urenhed,

14. at Presterne ikke mere var ivrige for Altertjenesterne, men ringeagtede Templet og vanskjøttede Offerne og løb til Brydepladsen for at tage Del i det lovstridige Skuespil, naar Tegnet var givet til at kaste med Skive.

15. Og de agtede de fædrene Æresposter for intet, men holdt de græske Ærestegn for de skjønneste.

16. Derfor kom de i vanskelige Kaar og fik dem for hvis Skikke de var nidkjære, og som de vilde ligne i alt, til Fiender og Tugtemestre.

17. Thi det er ikke en ringe Sag at synde mod de guddommelige Love; dog dette vil den følgende Tid vise.

18. Da nu en Kampleg som holdtes hvert femte Aar, blev holdt i Tyrus, og Kongen var nærværende, sendte den ryggesløse Jason nogle som havde antiokensk Borgerret i Jerusalem, som Tilskuere, og de havde tre hundrede Drakmer Sølv med sig til Herkules' Offer. Disse Penge bad dog de som havde dem med, at man ikke vilde bruge til Offer, fordi det ikke vilde sømme sig, men gjemme til anden Brug.

19. Han sendte dem da* for Affenderens Skyld til Herkules' Offer,

*nemlig paa Skrømt.

20. men for deres Skyld som havde dem med, til Udrustning af Krigsskibe.

21. Og da Apollonius, Menesteus' Søn, var bleven sendt til Ægypten paa Grund af Kong Ptolemæus Filometors Tronbestigelse, og Antiokus fik vide, at denne var bleven en Modstander af hans Regjering, tænkte han paa sin egen Sikkerhed, hvorfor han reiste til Joppe og kom derpaa til Jerusalem.

22. Der blev han med stor Stas modtagen af Jason og Byen og holdt sit Indtog med Fakler og Fryderaab, og derpaa drog han med Hæren til Fonikien.

23. Men tre Aar efter sendte Jason Menelaus, en Broder af den før nævnte Simon,* for at have Penge med til Kongen og faa endelig afgjort nogle nødvendige Sager som allerede før havde været paa Tale mellem dem. * V. 1.

24. Og da han havde anbefalet sig til Kongen og prist ham paa Grund af hans Magt, fik han selv Ypperstepresteдommet, idet han bød tre hundrede Talenter Sølv mere end Jason.

25. Da han nu havde modtaget Kongens Befalinger, kom han tilbage og førte ikke noget med sig, som var værdigt for en Ypperstepreſt, men derimod en umenneskelig Voldsherres Heftighed og et Vilddyrs Vildskab.

26. Og Jason, som med Svig havde styrtet sin egen Broder, blev nu selv styrtet paa lige Maade af en anden og nødt til at gaa som Flygtning til Ammoniternes Land.

27. Menelaus vandt nu vistnok Herredømmet, men gjorde ikke Rigtighed for de Penge han havde lovet Kongen, endda Sostratus, Borgens Høvedsmand, krævede ham;

28. thi denne paala det at inddrive Skatterne, og derfor blev de begge indkaldte for Kongen.

29. Og Menelaus efterlod sin Broder Lysimakus i sit Sted til at forestaa Ypperstepresteдommet, men Sostratus efterlod i sit Sted Krates, som var Landshøvding over Kyprierne.

30. Medens Sagerne stod saaledes, skede det, at Tarserne og Malloterne gjorde Oprør, fordi de blev overladte til Antiokis, Kongens Medhustru, som Gave.

31. Kongen kom da i Hast for at afgjøre Sagerne, efter at han havde ladet Andronikus, en af sine fornemste Mænd, blive tilbage i sit Sted for at føre Regjeringen.

32. Menelaus mente da at have faaet en god Leilighed, stjal nogle af Templets Guldkar og gav Andronikus dem; andre havde han faaet solgt til Tyrus og Byerne der omkring.

33. Da Onias havde faaet dette sikkert at vide, revsede han det, efter at han havde trukket sig tilbage til et Fristed i Dafne, som ligger ved Antiokia.

34. Menelaus tog derfor Andronikus i Enrum og tilskyndede ham til at lægge Haand paa Onias. Han* kom nu til Onias, og da han havde ladet sig overtale til at bruge Svig, gav han ham Haanden med edelige

Forsikringer og fik ham, skjønt han var mistænkt af ham, overtalt til at komme frem af sit Fristed, hvorpaa han straks stængte ham ude og dræbte ham uden at undse sig for hvad Ret var. * Andronikus.

35. Derfor blev ikke bare Jøder, men ogsaa mange af de andre Folk vrede, og de harmedes over Mandens uretfærdige Drab.

36. Men da nu Kongen var kommen tilbage fra Stederne i Kilikien, kom Jøderne i Byen til ham, idet ogsaa Grækerne var harmfulde over denne Ondskab, med Klagemaal over, at Onias var bleven dræbt uden Grund.

37. Antiokus blev da hjertelig bedrøvet og rørt til Medynk og græd over den døde, fordi han havde været en sindig og meget hæderlig Mand.

38. Og optændt af Harme, lod han Andronikus straks fratage Purpuret og Klæderne rive af ham, og efter at have ladet ham føre omkring i hele Byen lod han Morderen dræbe paa det samme Sted hvor han havde gaaet ugudelig frem mod Onias, idet Herren betalte ham hans fortjente Straf.

39. Men da der var udført mange Tempelran i Byen af Lysimakus med Menelaus' Samtykke, og Rygtet herom var kommet vidt ud, samlede Mængden sig imod Lysimakus, da allerede mange Guldkar var førte bort.

40. Da nu Folket reiste sig og var fuldt af Vrede, væbnede Lysimakus opimod tre tusinde Mand og begyndte at fare voldsomt frem under Ledelse af en Mand ved Navn Auranus, en Mand som var kommen langt frem i Alder, men ikke mindre i Uforstand.

41. Men da de nu saa, at Lysimakus gjorde Angreb, greb nogle Stene, andre tykke Træstykker, andre tog af den Aske som laa der, og kastede alt om hinanden paa Lysimakus' Folk.

42. Og saaledes saarede de mange af dem, og nogle slog de ogsaa ned, men alle drev de paa Flugt; men Tempelraneren selv slog de ihjel ved Skatkammeret.

43. Herover blev der reist Sag imod Menelaus.

44. Og da Kongen var kommen til Tyrus, førte de tre Mænd som var udsendte af Raadet, Sagen for ham.

45. Da nu Menelaus ikke havde mere til sit Forsvar, lovede han Ptolemæus, Dorymenes' Søn, en hel Del Penge for at vinde Kongen.

46. Ptolemæus tog derfor Kongen med bort i en Søilegang, som for at afkjøle sig, og fik ham paa andre Tanker.

47. Og han frikjendte Menelaus, som var Skyld i hele Ulykken, for det han var anklaget for; men de ulykkelige som vilde være blevne frikjendte som uskyldige, om de end havde ført sin Sag for Skytere, dømte han til Døden.

48. Saa led da de som havde talt Byens og Folkets og de hellige Kars Sag, snarlig den uretfærdige Straf.

49. Derfor udredede ogsaa Tyrierne, harmfulde over denne Ugjerning, Omkostningerne ved deres Begravelse og lod den ske med stor Stas.

50. Men Menelaus vedblev at have Herredømmet paa Grund af Magthavernes Havesyge og tog til i Ondskab og var en stor Forræder mod sine Medborgere.

5. Kapitel.

Der sees i Jerusalem underlige Tegn i Luften, da Antiokus drager til Ægypten, 1-4. Jason overfalder Jerusalem, slaar mange ihjel, men fordrives og dør, 5-10. Antiokus kommer til Jerusalem, volder et stort Mandefald og plyndrer Templet, 11-20. Han drager til Antiokia, men efterlader Apollonius, som ihjelslaar mange Jøder paa en Sabbatsdag; Judas, Makkabæeren, flygter, selv tiende, til Bjergene, 21-27.

1. Ved denne Tid gjorde Antiokus sig istand til sit andet Tog til Ægypten.
1 Makk. 1,17 fg.

2. Da hændte det, at der over den hele By i næsten firti Dage viste sig Hestfolk, som for gjennem Luften, iklædte gulvirkede Kapper og Flok efter Flok væbnede med Lanser og dragne Sværd,

3. og Flokke af Heste, opstillede til Slag, og Anfald og Angreb fra begge Sider og Skjolde som svingedes, og Kastespyd i Mængde og Sværd som droges, og Pile som udskjødes, og gyldne Prydelser som blinkede, og alle Slags Rustninger.

4. Derfor bad alle, at dette Syn maatte betyde noget godt.

5. Da der nu kom et falsk Rygte om, at Antiokus skulde være død, tog Jason ikke mindre end tusinde Mand med sig og gjorde uventet et Angreb paa Byen.

6. Og da de som var paa Muren, var fordrevne, og Byen tilsidst blev tagen, flygtede Menelaus til Borgen. Men Jason lod uden Barmhjertighed sine egne Medborgere slagte ned og tænkte ikke paa, at Lykke mod Landsmænd er den største Ulykke, men mente, at han vandt Seiers-Tegn af Fiender og ikke af Landsmænd.

7. Dog vandt han ikke Herredømmet, men fik Skam til Løn for sit onde Raad og maatte som landflygtig atter drage bort til Ammoniternes Land. 4,26.

8. Og dette var den Ende han fik paa sit onde Liv: Han blev indespærret hos Aretas, Arabernes Hersker, flygtede derpaa fra By til By, blev forfulgt af alle og hadet som en frafalden fra Loven og afskyet som sit Fædrelands og sine Medborgeres Bøddel, og endelig blev han fordreven til Ægypten.

9. Og han som havde fordrevet saa mange fra deres Fædreland, omkom selv i et frem-

med Land, da han havde taget Veien til Lakedæmonierne, i den Tanke at skulle finde Sikkerhed der for Slægtskabets Skyld.

10. Og ham som havde ladet saa mange ligge ubegravede, var der ingen som græd over, og han fik ikke engang den usleste Begravelse eller en Grav blandt sine Fædre.

11. Men da det som var skeet, kom til Kongens Kundskab, troede han, at Judæa var ifærd med at falde fra, hvorfor han brød op fra Ægypten i fuldt Sinne og indtog Byen med væbnet Haand. 1 Makk. 1,21.22.

12. Og han bød Stridsmændene uden Skaansel at hugge ned alle dem de stødte paa, og at dræbe dem som steg op paa Husene.

13. Da blev unge og gamle ihjelslagne, Mænd og Kvinder og Børn myrdede, og Jomfruer og smaa Børn nedhuggede.

14. Og otti tusinde gik inden tre Dage tilgrunde; firti tusinde blev nedslagtede med Sværdet, og ikke færre end de dræbte blev solgte.

15. Og ikke tilfreds hermed, dristede han sig til at gaa ind i det helligste Tempel paa hele Jorden, og han havde Menelaus, som var bleven en Forræder baade mod Loven og sit Fædreland, til sin Veiviser.

16. Og med sine urene Hænder tog han de hellige Kar, og de hellige Gaver som af andre Konger var givne til at øge Stedets Hæder og Ære, slæbte han sammen med sine vanhellige Hænder og lod dem føre bort.

17. Og Antiokus ophøiede sig i sit Sind og skjønte ikke, at Herren en kort Tid var bleven fyldt af Harme mod Byen for dens Indbyggeres Synder, og at han derfor ikke drog Omsorg for Stedet.

18. Men havde det ikke været Tilfældet, at de i Forveien var sunkne ned i mange Synder, da skulde denne, ligesom Heliodorus, der var sendt af Kong Seleukus for at efterse Skatkammeret, straks han var trængt ind, være bleven tugtet og ført tilbage fra sit Overmod. 3,23 fg.

19. Men Herren havde ikke udvalgt Folket for Stedets Skyld, men Stedet for Folkets Skyld.

20. Derfor fik ogsaa Stedet efter at have havt Del i de Ulykker som gik over Folket, tilsidst Del i Velgjerningerne fra Herren, og det blev efter at have været forladt i den Almægtiges Vrede atter med al Ære gjenreist, da den store Herre var bleven forligt med dem.

21. Da nu altsaa Antiokus havde bortført atten hundrede Talenter fra Templet, drog han i Hast til Antiokia og mente i sit Overmod at kunne gjøre Jorden seilbar og Havet gangbart paa Grund af sit Hjertes Stolthed.

22. Men han efterlod ogsaa Opsynsmænd til at plage Folket, i Jerusalem Filip, af Fødsel en Frygier, men i sin Færd endnu mere raa end den som havde indsat ham,

23. og paa Garisim Andronikus, og foruden dem Menelaus, som ophøiede sig værre end de andre over sine Medborgere og bar paa et fiendtligt Sindelag mod sine jødiske Medborgere.

24. Og han sendte Niddingen Apollonius med en Hær paa to og tyve tusinde Mand og bød ham at dræbe alle voksne Mænd, men sælge Kvinderne og yngre Gutter.
1 Makk. 1,30. 2 Makk. 3,5 fg. 4,4.

25. Da denne var kommen til Jerusalem, gav han sig Udseende af at være den fredsommelige og holdt sig rolig indtil Sabbatens hellige Dag, og da han fandt Jøderne hvilende fra Arbeide, bød han sine Folk at væbne sig.

26. Og alle dem som var komne ud for at se, hvad der vilde ske, lod han støde ned og trængte med Vaabenmagt ind i Byen og slog ned en stor Mængde.

27. Men Judas, Makkabæeren, trak sig, selv tiende, tilbage og levede med sine Folk paa Bjergene som vilde Dyr, og de nærede sig hele Tiden af Markens Vækster for ikke at faa Del i Urenheden. 1 Makk. 2,28.

6. Kapitel.

Antiokus lader Templet gjøre urent og tvinger Jøderne til at leve paa hedensk Vis; to Kvinder som havde omskaaret sine Børn, kastes ned over Muren; andre brændes, fordi de helligholder Sabbaten, 1-11. Forfatteren indskyder nogle Tanker om, hvad Gud har for Øie med sine Straffedomme over sit Folk, 12-27. Den gamle Eleasar viser sig stærk og frimodig og vil heller dø end frelse sit Liv ved Hykleri, 18-31.

1. Ikke lang Tid derefter sendte Kongen en gammel Atenienser for at tvinge Jøderne til at falde fra sine fædrene Love og ikke leve efter Guds Love;

2. han skulde ogsaa gjøre Templet i Jerusalem urent og kalde det efter den olympiske Jupiter og Templet paa Garisim efter Jupiter, Gjæstevenskabets Værner, fordi Stedets Indbyggere var fremmede*. *2 Kong. 17,24.

3. Selv for det menige Folk var det tungt og utaaleligt, at Ondskaben trængte ind.

4. Thi Templet blev fyldt med Ryggesløshed og Svirelag af Hedningerne, som drev Utugt med Skjøger og havde Omgang med Kvinder i de hellige Forgaarde og desuden bar saadanne Ting ind som ikke sømmede sig.

5. Og Alteret blev fyldt med utilbørlige Ting, som var forbudne i Loven.

6. Og man kunde hverken holde Sabbaten eller tage Vare paa de fædrene Høitider eller endog bare bekjende sig at være Jøde.

7. Og med bitter Tvang dreves de hvert Aar paa Kongens Fødselsdag afsted til Offermaaltid. Og naar det var Bakkus' Fest, nødtes de til, kransede med Vedbende, at gaa i Festtog til Ære for Bakkus.

8. Og der udgik efter Ptolemæus'* Raad Befaling til de græske Nabobyer at gaa frem

paa samme Maade mod Jøderne og holde Offermaaltider * 4,45.
9. og at ihjelslaa dem som ikke valgte at gaa over til de græske Skikke. Man kunde nu se den Elendighed som opstod.
10. Thi to Kvinder som havde omskaaret sine Børn, blev førte frem, og man hængte de smaa Børn ved deres Bryster og førte dem offentlig omkring i Byen og styrtede dem ned over Muren.
11. Andre, som var løbne sammen i Hulerne i Nærheden for hemmelig at helligholde den syvende Dag, blev angivne for Filip* og opbrændte sammen, fordi de frygtede for at forsvare sig paa Grund af den høihellige Dags Værdighed. *5,22.
12. Saa formaner jeg da dem som faar denne Bog ihænde, at de ikke bliver mistrøstige over saadanne Ulykker, men tænker paa, at saadanne Straffe ikke er til Ødelæggelse, men til Optugtelse for vort Folk.
13. Thi at de ugudelige ikke taales i lang Tid, men straks falder i Straf, er et Tegn paa stor Naade.
14. Thi medens Herren i Langmodighed bier med at straffe de andre Folk, indtil de er komne saa vidt, at de har fyldt sine Synders Maal, har han fastsat, at det ikke skal gaa saaledes med os, for at han ikke, naar vore Synder er komne til det yderste, tilsidst skal straffe os.
15. Derfor vender han aldrig sin Miskundhed fra os; men om han end tugter med Ulykke, forlader han dog ikke sit eget Folk.
16. Dog, dette være os sagt til Paamindelse!
17. Og nu maa vi efter dette korte Indskud komme tilbage til vor Fortælling.
18. En Mand ved Navn Eleasar, en af de fornemste Skriftlærde, en Mand som allerede var kommen langt ud i Aarene og havde et meget vakkert Ansigt, blev tvungen til at aabne sin Mund og æde Svinekjød.
3 Mos. 11,7.
19. Men da han heller vilde dø med Ære end leve med Skam, gik han frivillig til Pinebænken
20. efter at have spyttet Kjødet ud, saaledes som de burde gaa frem, som har Mod til at vise fra sig de Ting som man ikke af Kjærlighed til Livet har Lov til at smage.
21. Men de som var satte til at forestaa det lovstridige Offermaaltid, tog Manden, fordi de kjendte ham fra gammel Tid, til Side og tilraadede ham at lade hente Kjød som var tillaget af ham selv, og som han frit kunde æde, men lade, som om han aad af det Offerkjød som var paabudt af Kongen, for at han ved at gjøre dette kunde fries fra Døden
22. og for det gamle Venskabs Skyld som han stod i til dem, nyde godt af deres menneskekjærlige Sindelag.
23. Men han fattede et ædelt Forsæt, som sømmede sig for hans Alder og for hans Alderdoms Ærværdighed og for de fagre graa Haar som han havde vundet, og for hans hæderlige Færd fra Barndommen af og, hvad mere er, for den hellige, af Gud givne Lov, og i Samklang hermed udtalte han sin Mening og sagde, at de straks skulde lade ham fare til Dødsriget.
24. Thi det sømmer sig ikke, sagde han, for vor Alder at hykle, saa mange af de unge skulde mene, at den nitiaarige Eleasar var gaaet over til Hedenskabet,
25. og de selv paa Grund af mit Hykleri og den ringe og korte Tid jeg har at leve, blive forførte for min Skyld, og jeg føre Skam og Vanære over min Alderdom.
26. Thi om jeg end for nærværende Tid kunde unddrage mig Menneskers Straf, vil jeg dog hverken levende eller død kunne undfly den Almægtiges Hænder.
27. Derfor vil jeg nu lide Døden som en Mand og saaledes vise mig min Alder værdig,
28. idet jeg efterlader de unge et ædelt Eksempel paa villig og høihjertet at lide en hæderlig Død for de ærværdige og hellige Love. Og da han havde sagt dette, gik han straks til Pinebænken.
29. Men de som ledede ham, forandrede den Velvilje som de kort forud havde vist ham, til Uvilje, fordi de netop gjengivne Ord efter deres Mening var ren Galskab.
30. Men da han var nær ved at dø under Slagene, sukkede han og sagde: For Herren, som har den hellige Kundskab, er det aabenbart, at jeg, skjønt jeg kunde undgaa at dø, lider svære Smerter paa mit Legeme, idet jeg hudstryges, men at jeg i min Sjæl gjerne lider dette for hans Frygts Skyld.
31. Paa denne Maade døde han da og efterlod ikke blot de unge, men ogsaa de fleste blandt Folket sin Død som et Eksempel paa Høihjertethed og et Minde om Dyd.

7. Kapitel.

Antiokus vil tvinge syv Brødre og deres Moder til at æde Svinekjød; men da han ikke kan faa dem dertil, lader han den ene efter den anden pine og dræbe; de dør alle med stor Frimodighed, den syvende efter en herlig Formaning af Moderen til at staa fast; tilsidst dræbes ogsaa Moderen, 1-42.

1. Det skede ogsaa, at syv Brødre tillige med sin Moder blev fangne og nødte af Kongen til at æde af det forbudne Svinekjød, idet de blev hudstrogne med Svøber og Remmer.
2. Men en af dem førte Ordet for de andre og sagde saaledes: Hvad vil du spørge om og faa at vide af os? Thi vi er rede til heller at dø end at bryde de fædrene Love.
3. Da blev Kongen ude af sig selv af Vrede og bød at hede Pander og Kjedler.
Dan. 3,19.

4. Da disse var blevne ophedede, bød han straks at skjære Tungen af ham som havde ført Ordet, og at flaa Huden af hans Hoved og at hugge Yderlemmerne af ham, medens de andre Brødre og Moderen maatte se derpaa.
5. Da han nu var aldeles lemlæstet, bød han at føre ham, medens der endnu var Aande i ham, til Baalet og stege ham. Men da Dampen udbredte sig vidt og bredt fra Panden, tilskyndede de hverandre tilligemed Moderen til at dø med Heltemod, idet de sagde saaledes:
6. Gud Herren ser til og miskunder sig i Sandhed over os, saaledes som Moses i den Sang der ligefrem vidner mod Israel, giver tilkjende, idet han siger: Og over sine Tjenere skal han miskunde sig. 5 Mos. 32,36.
7. Men da den første var død paa denne Maade, førte de den anden frem til at pines, og efter at have flaaet af Huden paa hans Hoved tilligemed Haaret spurgte de: Vil du æde, før dit Legeme bliver pint Lem for Lem?
8. Men han svarede paa sit fædrene Maal og sagde til dem: Nei!
9. Derfor led han ogsaa den følgende Pinsel, ligesom den første. Men da han var i det sidste Aandedræt, sagde han: Vel tager du, Nidding, fra os det nærværende Liv; men Verdens Konge skal opvække os som er døde for hans Love, til et nyt og evigt Liv.
10. Men efter denne blev den tredje pint, og da det krævedes, rakte han straks Tungen frem og fremrakte modig sine Hænder og sagde frimodig:
11. Af Himmelen har jeg faaet disse Lemmer, og for hans Lovs Skyld agter jeg dem ringe, og af ham haaber jeg at faa dem igjen; Job 19,26.
12. saa Kongen selv og de som var med ham, undrede sig over Guttens Mod, at han agtede Smerterne for intet.
13. Og da denne var død, mishandlede og pinte de den fjerde paa samme Maade.
14. Og da han var nær ved at dø, sagde han saaledes: Det er ønskeligt, naar man dør ved Menneskehaand, at kunne vente paa det Haab som er givet af Gud, atter at skulle blive opvakt af ham; thi for dig skal der ikke være Opstandelse til Liv. Dan. 12,2.
15. Derefter førte de den femte frem og mishandlede ham. Men han saa paa ham og sagde: Skjønt selv forgjængelig, gjør du, da du har Magt blandt Mennesker, hvad du vil.
16. Men tænk ikke, at vort Folk er forladt af Gud, 6,15.
17. men bliv du kun ved, og du skal faa se hans mægtige Kraft, hvorledes han skal pine dig og din Slægt! 9,5.6.
18. Efter denne førte de den sjette frem, og da han var nær ved at dø, sagde han: Lad dig ikke føre vild ved falske Tanker! Thi vi lider dette for vor egen Skyld, fordi vi har syndet mod vor egen Gud; derfor er underlige Ting skeede.
19. Men tænk ikke, at du skal blive ustraffet, da du har taget dig fore at stride mod Gud!
20. Men fremfor alle er Moderen at beundre og hæderlig Omtale værd; thi da hun saa syv Sønner omkomme i Løbet af en Dag, bar hun det med Sjælsstyrke, fordi hun haabede paa Herren.
21. Og hun formanede enhver af dem paa sit fædrene Maal, idet hun var fuld af høihjertede Tanker og opreiste det kvindelige Sind ved mandigt Mod, sigende til dem:
22. Jeg veed ikke, hvorledes I er blevne til i mit Liv, og ikke har jeg givet eder Aande og Liv, og ikke har jeg sat eders Legemers kunstfulde Bygning sammen.
Salm. 139,13-15.
23. Derfor skal han som har skabt Verden og dannet Mennesket, saa det blev til, og udfundet, hvorledes alle Ting skulde blive til, i Miskund give eder baade Aande og Liv igjen, ligesom I nu agter eders Liv ringe for hans Loves Skyld.
24. Men da Antiokus troede, at han blev foragtet, og havde Mistanke om, at hendes Tale haanede ham, talte han ikke bare gode Ord til den yngste, som endnu var tilbage, men lovede ham ogsaa med Eder, at han vilde gjøre ham baade rig og lykkelig, naar han faldt fra de fædrene Skikke, og gjøre ham til sin Ven og betro ham Embeder.
25. Men da Gutten slet ikke agtede derpaa, kaldte Kongen Moderen til sig og formanede hende at raade det unge Menneske til hans Frelse.
26. Og efter at han længe havde formanet hende dertil, paatog hun sig at overtale Sønnen.
27. Men idet hun bøiede sig bort til ham, spottede hun den umenneskelige Voldsherre og sagde saaledes paa sit fædrene Maal:
28. Søn! Forbarm dig over mig som har baaret dig i mit Liv i ni Maaneder og givet dig Die i tre Aar og opfostret dig og opdraget dig til din nærværende Alder og pleiet dig! Jeg beder dig, mit Barn, at du vender dit Blik til Himmelen og til Jorden og ser alt hvad der er paa dem, og kjender, at Gud har gjort dem af intet, og at Menneskenes Slægt saaledes er bleven til.
29. Frygt ikke for denne Bøddel, men bliv dine Brødre værdig og tag imod Døden, for at jeg ved Guds Miskundhed kan faa dig igjen tilligemed dine Brødre!
30. Medens hun endnu talte de sidste Ord, sagde den unge Gut: Hvem venter I paa? Jeg lyder ikke Kongens Befaling, men jeg lyder den Lovs Befaling som er given vore Fædre ved Moses.
31. Men du som har fundet paa alt ondt mod Hebræerne, du skal ikke undfly Guds Hænder;
32. thi vi lider for vore egne Synders Skyld,
33. men om end vor Herre, den levende Gud, en kort Tid er bleven vred for at straffe

og tugte os, saa skal han dog igjen blive forligt med sine Tjenere.

34. Men du, vanhellige og ugudeligste af alle Mennesker! Ophøi dig ikke uden Grund, idet du, trodsende paa usikre Forhaabninger, løfter din Haand mod de himmelske Tjenere!

35. Thi du har endnu ikke undflyet den almægtige, alt skuende Guds Dom.

36. Thi nu har vore Brødre, efter at have udholdt en kort Møie, faaet Del i Guds Pakt til evigt Liv; men du skal ved Guds Dom høste den retfærdige Straf for dit Overmod.

37. Jeg giver nu, ligesom mine Brødre, baade Legeme og Liv for de fædrene Love, idet jeg paakalder Gud, at han snart vil blive Folket naadig, og at du under Piner og Plager maa nødes til at bekjende, at han alene er Gud. 1 Makk. 6, 12 fg. 2 Makk. 9,5 fg.

38. men at den Almægtiges Vrede, som retfærdig er kommen over hele vort Folk, maa stanse ved mig og mine Brødre.

39. Da blev Kongen ude af sig selv af Vrede, og han for allerværst frem mod denne, værre end mod de andre, forbitret over hans Spot.

40. Og saaledes døde da denne, ren og i fuld Tillid til Herren.

41. Tilsidst efter Sønnerne døde Moderen.

42. Hermed være nu sagt nok om Offermaaltiderne og de overvættes Mishandlinger.

8. Kapitel.

Judas samler en Hær og volder Fienderne Tab, 1-7. Nikanor sendes med en stor Hær mod Judas; han kundgjør, at han vil sælge de Jøder han tager tilfange, som Trælle; nogle af Judas' Folk flyr, de andre raaber til Gud om Hjælp; Judas formaner dem til at stole paa den almægtige Gud, der saa ofte har hjulpet sit Folk; de angriber modig Fienderne og slaar dem, holder Sabbat, lover Gud og deler Byttet med Enkerne og de faderløse, 8-29. De slaar ogsaa Timoteus og Bakkides, dræber Filarkes og brænder Kallistenes; Nikanor flyr til Antiokia og maa bekjende, at Jøderne har Gud til sit Værn, 30-36.

1. Men Judas, Makkabæeren, og de som var med ham, gik hemmelig ind i Byerne og kaldte sine Landsmænd til sig og tog dem som var blevne fast ved Jødedommen, med sig og fik opimod seks tusinde sammen.

2. Og de paakaldte Herren, at han vilde se til sit Folk, som blev plaget af alle, og miskunde sig over sit Tempel, som var vanhelliget af de ugudelige Mennesker,

3. og ynkes over den By som blev ødelagt og var nær ved at blive jævnet med Jorden, og høre det Blod som raabte til ham,

4. og komme i Hu de uskyldige Børns uretfærdige Drab og de Bespottelser som var udstødte mod hans Navn, og vise sit Had til det onde.

5. Da nu Makkabæeren havde faaet en Flok omkring sig, kunde Hedningerne snart ikke mere modstaa ham, da Herrens Vrede havde vendt sig til Miskundhed.

6. Han kom uforvarende og opbrændte Byer og Landsbyer og indtog de Steder som var ham tjenlige, og slog ikke faa af Fienderne paa Flugt.

7. Og til at udføre disse Overfald tog han især Nætterne til Hjælp, og Rygtet om hans Mandighed udbredte sig allesteds.

8. Da nu Filip* saa, at Manden lidt efter lidt gjorde Fremgang og Gang efter Gang havde Lykken med sig, skrev han til Ptolemæus, Landshøvdingen over Cølesyrien og Fønikien, at han skulde komme Kongens Sag til Hjælp. *5,22.

9. Denne udvalgte straks Nikanor, Patroklus' Søn, en af Kongens fornemste Venner, og stillede under hans Befaling ikke mindre end tyve tusinde Mand af allehaande Folkeslag og sendte ham afsted for at udrydde hele Jødernes Slægt. Men han gav ham ogsaa Gorgias med, en Høvedsmand og en forfaren Mand i Krigssager.

10. Men Nikanor havde foresat sig ved Salget af jødiske Fanger at opdrive hele den Skat paa to tusinde Talenter som Kongen skulde betale til Romerne.

11. Og straks sendte han Bud til Byerne ved Havet og indbød dem til at kjøbe Jøder som Trælle, idet han lovede at give dem niti Trælle for en Talent, uden at gjøre sig nogen Tanke om den Straf som snart skulde komme over ham fra den Almægtige.
1 Makk. 3,41.

12. Men Judas fik høre om Nikanors Tog, og da han havde givet sine Folk Kundskab om, at den fiendtlige Hær rykkede frem,

13. løb de bort som var rædde og ikke troede paa Guds Retfærdighed, og rømte sin Vei.

14. Men de andre solgte alt hvad de endnu havde tilbage, og bad tillige Herren fri dem, da de var solgte af den ugudelige Nikanor, før de havde mødt hverandre i Slag,

15. og det, om ikke for deres egen Skyld, saa dog paa Grund af Pakterne med deres Fædre og for sit ærværdige og herlige Navns Skyld, hvormed de var kaldte.

16. Makkabæeren samlede nu sine Folk, seks tusinde i Tallet, og formanede dem til ikke at forfærdes for Fienderne og ikke at frygte for den store Mængde Hedninger som mod al Ret kom imod dem, men kjæmpe modig, idet de stillede sig for Øine den Vold som hine ugudelige havde gjort sig skyldig i mod det hellige Sted,

17. og Mishandlingen af den haanede By og Opløsningen af den fra Fædrene arvede Forfatning.

18. Thi hine, sagde han, stoler paa sine Vaaben og sin Dristighed; vi derimod stoler paa den almægtige Gud, som magter med et eneste Vink at nedslaa baade dem som kommer mod os, og den hele Verden. Salm. 20,8.

19. Desuden mindede ham dem ogsaa om, hvorledes de mange Gange var blevne hjulpne i Forfædrenes Tid, og hvorledes paa Sankeribs Tid de hundrede og fem og otti tusinde var omkomne, 2 Kong. 19,35. Es. 37,36.
20. og om det Slag som blev kjæmpet i Babylonien mod Galaterne, hvor i alt bare otte tusinde var komne med i Kampen tilligemed fire tusinde Makedonere, og de otte tusinde, medens Makedonerne tabte Modet, ved den Hjælp der blev dem til Del fra Himmelen, ødelagde de hundrede og tyve tusinde Galater og gjorde rigt Bytte.
21. Da han derved havde gjort dem modige og villige til at dø for Lovene og Fædrelandet,
22. delte han Hæren i fire Dele og satte sine Brødre, Simon og Josef og Jonatan, til Førere for hver sin Flok og stillede under enhver af dem femten hundrede Mand, ligesaa og Eleasar.
23. Og da han havde forelæst af den hellige Bog og givet Hærraabet: Guds Hjælp, førte han selv den første Hær-Deling og begyndte Slaget mod Nikanor.
24. Og da den Almægtige kom dem til Hjælp i Kampen, nedhuggede de over ni tusinde af Fienderne og saarede og lemlæstede den største Del af Nikanors Hær og tvang dem alle til at flygte.
25. Men de tog deres Penge som var mødt frem for at kjøbe dem, og efter at have forfulgt Fienderne et langt Stykke vendte de tilbage, idet de blev hindrede af Tiden;
26. thi det var Dagen før Sabbaten, og derfor blev de ikke længer ved at forfølge dem.
27. Da de saa havde samlet Fiendernes Vaaben og frataget dem deres Rustninger, holdt de Sabbat, idet de storlig lovede og prisede Herren, som havde hjulpet dem indtil denne Dag og ladet det første Tegn paa Miskundhed blive dem til Del.
28. Men efter Sabbaten uddelte de af Byttet til de mishandlede og Enkerne og de faderløse; Resten delte de mellem sig og Børnene.
29. Og da de havde fuldført dette og holdt en fælles Bøn, bad de den miskundelige Herre, at han vilde lade sig fuldt ud forlige med sine Tjenere.
30. Ogsaa Krigsfolkene under Timoteus og Bakkides trængte de fra alle Kanter, dræbte over tyve tusinde af dem og tog nogle meget høit liggende Fæstninger og delte en Mængde Bytte mellem sig saaledes, at de lod de mishandlede og de faderløse og Enkerne og dertil ogsaa de gamle faa lige Del med sig.
31. Og da de havde samlet Fiendernes Vaaben, lagde de alt omhyggelig ned paa passende Steder, og Resten af Byttet førte de til Jerusalem.
32. Men de dræbte Filarkes, en af Timoteus' Venner, en meget ugudelig Mand, som havde voldt Jøderne megen Uleilighed.
33. Og da de holdt Seiersfest i sin Fædreneby, opbrændte de dem som havde sat Ild paa de hellige Porte, Kallistenes og nogle andre, da han var flygtet ind i et lidet Hus, og nu fik han den Løn som hans Ugudelighed havde fortjent.
34. Men den over al Maade ugudelige Nikanor, som havde ladet de tusinde Kjøbmænd hente for at kjøbe Jøderne,
35. tog nu, da han ved Herrens Hjælp var ydmyget af dem som i hans Tanker var de ringeste, sine herlige Klæder af sig og drog midt igjennem Landet som en bortløben Træl, uden Følge, til Antiokia, overmaade ulykkelig over sin Hærs Undergang.
36. Og han som havde paataget sig at udrede Skatten til Romerne af de jerusalemske Fanger, forkyndte, at Gud stred for Jøderne, og at disse saaledes var usaarlige, fordi de fulgte de af ham paabudne Love.

9. Kapitel.

Antiokus maa med Skam forlade Persien; han faar at vide, at hans Hær er slagen af Jøderne, og sætter sig fore at lade Jøderne faa lide for al den Ulykke som var gaaet over ham, 1-4. Han bliver slagen af Gud med en ulægelig Sygdom, indser nu, at et Menneske bør ydmyge sig for Gud, og lover at gjøre Jøderne godt og selv blive Jøde, 5-17. Han skriver et næsten bønligt Brev til Jøderne og anbefaler dem sin Søn, som skulde være Konge efter ham, 18-27. Han dør i stor Pine; Filip, som var hos ham, begraver ham og flygter til Ægypten. 28. 29.

1. Ved denne Tid havde Antiokus maattet med Skam trække sig tilbage fra Persiens Bygder. 1 Makk. 6,1 fg.
2. Thi han var dragen ind i det saakaldte Persepolis og havde prøvet paa at plyndre Templet og faa Byen i sin Magt; da derfor Mængden styrtede til Vaaben for at værge sig, blev han og hans Folk drevne paa Flugt, og det skede, at Antiokus, dreven paa Flugt af Indbyggerne, maatte gjøre et uhæderligt Tilbagetog.
3. Men medens han var i Ekbatana, fik han Melding om, hvorledes det var gaaet med Nikanor og Timoteus' Folk.
4. Optændt af Vrede herover, tænkte han paa at lade Jøderne bøde ogsaa for det onde som var paafort ham af dem som havde drevet ham paa Flugt; derfor befalede han sin Kjøresvend uden Ophold at drive paa for at fuldende Reisen, medens dog Straffen fra Himmelen allerede var over ham; thi saaledes havde han sagt i sit Overmod: Jeg vil gjøre Jerusalem til Jødernes Begravelsessted, naar jeg kommer did.
5. Men den almægtige Herre, Israels Gud, slog ham med en ulægelig og usynlig Plage, og han havde neppe udtalt hine Ord, for en ulægelig Smerte i Indvoldene og heftige indvortes Piner overfaldt ham,

6. og det var fuldt retfærdigt, thi han havde pint andres Indvolde med mange og uhørte Lidelser.

7. Dog afstod han ikke fra sin Stolthed, men var fremdeles fuld af Overmod, idet han sprudede Ild af Harme mod Jøderne og bød at paaskynde Rejsen. Men da skede det, at han faldt ud af Vognen, som for frem i susende Fart, og at alle Lemmer paa hans Legeme blev forvredne, da han gjorde et haardt Fald.

8. Og han som nylig af overmenneskeligt Overmod mente at kunne byde over Havets Bølger og at skulle veie Bjergenes Høider paa Vegtskaal, han maatte nu, da han var falden til Jorden, lade sig bære paa en Baare og gav alle et aabenbart Bevis paa Guds Magt.

9. Der vældede endog Orme ud af den ugudeliges Legeme, og medens han endnu levede, faldt Kjødet stykkevis af ham under Smerter og Lidelser, og den raadne Stank af ham blev hele Hæren til Plage.

10. Og ham, som kort forud mente at kunne naa op til Himmelens Stjerner, kunde nu ingen bære for den utaalelige Stanks Skyld.

11. Nu begyndte han da, da han var knækket, for en stor Del at afstaa fra sit Overmod og at komme til Erkjendelse ved Plagen fra Gud, da hans Lidelser for hvert Øieblik blev heftigere.

12. Og da han ikke engang kunde udholde sin egen Stank, sagde han: Det er ret, at man ydmyger sig under Gud, og at ikke en dødelig overmodig mener sig at være Gud lig. 7,37. 1 Makk. 6,12 fg.

13. Da gjorde den ugudelige Løfter til Herren, som ikke mere vilde miskunde sig over ham, idet han sagde,

14. at han vilde erklære den hellige Stad fri, som han før skyndte sig afsted til for at jævne den med Jorden og gjøre den til et Begravelsessted,

15. og at han vilde gjøre Jøderne, som efter hans Vilje ikke engang skulde agtes værdige til at begraves, men kastes tilligemed deres Børn til Føde for Rovfugle og vilde Dyr, allesammen lige med Atheniensere

16. og pryde det hellige Tempel, som han før havde plyndret, med de herligste Gaver og mangfoldig give Vederlag for alle de hellige Kar og udrede de til Offerne nødvendige Udgifter af sine egne Indkomster

17. og desuden ogsaa selv blive Jøde og drage til ethvert Sted hvor der boede Folk, for at forkynde Guds Magt.

18. Men da Lidelserne ikke holdt op — thi Guds retfærdige Dom var kommen over ham — opgav han Haabet om sig selv og skrev til Jøderne nedenstaaende Brev, der lød som et Bønskrift og havde følgende Indhold:

19. Kongen og Hærføreren Antiokus ønsker de gjæve Jøder, sine Borgere, megen Lykke, Helse og Velvære.

20. Dersom I og eders Børn lever vel, og det gaar eder efter Ønske, takker jeg Gud i høieste Maade herfor, idet jeg sætter mit Haab til Himmelen.

21. Men jeg ligger syg. Jeg mindes med Kjærlighed den Ære og Velvilje I har vist mig.

22. Da jeg paa Tilbageveien fra Persiens Bygder er falden i en svær Sygdom, har jeg fundet det nødvendigt at tænke paa alles fælles Sikkerhed.

23. Vel mistviler jeg ikke om mig selv, men har tvertimod godt Haab om at skulle komme mig af denne Sygdom;

24. men da jeg ser, at ogsaa min Fader paa den Tid han gjorde et Tog til de øvre Landskaber, udnævnte sin Efterfølger, for at Landets Indbyggere, om der hændte noget uventet, eller nogen Ulykke kom dem for Øre, kunde vide, til hvem Regjeringen var overladt, og ikke komme i Uro,

25. og da jeg desuden vel veed, at de omboende Fyrster og Rigets Naboer passer paa Leiligheden og venter paa, hvad der vil ske, saa har jeg udnævnt min Søn Antiokus til Konge, hvem jeg ofte, naar jeg drog op til de øvre Landskaber, betroede og anbefalede til de fleste af eder; og til ham har jeg skrevet nedenstaaende Brev*. *Brevet mangler.

26. Jeg formaner og beder eder derfor, at I, idet I kommer de Velgjerninger i Hu jeg har vist mod alle i Almindelighed og enhver i Særdeleshed, vil holde fast, enhver især, ved den Velvilje I nu har for mig og min Søn;

27. thi jeg er overbevist om, at han, følgende min Vilje, vil omgaaes eder med Mildhed og Menneskekjærlighed.

28. Saaledes endte denne Morder og Gudsbespotter sit Liv efter de sværeste Lidelser, saaledes som han havde gjort mod andre, ved den ynkeligste Død mellem Bjergene i et fremmed Land.

29. Men Filip, som var vokset op sammen med ham, lod hans Legeme begrave, og af Frygt for Antiokus' Søn drog han ned til Ptolemæus Filometor i Ægypten.

10. Kapitel.

Judas renser Templet og indstifter Tempelvielsens Fest som en aarlig Høitid, 1-9. Antiokus Eupator lader Lysias forestaa Regjeringen; Ptolemæus Makron, som var velvillig mod Jøderne, anklages for Kongen og dræber sig selv ved Gift, 10-13. Gorgias og Idumæerne kriger mod Jøderne; Judas paakalder Gud og slaar Idumæerne, lader nogle Forrædere dræbe og indtager de to Taarne til hvilke Fienderne var flygtede, 14-23. Timoteus angriber Jøderne; disse raaber til Gud og slaar Fienderne ved en underfuld Hjælp fra Himmelen; Timoteus flygter til Geser, 24-32. Judas kringsætter og indtager Byen og slaar Timoteus ihjel, 33-38.

1. Men Makkabæeren og de som var med ham, tog med Herrens Hjælp Templet og Byen tilbage, 1 Makk. 4,36 fg.
2. og de rev ned de Altere som var byggede af de fremmede Folk paa Torvet, og ligesaa deres Afgudshuse.
3. Og efter at have renset Templet gjorde de et andet Alter, og efter at have gjort Stene gloende og taget Ild af dem ofrede de Slagtoffer, hvad de i to Aar ikke havde gjort, og lagede til Rogoffer og tændte Lamperne og lagde frem Skuebrød. 1 Makk. 4,47.
4. Efter at dette var gjort, kastede de sig ned til Jorden og bad Herren, at de ikke mere maatte falde i saadanne Ulykker, men at de om de nogen Gang syndede, da maatte blive tugtede af ham med Mildhed og ikke blive overgivne i gudsbespottende og umenneskelige Hedningers Vold.
5. Men det gik slig, at Templet blev renset paa den samme Dag som det var blevet vanhelliget af fremmede, paa den fem og tyvende Dag i Maaneden Kislev. 1 Makk. 4,52.54.
6. Og de høitideligholdt de otte Dage med Glæde efter Løvsalernes Høitids Vis, idet de kom i Hu, hvorledes de kort Tid før paa Løvsalernes Høitid havde holdt til paa Bjergene og i Hulerne som vilde Dyr. 5,27.
7. Derfor bar de Stave, ombundne med Løv, og fagre Grene og Palmegrene og sang Lovsange til ham som havde givet Lykke til, at hans Sted var blevet renset.
8. Og med fælles Paabud og Beslutning fastsatte de, at hele det jødiske Folk hvert Aar skulde høitideligholde disse Dage.
9. Og saadant Endeligt fik da Antiokus, som havde Tilnavnet Epifanes.
10. Men nu vil vi fortælle, hvad der skede under Antiokus Eupator, den ugudeliges Søn, idet vi bare i al Korthed taler om de uafladelige Krigsulykker. 1 Makk. 6,17.
11. Da han nemlig var bleven Konge, udnævnte han en Mand ved Navn Lysias til at forestaa Regjeringssagerne og til at være øverste Hærfører i Cølesyrien og Fønikien.
12. Thi Ptolemæus, med Tilnavnet Makron, en Mand som først gav Eksempel paa at vise Retfærdighed mod Jøderne paa Grund af den Uret som de havde lidt, søgte ogsaa paa fredelig Maade at faa deres Sager afgjorte.
13. Da han nu derfor blev anklaget for Eupator af dennes Venner og allesteds maatte høre sig kaldt en Forræder, fordi han, da Filometor havde betroet ham Kypern, havde forladt dette og var gaaet over til Antiokus Epifanes, og da han ikke havde varetaget sit Embede med Ære, tog han Gift og døde.
14. Da nu Gorgias var bleven Hærfører i disse Landskaber, holdt han fremmede Krigsfolk, og han holdt stadig Krigen mod Jøderne gaaende.
15. Og sammen med ham voldte ogsaa Idumæerne, som havde nogle heldig liggende Fæstninger i sin Magt, Jøderne megen Uleilighed, optog dem som var fordrevne fra Jerusalem, og søgte at holde Krigen gaaende.
16. Men Makkabæeren og hans Folk holdt en Bøn, og efter at have bedet Gud hjælpe dem i Kampen stormede de frem mod Idumæernes Fæstninger. 1 Makk. 5,3.
17. Og efter et kraftigt Angreb paa dem fik de Stederne i sin Magt, og de fordrev alle dem som kjæmpede paa Muren, og huggede ned dem som faldt i deres Hænder, og slog ikke mindre end tyve tusinde ihjel.
18. Men da ikke mindre end ni tusinde var flygtede til to særdeles stærke Taarne, som var forsynede med alt det som trængtes til at udholde en Beleiring,
19. drog Makkabæeren selv bort til andre Steder, som krævede hans Nærværelse, men efterlod Simon og Josef og desuden Sakkæus og saa mange af sine Folk som var nok til Beleiringen af Taarnene.
20. Men Simons Folk, som var pengekjære, tog imod Stikpenge af nogle af dem som var i Taarnene, og efter at have faaet sytti tusinde Drakmer, lod de nogle slippe bort.
21. Men da Makkabæeren havde faaet Melding om, hvad der var skeet, samlede han Folkets Hovedsmænd og anklagede hine for, at de havde solgt sine Brødre for Penge ved at slippe Fienderne ud imod dem.
22. Han lod nu disse som var blevne Forrædere, dræbe og indtog straks de to Taarne.
23. Og da han med sine Vaaben havde Lykken med sig i alt hvad han tog sig fore, ødelagde han i de to Fæstninger mere end tyve tusinde.
24. Men Timoteus, som før var bleven overvunden af Jøderne,* førte en Mængde fremmede Krigsfolk sammen og samlede Hestfolk fra Asien i store Skarer og kom for at indtage Judæa med væbnet Haand.
*1 Makk. 5,37 fg.
25. Da han nu nærmede sig, vendte Makkabæeren og hans Folk sig til ydmyg Bøn til Gud, strøede Støv paa sine Hoveder og omgjordede sine Lænder med Sæk og faldt ned foran Foden af Alteret
26. og bad, at han vilde være dem naadig og være en Fiende af deres Fiender og en Modstander af deres Modstandere, saaledes som Loven forkynder. 2 Mos. 23,22.
27. Da de havde sluttet sin Bøn, greb de til Vaaben og rykkede et godt Stykke frem fra Byen; men da de var komne i Nærheden af Fienden, gjorde de Holdt.
28. Men netop som Solen gik op, begyndte de Kampen fra begge Sider, idet disse som det der borgede for Lykke og Seier, havde sin Tilflugt til Herren i Forening med sit Mod, medens hine lod sit Sinne være sin Fører i Kampen. 8,18. Salm. 20,8.
29. Da nu Striden blev haard, aabenbaredes fra Himmelen for Fienderne fem

straalende Mænd paa Heste med gyldne Bidsler, og to af dem dragende foran Jøderne.

30. Og de tog Makkabæeren midt imellem sig og dækkede ham med sine Vaaben og værnede ham mod at blive saaret, men mod Fienderne udskjød de Pile og Lyn; disse kom derved i Forvirring, idet deres Syn blindedes, og de blev nedhuggede, fulde af Forfærdelse.

31. Og der blev dræbt tyve tusinde og fem hundrede, og seks hundrede Mand Hestfolk.

32. Men Timoteus selv flygtede til en Fæstning ved Navn Geser, en meget fast Plads, hvor Kæreas var Hovedsmand.

33. Med friskt Mod holdt da Makkabæeren og hans Folk Fæstningen kringsat i fire Dage.

34. Men de som var derinde, satte sin Lid til Stedets Fasthed og spottede over al Maade og udstødte usømmelige Ord.

35. I Dagningen den femte Dag stormede saa tyve unge Mænd af Makkabæerens Folk, optændte af Vrede over Bespottelserne, med mandigt Mod løs paa Muren og nedslog i vild Harme enhver som de stødte paa.

36. Og andre steg ligeledes paa en anden Kant op til dem som var derinde, og satte Ild paa Taarnene og tændte Baal og opbrændte Spotterne levende.

37. Men andre huggede Portene sønder, og efter at have sluppet Resten af Hæren ind indtog de Byen, og Timoteus, som havde gjemt sig i en Brønd, dræbte de og ligesaa hans Broder Kæreas og Apollofanes.

38. Og da de havde fuldført dette, prisede de med Lovsange og Taksigelser Herren, som altid gjorde store Ting mod Israel og gav dem Seier.

11. Kapitel.

Lysias kommer med en stor Hær mod Jøderne og kringsætter Betsur, 1-5. Judas faar underfuld Hjælp fra Himmelen og driver Fienderne paa Flugt, 6-12. Lysias tilbyder Jøderne Forlig og skriver til dem herom, 13-21. Antiokus skriver til Lysias, at Jøderne skal have Lov til at leve efter sine egne Skikke, 22-26. Han skriver et Brev til Jøderne med samme Indhold, 27-33. Romerne skriver til Jøderne om deres Underhandlinger med Lysias, 34-38.

1. Meget kort Tid derefter samlede Lysias, som var Kongens Formynder og Frænde og forestod Regjeringssagerne, da han var meget utilfreds med hvad der var skeet,

2. omkring otti tusinde Mand og hele Hestfolket og drog mod Jøderne i den Tanke, at gjøre Byen til en Bolig for Grækere

3. og gjøre Templet skattepligtigt, ligesom de andre Templer hos Hedningerne, og holde Yppersteprestedømmet tilfals hvert Aar.

4. Og han tænkte aldeles ikke paa Guds Magt, men trodsede paa sine Titusinder af Fodfolk og sine Tusinder af Hestfolk og sine otti Elefanter.

5. Da han nu var rykket ind i Judæa og var kommen nær til Betsur, en fast Plads, omkring fem Stadier fra Jerusalem, trængte han dette.

6. Men da Makkabæeren og hans Mænd fik vide, at han holdt Fæstningerne kringsatte, bad de og hele Folket Herren med Veklager og Taarer, at han vilde sende en god Engel til Frelse for Israel.

7. Og Makkabæeren var selv den første til at gribe til Vaaben, og han tilskyndede de andre til at vove sig sammen med ham i Faren og hjælpe sine Brødre,

8. og de rykkede alle tilsammen villig ud. Men da de var der ved Jerusalem, viste der sig, dragende foran dem, en Rytter i en hvid Klædning, svingende gyldne Vaaben.

9. Og de lovede alle tilsammen den miskundelige Gud og blev styrkede i Sjælen, saa de var rede til at hugge ind ikke bare paa Mennesker, men ogsaa paa de vildeste Dyr og Mure af Jern.

10. De rykkede frem i Slagorden med sin Medkjæmper fra Himmelen, da Herren havde miskundet sig over dem.

11. Og som Løver styrtede de ind paa Fienderne og dræbte elleve tusinde af dem og seksten hundrede Mand Hestfolk,

12. og alle de andre drev de paa Flugt. De fleste af dem slap bort saarede og uden Vaaben, og Lysias selv reddede sig ved en skammelig Flugt.

13. Men da han ikke var nogen uforstandig Mand, tænkte han over det Slag han havde tabt, og da han skjønte, at Hebræerne var uovervindelige, fordi den almægtige Gud hjalp dem i Kampen,

14. sendte han Bud og overtalte dem til at indgaa Forlig paa alle rimelige Vilkaar og lovede, at han ogsaa vilde faa Kongen til at blive deres Ven.

15. Makkabæeren gav sit Samtykke til alt hvad Lysias tilbød, da han tænkte paa sit Folks Bedste; thi Kongen gik ind paa alt hvad Makkabæeren skriftlig indgav til Lysias vedkommende Jøderne. 1 Makk. 6,60.

16. Thi det Brev som var skrevet til Jøderne fra Lysias, havde følgende Indhold: Lysias hilser Jødernes Folk.

17. Johannes og Absalom, som var sendte fra eder, har overrakt nedenstaaende Svar* og bedet om det som deri er fremstillet.

* Brevet er ikke meddelt.

18. Alt hvad der maatte forelægges for Kongen, har jeg meldt ham, og alt hvad der var muligt, har han gaaet ind paa.

19. Dersom I nu holder fast ved eders Velvilje mod Regjeringen, saa vil jeg ogsaa for Eftertiden søge at fremme eders Bedste.

20. Men om Enkelthederne har jeg paabudt baade eders og mine Sendemænd at tale med eder. Lev vel!

21. I det hundrede og otte og firtiende Aar, paa den fire og tyvende Dag i Maaneden Dioskorintios.

22. Men Kongens Brev var saalydende: Kong Antiokus hilser sin Broder Lysias.

23. Da vor Fader er gaaet bort til Guderne, og vi ønsker, at vort Riges Indbyggere i Ro skal varetage sine egne Sager,

24. og vi har hørt, at Jøderne ikke er tilfredse med den Overgang til de græske Sæder som min Fader vilde indføre, men heller vil have sin egen Levevis og derfor beder om at faa Lov til at have sine egne Skikke,

1 Makk. 6,59.

25. saa fastsætter vi, da vi helst vil, at ogsaa dette Folk skal leve i Fred og Ro, at baade Templet skal gives dem tilbage, og at de maa leve efter sine Forfædres Vis.

26. Du vil derfor gjøre vel i at sende Bud til dem og indgaa Fred med dem, for at de, naar de faar vor Vilje at vide, baade kan være vel tilfredse og med Lyst tage sig af sine egne Sager.

27. Men til Folket lød Kongens Brev saaledes: Kong Antiokus hilser Jødernes Raad og de andre Jøder.

28. Dersom I lever vel, er dette efter vort Ønske; ogsaa vi er ved god Helse.

29. Menelaus har givet os tilkjende, at I gjerne vil drage ned og tage fat paa eders egne Sager.

30. Dem som nu drager ned indtil den tretiende Dag i Xantikus, gives med Løfte om Sikkerhed Tilsagn om,

31. at Jøderne kan nyde sine egne Spiser og følge sine egne Love, ligesom før, og at ikke nogen af dem paa nogen Maade skal uleiliges for de Forseelser han maatte have gjort sig skyldig i.

32. Jeg sender eder ogsaa Menelaus for at styrke eder. Lev vel!

33. I det hundrede og otte og firtiende Aar, paa den femtende Dag i Xantikus.

34. Ogsaa Romerne sendte et Brev til dem saalydende:

35. Kvintus Memmius og Titus Manlius, Romernes Sendemænd, hilser Jødernes Folk.

36. Med alt hvad Lysias, Kongens Frænde, har tilstaaet eder, er ogsaa vi tilfredse. Men vedkommende de Ting som han har fundet for godt at lægge frem for Kongen, da send straks nogen til os, for at han kan granske dem nøiere sammen med os, saa vi kan fremstille dem for Kongen, saaledes som det er Pligt mod eder; vi er nemlig paa Veien til Antiokia.

37. Derfor skynd eder og send nogle til os, for at ogsaa vi kan faa vide, hvad I mener.

38. Lev vel! I det hundrede og otte og firtiende Aar, paa den femtende Dag i Xantikus.

12. Kapitel.

Fienderne volder atter Jøderne Uro; Indbyggerne i Joppe dræber en Del Jøder; Judas tugter dem og ligeledes Indbyggerne i Jabne, som har det samme i Sinde, 1-9. Han slaar ogsaa en Del Arabere og indgaar Fred med dem, indtager Kaspin og drager saa til Karaka; to af hans Høvedsmænd volder Timoteus' Folk et stort Mandefald, 10-19. Judas jager Timoteus paa Flugt og dræber en Mængde af hans Folk; Timoteus selv fanges, men frigives igjen for de fangne Jøders Skyld; Judas slaar ihjel mange i Karna'im og Atergation, indtager Efron, sparer Skytopolis og drager saa tilbage til Jerusalem, 20-31. Efter Pintsefesten strider han mod Gorgias og jager ham paa Flugt, 32-37. Da han hos de faldne Jøder finder Tryllemidler fra Afguderne i Jabne, formaner han Folket til at holde sig frit for Synd, lader Penge samle og sender dem til Jerusalem, for at der kan blive frembaaret et Forsoningsoffer, 38-46.

1. Efter at dette Forlig var indgaaet, drog Lysias til Kongen, men Jøderne tog fat paa sit Agerbrug.

2. Men af Hærførerne paa de forskjellige Steder lød Timoteus og Apollonius, Gennæus' Søn, fremdeles Hieronymus og Demofon og desuden Nikanor, Landshøvding over Kypern, dem ikke leve i Ro og Fred.

3. Da gjorde Indbyggerne i Joppe sig skyldige i følgende skammelige Udaad: De indbød de Jøder som boede hos dem, til med Hustruer og Børn at gaa ombord i de Baade som de havde gjort færdige, som om de ikke bar paa nogen Uvilje mod dem.

4. Men efter Byens fælles Beslutning, og da hine havde taget imod Indbydelsen, fordi de gjerne vilde holde Fred og ikke havde nogen Mistanke, roede de dem ud paa Dybet og druknede dem der, ikke mindre end to hundrede.

5. Da nu Judas havde faaet Kundskab om den umenneskelige Gjerning som var gjort mod hans Landsmænd, gav han sine Folk Befaling,

6. og efter at have paakaldt Gud, den retfærdige Dommer, drog han mod sine Brødres Mordere og satte Ild paa Havnen om Natten og opbrændte Baadene og dræbte dem som var flygtede did.

7. Men da Stedet var fast tillukket, drog han bort i den Tanke at komme igjen og ødelægge hele Joppiternes By fra Grunden af.

8. Og da han fik høre, at ogsaa Indbyggerne i Jabne vilde gaa frem paa samme Maade mod de Jøder som boede hos dem,

9. overfaldt han ogsaa Jabniterne om Natten og satte Ild paa Havnen tilligemed Flaaden, saa Lysningen af Ilden saaes lige til Jerusalem, to hundrede og firti Stadier borte.

10. Da de nu var komne ni Stadier derfra, idet de drog mod Timoteus, overfaldt nogle Arabere ham, ikke mindre end fem tusinde Mand tilfods og fem hundrede Mand Hestfolk.

11. Og da det kom til en haard Kamp, og Judas og hans Folk ved Guds Hjælp vandt Seier, bad de overvundne Nomader

Judas om at give dem Fred, idet de lovede baade at ville give dem Kvæg og i alt andet være dem til Nytte.

12. Og Judas, som mente, at de virkelig i mange Maader kunde være ham til Nytte, gik ind paa at give dem Fred, og da de havde faaet hans Haand derpaa, drog de bort til sine Telte.

13. Han angreb ogsaa en By som var befæstet med Volde og omgiven med Mure, og hvor der boede Hedninger af allehaande Folkeslag, ved Navn Kaspin.

14. Men i Tillid til Murenes Styrke og sit Forraad af Levnetsmidler teede de som var derinde, sig med Frækhed mod Judas og hans Folk, idet de haanede dem og dertil kom med Bespottelser og utilbørlig Tale.

15. Da raabte Judas og hans Folk til Verdens store Herre, som uden Stormbukke og Beleirings-Redskaber nedstyrtede Jeriko paa Josvas Tider, og derpaa stormede de i vild Harme mod Muren. Josva 6,20.

16. Og da de efter Guds Vilje havde indtaget Byen, voldte de et Blodbad saa stort, at det ikke kan siges, saa den nærliggende Sø, som var to Stadier bred, syntes at flyde fuld af Blod.

17. Og da de var rykkede syv hundrede og femti Stadier derfra, kom de til Karaka, til de saakaldte tubienske* Jøder,

* 1 Makk. 5,13.

18. Og de fandt vel ikke Timoteus paa disse Steder, da han var dragen bort derfra med uforrettet Sag og bare paa et Sted havde efterladt et meget talrigt Mandskab;

19. men Dositeus og Sosipater, to af Makkabæerens Høvedsmænd, rykkede ud og ødelagde dem som af Timoteus var blevne efterladte i Fæstningen, flere end ti tusinde Mand.

20. Makkabæeren delte saa sin Hær i flere Flokke og satte dem* over disse Flokke og rykkede i største Hast mod Timoteus, som havde omkring sig hundrede og tyve tusinde Mand Fodfolk og to tusinde og fem hundrede Mand Hestfolk. *Dositeus og Sosipater.

21. Men da Timoteus fik Kundskab om Judas' Fremrykning, sendte han Kvinderne og Børnene og det øvrige Tros forud til det saakaldte Karna'im*; thi dette Sted var vanskeligt at kringsætte og at komme til, fordi alle Passene var saa trange.

*1 Makk. 5,26.43,44.

22. Da nu Judas' første Flok viste sig, og Rædsel og Frygt kom over Fienderne, fordi den Altseende havde ladet sig tilsyne, kastede de sig paa Flugt og for, den ene hid, den anden did, saa de ofte fik Skade af sine egne Folk og blev gjennemborede ved Sværdenes Odd.

23. Men Judas forfulgte dem saa meget ivrigere og gjennemborede disse ugudelige Mennesker og dræbte opimod treti tusinde Mand.

24. Men Timoteus selv faldt i Hænderne paa Dositeus' og Sosipaters Folk og bad under mange falske Foregivender, at de vilde lade ham slippe derfra med Livet, fordi han havde manges Forældre og nogles Brødre i sin Magt, og det vilde ske, at disse ikke blev sparede, hvis han mistede Livet.

25. Da han nu med mange Ord havde bundet sig høitidelig til at sende disse uskadte tilbage, lod de ham los for sine Brødres Frelses Skyld.

26. Derefter rykkede han* ud mod Karna'im og Atergation og huggede ned fem og tyve tusinde Mennesker. *Judas.

27. Og efter at disse var slagne og dræbte, drog Judas med Hæren mod Efron,* en fast By, hvor der boede Folk af allehaande Folkeslag; men kraftfulde unge Mænd stillede sig foran Muren og gjorde kraftig Modstand, og der var store Forraad af Krigsredskaber og Skydevaaben. * 1 Makk. 5,46.

28. Men efter at have paakaldt Herren, som med Magt sønderbryder Fiendernes Stridskræfter, fik de Byen i sin Vold og dræbte af dem som var derinde, opimod fem og tyve tusinde.

29. Og de brød op derfra og rykkede i største Hast mot Skytopolis, som ligger seks hundrede Stadier fra Jerusalem.

30. Men da de Jøder som boede der, gav Vidnesbyrd om den Velvilje som Indbyggerne i Skytopolis havde vist dem, og om, at de var komne dem venlig imøde i Ulykkens Tider, takkede de dem

31. og bad dem, at de ogsaa i Fremtiden vilde være velvillige mod deres Folk; og de kom til Jerusalem, da Ugernes Fest var nær.

2 Mos. 34,22. 5 Mos. 16,9.10.

32. Efter denne Fest, ogsaa kaldt Pintsen, drog de mod Gorgias, Landshøvdingen i Idumæa.

33. Han* rykkede ud med tre tusinde Mand Fodfolk og fire hundrede Mand Hestfolk.

* Judas.

34. Og da de kjæmpede mod hverandre, skede det, at der faldt nogle faa af Jøderne.

35. Men en Mand ved Navn Dositeus, af Bakenors Folk, en Rytter og stærk Mand, greb fat i Gorgias og holdt ham ved Kappen og førte ham med Magt afsted, idet han gjerne vilde tage den forbandede levende tilfange; men en af de trakiske Hestfolk sprængte ind paa ham og huggede Armen af ham, hvorefter Gorgias flygtede til Maresa*.

* 2 Krøn. 11,8.

36. Da nu Esri og hans Folk stred længe og var trætte, raabte Judas til Herren om, at han vilde vise sig som deres Medstrider og Fører i Kampen,

37. og han istemmede paa sit fædrene Maal Krigsskriget med Lovsange og styrtede med ett ind paa Gorgias' Folk og drev dem paa Flugt.

38. Saa drog Judas med Hæren til Byen Adullam, og da den syvende Dag faldt ind,

rensede de sig efter Skik og Brug og holdt Sabbaten der.

39. Den følgende Dag kom Judas' Folk paa den Tid da det nødvendig maatte ske, for at hente de faldnes Legemer og lægge dem hos deres Slægtninger i deres fædrene Grave.

40. Men de fandt hos enhver af de døde under Klæderne indviede Kostbarheder fra Afguderne i Jabne, som Loven forbyder Jøderne at bruge. Og det blev da klart for alle, at det var derfor de var faldne.
5 Mos. 7,25.

41. Alle lovede da Herrens, den retfærdige Dommers, Gjerninger, han som gjør det som er skjult, aabenbart.

42. Og de vendte sig til ydmyg Bøn og bad, at den Synd som var gjort, maatte være helt udslettet. Men den gjæve Judas formanede Folket til at holde sig fri for Synd, da de havde seet for sine Øine hvad der var skeet paa Grund af de faldnes Synd.

43. Og efter at han havde faaet samlet blandt sine Folk en Sum af opimod to tusinde Drakmer Sølv, sendte han dem til Jerusalem for at lade frembære et Syndoffer, og det var meget vel og rosværdig gjort af ham, idet han tænkte paa Opstandelsen.

44. Thi dersom han ikke havde ventet, at de faldne skulde opstaa, saa havde det jo været unødigt og daarligt at bede for døde.

45. Dernæst holdt han sig for Øie, at for dem som hensover i Gudsfrygt, ligger den herligste Naadeløn rede — en from og gudfrygtig Tanke.

46. Derfor lod han frembære Sonoffer for de døde, for at de maatte blive forløste fra Synden.

13. Kapitel.

Antiokus drager med en stor Hær mod Jøderne; Lysias anklager Menelaus for ham; Kongen lader denne dræbe i Asketaarnet i Berøa, 1-8. Kongen har i Sinde at fare haardt frem mod Jøderne; efter at have holdt Bøn og Faste overfalder Judas om Natten Kongens Leir og slaar ihjel en Del af hans Folk, 9-17. Kongen drager mod Betsur, men kriger forgjæves mod det og bliver slagen af Judas; han indgaar Fred med Jøderne, da han faar at vide, at Filip i Antiokia er falden fra ham. Indbyggerne i Ptolema'is er misfornøiede med Forliget, men Lysias stiller dem tilfreds, 18-26.

1. I det hundrede og ni og firtiende Aar kom det til Judas' Kundskab, at Antiokus Eupator drog med talrige Skarer mod Judæa,

2. og med ham Lysias, som var Formynder og forestod Regjeringen, hver med en græsk Hær, hundrede og ti tusinde Mand Fodfolk og fem tusinde og tre hundrede Mand Hestfolk og to og tyve Elefanter og tre hundrede Vogne, forsynede med Jernljaaer.

3. Men ogsaa Menelaus havde givet sig i Lag med dem og opeggede Antiokus med megen Falskhed, ikke til sit Fædrelands Frelse, men fordi han troede at skulle faa Herredømmet igjen. 4,23.

4. Men Kongernes Konge opvakte Antiokus' Vrede mod dette ugudelige Menneske, og da Lysias havde vist ham, at denne Mand var Skyld i alle Ulykkerne, bød han at føre ham til Berøa og aflive ham paa den Maade som det var Skik paa dette Sted.

5. Der er nemlig paa dette Sted et Taarn, femti Alen hoit, fuldt af Aske, og dette havde en Indretning som dreiedes rundt og paa alle Kanter gik brat ned i Asken.

6. Der støder man den ned som har gjort sig skyldig i Tempelran eller ogsaa har gjort nogen anden stor Misgjerning, for at han skal omkomme.

7. En slig Død fik nu den ugudelige Menelaus, saa han ikke engang kom i Jorden, og det var aldeles retfærdigt;

8. thi fordi han havde gjort mange Synder mod Alteret, hvis Ild og Aske var hellig, fandt han til Løn sin Død i Aske.
Visd. 11,17.

9. Men Kongen kom, i fuldt Sinne, for at gjøre mod Jøderne det værste af hvad der var skeet under hans Fader. 1 Makk. 6,28.

10. Da Judas fik dette at vide, bød han Folket at paakalde Herren Dag og Nat,

11. at han, om ellers nogensinde, saa og nu vilde hjælpe dem som truedes med at fraroves Loven og Fædrelandet og det hellige Tempel, og at han ikke vilde lade sit Folk, som nu en kort Tid havde aandet friere, ligge under for de ugudelige Hedninger.

12. Da de nu alle tilsammen havde gjort saaledes og uafladelig bønfaldt den miskundelige Herre med Graad og Faste og Knæfald i tre Dage, styrkede Judas dem og bød dem at holde sig færdige.

13. Og da han var bleven alene med de Ældste, satte han sig fore at rykke ud, før Kongens Hær faldt ind i Judæa og tog Byen i Eie, og ved Herrens Hjælp at afgjøre Sagen.

14. Idet han saaledes havde sat Sagens Udfald i Verdens Skabers Haand og formanet sine Folk til at stride mandig indtil Døden for Lov, for Tempel, By, Fædreland, Forfatning, slog han Leir i Nærheden af Modin.

15. Og da han havde givet sine Folk Hærraabet: Seier fra Gud, faldt han om Natten med nogle modige, udvalgte unge Mænd over det kongelige Telt og slog ihjel af Hæren opimod to tusinde Mand, og ligesaa gjorde han med den ypperste af Elefanterne og med de Folk som var i Taarnet paa den.

16. Og tilsidst fyldte de Leiren med Frygt og Forvirring og drog med Seier derfra.

17. Og da det lysnede mod Dag, var dette allerede skeet ved Herrens Varetægt, som hjalp ham.

18. Men da Kongen saaledes havde faaet en Prøve paa Jødernes Mod, søgte han ved List at gjøre sig til Herre over Byerne.

19. Og han rykkede frem mod Betsur, en stærk jødisk Fæstning, og blev dreven paa Flugt, trængte atter frem og blev slagen.
1 Makk. 6,31.

20. Thi Judas sendte dem som var derinde, hvad de trængte.

21. Da nu Rodokus, en af den jødiske Hær, lod Fienderne faa vide hvad der skulde holdes hemmeligt, blev han opsøgt og greben og indespærret.

22. Anden Gang tingede Kongen med Folkene i Betsur, tilbød Fred, modtog Fred, drog bort, angreb Judas, blev overvunden.

23. Han fik saa høre, at Filip, som var efterladt i Antiokia som Rigsforstander, var falden fra; han blev forfærdet, gav Jøderne gode Ord, gav efter og vedtog med Ed alle rimelige Vilkaar, blev forligt med dem og bar frem et Offer, ærede Templet og viste sin Velvilje mod Stedet. 1 Makk. 6,55.63.

24. Og han tog venlig imod Makkabæeren, efterlod ham som øverste Hærfører for Ptolema'is indtil Gerrenernes Land.

25. Han kom til Ptolema'is. Indbyggerne i Ptolema'is var harmfulde over Forliget; thi de var misfornøiede med det, og derfor vilde de gjerne gjøre Vilkaarene til intet.

26. Lysias traadte op paa Talerstolen, forsvarede Sagen, saa godt han kunde, overtalte, formildede, gjorde dem tilfredse, drog tilbage til Antiokia. Saaledes gik det med Kongens Tog og Tilbagetog.

14. Kapitel.

Demetrius lader Antiokus og Lysias dræbe og indtager Riget; Alkimus kommer til ham med Gaver og anklager Judas for ham, 1-11. Kongen sender Nikanor mod Judas for at dræbe ham, men Nikanor indgaar Fred og holder Venskab med Judas, hvorfor Alkimus anklager ham for Kongen, som byder Nikanor at fange Judas, 12-27. Judas, som mærker, at Nikanor viser sig anderledes mod ham end før, skjuler sig for ham; Nikanor byder Presterne at overgive Judas til ham; Presterne raaber til Herren, 28-36. Nikanor sender Folk for at tage Rasis, en høit agtet Mand blandt Jøderne, tilfange; denne dræber sig selv for ikke at falde i Nikanors Hænder, 37-46.

1. Tre Aars Tid efter kom det til Judas' Kundskab, at Demetrius, Seleukus' Søn, var seilet ind i Havnen ved Tripolis med en stærk Hær og en Flaade 1 Makk. 7,1 fg.

2. og havde gjort sig til Herre over Landet efter at have dræbt Antiokus og hans Formynder Lysias.

3. Da nu en Mand ved Navn Alkimus, som før havde været Yppersteprest, men frivillig gjort sig uren paa de Tider da andre ikke vilde blande sig med Hedningerne, skjønte, at han ikke paa nogen Maade kunde reddes eller fremdeles faa Adgang til det hellige Alter, 1 Makk. 7,5 fg.

4. saa kom han til Kong Demetrius i det hundrede og een og femtiende Aar og havde med til ham en gylden Krone og en Palmegren og desuden, som brugeligt var, nogle Oljegrene fra Templet, og den Dag holdt han sig rolig.

5. Men han fik en Leilighed som kom hans egen Uforstand til Hjælp, da han blev tilkaldt til en Raadsforsamling af Demetrius og spurgt om, hvorledes Jøderne havde det, og hvad de havde i Sinde. Herpaa svarede han:

6. De af Jøderne som kaldes Hasidæere, som Judas, Makkabæeren, er Fører for, holder Krig vedlige og vækker Oprør og lader ikke Riget faa Ro.

7. Derfor er jeg, som er frarøvet min fra Forfædrene arvede Værdighed, jeg mener Ypperstepresteдømmet, nu kommen hid,

8. først fordi jeg mener det ærlig med Kongens Sag, men dernæst ogsaa for mine Medborgeres Skyld; thi paa Grund af de netop nævnte Folks Tankeløshed er hele vort Folk meget ulykkeligt.

9. Naar du nu, o Konge, har gjort dig kjendt med alt dette, saa sørg baade for Landet og for vort nødlidende Folk efter den Mildhed og Menneskekjærlighed du har mod alle!

10. Thi saa længe Judas er i Live, er det umuligt, at Riget faar Fred.

11. Men efter at han havde talt dette, opeggede straks de andre Venner, som var fiendtlig sindede mod Judas, Demetrius endnu mere.

12. Og han kaldte straks Nikanor, som var Høvedsmand over Elefanterne, til sig og udnævnte ham til Hærfører i Judæa og sendte ham afsted 1 Makk. 7,26.

13. med det Paabud at dræbe Judas og adsprede hans Folk og indsætte Alkimus til Ypperstеprest i det store Tempel.

14. Og de Hedninger som var flygtede fra Judæa for Judas, slog sig flokkevis sammen med Nikanor, fordi de mente, at Jødernes Uheld og Ulykker skulde blive bare Lykke for dem.

15. Men da de* hørte om Nikanors Fremrykning og Hedningernes Angreb, strøede de Støv paa sig og bønfaldt ham som til evig Tid havde grundet sit Folk og altid med øiensynlig Hjælp tog sig av sin Arvelod.

* Jøderne.

16. Og paa sin Hærførers Befaling brød de straks op derfra og stødte sammen med Fienden ved Landsbyen Dessau.

17. Men Simon, Judas' Broder, havde indladt sig i Kamp med Nikanor, men lidt

et ringe Tab paa Grund af den braa Frygt som Fienderne havde indjaget dem.

18. Alligevel frygtede Nikanor, da han fik høre om det mandige Mod Judas og hans Folk havde, og om den Lykke de havde i sine Kampe for Fædrelandet, meget for at lade Sagen afgjøre i blodig Kamp.

19. Derfor sendte han Posidonius og Teodotus og Mattatias for at give og modtage Fred.

20. Og efter at der havde været en længere Overlægning, og efter at Høvedsmanden havde samraadet sig med Hæren, og det havde vist sig, at alle mente det samme, gav de sit Samtykke til Forliget.

21. Og de* fastsatte en Dag da de skulde komme sammen alene; og den kom, og man satte Stole til enhver af dem.

* Nikanor og Judas.

22. Judas havde stillet nogle Mænd som var forsynede med Vaaben, færdige paa passende Steder, for at der ikke uforvarende skulde ske noget svigefuldt Overfald fra Fienden, og de talte med hverandre paa en Maade som var værdig for dem begge.

23. Nikanor blev nu i en Tid i Jerusalem og tog sig ikke noget utilborligt fore, men lod de store Skarer som havde samlet sig om ham, drage bort.

24. Og han omgikkes stadig med Judas og havde denne Mand hjertelig kjær.

25. Og han tilskyndede ham til at gifte sig og avle Børn. Han giftede sig, levede lykkelig, nød Livet.

26. Men da Alkimus saa den Velvilje de havde for hverandre, tog han det indgaaede Forlig og kom til Demetrius og sagde, at Nikanor var fiendtlig sindet mod hans Regjering; thi han vilde, at Judas, som var en Forræder mod hans Rige, skulde blive hans* Efterfølger.

* Alkimus.

27. Da blev Kongen meget vred, og opegget ved Niddingens Bagtalelser, skrev han til Nikanor og sagde, at han var misfornøiet med Forliget og bød straks at sende Makkabæeren som Fange til Antiokia.

28. Da dette kom til Nikanors Kundskab, blev han forfærdet, og han ærgrede sig over, at han skulde ophæve den indgaaede Overenskomst, endda Manden ikke havde gjort nogen Uret.

29. Da han dog umulig kunde gjøre Kongen imod, passede han paa en Leilighed til at udføre dette med List.

30. Men da Makkabæeren mærkede, at Nikanor blev mere uvenlig mod ham og viste sig mere haard, end han pleiede, og da han skjønte, at denne Uvenlighed ikke var af det gode, samlede han ikke faa af sine Folk og holdt sig skjult for Nikanor.

31. Da nu den anden mærkede, at han paa en fin Maade var bleven overlistet af Manden, kom han til det store og hellige Tempel, medens Presterne bar frem de skyldige Offere, og bød dem at overgive Manden til ham.

32. Men da disse med Ed forsikrede, at de ikke vidste, hvor den Mand var, som han søgte efter, rakte han sin høire Haand ud mod Templet og svor saaledes:

33. Hvis I ikke overgiver Judas til mig som Fange, vil jeg jævne dette Guds Hus med Jorden og nedbryde Alteret og reise der et herligt Tempel for Bakkus. Og da han havde sagt dette, gik han bort.

1 Makk. 7,35.

34. Men Presterne rakte sine Hænder op mod Himmelen og paakaldte ham som altid har stridt for vort Folk, idet de sagde:

35. Du, Herre, som ikke trænger til noget af alt det som er, har villet, at din Boligs Tempel skulde være iblandt os.

36. Og nu, al Helligheds hellige Herre, bevar til evig Tid dette Hus, som nylig er blevet renset, saa det ikke bliver urent!

37. Men en Mand ved Navn Nasis, en af de Ældste i Jerusalem, en Mand som elskede sine Medborgere og havde et meget godt Rygte og for sin Velvilje blev kaldt med Tilnavnet Jødernes Fader, blev angiven for Nikanor.

38. Thi i de forrige Tider, da man ikke vilde blande sig med Hedningerne, havde han ført Jødedommens Sag og med al Udholdenhed vovet Liv og Blod for Jødedommen.

39. Da nu Nikanor vilde lægge sit Fiendskab mod Jøderne klart for Dagen, sendte han mere end fem hundrede Stridsmænd afsted for at gribe ham;

40. thi han mente, at han ved at lade ham gribe skulde føre Ulykke over dem.

41. Men da Hoben var nær ved at indtage Taarnet og vilde bryde Portene til Gaarden op og bød at komme med Ild og sætte Dørene i Brand, styrtede han sig, da han var omringet paa alle Kanter, i sit Sværd,

42. idet han, høisindet som han var, heller vilde dø end falde i Hænderne paa de ugudelige og blive mishandlet paa en for hans høie Sind uværdig Maade.

43. Men da han i Skyndingen under Striden ikke havde rammet sig ret med Stødet, og Hoben trængte ind gjennem Dørene, løb han med høit Mod op paa Muren og styrtede sig mandig ned paa Mængden.

44. Og da disse i Hast veg tilbage, saa der blev et Mellemrum, faldt han midt paa den tomme Plads.

45. Men da han endnu var i Live og optændt af Harme, stod han op og løb, endda Blodet randt som en Strøm, og endda hans Saar var svære, midt igjennem Mængden,

46. og da han var kommen op paa en steil Klippe, rev han, efter at han allerede helt havde forblødet sig, Indvoldene ud og greb dem med begge sine Hænder og kastede

dem ned blandt Mængden, og idet han raabte til ham som er Herre over Livet og Aanden, om at give ham dem igjen, døde han paa denne Maade.

15. Kapitel.

Nikanor, hvem nogle Jøder søger at afholde fra at overfalde Judas paa Sabbaten, svarer gudsbespottelig, 1-6. Judas sætter sin Lid til Gud, trøster Folket og fortæller dem en Drøm han har havt, 7-16. Jøderne vedtager at angribe Fienderne, 17-20. Judas beder inderlig til Gud, slaar Fienderne og lader den faldne Nikanors Hoved og Haand afhugge og føre til Jerusalem, 21-33. Jøderne lover Gud og vedtager at høitideligholde denne Dag hvert Aar, 34-37. Slutningsord, 38-40.

1. Men da Nikanor fik høre, at Judas og hans Folk var i Samarias Land, satte han sig fore at overfalde dem paa Hviledagen, da det kunde ske med fuld Tryghed.
2. Og da de Jøder, som nødtvungne fulgte med ham, sagde: Ødelæg dem dog ikke paa en saa hjerteløs og umenneskelig Maade, men vis den Dag Ære, som er bleven særlig æret og helliget af den Altseende —
3. saa spurgte den over al Maade ugudelige, om der var nogen Herre i Himmelen som havde paabudt at holde Sabbatens Dag.
4. Og da de svarede: Det er den levende Herre selv, Himmelens Herre, som har paabudt at høitideligholde den syvende Dag,
2 Mos. 20,8.
5. saa sagde den anden: Men jeg er Herre paa Jorden, og jeg byder at gribe til Vaaben og gjøre Kongens Tjeneste. Dog var han ikke istand til at fuldbyrde sit skammelige Forsæt.
6. Og Nikanor, som, fuld af Overmod, bar sit Hoved høit, tænkte paa at reise sig et Seiersminde paa een Gang over Judas og hans Folk.
7. Men Makkabæeren holdt stadig fast ved et tillidsfuldt Haab om at skulle faa Hjælp af Herren.
8. Og han formanede sine Folk til ikke at frygte for Hedningernes Fremrykning, men at mindes den Hjælp som de saa ofte før havde faaet fra Himmelen, og saaledes ogsaa nu vente paa den Seier og Hjælp som skulde blive dem til Del fra den Almægtige.
9. Og ved at trøste dem af Loven og Profeterne og derhos minde dem om de Kampe som de før havde udstaaet, gjorde han dem frimodigere.
10. Og da han havde opvakt deres Kamplyst, gav han Befaling til Opbrud, idet han tillige holdt frem for dem Hedningernes Troløshed og Overtrædelse af svorne Eder.
11. Og ved saaledes at væbne enhver af dem ikke saa meget med Tillid til Skjolde og Spyd, som med Trøst ved de gode Ord og ved tillige at fortælle dem en troværdig Drøm, gjorde han dem alle meget glade.
12. Men hans Syn i denne Drøm var følgende: Onias, som havde været Ypperstepræst, en gjæv og gild Mand, jævn i Omgang og sagtmodig i Færd og sømmelig i sin Tale, og som fra Barndommen af havde lagt Vinn paa alle Dyder, denne Mand saa han med udrakte Hænder bede for hele Jødernes Samfund. 3,1.
13. Derpaa havde en Mand vist sig, udmærket ved sit graa Haar og ved sit værdige Udseende, og en underlig og herlig Høihed var udbredt over ham.
14. Og Onias havde taget til Orde og sagt: Dette er den Ven af sine Brødre som beder meget for Folket og den hellige Stad, Jeremias, Guds Profet.
15. Jeremias havde da udrakt sin høire Haand og overgivet Judas et gyldent Sværd, og, idet han overgav ham det, talt saaledes til ham:
16. Tag det hellige Sværd som en Gave fra Gud! Dermed skal du knuse Modstanderne.
17. Da de saaledes var styrkede ved Judas' Ord, som var særdeles vakre og istand til at tilskynde til Mod og opmande unge Mænds Hjerter, vedtog de ikke at slaa Leir, men modig gaa løs paa Fienden og afgjøre Sagen ved mandig Kamp, fordi baade Byen og de hellige Ting og Templet var i Fare.
18. Thi Faren for Hustruer og Børn og desuden for Brødre og Frænder laa dem mindre paa Hjerte, men først og fremst frygtede de for det hellige Tempel.
19. Men ogsaa de som var tilbage i Byen, havde en ikke ringe Angst, idet Kampen i aaben Mark voldte dem Uro.
20. Og da nu alle ventede den forestaaende Afgjørelse, og Fienderne allerede havde samlet sig, og Hæren var opstillet til Kamp, og Dyrene stillede paa passende Steder, og Hestfolket opstillet paa Fløiene,
21. saa udrakte Makkabæeren, da han saa de tilstedeværende fiendtlige Skarer og de mange forskjellige Vaaben hvormed de var udrustede, og Dyrenes Vildskab, sine Hænder mod Himmelen og paakaldte Herren, som gjør underfulde Gjerninger, idet han vidste, at Seieren ikke vindes ved Vaaben, men at han giver dem Seieren, som han maatte agte værdige dertil.
22. Men i sin Bøn talte han saaledes: Du, Herre, sendte din Engel paa Esekias', Judæas Konges, Tid og ihjelslog af Sankeribs Leir opimod hundrede og fem og otti tusinde.
2 Kong. 19,35. Es. 37,36.
23. Saa send ogsaa nu, du Himlenes Herre, en god Engel foran os, saa vore Fiender maa frygte og bæve!
24. Lad dem som med Gudsbespottelse er komne mod dit hellige Folk, forfærdes ved

din Arms Vælde! Og hermed holdt han op at tale.
25. Og Nikanor og hans Folk rykkede frem med Trompeter og Krigssange.
26. Men Judas og hans Folk gav sig i Kamp med Fienderne under Paakaldelse og Bønner.
27. Og medens de nu kjæmpede med Hænderne, men bad til Gud med Hjerterne, dræbte de ikke mindre end fem og treti tusinde, storlig glædede ved Guds øiensynlige Hjælp.
28. Men da de nu efter endt Kamp med Glæde drog tilbage, kjendte de Nikanor, som han laa der i sin fulde Rustning.
29. Da blev der stort Skrig og Opstyr, og de lovede Herren paa sit fædrene Maal.
30. Og han som i alle Maader, med Legeme og Sjæl havde været en Forkjæmper for sine Medborgere, han som havde bevaret sin Ungdoms Velvilje mod sine Landsmænd, bød, at man skulde afhugge Nikanors Hoved og Haand tilligemed Armen og føre dem til Jerusalem. 1 Makk. 7,47.
31. Og da han var kommen did og havde sammenkaldt sine Landsmænd og stillet Presterne foran Alteret, lod han dem som laa i Borgen, hente.
32. Og han viste dem den ugudelige Nikanors Hoved og den Haand som Spotteren pralende havde udrakt mod den Allmægtiges hellige Hus, 14,32.33.
33. og han afskar den ugudelige Nikanors Tunge og bød at give Fuglene den i smaa Stykker og ophænge de andre Dele midt imod Templet som Løn for hans Ryggesløshed.
34. Og de opsendte alle Lovsange mod Himmelen til Herren, som synlig havde hjulpet dem, og sagde: Lovet være han som har bevaret sit Sted, saa det ikke er blevet urent!
35. Og han lod Nikanors Hoved ophænge paa Borgen som et klart og aabenbart Tegn for alle paa Herrens Hjælp.
36. Og de fastsatte alle med en fælles Beslutning, at man ikke skulde lade denne Dag være uden Udmærkelse, 1 Makk. 7,49.
37. men at man som en mærkelig Dag skulde holde den trettende Dag i den tolvte Maaned, som i det syriske Sprog kaldes Adar, Dagen før Mordekai-Dagen. Est. 9,19.
38. Da det nu fik denne Ende med Nikanor, og da Byen fra den Tid har været i Hebræernes Eie, saa vil ogsaa jeg slutte Fortællingen her.
39. Og dersom den er vakker og sat sammen med Dygtighed, saa var det netop det jeg ogsaa selv gjerne vilde; men dersom den er daarlig og middelmaadig, saa har jeg dog gjort hvad jeg kunde.
40. Thi ligesom det er skadeligt at drikke bare Vin og ligesaa paa den anden Side bare Vand, medens Vin, blandet med Vand, giver en sød og behagelig Nydelse, saaledes tjener ogsaa den Maade hvorpaa Fremstillingen er formet, til at fryde deres Øren som faar Fortællingen ihænde. Men hermed faar jeg slutte.

Manasses, Judas Konges, Bøn,

da han var fangen i Babylon.

Manasse beder om, at den almægtige Herres, Israels Guds, Vrede mod Syndere er uudholdelig, men at hans Miskundhed mod Syndere som omvender sig, er uendelig, 1-8. Han bekjender, at han har gjort Synder uden Tal, hvorfor han nu er i Lænker og dybt nedbøiet, 9. 10. Han beder angerfuld Herren om sine Synders Forladelse og vil alle sit Livs Dage prise Herren, hvem Æren tilkommer i al Evighed, 11-14.

1. O Herre, Almægtige vore Fædres, Abrahams, Isaks og Jakobs, og deres retfærdige Afkoms Gud! 2 Mos. 3,6.
2. Du som har skabt Himmelen og Jorden med al deres Pryd!
3. Du som har bundet Havet ved dit Buds Ord, som har tillukket Dybet og forseglet det ved dit forfærdelige og herlige Navn!
4. Du for hvem alt bæver, og for hvis Magt alt skjælver!
5. Thi din Herligheds Majestæt er uudholdelig, og den Vrede hvormed du truer Syndere, er uimodstaaelig.
6. Men den Miskundhed du har lovet, er umaalelig og uransagelig; thi du er Herren, den Høieste, inderlig barmhjertig, langmodig og meget miskundelig og angrer det onde du tilskikker Menneskene.
Salm. 103,8 fg. Joel 2,13.
7. Du, Herre, har efter din Godheds Rigdom lovet Omvendelse og Forladelse for dem som har syndet mod dig, og i Kraft af din Miskundheds Rigdom har du fastsat for Syndere Omvendelse til Frelse.
8. Du, Herre, de retfærdiges Gud, har da ikke sat Omvendelse for retfærdige, for Abra-

ham og Isak og Jakob, som ikke har syndet mod dig, men du har sat Omvendelse for mig Synder.

9. Thi mine Synder er flere i Tal end Havets Sand; mine Misgjerninger er blevne mangfoldige, Herre, mine Misgjerninger er blevne mangfoldige, og jeg er ikke værdig til at skue op til og se den høie Himmel for mine mange Uretfærdigheders Skyld.

10. Jeg er nedbøiet af mange Jernlænker, saa jeg ikke kan løfte mit Hoved, og jeg har ingen Hvile, fordi jeg opvakte din Vrede og gjorde det som var ondt for dine Øine, idet jeg ikke gjorde din Vilje og ikke holdt dine Bud, men opstillede Vederstyggeligheder og Afskyeligheder i Mængde.

2 Krøn. 33,2. fg.

11. Og nu bøier jeg mit Hjertes Knæ og beder om den Miskundhed som kommer fra dig; jeg har syndet, Herre, jeg har syndet og kjender mine Misgjerninger.

2 Krøn. 33,12 fg.

12. Men jeg beder og bønfalder dig: Forlad mig det, Herre, forlad mig det, og lad mig ikke gaa tilgrunde med mine Misgjerninger, og bliv ikke ved at vredes og at bevare det onde for mig til evig Tid, og fordøm mig ikke ned i Dybet under Jorden! Thi du er Gud, de bodfærdiges Gud.

13. Og du vil paa mig vise al din Godhed; thi mig uværdige vil du frelse efter din store Miskundhed.

14. Og jeg vil prise dig altid, alle mit Livs Dage; thi dig lovsynger hele Himmelens Hær, og din er Æren i al Evighed. Amen.